

DEMO

Vrijzinnig Democratisch Jongeren Magazine jaargang 6 nr. 1

THEMA

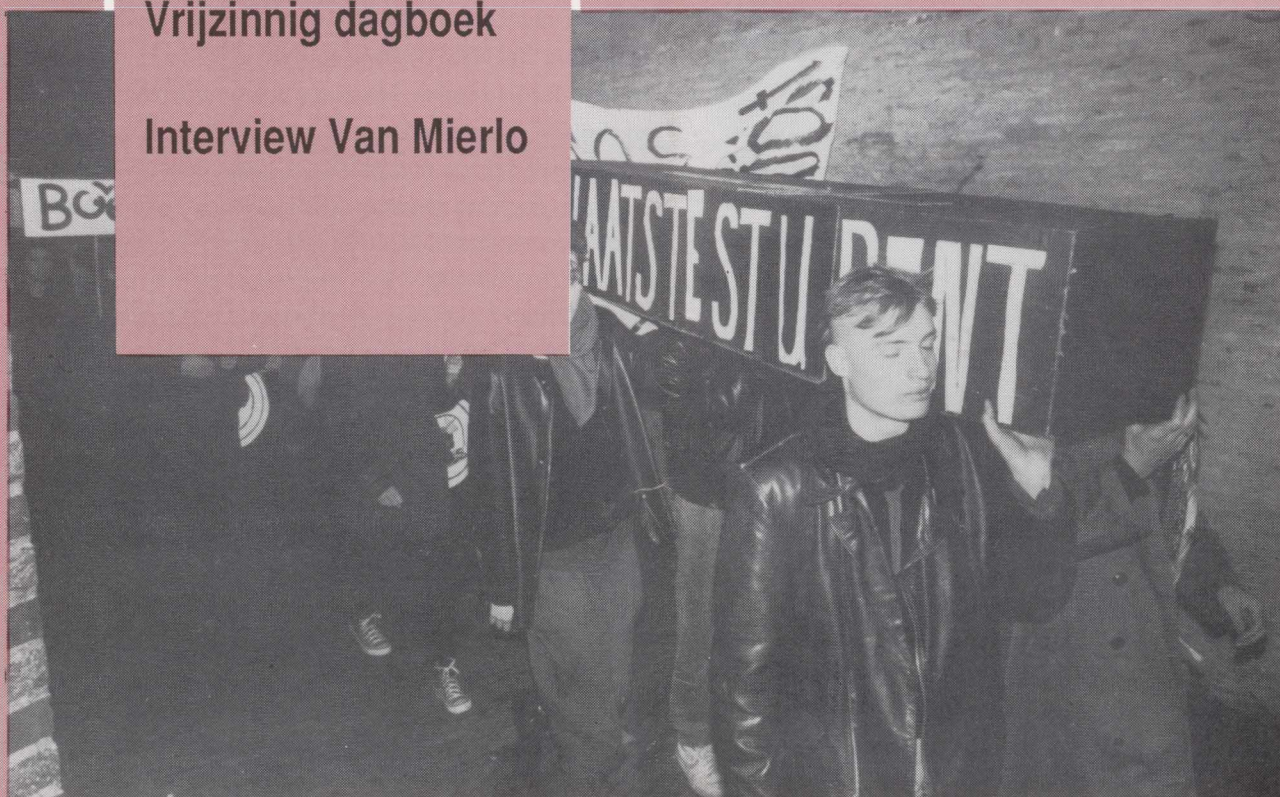
Lustrum

Studentenakties

ALV 13

Vrijzinnig dagboek

Interview Van Mierlo

Adreswijzigingen

Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen zo snel mogelijk door te geven aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten.

secretariaat;
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

Colofon

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie 'Jonge Democraten'. DEMO verschijnt 6 keer per jaar. Toezending aan leden is gratis. Voor abonnementen: stort f20,- op giro 701386 tnv pennongmeester JD, Den Haag; ovv 'abonnement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (f1,75 per stuk excl. verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD. Plaatsingsregels

Er is voor de DEMO een redactiestatuut dat deel uimaakt van het HR van de JD. Plaatsingsregels zijn vastgesteld door de redactie, en op aanvraag kunnen daarover inlichtingen worden verstrekt. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst, maar de schrijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vorm vereisten.

Redactie
Rikco Pardoën (hoofdredacteur)
Sibrand Hofstra
Saskia Daru
Margreet van Uffelen
Michel Verschoor
Roel van der Poort (LB)

fotografie; Frank Jassies
lay-out ; Saskia Daru

redactieadres:
Rikco Pardoën
Geinwijk 3
1103 AP Amsterdam
020-980142

Van de redactie

De naalden van de kerstboom zijn weggestofzuigd, het vuurwerk is verschoten en van de kalkoen en de oliebollen zijn we weer vijf kilo aangekomen: het nieuwe jaar is begonnen. We gaan dit jaar vijf kilo afvallen, stoppen met roken, stoppen met drinken en natuurlijk meer aandacht schenken aan onze partners, aan de studie en/of het werk en we duiken minder vaak de kroeg in. Het zal wel weer niet lukken dit jaar, met alle goede voornemens. Wat wel gaat lukken is het feestvieren bij de JD. En ach, dat is toch ook maar het beste voornemen dat je kunt hebben. Er is alle reden: de Jonge Democraten bestaan 5 jaar ! Toen het in 1984 begon had men maar nauwelijks durven dromen dat de JD zo'n doorslaand succes zouden worden. Met 1430 leden en een zo goed als afgeorganiseerde structuur doet de JD niet meer onder voor de jongerenorganisaties van de grotere partijen. In Amsterdam en in Leiden is de JD zelfs de grootste!

Ook de DEMO viert feest. Met als thema het lustrum, waarvoor belangrijke JD-ers uit de afgelopen jaren hun medewerking verlenen. De vier voorzitters Paul Hulst, Hein Jaarsma, Steven Pieters en Erik Hordijk laten nog eens hun licht schijnen over de JD toen en nu en komen met soms opmerkelijke visies. Oud-hoofdredacteur van de DEMO Elmer Klaassen was er al die 5 jaar bij en vertelt de geschiedenis het kort. En good-old Rengert-Jan Elburg schrijft nog één keer zijn Vrijzinnig Dagboek, waarmee hij in de DEMO's tussen 1984 en 1986 furore maakte. Naast het lustrumthema is er de congresbijlage. Daarin kun je nog eens lezen wat er gaat gebeuren. En alsof dat nog niet genoeg is trakteren we je ook nog op het eerste deel van een interview met Van Mierlo en op een interview met Roel in 't Veld, deskundige op het gebied van de studiefinanciering. "Nou, nou, wordt het niet een beetje erg goedkoop?" zegt hij tegen Deetman. Maar voor de studenten heeft deze topambtenaar een andere mededeling: "Jullie moeten maar eens wat minder lang in bed blijven liggen!" Kortom een enerverende DEMO. Veel lees- en feestplezier!

Rikco Pardoën, hoofdredacteur

Interview voorzitters JD '84-'89

"Het is een kleurrijke, goed ogende club."

door Rikco Pardoen

DOCUMENTAATCENTRUM
NEDERLANDSE POLITIE
PARTIJEN

Tussen de oprichting van de Jonge Democraten in 1984 en nu kende de JD vier voorzitters. Erik Hordijk, de huidige voorzitter, kennen we natuurlijk allemaal. Maar Paul Hulst, die de JD in het prille begin van de grond tilde, is lang niet voor iedereen een bekend gezicht. Een gesprek met de twee eerdergenoemde en met Hein Jaarsma en Steven Pieters, die voorzitter waren tussen respectievelijk november 1984 en november 1986 en november 1986 en november 1987. Over de JD in hun periodes en over de contacten met de andere politieke jongerenorganisaties. Maar ook over hun persoonlijke invulling van het voorzitterschap en over het pijnlijkste moment in de JD-geschiedenis: de coup van '86.

DEMO: *Wat werd er onder jullie voorzitterschappen bereikt?*

PAUL HULST: "Na enige inleidende beschietingen in het Jongeren Aktiveringscentrum (JOAC) van D66 bleek er een wens te zijn te komen tot een politieke jongerenorganisatie. De naam Jonge Democraten '66 werd bedacht, maar het achtervoegsel '66 vonden we wat lulig, bovendien waren we niet van '66, maar van '84.

Bij de oprichting werden vijf mensen in het bestuur gekozen. Ik zat daarbij. We moesten de taken onderling verdelen. Ik hield daarbij mijn mond, waarop de anderen beslisten dat ik voorzitter moest worden. In het team was ik een vreemde eend in de bijt: iedereen studeerde, maar ik werkte en had een gezin. Qua tijdsdruk was dat moeilijk te combineren met het JD-voorzitterschap. Ik heb er wel veel plezier in gehad, het is echt een hele leuke club. Het opzetten ervan verliep harmonieus.

In mijn tijd lag het accent op de opbouw. De eerste DEMO was een mijlpaal! Ik heb veel plezier gehad in de discussie over privacy en in de bijeenkomsten van de IFLRY (International Federation of Liberal and Radical Youth). Het Landel-

ijk Bestuur was een hechte club; iedereen was expert op alle terreinen. Dè slechtste herinnering heb ik aan het eerste LB-weekend. Dat werd gehouden in Andijk, een gat waar absoluut niks te doen is; geen behoorlijke kroeg te bekennen. Het leek wel een strafkolonie!

Aan het einde van mijn voorzitterschap kwam de subsidie van WVC in het zicht. Het werd een crime, omdat de Vikingjeugd tegelijkertijd ook een aanvraag deed hanteerde WVC de regels erg strikt. De eerste subsidie kwam er in 1985 onder Hein's voorzitterschap."

PAUL HULST: Het eerste LB-weekend in Andijk leek wel een strafkolonie!

HEIN JAARSMA: "Wat onder Paul is ingezet heb ik voortgezet. Het eerste jaar van mijn voorzitterschap is voornamelijk gebruikt voor het vervolmaken van de organisatie; het tweede voor wat ik 'uitdijen en versterken' noem. We groeiden snel,

maar we konden de groei niet financieren. Daarom zijn we leden gaan werven. Als we duizend leden zouden halen zouden we immers subsidiegerechtigd worden. In 1985 kregen we een startsubsidie van f50000,- van WVC.

De regio-opzet werd gerealiseerd. De eerste JD-regio was Groningen, daarna volgden Amsterdam en de anderen. Het Landelijk Bestuur was erg actief. De werkdruk was groot, de eensgezindheid werd langzaam minder. De taakverdeling werd strakker en er ontstonden competentiegeschillen. Conflicten zitten nu eenmaal ingebakken in een organisatie waarin de mensen een relatief beperkte ervaring hebben; als ik toen geweten had wat ik nu weet was het anders gegaan. Professionaliteit mag je eisen, maar voor fouten moet je begrip hebben."

PAUL: "Is de kern niet: het moet leuk blijven?"

HEIN: "Ja, maar in het begin sta je schouder aan schouder, en op den duur krijg je departementvorming. Levensgenieters zijn nodig in de vereniging. Schrijf maar op, Rikco: "Hein Jaarsma roept alle levensgenieters op actief te zijn in de JD!" Erg belangrijk vind ik de naamgeving 'vrijzinnig-democratisch'. Het LB wilde dat al snel na de oprichting. Na een zeer gedegen discussie nam de vereniging dat over. Nog steeds denk ik met plezier terug aan die discussie. Het was

echte politiek. Vanaf de zomer van 1986 ging het mis in de relatie tussen het LB en de regio's. Daar komen we straks op terug."

STEVEN PIETERS: "Na de groei van de eerste periode kreeg je een periode van ontbinding. De dingen liepen niet zoals bedoeld. De gang van zaken ontlokte een verhevigde reactie van de emanciperende regio's en daarvan was ik de exponent. Er was een breuk, de meerderheid van het LB en de DEMO-redactie waren immers afgetreden. De gebleven LB-ers waren uitgeblust door alle voorafgaande conflicten. Er was veel onervarenheid. Tegelijkertijd moest datgene wat op papier gezet was worden waargemaakt. Het ging niet zo snel als ik wilde. Wel kregen de regio's meer macht. Het LB trok zich bovendien terug uit politieke stellingnames. Mijn bestuur had veel problemen, maar nooit grote conflicten. De bevrogenen stonden tegenover de practici. De discussie over de vrijzinnig-democratie is destijds helaas niet van de grond gekomen. Wel werd besloten tot invoering van contributie. Dat was om te peilen hoeveel motivatie de leden hadden. We wisten dat dat kon. Het is een kwestie van vertrouwen hebben in je achterban, aanvoelen dat de vereniging er niet kapot aan zou gaan."

ERIK HORDIJK: "In november 1986 kwam ik in het LB als SLWO (Secretaris Ledenwerving en -opvang). Ik was niet direct betrokken bij de aanleiding van de coup. Na een half jaar werd ik SSV (Secretaris Scholing & Vorming). Het duurde lang voordat alles zo draaide als het moest. In de sfeer die na de coup was ontstaan was de functie SLWO niet erg leuk: ledenwerving was een vies woord geworden. Nu is werving weer terug. De weegschaal die in de eerste jaren naar werving hing en direkt na de coup naar de andere kant helde, is nu weer in evenwicht. Ledenwerving is noodzakelijk voor de continuïteit. In november 1986 hadden we 1300 leden. Nu zijn het er 1430. Er zijn er in de tussentijd misschien wel 500 uitgegaan. Dat kwam niet alleen door de bestandsverschoning, maar ook doordat er veel leden opgezegd hebben. Dat heb je in een jongerenorganisatie, men vindt een tijdje iets leuk en verdwijnt dan weer. Er zijn dus 630 nieuwe leden bijgekomen.

Het is een goede zet geweest de politieke component te decentraliseren. Discussie moeten vaker worden gehouden en op decentraal nivo plaatsvinden. Bij het lustrum stellen we de vrijzinnig-democratie centraal. We moeten meer over de echte politiek praten.

De sfeer is bij ons beter dan bij andere politieke jongerenorganisaties. De JD is ook kleurrijker. Dat is het al vijf jaar hetzelfde, we hebben constant een prettige verenigingscultuur."

Hein Jaarsma bevestigt dat: "Inderdaad. Sterker nog: ik mocht onlangs een LB-vergadering bijwonen en ook daar was de sfeer nog net als vroeger!"

DEMO: Hoe vulden jullie als persoon jullie voorzitterschappen in?

PAUL: "Ik vond het gezellig, met al die sympathieke mensen van uiteenlopende soorten. Ik wilde klussen klaren, de ideologische strijd interesseerde me minder. De vrijzinnig-democratische ideologie vul ik in de praktijk in met pragmatisme. Dat is een karakterkwestie. Ik ben geen opvaller, maar een regelaar op de achtergrond. Toen ik gevraagd werd me te kandideren voor de Tweede Kamer heb ik dat geweigerd. Dat is niets voor mij met al die publiciteit."

HEIN: "Bij mij stond een absoluut geloof in de democratie voorop. Voorwaarden daarvoor zijn vertrouwen in elkaar, ook al ben je het persoonlijk oneens, en efficiency om je te wapenen tegen machtsmisbruik. Ik heb een licht-hiërarchische instelling. Van mijn houding gaat een drang uit actief te zijn. Voorts heb ik altijd geprobeerd de drieslag publiciteit - politiek- organisatie aan te houden. Zonder mij was dat misschien minder gelukt."

PAUL: "Dat denk ik ook wel eens; zou het anders zijn gelopen als ik er niet was geweest? Ik denk dan altijd: dan had iemand anders het wel gedaan."

Mr P.C.A Hulst, voormalig voorzitter JD

Steven Pieters; voormalig voorzitter Jonge Democraten
foto: Frank Jassies

HEIN: "Dat denk ik niet. Okee, het is een beetje arrogant, maar ik geloof toch dat het zonder mij anders was gelopen."

STEVEN: "Toen we als LB begonnen stelden we ons aan elkaar voor met keuzes: ben ik een dromer, een denker, een doener, of een beslisser? Ik weet nog dat de dromer bij mij het minst vertegenwoordigd was. Het zingevingsaspect vond ik erg belangrijk. De gezamenlijke titel moest een helder gezicht hebben. Ik had een enorm gevoel over de verantwoordelijkheid die ik had, vanwege de situatie waarin ik voorzitter was geworden. Ik was de exponent van een stroming binnen de JD en ik wilde mezelf en het LB weer in het midden van de vereniging hebben. Luisteren was daarbij erg belangrijk."

ERIK: "Ik zie mijzelf als het hoofd van een service-orgaan voor de vereniging. Het landelijk bestuur is geen clubje van hoge heren. Ik wil voorwaarden scheppend bezig zijn. De

vereniging mag dat dan invullen. Zelf houd ik ervan aan te pakken, klussen te klaren.

DEMO: *Een vraag aan Hein en Steven: Hoe kijken jullie nu, tweeënhalve jaar later, aan tegen de coup van '86?*

STEVEN: "Hij was onnodig, maar onontkoombaar. Een conflict op zo'n manier uitvechten is niet mijn manier, maar het conflictproces was al te ver heen. Het roept nog steeds emoties bij me op, geen frustraties."

HEIN: "Steven en ik waren de meest compromiszoekende personen uit het conflict. Het was echter zoals Steven het zegt: in de lijn van het conflict was de breuk onvermijdelijk. Frustraties heb ik nog steeds, want ik had gehoopt door te kunnen stoten naar de emancipatie van de jongeren in de politiek."

STEVEN: "Juist door die emancipatie binnen de vereniging was er een kloof ontstaan tussen de regio's enerzijds en het LB anderzijds."

HEIN: "Ik wist te weinig uit de regio's. Toch probeerde ik altijd aanspreekbaar te zijn."

DEMO: *Hoe waren de contacten met de andere politieke jongerenorganisaties?*

PAUL: "De Jovd heeft zeer teleurstellend gereageerd, omdat veel D66 jongeren lid zouden zijn van die club. Het liberale jongerenwerk zou, zo zei men daar, vertroebeld worden. De JD was dus overbodig, sterker nog: ongewenst. Ik heb toen gereageerd met: "De Jovd is paniekerig, angstig voor politieke strijd" en ik heb daar meteen aan toegevoegd: "en die strijd zal er zeker komen!". Met de JS hadden we vrijwel geen contact en met het CDJA hebben we enkele keren gesproken. Daar was Hans Huibers voorzitter, een prima vent."

STEVEN PIETERS: Ik was de exponent van een verhevigde reactie van de emanciperende regio's

HEIN: "Het conflict met de Jovd heeft zich tot in '85 voortgezet. Op gegeven moment is er een gesprek geweest. De Jovd kwam tot het volgende standpunt: 1. De Jovd is de liberale jongeren organisatie en vertegenwoordigt alle liberale jongeren; 2. De JD is de jongerenorganisatie van D66. Het had weinig zin om daar nog op te reageren. Het conflict is toen gaan sudderen, het is nooit gesust. Gek dat de JOVD ons eerst wilde 'annexeren'. We hebben niet alleen andere standpunten, maar vooral ook een andere cultuur dan de Jovd. De JS nam ons niet erg serieus. Met het CDJA en de PSJG waren er prima contacten. De PSJG lijkt qua cultuur wel wat op de JD."

STEVEN: "Contacten met de JS en de Jovd heb ik nauwelijks gehad. Dat kwam omdat zij zoveel interne problemen en bestuurscrises hadden, dat zij überhaupt niet meer toekwamen aan contacten met andere p.j.o.'s. Ik weet nog wel dat ik ooit gesproken heb op een gezamenlijke cursus van Jovd en VVD. Toen daar, veel later, een verslag van kwam in de Vrijheid en Democratie (landelijk blad VVD), werd iedere spreker genoemd behalve ik. Toen dacht ik wel: kan dat nou niet anders. Het CDJA daarentegen was ook in mijn periode erg positief, met name Hans Huibers."

ERIK: "Ik heb nog maar heel weinig contacten gehad met de andere p.j.o.'s. Het overleg tussen de voorzitters ervan heeft in mijn tijd slecht gefunctioneerd door de problemen in de Jovd en de JS. Daar kwam men niet aan praten toe. Er zijn nu nieuwe voorzitters in zowel JS en Jovd als in het CDJA. Ik hoop dat we het voorzittersoverleg nu kunnen herstarten."

DEMO: *Wat doen de vertrokken voorzitters nu? Zijn zij nog steeds actief in de JD?*

STEVEN: "Nee, ik heb geen functie meer in de JD. Ik doe nu iets anders. Ik wilde er wel eens mee ophouden. Ik ben wel actief in D66 in de Commissie 2001 en in de Europacampagne."

HEIN: "Ik ben actief gebleven. Niet met het landelijk beleid, maar wel met het Internationaal Secretariaat, waarvan ik secretaris was. Het duo Albert Hein (Albert is Albert Hoff, ex-IS). Sinds april ben ik uit het Insec. Nu ben ik actief lid zonder functie (ahum, zie elders in de DEMO-red.). In D66 zit ik in de werkgroep Volksgezondheid en tevens sta ik op de lijst voor de Provinciale Staten van Noord-Holland op een onverkiezbare plaats."

PAUL: "Nee. Ik ben niet uitgekeken op de politiek, maar ik heb er geen tijd meer voor. Ik ben organisatieadviseur bij Kleijnveld, waar ik veel doe in de organisatie van de overheid. Verder heb ik een gezin."

DEMO: *Hoe kijken jullie nu tegen de JD aan?*

STEVEN: "Ik heb er steeds minder zicht op. Het blijft ongeveer hetzelfde, lijkt me. De DEMO lees ik nog wel."

PAUL: "Het is een prima, goed ogende club. Maar er moet meer power in, meer agressie. We hebben geen knokkers. Van Mierlo is een ijzersterke vent, maar hij alleen is te smal. We hebben prachtige ideeën, maar we vechten er niet voor. Ook publicitair moet het beter. Dertig-secondenspots op Sky en Super bijvoorbeeld."

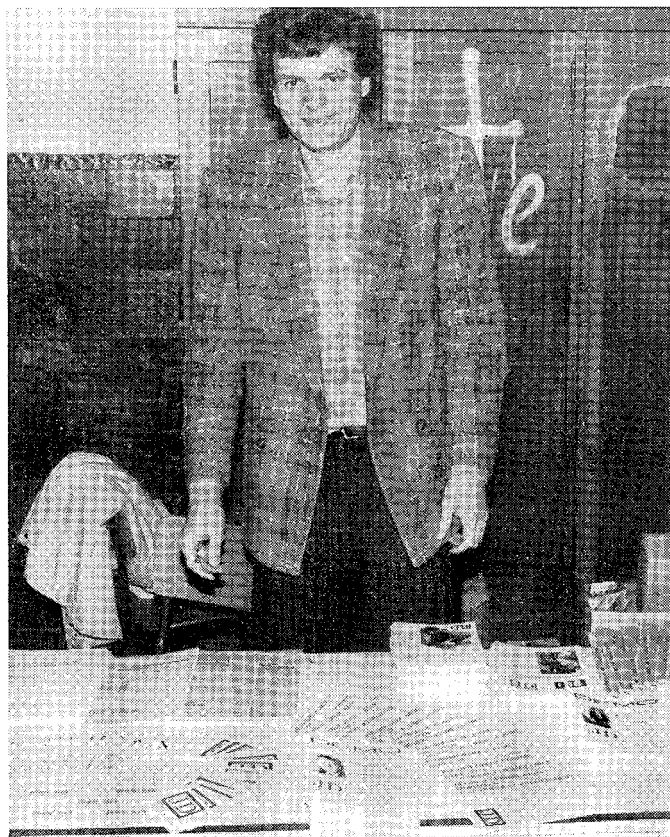
HEIN: "De JD moet inderdaad meer publiciteitsgericht bezig zijn. We moeten meer actie ophangen aan onze standpunten en meer staan voor het emanciperen van politiek jong Nederland."

ERIK: "De politieke component moet beter, zodat we meer kennis kunnen ontwikkelen. Het publiciteitsbeleid moet echt beter, maar niet ten koste van alles."

ERIK HORDIJK: De sfeer is **CLUB EX-LB-ERS**
bij ons beter dan bij de
andere politieke jongeren or-
ganisaties.

HEIN: "Ik stel voor om een club van ex-LB-ers op te richten om de JD te ondersteunen. Ik denk daarbij met name aan financiële steun. We zouden een maandelijkse bijdrage kunnen storten in een clubkas, die we aan de JD schenken als dat nodig is."

De collega's zijn het met hem eens. Hoe men het precies gaat organiseren is op dit moment nog niet bekend. Een bijeenkomst als deze, waarbij de vier voorzitters bij elkaar zijn, zal dus in de toekomst geen uitzondering meer zijn.

(huidig) voorzitter Erik Hordijk
foto: Frank Jassies

Nederlandse Jeugdherbergen jubileren in 1989

De stichting Nederlandse Jeugdherbergen Centrale NJHC viert komend jaar feest. Het is dan 60 jaar geleden dat deze stichting werd opgericht, met als eerste Nederlandse vestiging jeugdherberg "De Weideheuvel" in Ouderkerk aan de Amstel. In het buitenland, en met name in Duitsland, was de jeugdherberg indertijd al een populair begrip: een goede en betrouwbare en vooral voordelige overnachtingsmogelijkheid voor jonge mensen die op reis waren, alleen of met een groep.

De huisregels van de NJHC waren degelijk maar strak: jongens en meisjes sliepen gescheiden, je stond vroeg op en ging vroeg naar bed. Er heerste een liefdevol maar streng regime van de jeugdherbergvader en -moeder.

Passend bij de opvattingen van de vooroorlogse jaren sloeg deze formule aan bij trekkers en vakantievierders. Binnen de eerste tien jaar werd het jeugdherbergnet dan ook uitgebreid tot maar liefst 64 vestingen.

Eigentijds

Sedertien is de NFHC in ontwikkeling geweest. Nu is zij een modern opgezette organisatie met een aantrekkelijk en waardevast product: de NFHC-herberg met de faciliteiten die er geboden worden. Er zijn er nu 44, verspreid over geheel Nederland.

Kastelen, landhuizen, verbouwde schoolgebouwen, moderne bungalows, ze zijn er in alle soorten en maten.

De oude regels zijn inmiddels allang afschaft en hebben plaats gemaakt voor eigentijds management en klantgerichte bedrijfsvoering. Behalve de overnachtingen en maaltijden verzorgen de NJHC-herbergen ook activiteiten binnen- en buitenshuis. Dit kan in samenspraak met de bezoekende gasten, variëren van een feestelijk en compleet verzorgd kerstarrangement tot een educatieve week op het gebied van natuur en milieu. Maar ook een avondje disco of film staat af en toe op het programma.

Organisatie

De NJHC-herbergen vallen onder de paraplu van het NJHC-bureau in Amsterdam. Van daaruit wordt het beleid gevoerd. Deze gecentraliseerde bedrijfsvoering staat overigens een eigen identiteit niet in de weg. Elke bedrijfsleider (of -leidster) heeft voldoende middelen om aan de eigen herberg een eigen karakter te geven. De overkoepelende organisatie staat echter wel garant voor voortdurende kwaliteitsbewaking.

De NJHC is aangesloten bij een wereldwijd netwerk van jeugdherbergorganisaties, de IYHF (International Youth Hostel Federation).

Bij de IYHF zijn 6000 jeugdherbergen over de gehele wereld aangesloten, via hun nationale organisaties. Hierdoor is en voortdurende kwaliteitsbewaking van de accommodaties mogelijk.

Accommodaties

De NJHC-herbergen van vandaag zijn er voor iedereen ongeacht ras, geloof of levensovertuiging. De doelstelling is het verschaffen van goed en betaalbaar onderdak. Iedereen is er welkom; individuele reizigers, groepen en scholen, families met (jonge) kinderen en zakelijke bijeenkomsten. De diversiteit van de accommodaties biedt aan elke gast een geschikt en aangenaam onderdak. Er zijn bijvoorbeeld speciale doe-het-zelf-herbergen waar een groep gasten eigen maaltijden en onderhoud verzorgt, sportherbergen met een keur aan sportaccommodaties in de nabije omgeving, familieherbergen met aparte familieslaapkamers en er zijn modern ingerichte conferentiecentra met alle faciliteiten voor zakelijke bijeenkomsten en vergaderingen inclusief een driesterren-hotelaccommodatie.

Even weg

toch hebben al deze verschillende NJHC-herbergen een gezamenlijke noemer. Ze zijn goed, gezellig en gastvrij. Ze vormen een prima plek om alleen, met familie of vrienden af en toe even op adem te komen, een weekend er tussenuit te trekken of een vakantie door te brengen. Het NJHC-bureau in Amsterdam heeft een keur aan informatiefolders en geeft graag inlichtingen over lokaties en prijzen. Bel of schrijf naar NJHC, prof. Tulpplein 4, 1018 GX Amsterdam, tel: 020-5513155

Vrijzinnig dagboek

door Rengert J. Elburg

Met een bezwaard gevoel en een volle maag vanwege de zojuist genuttigde spaghetti met vette saus begaf ik me naar mijn kamer om me voor te bereiden op mijn wekelijkse uitje op de vrijdagavond. Zorgvuldig de aanraking met ander textiel vermijdend, wetende dat iedere onverwachte beweging een aanval van een maandenlang vergeten sok kon uitlokken, zocht ik uit de wasmand mijn uitgaansplunje op. Zuchtend kledde ik me weer op de zoveelste ronde in mijn gevecht tegen het Deetman, afgesloten over een door de tweefasenwet zeer beperkt aantal rondes. Met een korte grom richting huisgenoten spoedde ik mij de trap af de ijzige avondlucht in om er door de lege plek in het fietsenrek aan herinnerd te worden dat mijn fiets hedenmiddag voor mijn instituut door een tot noch toe onbekende op onrechtmatige wijze aan mijn eigendom onttrokken was. Ik sloeg mijn kraag nog maar een stukje hoger op en besloot Neelie SmitKroes eens dwars te zitten door toch gebruik te maken van het openbaar vervoer.

De wegen van de Ambtenarij zijn ondoorgrondelijk en zelden aangenaam moest ik ook nu weer aan den lijve ondervinden. Om ongetwijfeld reeds lang in de molens vermaalde redenen blijkt als enige uur van de dag 21 uur niet gezegend te zijn met een tram van een voor half zodat ik, na mijn rits tot het definitieve einde opgetrokken te hebben me opmaakte voor een koude zit van twintig minuten. Een mooi moment voor een sigaret en overpeinzing. Daar sta je dan na een gehele dag schele ogen te hebben gekweekt boven de microscoop, in een poging enige fel begeerde studiepunten binnen te halen te wachten op een tram om je te laten ver-

voeren naar je baantje om je te kunnen onderhouden. En wat voor een baan, patatbakker tweede klasse in de langst openblijvende snackbar van het Amsterdamse wallengebied. Dat komt er van, had je maar een vak moeten leren.

Mijn gedachten werden ruw verstoord door het met grote snelheid aan komen razen van een tram, die volgens de dienstregeling of tien minuten te laat was of een kwartier te vroeg de remise had verlaten. Vraag niet hoe het kan, profiteer er van. Ten midden van de opgepoetste vroege discogangers liet ik mij in onnavolgbaar traag tempo richting binnenstad vervoeren om precies tien minuten te laat mijn werkplek te betreden. Behalve dan een kleffe patatwalm en de tekst "prettig stappen, krachtig happen" werd ik door mijn collega Willem en de vaste jongens aan het tafeltje luidkeels begroet. "He student, ken je al klokkijke?! "Lever die knaak maar weer bij de baas in" en enige andere opmerkingen die de goede smaak verbieden te herhalen waren mijn deel. Met een paar antwoorden die ook de kwalificatie algemeen beschaafd zeker niet en de benaming Nederlands eveneens nauwelijks verdienden hees ik me in mijn schort. Ik was precies op tijd binnen gekomen om een middelgrote horde dronken Engelsen van patat en aanverwante kleffigheden te voorzien. Het eerste deel van de transactie, te weten het afleveren van de gewenste eet en drinkwaren, verliep opvallend gladjes. De tegenprestatie in de vorm van het neertellen van de gevraagde bedragen in hollandsche valuta verliep echter wat minder probleemloos. Ik zag Willem al aanstalten maken om een cursus OudAmsterdams kroegvechten te geven zodat ik in

mijn platste Engels trachtte de zaak nog zo pacifistisch als mogelijk op te lossen. Vergeefse moeite echter, het Rotterdamse "Geen Woorden Maar Daden", bleek ook nu het devies van een paar Amsterdammers geworden te zijn. Met enige welgemikte tikken werd daar de Engelsman met de grootste bek rijp gemaakt voor de kaakchirurg en tandarts tegelijk. Dat mensen met zo een snelheid en onder achterlating van zulke foaien konden betalen was mij een aangename verrassing.

De rest van de avond had een wat minder gewelddadig verloop, maar het komt je op zo'n avond steeds minder onwaarschijnlijk voor dat harten vaatziekten de voornaamste doodsoorzaken zijn onder de gemiddelde Nederlander. Binnen het bestek van zes uur werd het wereldrecord snackbarproppen minimaal vier keer scherper gezet. De vierde keer kon ik me nauwelijks bedwingen om bij de vaste jongens aan het tafeltje, de andere uitbaters van warm vlees op de Wallen een motie van de orde in te dienen: "Mijne Heren voorzitters, wilt u gezien het feit dat deze patatbakker ook maar

twee handen heeft en tevens overwegende dat het vet niet heter mag dan 185 graden, de meute in bedwang houden.

Maar helaas zo blijkt dat niet te gaan in het echte leven. En om half drie, tussen twee bamihappen en een frikandel speciaal door, werd het mij duidelijk. Deetman had gelijk. Daar sta je dan met je gymnasium en bijna voltooide universitaire opleiding. Hij heeft het 'm toch geflikt. De student uit de Ivoren Toren, met beide benen in de maatschappij. Met je studie de praktijk in. Ervaring op het internationale vlak. Contact met het gewone volk en werkzaam in het bedrijfsleven van de vrije ondernemer. De Universele Student à la Deetman anno 1988. Als dit zijn bedoeling was had hij het niet beter voor elkaar kunnen krijgen.

DE 40 STERKSTE VERTREKPUNTEN VOOR EEN VOORZITTER

Nu even met de NJHC bellen: 020-5513155. Dat is de kortste weg naar het leukste uitstapje. Wat uw plannen ook zijn, bij één van de 40 modern geoutilleerde NJHC-herbergen bent u het snelst en verantwoord onder dak.

40 verrassende adressen waar een enthousiaste staf gratis, graag en overzichtelijk solide programma's met u overlegt, Over accommodatie beschikt waar mensen en wensen elkaar moeiteloos kunnen vinden. Voor prijzen die u daar ook de ruimte voor laten. Per dag, per week, per weekend. Aan bosrand, stad- of waterkant. Zelfverzorgend of volledig onder dak.

STEMMING OF GEEN STEMMING

De NJHC: als je belt ben je binnen!!

Tel: 020-55 131 55

Vijf jaar JD, 'zandbak' of 'kweekvijver'?

door Elmer Klaasen

Op 3 maart 1984, in een rokerig zaaltje van het Amsterdamse Eik en Linde, is een aantal jongeren bijeen. Nederland zal nog van hen horen! Na veel intern beraad was het er eindelijk van gekomen: een eigen jongerenorganisatie voor D66. De eerste jaren waren als een jongensboek, de vereniging groeide als kool. Alles ging goed, totdat het congres vond dat het maar eens anders moest. Het roer ging om en de JD consolideerde. Vijf jaar JD: vijf jaar vallen en opstaan, vijf jaar jongeren actief.

De D66 zandbak

Nog in 1979 was door een D66-congres besloten dat D66 een jongerenpartij was en dus geen jongerenorganisatie, geen 'zandbak' nodig had. De gedachte was dat jongeren binnen D66 genoeg mogelijkheden hadden om actief te zijn en dus geen jongerenorganisatie nodig was. Vele D66-jongeren dachten daar anders over. In 1984 was het zover; de JD mocht worden opgericht. D66 zat toen nog midden in zijn tweede 'electorale crisis': de aanhang was in de peilingen en bij de verkiezing voor het Europees Parlement geslonken tot een enkel procentje. Aanhangers van D66 werd voor de voeten geworpen dat zij 'D33' steunden. Zou nieuw bloed de partij uit het slob halen? Of de JD heeft geholpen zullen we nooit weten, maar in dezelfde periode dat de JD groeide van enkele honderden D66ers tot een jongerenorganisatie met over de duizend leden, klom D66 uit haar dal.

De snelst groeiende

De JD groeide en groeide. Behalve het ledental, groeide ook het aantal themadagen en het aantal regio's. De omvang van de JD nam in de breedte en in de diepte toe. De JD was de snelst groeiende jongerenorganisatie van Nederland en dankzij een zeer actieve secretaris publiciteit haalde de JD vrijwel iedere week de krant. Op de oprichtingsARV van de regio Utrecht werd een republikeinse motie aangenomen. De secretaris publiciteit (Bram van Uchelen) deed hierop een persbericht uitgaan met als kop: 'Koningshuis goed voor de verkoop van tomaten'. Op deze manier haalde zo goed als iedere oprichting van een nieuwe regio de pers en in het tweede jaar van de JD waren dat er zes.

Congressen

In het begin was het eveneens traditie dat op congressen veel minder werd besloten dan de bedoeling was. Dat begon al met het oprichtingscongres. De beginselverklaring, die toen al op papier stond, werd doorgeschoven naar een volgend congres, omdat er eerst nog meer over moest worden gediscussieerd in de Vereniging. Het tweede congres werd de beginselverklaring aangenomen en mocht de JD zich voortaan Vrijzinnigdemocratisch noemen. De helft van de tijd ging op aan organisatorische kwesties ('Groningen' tegen het LB, tenminste zo werd de strijd omschreven), verder kreeg vrijwel iedere resolutie een motie aan zijn broek om hem weer van tafel te vegen. Als dat niet lukte dan sneuvelde menige resolutie alsnog

bij de stemming of moest wegens tijdgebrek worden doorgeschoven naar eenvolgend congres. Toch werd ieder congres een of twee resoluties en een aantal APM's aangenomen. De standpuntenbundel van de JD vulde zich langzaam maar zeker. Soms kwam het voor dat een dag voor de deadline van de DEMO nog een resolutie moest worden geschreven, aangezien deze al aangekondigd was. Bierviltjes waren een uitkomst.

De JD stijl

De huisstijl van de JD werd geïnspireerd door een andere organisatie die een snelle ledengroei heeft doorgemaakt, de Veronica Omroep Organisatie. Vooral in de DEMO was deze stijl terug te vinden. Zeer geruchtmakend was de roddelrubriek 'Vrije Geluiden' waarin het wel en wee van bekende JDers de revue passeerde. Niet iedereen was altijd even blij met vermelding in deze rubriek; deze deed dan ook zeer veel stof opwaaien. Veel JDers vonden de JDstijl echter te oppervlakkig, zodat het roer omging. De DEMO werd rustiger, kreeg meer politiek inhoudelijke artikelen en de rest van de JD ontdeed zich eveneens van het Veronicaimago.

De basis

Zoals gezegd groeide de JD snel. Met de toename van het ledental groeide ook het aantal regio's. De eerste JDregio was Groningen, de overgrote meerderheid volgde in de eerste drie jaar. Met de regio's deden ook lokale activiteiten hun intrede: huiskamerbijeenkomsten (meest succesvol in Brabant), PEPgroepen (bedacht in Groningen) en borrels (begonnen in Amsterdam) en bovendien is iedere regio zijn eigen blad gaan uitgeven. Met de toename van het aantal regio's is er een nieuw ALVfenomeen bijgekomen: de jaarlijkse strijd om de regioafdracht. Deze is de regio's altijd te laag en het LB vaak te hoog.

JD: Kweekvijver?

Ik begon dit verhaal met de verhouding tussen de

JD en D66 vlak voor de oprichting. In haar bestaan moest de JD veel scepsis bij D66ers overwinnen; deze zagen de JD vooral als een zandbak. Langzaam aan is die mening veranderd. Vooral het hoofdbestuur van D66 is de JD gaan zien als een kweekvijver: het hoopt dat JDers de overstap zullen maken naar D66. D66 kampt immers al sinds de oprichting met een tekort aan kader. Minstens drie actieve JDers hebben inmiddels hun weg naar de gemeenteraad gevonden en ook in minstens n deelraad zit een JDer. Het wachten is op het eerste Tweede Kamerlid dat zijn sporen bij de JD verdiend heeft. Een verhaal over vijf jaar JD hoort natuurlijk niet over vijf jaar JD en D66 te gaan, maar de band is natuurlijk wel aanwezig. Belangrijkste verschil is en blijft echter dat de JD een jongerenorganisatie is zonder politiekbestuurlijke verantwoordelijkheid. Als JDer ben je wel serieus met politiek bezig, maar je hebt het voordeel dat het niet nodig is om al bij voorbaat compromissen te doen aan het haalbare. Bovendien is de JD gewoon gezellig.

Interview Van Mierlo ; deel 1

Van Mierlo

van partijdwang naar personalisme

door Erik Böhm

DEMO: *U heeft onlangs in een interview gezegd dat de westerse democratie in een crisis verkeert. Wat houdt die crisis in?*

Van Mierlo: "Dat is de ontwikkeling van de maatschappij. Die ontwikkelt zich vrijelijk zonder zich te laten vasthouden door structuren, terwijl de instrumenten waarmee de maatschappij bestuurd moet worden zich wel door die structuren laten vasthouden. De politiek richt zich per definitie tot groepen: de liberalen richten zich in Nederland tot de beter gesitueerden en de socialisten richten zich tot de lagere inkomensgroepen. En ook D66 adresseert zich, alhoewel wij ons nooit tot bepaalde groepen hebben gericht, onze boodschap is in principe algemeen. Wat nu de crisis in de politiek is, is dat het individualiseringsproces op dit moment in zijn laatste stadium aangeland is. Individualisering is al eeuwen oud, het loopt als een rode draad door onze geschiedenis heen. Dat wil zeggen dat personen nog steeds de neiging hebben om zich, wat hun lot betreft, onafhankelijk te maken van de grote machten die boven hen staan. Onze democratische cultuur daarentegen wordt nog altijd gekenmerkt door gebundelde krachten die elkaar in evenwicht houden. Maar als die gebundelde kracht van bijvoorbeeld de factor arbeid individualiseert, verdwijnt die. Dat geldt voor alle bundelingen. Je kunt wel blijven roepen: "Kameraden, arbeiders, verenigt u", maar mensen voelen het niet meer zo, laten zich niet meer in een categorie indelen. Dat is nu de ideologische crisis die je in heel West-Europa ziet. Het individualiseringsproces stelt de politiek voor een immens groot probleem: dat van de adressering."

VAN MIERLO:

Je kunt wel blijven roepen: "Kameraden, arbeiders, verenigt u", maar mensen voelen het niet meer zo

DEMO: *De politieke partijen blijven altijd een bepaalde groep aanspreken.*

Van Mierlo: "Dat is de pretentie van de partijen. Zolang mensen nog het gevoel hebben dat ze moeten gaan stemmen, blijven ze kiezen uit de gerechten die op tafel staan. Maar dat wil niet zeggen dat het menu als geheel hen dan bevalt."

DEMO: *Welke gerechten moet je dan opdienen?*

Van Mierlo: "Ik denk dat het ideologische bindmiddel moet afnemen ten gunste van het personalistische. Nu is het nog zo dat er in de Kamer altijd en bloc wordt gestemd. Over welk probleem het ook gaat, blok A stemt zus en blok B stemt zo, beide als één man. Het is natuurlijk krankzinnig dat iedereen in hetzelfde blok dezelfde opstelling heeft. Het is een erfenis van het verleden, waarin je schouder aan schouder één lijn trok. Maar zo liggen de zaken niet meer. De partijen blijven zich zo opstellen vanwege de herkenbaarheid, maar in werkelijkheid wordt het ongeloofwaardiger. We moeten naar een systeem waarbij mensen kiezen voor mensen met persoonlijke denkbeelden. Het moet natuurlijk niet gaan om mooie jongens met mooie koppies, maar om wat de mensen zelf uitdragen, hetgeen waar ze voor uitkomen."

DEMO: *Komt het huidige systeem de herkenbaarheid niet beter ten goede, iedere fractie houdt zijn eigen verhaal.*

Van Mierlo: "Welke herkenbaarheid? Ik vind het steeds ongeloofwaardiger. De band tussen de kiezer en de gekozenen is in Nederland abstract geworden. Ik weet niet waar mijn kiezers zitten. Als we het land eens zouden opsplitsen in een

Oud politicus Terlouw (links) en Hans van Mierlo, fractievoorzitter D66
foto: Marc Sweering

aantal distrikten. Dan moeten de gekozenen het vertrouwen van hun kiezers, de mensen uit hetzelfde distrikt hebben. Ze kunnen zich dan niet meer verschuilen achter de brede rug van hun fractieleider en op die wijze de Kamer binnenkomen, zonder zelf verantwoordelijkheid afgelegd te hebben. Want bedenk goed, er zitten in de Kamer een paar mensen die met elkaar slag geleverd hebben en die door het publiek gekozen zijn. Maar er zitten zo'n 140 mensen die absoluut geen verantwoording hebben afgelegd. Zij zitten alleen maar in de Kamer omdat hun partijen er zitten."

DEMO: *Is het distriktenstelsel dan wel zaligmakend?*

Van Mierlo: "Geen enkel systeem is zaligmakend. Maar er is behoefte aan verandering van het systeem. Kijk, die partijen houd je toch, maar het ideologische diktaat wordt wat omlaag gespeeld. De rigide partijdwang moet verdwijnen."

Vervolg in DEMO 6:2

**ALV 13
4 maart**

**Van Mierlo
komt !
Jij toch ook!**

let op
ALV 13 is in Utrecht

in zaal Trianon aan de oude gracht

LUSTRUM

door Roel van der Poort Secretaris PR Lustrum Commissie

Vijf jaar JD. Reden voor feest en bezinning. Vijf jaar geleden, D66 stond in de peilingen rond één zetel. Een jongeren organisatie die zich verbonden voelt met D66 leek weinig levensvatbaar. Toch is de JD, dankzij het onuitputtelijke enthousiasme van zo velen, uitgegroeid tot een dynamische, creatieve en stabiele vereniging.

Nu na vijf jaar is het tijd om daar met elkaar bij stil te staan. Op 4 maart, na de ALV, zal het startschot gegeven worden voor het Lustrum. De Lustrum-Commissie is vereerd om mede te delen dat zij de "Founding Father" van D66 en huidig politiek leider Hans van Mierlo bereid heeft gevonden de feest rede uit te spreken. Hans van Mierlo behoeft natuurlijk geen enkele introductie. Zijn charisma zal de JD op die avond zeker ook boeien. Maar daar willen we het niet bij laten. Op zaterdag en zondag 1 en 2 april a.s. zal het eerste JD-LUSTRUMCONGRES plaatsvinden. Dit gaat een fantastische gebeurtenis worden.

Feesten en Vorming

Zo zal er cabaret zijn en de Amsterdamse formatie BACK WHEAT. Ook inhoudelijk zal er het nodige te beleven zijn. Zo zal de slottoespraak verzorgd worden door JAN TERLOUW. De meest sympathieke leider die D66 ooit gekend heeft. De man van de realiteit. Zeker meer dan een redelijk alternatief. Oudminister van Economische Zaken, oudvicepremier en oudpolitiekleider. Alleen dit is al een reden om te komen. Echter, Jan Terlouw is de slagroom op het Lustrum....Het hart zal een forumdiscussie zijn tussen Jan Vis, Fractieleider van

de Eerste Kamerfractie van D66, en niemand minder dan Joris Voorhoeve, thans de onbetwiste leider van de VVD in de Tweede Kamer. Het debat zal ingeleid worden door Jan Glastra van Loon, voorzitter van het Humanistisch Verbond en Eerste Kamerlid voor D66.

Kortom, duizend redenen om er te zijn. Het Lustrumcongres (geen ALVstatus) zal gehouden worden in Heemskerk (bij Amsterdam). De prijs voor dit alles is Fl. 25,-. Houdt 1 en 2 april dus vrij in je agenda's en zeg het tegen iedereen.

Verdere informatie bij Gaston Siegelaer of Roel van der Poort. Bij deze wil de Lustrum Commissie en het Landelijk Bestuur dan ook iedereen uitnodigen te komen. Je bent meer dan welkom!

naam:.....

adres:.....

tel:.....

**Ja ik kom ook naar
 het lustrum congres
 op 1 en 2 april in Heemskerk**

Studentenacties '88: de strijd om de zendtijd

"Ach, die arme Deetman heeft het al moeilijk genoeg"

door Michel Verschoor

*Het heft in handen
leuzen in de straat
de rest aan banden
leugens uit de staat*

*verwonderd zien de mensen :
de bewindsman staat in brand
studenten zien hun wensen
onbeantwoord in de krant*

*De jongelui zo groen als golven
tijdgebonden vechten zij
zo trots, zo koen als wolven
hun luchtkastelen langzaam vrij*
(Peter Schulte '88)

"Gekraakt", staat er met grote letters op een oud, vervallen fabriekspand in de binnenstad van Kampen. Een vervelozе, gammele deur, half uit z'n scharnieren gerukt, geeft toegang tot een rommelige ruimte. Er hangt een weëige lucht. Een berg vuilnis, een stapel verrot hout, autowrakken, glas en motor onderdelen liggen door elkaar. Het is er schemerig. Helemaal acheraan zie ik opnieuw een deur. "Hier is het," zegt een stem achter mij. Opnieuw die ondergrondse lucht.

Het is even na half acht 's avonds. Ik ben veel te laat dus moet ik genoeg nemen met een plaatsje op het koude beton. De versleten, ongeordende banken en stoelen zijn allemaal bezet. Koffie en thee gaan gratis rond. Met het warme bakje vocht in m'n hand loop ik naar een tafeltje waar radicale propaganda verspreid ligt. "Wordt lid van Rebel" schreeuwt een folder, "een halfjaarabonnement voor slechts f2,50". Achtelooos stoop ik de folder in mijn binnenzak en neem

plaats tussen de ruim dertig studenten.

Aan een gammele behangtafel zitten drie jongeren. Claudia Teunissen, lid van de Socialistische Arbeiders Partij. Patrick Sant 'Anna lid van de Union Nationale des Etudiants Français (Franse studentenvakbond) en organisator van dit samenkomen, Cees van der Jagr, student Journalistiek en in zijn vrije tijd actievoerder. Ter discussie staan de Franse studentenopstand van 1986 en de komende demonstraties van studenten in Nederland.

"Twee jaar geleden moest de Franse minister van Onderwijs zijn biezen pakken nadat dtudenten massaal protesteerden tegen zijn plannen om op de beurzen te bezuinigen," zegt de Frans-Afrikaanse Patrick, die zeer verlegen en met benepen stem zijn gehoor toespreekt. "Steun voor onze acties dwam vanuit de hele maatschappij. Vakbondsleden gingen samen met studenten de straat op. Dat was ook de kracht van de Parijse opstand in 1986."

"De enige manier waarop wij de plannen van minister Deetman dus kunnen tegenhouden is door gebruik te maken van een enorme massaliteit," provoceert Claudia. "Ik geloof niet in leuke acties. Ook hier moeten we een massa op de been krijgen. Het hele land moet plat."

Cees knikt instemmend. "Het is belachelijk wat Deetman wil," zegt hij. "We moeten er zelf voor zorgen dat we straks niet bij de banken moeten lenen. Dit scheidt sociale onrechtvaardigheid. We moeten de minister dwingen, de harmonisatiewet in te trekken en hem zover te krijgen dat hij de regering onder druk zet meer geld beschikbaar te stellen voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. We moeten brede steun zien te krijgen van allerlei maatschappelijke organisaties. De FNV staat al achter ons, nu de rest nog."

"Om dat voor elkaar te krijgen moet je op lokaal nivear behinnen met het mobiliseren van mensen," meent Patrick. "In Frankrijk hebben we ook op deze manier allerlei instanties achter ons gekregen."

Het is pauze. Wijn, bier en versnaperingen worden voor een luttel bedrag aangeboden. Onder het genot van een Cotes du Rhone raak ik in gesprek met een studente. "Dat motiveert wel zo'n verhaal," zegt ze. "Maar ik vraag me af hoe het zit met de actiebereidheid onder de Nederlandse studenten. Volgens mij krijg je hier nooit een massa op de been. Iedereen is vel te veel met z'n eigen studie bezig. Ze willen zo snel mogelijk klaar zijn zodat ze direct carrière kunnen maken. Bovendien hangt er nog steeds een jaren zestig sfeertje rond het demonstreren, dat schrikt veel jongeren af. Demonstreren is toch alleen voor linkse mensen!"

Na de pauze roept Cees geïnteresseerden op om mee te werken aan de voorbereidingen voor lokale acties. Al gauw verlaten een tiental studenten het inmiddels broeierig geworden discussiehol.

Er wordt gebrainstormd. Wat kunnen we hier doen? Hoe komen we aan geld? Hoe hoog is de actiebereidheid? Veel vragen blijven onbeantwoord. Over één idee is iedereen echter enthousiast. Een bezetting van de Nieuwe Kamper Toren, een groot monument in het midden van de stad, zal veel publiciteit opleveren. "Dit moet uitgewerkt worden. Laten we morgen een actieberaad in de Moriaan (studenten-café) houden," besluit Cees.

Dinsdag 1 November

Eetcafé De Moriaan. Vijf over vijf 's middags. Iets meer dan veertig studenten zitten onderuitgezakt in een bruingerookte kamer. Aan de vale groene wand hangt een verkleurde poster van de film Casablanca, verlicht door een lampje waarvan de kap is verdwenen.

De idealisten, avonturiers en oproerkraaiers zijn sjofel gekleed in verbleekte, eigengebreide truien met uitgerekte mouwen. Veel zwart, meisjes met punkhaar maar ook een aantal streepjesoverhemden, gestoken in een verjaard colbertje.

Sigaret na sigaret wordt opgestoken. De ruimte vult zich met een benauwende blauwe damp. de meeste jongeren staren nog zwijgzaam voor zich uit. Een opmerking van een woest uitzierende jongen schudt iedereen wakker. "Wat jullie van plan zijn is allemaal veel te lief," zegt hij. "Als je Deetmans plannen wilt tegen houden moet je harde acties voeren."

"Maar wat wil jij dan? Oorlog?" zegt woordvoerder Paul-PSP-Hendriksen verontwaardigd. De permanent aanwezige gele sjaal, het strak achterovergekamde haar, eindigend in een staartje, de grijze leren jas en zijn allereerste opmerkingen geven hem het overwicht dat hij nodig heeft. "We moeten publieksvriendelijke, ludieke acties houden en geen

Unieke creatie tijdens de fakkeltocht door de binnenstad van Kampen
foto: Paul-Kees Enzenga

banken volkliederen met lichtgevende verf zoals jij wilt." De jongen lacht neerbuigend en verlaat, zijn misnoegen ten toon spreidend, de beraadslaging.

Koffie en bier worden aangslept. Asbakken raken overvol. Paul stelt een actieprogramma voor de komende week op. Maandag zal de Nieuwe Kamper Toren bezet worden. Dinsdag worden er 'gratis' OV jaar kaarten verstrekt en zullen de Kamper studenten een bezoekje brengen aan hun collega's in Zwolle. Woensdag zal er een openbare slavenmarkt gehouden worden waar studenten zich zullen aanbieden om zo een spaarcentje voor de nabije toekomst te verzamelen. Donderdagavond is er een fakkeloftocht en vrijdag symboliseren de studenten met lege Albert Heijn karretjes hun toekomstige hongerige magen. Kunstacademici beloven een actieposter te maken. Een Theologe zal een OV kaart vervalsen en deze vermenigvuldigen. Paul zal voor dagelijkse vlugschriften zorgen die verspreid worden over alle academies in Kampen. In deze pamfletten zal hij het beleid van Deetman hekelen en aandacht schenken aan de lokale en landelijke acties.

Dan vraagt Paul om vrijwilligers die in groepjes de acties moeten voorbereiden. Het wordt stil. Niemand meldt zich aan. De studenten staren naar de smoezelige grond. anderen

kijken afwezig naar buiten.

"Ja, moet je luisteren, ik wil wel actievoeren maar ik wil geen lessen missen en gewoon mijn huiswerk blijven maken. Het mag niet ten koste van mijn resultaten gaan," zegt een jong gebrild, in het zwart gestoken meisje.

Met veel overredingskracht lukt het de parttime studenten leider dan toch om een vaste kern om zich heen te scharen. "We hebben geld nodig om de vlugschriften en de posters te vermenigvuldigen," snijdt Paul het volgende probleem aan. Met een denkbeeldige pet (een schoteltje) loop ik de studenten langs die karig hun portomonnee openen. Het resultaat is veertig gulden.

"Nu hebben we alleen nog een megafoon nodig, want die is volgende week onmisbaar," roept Paul. "Ik zal proberen of ik die van Het Leger des Heils mag lenen. Laten we hopen dat we een roerig weekje tegemoet gaan."

Donderdagnacht 3 november

Met open jas wandel ik nonchalant door de slapende straatjes van Kampen. Er waait een vochtige warme wind. Gewapend met actieposters, behangplaksel en plakband zoek ik samen met drie metgezellen naar in het oog springende muren om daar onze leuzen achter te laten. Gespannen turen we voor ons uit. We moeten oppassen voor surveillerende agenten, die zijn nog erg streng in deze gereformeerde gemeente.

Een bejaard gebocheld vrouwtje stapt nieuwsgierig naar buiten. Traag klopt ze haar deurmatje schoon, haar hoofd draait van links naar rechts. Ze houdt ons behoedzaam in de gaten.

Ongestoord zetten wij onze kruistocht voort. Op de hoofdstraat na hebben we alle studentenhuizen en andere belangrijke plakplaatsen gehad.

"Hé, wat moet dat daar?" schreeuwt een mannenstem plotse-ling. "Plak die troep bij je eigen huis, schorem!"

Als een zwerm meeuwen, opgeschrikt door een gewerschot, vluchten we uit elkaar. M'n bagage smijt ik in een vuilnisbak. Het is inmiddels half twee. In de Moriaan, ons hoofdkwartier, kom ik even later de anderen tegen. Een biertje doet de schrik verdwijnen.

Maandag 7 november

De 17e eeuwse klokketoren staat met zijn ranke silhouet als een baken in het midden van de stad. Actievoerders staan er, verdekt opgesteld, omheen. Jolande en Bas wachten bij de zware deur op de beiaardier met wie ze om tien voor elf een afspraak hebben. Met een smoes is het de bedoeling dat ze in de Toren komen.

Casper en ik hangen ongeduldig in een zijstraatje rond. We hebben een gigantisch spandoek bij ons. "Het zit ons tot hier Deet" staat er op. Als hij straks bovenin de Toren hangt is hij in de wijde omgeving te zien. De klok wijst tien voor elf. De ontmoeting kan op ieder moment plaats vinden. Mijn rugzak knelt pijnlijk. Hij zit vol met proviand, een slaapzak en wat literatuur omdat we van plan zijn minstens twee dagen het monument te bezetten. Onrustig kijk ik op mijn horloge. Vijf voor elf, nog geen teken. De adrenaline stroomt heftig door m'n lichaam. Voor de tweede maal kijk ik hoe laat het is. Radeloos hoor ik de klokken elf uur slaan. Casper kijkt bedrukt. De moed zinkt ons in de schoenen. Zou er iets uitgelekt zijn? Nee, dat is onmogelijk, alleen wij zijn op de hoogte van de bezetting.

Dan het verlossende fluitje van Wies. Het is zover. In een oogwenk pakken we onze spullen bij elkaar. Op een draffe lopen we het zijstraatje door, de hoek om, de grote winkelstraat in, het stadhuis langs, richting Toren. Verbaasde voorbijgangers slaan ons sprakeloos gade. "Kom, snel." haast Jolande ons vanuit de Toreningang. Met zijn zevenen beklommen we, zenuwachtig tot op het bot, de steile wenteltrap. Buiten adem komen we boven. Een flesje wijn in de aanslag. "Die is voor U," zegt Casper tot de verraste beiaardier. "O, dank je wel," zegt deze guitig. "Wij houden de Toren bezet in verband met de acties tegen minister Deetman," zegt Paul. "Maar mag ik er dan straks wel weer uit?" vraagt de klokken-speler.

Het grote spandoek wordt uitgerold. Kampenaren kijken verbaasd naar boven. 's Middags verschijnen er journalisten van verschillende regionale media. Ons doel is bereikt. Het gaat er immers om, om zoveel mogelijk jongeren via de media op te warmen, zodat ze volgende week, tijdens de landelijke demonstratie in Den Haag, zullen meelopen.

Dinsdag 15 november

Er wordt uitbundig gezongen: *"Deetman krijg toch mooi de klere/ Val voor mijn part helemaal dood/ Je hebt tien jaar kenne studere/ Je rekening stond nimmer rood/ Had ik maar een pa met heel veel pegels/ Een moeder met een goeie baan"*

Op het ritme van Danny de Munks bekendste kraker gaan studenten uit hun bol. Speels blaast de menigte op plastic toertjes. Iedereen is vrolijk en uitgelaten. De trein op weg naar Zwolle, komt tot stilstand. Zo'n honderd Zwolse kameraden wachten ons op.

Onder luid gejoel verlaat de massa het station. In de stad proberen angstige ondernemers nog net op tijd hun buitenrekken

in veiligheid te brengen. Opa's en oma's staan aan de grond genageld. Een wat oudere student, in rafelige spijkerbroek, zwarte kisten en een leren jack met opschrift ; I love RAF, roept door een megafoon: "Laten we op dit kruispunt een sit-down houden!"

Als dominostenen ploffen we neer. Auto's toeteren. Fiersers snellen nog net door nauwe kieren. Dan sluit de muur zich. Een automobilist maakt wanhopige gebaren en schreeuwt over 'links tuig en werkschuwe oproerkraaiers'. Ineens probeert hij een gat in de verdediging te forceren. De menigte reageert met gejoel. Doch de man is vastbesloten. Enkele angsthazen springen op. Anderen bijten zich in het asfalt vast. De stormram is echter niet te stuiten. De RAF fan schopt uit frustratie tegen het voertuig. Politie snelt toe. De jongen wordt ingerekend. Er ontstaat opnieuw opschudding. "Die automobilist is de schuldige," klinkt het uit de massa. "U had hem moeten arresteren, hij reed op ons in." De politiemans, zonder pet omdat ook hij actie voert tegen de plannen van de regering betreffende het politiebeleid, reageert nuchter. "Moeten jullie maar net zoals wij op een gedegen manier demonstreren," zegt hij terwijl hij de arrestant wegvoert naar het busje.

Het voorval heeft me aangegrepen. Teneergeslagen zoek ik het Zwolse station op. Ik ben de acties zat. Het heeft me nu al anderhalve week studie gekost. Bovendien vraag ik me af war het allemaal toe dient. Het haalt toch niets uit. De twijfel heeft toegeslagen. Ik besluit me de rest van de week achter die overige 90% studenten te schatren die het nut niet inzien van demonstreren op lokaal niveau. Mijn enige hoop is de landelijke demonstratie in Den Haag.

Donderdag 24 november

'Klootzak' hebben wij met grote letters op een spandoek gekalkt. "Wie bedoel je daarmee?" vraagt een busgenoot. "Deetman natuurlijk!" "Ach, die zielige man, hij heeft het al moeilijk genoeg, het protest is toch niet alleen tegen hem gericht!"

"Ja, ik wil wel helpen dragen," zegt een onbekende," maar wat staat er eigenlijk op? Klootzak? Tjee, wat flauw, wat ongenueanceerd. Nee, vraag maar of een ander wil helpen."

O ja, herinner ik me weer. Zoek wel nuance, wees vooral niet direct, recht voor z'n raap. Zoek liever een cryptische omschrijving en wees vooral origineel. Wees niet bot, draai liever om de pot heen. Beledig de beste man niet want dat is flauw.

Natuurlijk mag Deetman ons wel in de maling nemen, natuurlijk mag hij zich arrogant opstellen tegenover de studen-

ten, hij is immers minister en natuurlijk is het de gewoonste zaak van de wereld dat hij weigert commentaar te geven op redelijke vragen van journalisten van Den Haag Vandaag.

Met z'n tweeën lukt het dan toch om de 'veel te grove leus' op het Malieveld zichtbaar te maken. Gelukkig zijn we niet de enige. 'Kortzichtige LUL' en 'Uitzuiger' lopen ook mee in de stoet die om tien over twee in beweging komt.

Een stel autonomen drinken pure wodka. Luid lallend scanden ze hun leuzen door de straten. Zullen zij straks degenen zijn die met de Mobiele Eenheid in aanraking komen?

"Misschien ha ik nog wel even naar de Bijenkorf als we direct in de binnenstad zijn" hoor ik een meisje zeggen. Vlakbij Lange Poten druppelen inderdaad tientallen studenten uit de vloedgolf.

"Kom op," galmt een megafoon, "we gaan naar het Binnenhof." De massa houdt zich aan de voorgeschreven route en luistert om half vier naar de gevleugelde woorden van studentenleider Maarten van Poelgeest. Krachtige taal, kritiek aan het adres van de regering en haar onderwijsminister geven blijk van zijn boosheid.

Het is tien voor vijf als hij iedereen bedankt voor zijn aanwezigheid. Ik moet me haasten. Oner enkele minuten vertrekt de bus. De compacte vloedgolf komt in beweging. In een van haar armen zoek ik een uitweg. Moe, vol emotie en onbevredigde gevoelens kom ik bij de bus aan.

Vijf over vijf

De bus rijdt stapvoets door de drukke stad. een aantal volhouders schreeuwt nog een laatste leus. Mobiele Eenheid staat werkeloos op een straathoek. Vanaf het Malieveld stijgt een enorme rookwolk op. De straten liggen bezaaid met achtergelaten spandoeken.

In de bus is het stil. Even later leidt Radio Drie ons terug naar het rijk van de realiteit. Vol amusante lege babbels verkopen de discjockeys hun praatjes van alledag.

De poeptoonjes van het ANP zorgen voor de laatste maal voor wat spanning. Het nieuws opent met de zoveelste ont-hulling in de slepende Paspoortaffaire. Pas dan, als tweede item de studentendemonstratie.

"In Den Haag zin naar schatting 22.000 studenten op het Malieveld bijeengekomen. Zij demonstreerden daar tegen de studiefinancieringsplannen van minister Deetman. Een groep van ruim tweehonderd studenten raakte slaags met de eenheden van de Mobiele Eenheid toen zij het Binnenhof op wilde. De studenten gooiden met stenen en verfbommen. Er werden vier mensen gearresteerd."

De kwaliteit van het onderwijs deel 1: prof. dr. Roel in 't Veld

"Studenten moeten minder lang in bed blijven liggen"

door de leden van de werkgroep Onderwijs

Zonder OV-jaarkaart en daarom met een automobiel, togen wij richting de Erasmusuniversiteit te Rotterdam, om aldaar een gesprek te hebben met Prof. Dr. R.J. in 't Veld, voormalig directeur-generaal op het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, tegenwoordig werkzaam als hoogleraar bestuurskunde aan de Erasmusuniversiteit. De heer in 't Veld (lichting 1942) werd na zijn studie Rechten te Leiden wetenschappelijk medewerker aan diezelfde universiteit, waar hij een rolletje als vredestichter speelde tijdens de "revolutie" van 1969. In die periode werd hij fractievoorzitter van de PAKfractie in de Leidse gemeenteraad, een bundeling van de progressieve krachten in Leiden. Aanvankelijk werd er een zogenaamde constructieve oppositie gevoerd, wat later de basis vormde voor een vruchtbare coalitie met de VVD. In 1977 werd hij benoemd tot hoogleraar Politicologie en in het bijzonder Bestuurskunde te Nijmegen en in 1982 kwam hij terecht op het ministerie van O&W, alwaar hij bleef tot mei 1988. Het interview met de man achter deze levensloop kunt u nu aanschouwen, lieve lezer. Het is het eerste interview uit een reeks van vijf, die allen zullen handelen over de kwaliteit van het onderwijs in Nederland. De leden van de werkgroep Onderwijs wensen u veel leesplezier toe.

Allereerst vroegen wij de heer in 't Veld naar de effecten van het bezuinigingsbeleid van de afgelopen jaren op de kwaliteit van het onderwijs. Roel in 't Veld: "Het beleid van de afgelopen jaren heeft een erg gunstig effect gehad op de kwaliteit van het hoger onderwijs. Laten we bijvoorbeeld eens kijken naar alle indicatoren van prestatieniveau's. Dan zie je dat het percentage studenten dat zijn/haar studie afmaakt (in de eerste fase WO), aanzienlijk is gestegen, namelijk van 55 naar 63 %. De gemiddelde studieduur is waarschijnlijk vrij aanzienlijk gedaald. Dat is een aanwijzing van gestegen kwa-

liteit per geïnvesteerde gulden, want je kunt alles wel leren als je er maar lang genoeg over doet. Immers, als je apen laat typen, gaan ze vanzelf ook wel eens het volledige werk van Shakespeare typen, het duurt alleen wat lang. Verder is het aantal promoties in de afgelopen 6 jaar met meer dan 50 % gestegen; de onderzoeksproductie is zeer aanzienlijk toegenomen en het aantal mensen dat werkzaam is aan universiteiten is, ondanks de bezuinigingen, groter dan ooit. Ik geef toe dat de essentie van kwaliteit met deze indicatoren niet kan worden aangegeven, maar er zijn nou eenmaal geen betere methoden om de kwaliteit van het onderwijs te meten. Bovendien, als alle indicatoren een zelfde kant op wijzen, is er toch wel reden om te denken dat er iets bepaalds aan de hand is. De kostenreductie per afgestudeerde is echter aanzienlijk geweest. Ik denk dat je daarmee gevaarlijk dicht bij de onderkant of misschien zelfs wel onder de onderkant bent gekomen. Het kostenniveau van

het onderwijs is naar mijn mening al te laag. Daarvoor dienen herstelacties opgezet te worden. Het was wel zo dat de kosten per student een beetje mochten dalen en dus doelmatiger worden, maar gelet op het feit dat er steeds minder menskracht per student beschikbaar is en kijkend naar de alfa en gammastudies, dan denk ik "nou, nou wordt het niet een beetje erg goedkoop?" De gedachte dat hier spoedig verandering in zal komen is iets te optimistisch, maar er begint bij een heleboel mensen het besef te leven dat goedkoop hier duurkoop is. Een te uitgemolken stelsel van hoger onderwijs is gewoon niet goed voor Nederland.

Harmonisatiewet

Over de stelling dat de Harmonisatiewet er toe leidt dat studenten geen activiteiten naast hun studie kunnen ontplooiën,

is aardig wat empirisch materiaal voorhanden. Er is namelijk geen studierichting waar harder wordt gewerkt dan 1300 uur per jaar. Dat is per week zo'n 26 uur. Studenten hoeven dus helemaal niet zo hard te werken als men wel eens denkt en ze kunnen er heel makkelijk iets naast doen....als ze tenminste niet zo lang in hun bed blijven liggen. Het probleem met de Harmonisatiewet is juist dat niemand die wet goed heeft gelezen. De structuur van de wetgeving tot de Harmonisatiewet was zo, dat de inschrijvingsduur 6 jaar bedroeg. Op een beperkt aantal gronden was uitstel mogelijk. De Harmonisatiewet heeft aan deze situatie een einde gemaakt; iedereen mag nu zo lang studeren als hij/zij zelf wil. Alleen de geldkraan van de overheid gaat op een gegeven moment dicht. Er wordt tevens een bedrag overgemaakt aan de universiteiten (gestort in het zogenaamde Auditorenfonds), waarmee zij eenieder van wie zij het nodig vinden dat hij/zij er wat langer over mag doen, financieel tegemoet kunnen komen. Dit bedrag was, zoals wij dat in ons oorspronkelijk ontwerp uitgewerkt hadden, ook genoeg. Het parlement heeft die wet alleen nog wat overhoop gehaald en ook door het vonnis van de Haagse rechtbankpresident (buiten werking stellen van een deel van de Harmonisatiewet) moest in ieder geval tijdelijk het een en ander worden herverkaveld.

Relatie onderwijs bedrijfsleven

Ik denk dat je om te beginnen het volgende in de gaten moet houden. De belangrijkste afnemer van hoger opgeleiden is niet het bedrijfsleven maar de quartaire sector. Dat geldt zowel voor HBO'ers als voor mensen van de universiteiten. Er vindt wel een versnelling plaats van de industriële vraag naar hoger opgeleiden. Niet alleen naar ingenieurs, maar ook naar fysici, chemici etc.. Het bedrijfsleven geeft echter geen heldere signalen af over de toekomstige behoefte aan hoger opgeleiden. Ondernemingen zijn daartoe ook niet in staat. Wel is er enige tijd geleden het signaal gekomen dat er behoefte was aan een jonger kader. Mede daarom is destijds ook studieduurverkorting ingevoerd.

Verbetering kwaliteit onderwijs

Het zou goed zijn voor de kwaliteit van het onderwijs in Nederland als de verschillende instellingen zouden gaan concurreren. De OV-jaarkaart, die iedereen binnenkort krijgt en

het feit dat Nederland een piepklein landje is, vergemakkelijkt het volgen van vakken in andere steden. Op deze manier wordt de consumentensouvereiniteit van de studenten dus vergroot en dit was nu ook een van de bedoelingen van het vouchersysteem (mogelijkheid om via een soort strippenkaart blokken te volgen op andere onderwijsinstellingen). Maar het is juist deze consumentensouvereiniteit die een heleboel mensen tot tegenstander van dit systeem maakt. Ze zijn er als de dood voor dat studenten plotseling tegen de docent zouden zeggen: 'nou meneer, ik heb het hier wel gezien, ik vind dit vak hier niet bijster interessant, ik ga liever naar Amsterdam.' Ik ben juist een groot voorstander van deze mogelijkheden.

Collegegeld afschaffen

Een stijging van het aantal hoger opgeleiden in Nederland is naar mijn mening wenselijk. Misschien wel met 50% als percentage van de leeftijds populatie. Daar is echter wel geld voor nodig, maar hoe moet je daar aan komen? Als je dan tegenstander bent van uitbreiding van de collectieve sector, dan moet je naar andere studiefinancieringsmiddelen zoeken om deze expansie op te vangen. Ik ben er voor om de studiefinanciering volledig om te zetten in een lening en dan kan het collegegeld worden afgeschaft. Bij goede studieprestaties kun je dan 1/3 van de studieschuld kwijtschelden."

Wij waren op dit punt helaas door de ons gegunde tijd heen, maar konden het toch niet nalaten om de heer in 't Veld nog iets te vragen over het Europa van 1992. Het woord is nog even aan Roel in 't Veld: "Ik denk niet dat het nodig is om diverse opleidingen in Europa op elkaar af te stemmen. Het moet echter wel duidelijk zijn welke kwalificaties iemand heeft. Voor Europeanisering zal niet beslissend zijn hoeveel bureaucratische richtlijnen over de gelijkwaardigheid van diploma's er komen, maar meer hoe het werfgedrag van kleine en grote ondernemingen en de overheid zich zal gaan ontwikkelen. De Verenigde Staten van Europa worden niet bij decreet opgericht, maar bestaan pas als de culturen van de organisaties zich aan elkaar hebben aangepast."

Bestuursbenoemingen

Op ALV 12 heeft Coert Bruel kenbaar gemaakt te stoppen als Vice Voorzitter Organisatie. Het LB heeft na het congres Roel van der Poort benoemd als VVO a.i..Roel beheert daarmee twee portefeuilles. Hij is namelijk op ALV 10 (november 1987) verkozen als Secretaris Scholing en Vorming (SSV). Op ALV 13 zal het congres een nieuwe VVO kiezen.

Hein Jaarsma tijdelijk Internationaal Secretaris

Op de LB vergadering van 20 november jl. werd besloten dat er tijdelijk een internationaal secretaris zou worden aangesteld, totdat de ALV 13 definitief een nieuwe IS verkiest. De tijdelijke IS moest fungeren als 'tussenpaus', omdat er problemen waren gerezen omtrent de functionele verhouding tussen de IS en het Insec. Er is nu door het LB een commissie ingesteld, die op de ALV 13 verslag uitbrengt over deze zaak. De tijdelijke IS moet zolang de problemen nog niet uit de wereld zijn als neutrale figuur het internationale werk coördineren. Op de LB vergadering van 17 december is Hein Jaarsma, oud-voorzitter van de JD, bereid gevonden deze taak op zich te nemen. Hein hierover: " Ik heb de ambitie om de vereniging meer te betrekken bij het internationale werk. Ik zal me hoofdzakelijk bezighouden met de communicatie tussen het Insec en de vereniging. Ik denk dat het wederzijds een stimulerende werking zal hebben. Het LB-gevoel is er nog niet helemaal, maar dat zal spoedig komen. Onder het LB-gevoel versta ik bezig zijn met alle dingen en dan met name de integratie ervan, de afstemming van de dingen op elkaar. Het is wel weer vreemd, ik had niet verwacht ooit nog weer in het LB te komen. Ik ben blij dat de vereniging zo veel vertrouwen in mij heeft."

Scholing en vorming

activiteiten

Kaderweekend

Op 11 en 12 februari a.s. vindt weer het jaarlijkse Kaderweekend plaats. Locatie zal zijn: De NJHCjeugdherberg te Soest. Iedereen die geïnteresseerd is in het politieke en organisatorische functioneren van de vereniging mag dit niet missen. Op de agenda staan: De Aidsdiscussie, VrijzinnigDemocratie, Verlichtingsdenken en een toespraak door de VVP Marc Roza. Als organisatorisch thema's staan geagendeerd: De start met de discussie de organisatie (n.a.v. ALV 12 en het LBbeleidsplan), voorbespreking van de twee komende JD-congressen en een publiciteitstraining. Een ieder die interesse heeft, kan contact opnemen met Roel van der Poort (SSV/VVO a.i.) tel. 050348217.

Politieke stromingendag

CDA schuift op naar het midden, VVD is op zoek naar de ware liberaal, PvdA is schuivende in beweging, D66 staat ook niet stil. Iedereen beweegt, maar waar komen ze vandaan en gaan ze wel echt ergens naar toe. Wat zijn hun uitgangspunten?

18 maart a.s. kun je meer te weten komen over liberalisme, socialisme, christendemocratie en natuurlijk in het bijzonder over vrijzinnigdemocratie. Deze dag wordt gehouden in Amsterdam op zaterdag 18 maart a.s.. De inhoudelijke voorbereiding ligt geheel in de handen van Jan de Heer. De organisatie zal geschieden door Jan de Heer, Roel van der Poort en de regio GrootAmsterdam. 18 maart zien we elkaar dus. Info bij Jan de Heer (0188314740) en Roel van der Poort (050348217)

JD NIEUWS

Landelijk Bestuur

Scholing en vorming activiteiten

Spreekvaardigheidstraining

In overleg met de secretaris scholing en vorming wordt er in Maastricht op 28 januari een spreekvaardigheidstraining gegeven. Plaats en tijd zijn nog niet bekend maar meer informatie is te verkrijgen bij Paul Leenaards tel 04490-33850. Deze training is vooral bedoeld voor de regio's Limburg en Noord-Brabant.

REGIOBORRELS

Amsterdam

eerste dinsdag van de maand
Frascatie, Nes 63 (Centrum, vlak bij stadhuis)

Groningen

tweede donderdag van de maand
café Het Lokaal, Kleine Kromme Elleboog, Groningen
20.30 uur

Midden-Holland

tweede woensdag van de maand
Het Gerecht, Lokhorststraat 19, Leiden (bij de Pieterskerk) 17.00-19.00 uur

Utrecht/'t Gooi

eerste maandag van de maand
café Vooghel, Burg, Reigerstraat 45, Utrecht 21.00
uur

Zuidelijk Holland

tweede maandag van de maand
Chaka, Haringvliet 635, Rotterdam 21.00 uur

Twente

tweede vrijdag van de maand
eetcafé De Appel, Enschedestraat 34, Hengelo 21.00
uur

Het nieuwe Landelijk Bestuur

In verband met de vele wisselingen in het bestuur:

Dit is het Landelijk Bestuur (tot 4 maart)

Erik Hordijk (Voorzitter)

Marc Roza (Vice-voorzitter Politiek)

Karin Overre (Algemeen secretaris)

Gaston Siegelaer (Peningmeester)

Roel van der Poort (Secretaris Scholing en Vorming en Vice-voorzitter Organisatie a.i.)

Richard van Berkel (Secretaris Public Relations a.i.)

Michael Sonder (Secretaris Ledenwerving en Materialen)

Hein Jaarsma (Internationaal Secretaris a.i.)

Peter van Weely neemt afscheid als IS
foto: Frank Jassies

DE 40 GEZELLIGSTE GELEGENHEDEN OM EVEN
KENNIS TE MAKEN

Nu even met de NJHC bellen: 020-5513155. Dat is de kortste weg naar het leukste uitstapje. Wat uw plannen ook zijn, bij één van de 40 modern geoutilleerde NJHC-herbergen bent u het snelst en verantwoord onder dak.

40 verrassende adressen waar een enthousiaste staf gratis, graag en overzichtelijk solide programma's met u overlegt, Over accommodatie beschikt waar mensen en wensen elkaar moeiteloos kunnen vinden. Voor prijzen die u daar ook de ruimte voor laten. Per dag, per week, per weekend. Aan bosrand, stad- of waterkant. Zelfverzorgend of volledig onder dak.

ON EN OFF THE RECORD

De NJHC: als je belt ben je binnen!!

Tel: 020-55 131 55

Michael Sonder de nieuwe Secretaris Leden-
werving en Materialen

Marc Roza de nieuwe Vice-voorzitter Politiek
foto: Frank Jassies

JD NIEUWS

Internationaal

Sfeer in zaak IS/Insec klaart iets op

door Rikco Pardoën

De oplossing in het conflict rondom de Internationaal Secretaris (IS) en het Insec lijkt naderbij te komen. Het LB heeft, zoals Erik Hordijk elders in de DEMO bericht, een commissie ingesteld die de functionele relatie tussen het Insec en de IS onderzoekt en verslag uitbrengt aan ALV13. Voormalig IS Peter van Wely is voorzitter a.i. van de regio Groningen geworden. "Het internationale werk laat ik voorlopig voor wat het is, maar voor de JD blijf ik enthousiast", zegt hij nu. Overigens is zijn standpunt over het Insec wat verzacht: "In de vorige DEMO stond een juiste weergave van wat ik toen, in de emoties van het conflict, gezegd heb. Maar inmiddels kijk ik daar milder tegenaan; de negatieve gevoelens zijn een beetje weg." Elwin Lammers van het Insec is inmiddels op zoek gegaan naar een opbouwende manier om de sfeer rond het Insec te verbeteren: "Het Insec heeft een slechte naam gekregen. Dat willen we verbeteren. We zullen ons opener naar de vereniging opstellen en ook willen we de bekendheid van het Insec vergroten", aldus Lammers, die prompt de daad bij het woord voegde en voor deze DEMO maar liefst drie artikelen over het internationale werk schreef.

De zaak Internationaal Secretaris en Secretariaat

door Erik Hordijk

Op de Algemene Ledenvergadering (ALV) van 12 en 13 november jl. heeft de ALV besloten tot het instellen van een ad hoc commissie. Deze commissie moet de toekomstige functionele relatie tussen de internationaal secretaris (IS) en het internationaal secretariaat (INSEC) gaan onderzoeken. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de commissie gaat onderzoeken wie er schuldig is of zijn aan het vrijwillige aftreden van de internationaal secretaris. De commissie zal wel moeten onderzoeken of de relatie tussen de IS en het Insec in

het Huishoudelijk Reglement vastgelegd moet worden. De commissie functioneert onder verantwoordelijkheid van de ALV en brengt ook verslag uit aan de ALV. Het Landelijk Bestuur zorgt voor de samenstelling en de faciliteiten van de commissie. Het HR regelt dat de taak en samenstelling van de commissie in de DEMO gepubliceerd moet worden. Het HR zegt ook dat de commissie uit een onevenredig aantal leden moet bestaan. Gezien het feit dat het gaat om een beperkte opdracht en dat de commissie zijn werk binnen twee maanden moet afronden, heeft het LB besloten de grootte van de commissie op drie personen te stellen. De volgende drie zullen in de commissie zitting nemen: Johan van de Berg (commissievoorzitter); Rik Rolleman en Erwin Lammers. De commissie zal zijn verslag publiceren in het congresboek van ALV 13.

Stap in de wereld die JD Internationaal heet

door Elwin Lammers

Het internationale werk van de JD is te onbekend binnen de JD. Het Internationaal Secretariaat en de Internationaal Secretaris hebben daar nooit genoeg aandacht aan gegeven. Aan de andere kant zijn JDleden wel degelijk internationaal geïnteresseerd. De discussies op ALV's over resoluties die buitenlandse onderwerpen, als het Midden-Oosten, behandelen, waren vaak enorm fel. Om het internationale werk van de JD beter bekend te maken zijn er m.b. de afgelopen maanden veel plannen gemaakt. Het is echter niet bij plannen alleen gebleven. De introweekenden en kaderdagen werden afgestroopt door de Internationaal Secretaris of een lid van het Internationaal Secretariaat (of beide), die een poging deden om de structuren van het internationaler jongerenwereldje uiteen te zetten. Duidelijk is dat er op dit vlak nog veel moet gebeuren, al is er al het een en ander gedaan. Denk b.v. aan de basiscursus. Aan de andere kant biedt de JD aan haar leden de moge-

lijkheid buitenlandse congressen/seminars te bezoeken. Dat kost altijd tijd, vaak geld (afhankelijk van de reisafstand, of er reiskostenvergoeding is, hoe hoog de deelnemerskosten zijn en of er van wie dan ook subsidie komt), maar je leert er enorm veel van. En je hoeft echt geen acht talen te spreken, twee academische graden te hebben en al tien jaar actief kaderlid van de JD te zijn om de JD in het buitenland te kunnen vertegenwoordigen. Een seminar over ontwapening, emancipatie, OostWest samenwerking, jeugd en ontwikkeling, het Brundtlandrapport, jongeren en onderwijs, politieke stromingen, cultuur en samenleving, er is voor iedereen wel wat bij. En naast het feit dat je veel opsteekt van de lezingen en workshops op zo'n seminar is het er ook (bijna) altijd hartstikke gezellig. Bovendien heb je de kans met jongeren uit heel Europa (maar ook zeker van daarbuiten, denk m.n. aan Latijns Amerika), met heel verschillende achtergronden te praten over wat je maar interessant vindt. Naast dit soort seminars zijn er ook bilaterale contacten: de JD met één andere buitenlandse organisatie. Een voorbeeld hiervan is het uitwisselingsprogramma dat loopt met de Deutsche Jungdemokraten: om de beurt organiseren de JD en de DJD een seminar voor deelnemers uit beide organisaties. Het verschil met bovengenoemde activiteiten is dat het programma van deze seminars minder intensief is. Er is meer ruimte voor dialoog, ook tussen JD-ers onderling en het tempo ligt wat lager. Ook vallen de kosten meestal lager uit.

Al deze mogelijkheden zijn er voor iedereen. Het internationale werk is oneindig groot en veelzijdig. Veel JDers kunnen participeren, als individu, in werkgroep of regioverband, of hoe je maar wilt (bij wijze van spreken). Met de Demoredactie is afgesproken dat er een soort buitenlandrubriekje komt: JDInternationaal. Als je namens de JD ergens heen gaat zal daar kort instaan wie je bent, waar je heen ging, waar het over ging en hoe je het vond. (Dit naast het schriftelijke verslag wat je aan de Inter-

nationaal Secretaris (dus het LB) en het Internationaal Secretariaat moet uitbrengen. Die hebben dat nodig omdat ze moeten weten hoe het was, zodat de JDpolitiek erop afgestemd kan worden. Er wordt echter echt geen perfect verslag van 20 kantjes van je gevraagd, dus laat dit je er niet van weerhouden je eens ergens voor aan te melden.) Het grote voordeel van de rubriek JDInternationaal is dat er bekender wordt wie er naar het buitenland gaat, en dat er JDers zijn die gaan. Dus dat iedereen daarvoor geschikt is als hij/(en m.n.) zij bereid is zich in te zetten. De ervaring heeft geleerd dat de Demo niet het meest geschikte middel is om congressen, seminars of wat dan ook aan te kondigen. Internationaal werk is vaak korte termijn werk; twee maanden van te voren pas het programma en de data krijgen is bepaald geen uitzondering. En je zet iets pas in de Demo als alles absoluut zeker is. Een ander probleem is de verschijningsfrequentie en deadline van de Demo. Omdat dit laatste probleem minder speelt bij de Orgi, zal het vaker voorkomen dat daar aankondigingen instaan (vraag je regio bestuurder of neem een abonnement!). Het is echter wel zaak dat je je realiseert dat in alles nog allerlei wijzigingen kunnen optreden, buiten de schuld van de IS of de JD om; aanmelden bij de IS is dan ook niet hetzelfde als op de trein stappen. In de praktijk blijkt het allemaal wel op zijn pootjes terecht te komen. In de praktijk is gebleken dat je het ervoor over moet hebben het nummer van de IS uit je hoofd te leren en dat flink vaak te draaien. Dan moet het toch wel heel gek lopen als er niks voor je gedaan kan worden (of dat je niet wat tips gegeven kunnen worden waarmee je zelf wat kunt doen/organiseren, grensregio's b.v.) M.a.w. er zijn mogelijkheden genoeg en moeilijkheden kunnen overwonnen (hopelijk helpt de nieuwe rubriek daarbij). Stap in de wereld die de naam JDInternationaal heet. Waarom niet?

JD NIEUWS

Internationaal

IFLRY seminar Brundtlandrapport en IFLRY Executive

Het seminar en de Executive die daarop volgde werden van 26 t/m 30 oktober gehouden, in Ringsted, Denemarken. Deelnemers waren Fred Toetenel, (werkgroep Ontwikkelingssamenwerking), Elwin Lammers (wg OS), Peter van Wely (Internationaal Secretaris) en Roald Schoenmakers (Insec). Het thema van het Brundtlandrapport, milieu en ontwikkeling, is ook het nieuwe thema van de werkgroep Ontwikkelingssamenwerking. Vandaar dat twee leden van de werkgroep geïnteresseerd waren deel te nemen aan dit seminar. Zie voor een verder verslag ervan elders in deze Demo. Aansluitend op het IFLRY seminar was er in Ringsted de IFLRY Executive Committee, zoals het voluit heet. Op een IFLRY Executive komen vertegenwoordigers van de aangesloten lidorganisaties bijeen om over het IFLRY beleid te discussieren en beslissingen te nemen. Deze keer is er lang gepraat over toetreding van nieuwe leden en was er een discussie over wijzigingen in de structuur van IFLRY zelf. Ook heeft de JD nog een motie ingediend over Roemenie, waarin Ceausescu sterk veroordeeld werd. De motie is aangenomen.

Congres Junge Liberale

Zoals alle zusterorganisaties in het buitenland altijd een uitnodiging krijgen om onze congressen te bezoeken, zo kreeg de JD ook een uitnodiging het congres van de Duitse Junge Liberale (Juli's) bij te wonen. Dit werd van 25 t/m 27 november gehouden, in Luxemburg (in het kader van de Europese integratie). Albert Hoff, Hein Jaarsma, Jos Koeleman en Elwin Lammers gingen erheen. Naast overleg over bilaterale contacten met de Luxemburgse (JDL), Duitse (Juli's) en Italiaanse (GLI) zusterorganisaties werd voornamelijk de congrescultuur bekeken. Opvallendste verschillen met de JD, naast de luxe accommodatie: zij kennen

niet het systeem van resoluties zoals wij dat kennen noch ons one man one-vote systeem. Je wordt er als vertegenwoordiger van een Landsverband gekozen, in je eigen deelstaat. En op het congres neem je deel aan werkgroepen die ter plaatse een resolutie schrijven over een onderwerp als Duitse deelname aan de VN vredesmacht of de vervuiling van de Noordzee. Deze resoluties worden dan plenair behandeld en vervolgens aangenomen of verworpen. Er lag ook een voorstel om IFLRY zusterorganisaties uit de EG lidstaten indienings en spreekrecht te geven op Julicongressen. Behandeling ervan is echter doorgeschoven naar het volgende congres, nadat een juridische commissie er uitspraak over heeft gedaan. Voor de JD is verder nog van belang dat er een groot deel van het bestuur werd gekozen, waaronder de voorzitter (Georg Neubauer) en de Internationaal Secretaris (Michael Wiesner).

Het brundtlandrapportseminar

Met een vier man sterke delegatie (zie JD internationaal) was de JD aanwezig in Ringsted, Denemarken, om het IFLRY seminar over het Brundtlandrapport "Our Common Future" en (voor de geïnteresseerden onder ons) de IFLRY Executive bij te wonen. Met de Scandinaviërs waren wij weer de enige organisatie die speciaal deelnemers had gestuurd die verstand hadden van het seminar onderwerp. Voor een groot deel van de rest van de deelnemers was het seminar een eerste kennismaking met het Brundtlandrapport. Een gevolg hiervan was dat tegen het einde de aandacht van het seminar wat teveel naar de Executive verschoof, wat het seminar zelf geen goed heeft gedaan. **Desalniettemin is het seminar toch zeker geslaagd te noemen.** Er waren goede lezingen. Bijvoorbeeld die van het hoofd van de Danish International Development Agency, Bent Haakonsen.

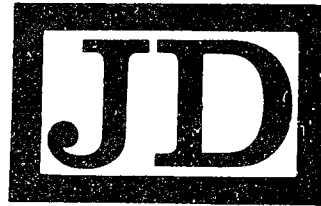
Hij sprak meteen na het (overigens slappe) openingswoord van de Deense minister van Economische Zaken. Eerst gaf hij een uiteenzetting over het Brundtlandrapport: **milieubescherming is niet mogelijk zonder ontwikkeling, want je hebt er geld voor nodig; aan de andere kant is "ontwikkeling" niet duurzaam voort te zetten zonder rekening te houden met de ecologische grenzen van deze planeet, het milieu dus.** Het klinkt heel logisch (is het ook), maar er wordt gezien de enorme vervuiling en mondiale milieuvernietiging niet vaak naar gehandeld. Ook bleek tijdens deze lezing dat Denemarken onlangs het criterium mensenrechten heeft opgenomen bij beoordeling van bilaterale contacten (dus tussen twee landen). Na deze lezing stond een debat tussen vier vertegenwoordigers van IFLRYlidorganisaties op het programma. Er waren er echter slechts twee komen opdagen, dus de JD mocht alsnog ook een deelnemer leveren. Het debat zelf kwam niet echt op gang, ook omdat de vragen aan het panel niet over het afgesproken onderwerp, het Brundtlandrapport alweer, gingen. Na het diner was het tijd voor cultuur. D.w.z. **er werd een poging gedaan de deelnemers de kunst van het Deense volksdansen bij te brengen.** Hartstikke leuk, maar we kunnen niet echt zeggen dat we de kunst meester zijn. En je verdriet daarover wegdrinken (als je daar behoefte aan zou hebben) ging ook niet, want alcohol is in Denemarken veel te duur, ook in de jeugdherberg waar het seminar gehouden werd. Dat bleek de volgende dag anders. Na het gevecht om de douches (er waren er vier voor zestig personen) werden we naar het Carlsberg (je weet wel, dat Deense bier) Research Center gebracht. Daar wordt namelijk ook genetisch onderzoek gedaan dat voor de Derde Wereld van belang is. Een lezing en een rondleiding door het instituut leerden ons er meer over. Dat het echter een instituut van de brouwerij was, bleek bij de lunch: er was zoveel bier als je maar wilde (lekker goedkoop voor ze).

Gelukkig kon iedereen zich in bedwang houden. Dat was ook nodig want we kregen nog een panel-discussie als volgend programmaonderdeel, tussen allemaal experts (professoren, ministers e.d.), waar zich alweer een JDer tussen had weten te dringen om er IFLRY te vertegenwoordigen. Net zoals in de rest van het seminar, was hierbij wederom geen Derde Wereldland vertegenwoordiger/ster aanwezig. Naar ons werd uitgelegd was dat omdat de ambassades van de aangeschreven landen nog nooit van het Brundtlandrapport gehoord hadden. Tijdens de discussie was er nog een opvallende uitspraak van de Deense minister van Milieu, die zeer positief was over Europese samenwerking op milieugebied, "met name met mijn Duitse en Nederlandse collegae". Omdat dit alles in een zaal van de Folketinget, het Deense parlement, werd gehouden, kregen we daar ook nog een rondleiding. **In de parlamentszaal bleken interruptiemicrofoons een onbekend verschijnsel.** Interrumperen is namelijk niet toegestaan; de debatten zijn er dan ook verre van levendig. Na de rondleiding waren er werkgroepen, wederom in het parlement. In onze werkgroep was er een zeer goede dia-lezing over een herbebossingsproject in Uganda, d.w.z. een diaserie, waarbij uitleg werd gegeven. De spreker was zelf een deelnemer aan het seminar, die er zelf aan had meegedaan, zodat er allerlei kleine anecdoten doorheen verteld werden. Hij was b.v. een van de eerste blanken die de binnenlanden van Uganda introk na de burgeroorlog en had dus overall een grote groep kinderen om zich heen. De rest van de avond hadden we vrij in Copenhagen. Er werd een goedkoop restaurantje opgezocht, wat niet echt meeviel. Na de pizza had de rest van de groep waar wij inzaten, vanwege de enorm koude wind en de regen, geen zin om Copenhagen te bekijken. We hebben heet toch gezellig gehad in een klein cafeetje aan de haven; de beroemde Copenhaagse zeemeermin hebben we echter nog steeds niet gezien. De volgende dag was er eerst een debat

over zure regen, met een inleiding van een fel anti-Amerikaanse Canadees. Daarna gingen de werkgroepen verder en werd er ook een resolutie opgesteld. De plenaire behandeling hiervan is echter een beetje in de knel gekomen door de Executive die om 16.30 begon, en tot diep in de nacht doorging. De agenda was toen echter nog steeds niet afgewerkt, dus werd de volgende ochtend er bijna geheel aan besteed. En toen was er nog maar weinig tijd over voor behandeling van de resolutie. Al met al was het toch een succesvol seminar; het is nooit perfect. **De werkgroep Ontwikkelingssamenwerking heeft waardevolle inzichten en ideeën opgedaan.** De JD was aanwezig met een omvangrijke en deskundige (hoewel helaas geheel mannelijke) delegatie. **En alle**

deelnemers hebben er veel van geleerd en er een leuke tijd gehad. En daar gaat het toch om.

De werkgroep Ontwikkelingssamenwerking is enthousiast begonnen aan het thema 'milieu en ontwikkeling'. De werkgroep zoekt nog nieuwe leden. Je kunt je aanmelden bij Michiel Keizer, telefoon 010-4330281

Paraguay geldinzameling

door Roald Schoenmaker

Eind oktober vroeg de IFLRY haar aangesloten leden om financiële solidariteit te tonen met hun Paraguayaanse zusterorganisatie. Op het JD congres is al kort aangestipt hoe moeilijk de situatie is voor de Partido Liberal Radical Autentico. Het is ongelooflijk hoe enorm actief de jongeren van deze partij zijn, ondanks de intimidatie en repressie van het al meer dan dertig jaar durende Stroessnerregime. Zij verdienen al onze steun om hun activiteiten voor de democratisering van hun land voort te zetten. Deze actie wordt ondersteund door de se-

cretarisgeneraal van de IFRLY: Andy Anderson. Hij, of zijn opvolger, zal een stuk in de DEMO schrijven, te zijner tijd, om te vertellen wat er zo al door de JLRA (Juventud Liberal Radical Autentico) wordt ondernomen. Ook Erik Hordijk heeft zich achter het doel van deze actie gesteld en heeft beloofd de banktransfer te betalen van het ingezamelde geld naar de IFLRY rekening. (10 gulden) Het LB heeft echter besloten dat het geld niet via de JD rekening kan lopen. Daarom is in samenspraak met Erik Hordijk besloten om het geld via mijn rekening te laten lopen, waarna het naar Brussel wordt geboekt, totdat er niets meer binnenkomt. Om alle schijn van corruptie te vermijden worden de afschriften gecopieerd en opgestuurd naar de penningmeester en zal ik een lijst aanleggen met gironummers + het daarbij behorende geldbedrag die een ieder kan opvragen op het secretariaat, om te kijken of zijn bijdrage geregistreerd is. Voordat ik mijn gironummer geef wil ik je op het hart drukken dat alle beetjes helpen en dat je een geweldloze oppositie steunt in haar strijd tegen het fascisme!

ALV 13

4 maart 1989

LOCATIE

Zaal Trianon Oude gracht 252 3511 NV Utrecht 030- 316939

PROGRAMMA

- 10.00 uur CWG Politiek Programma
- 10.45 uur CWG Ontwikkelingssamenwerking
- 11.30 uur Ontvangst en inschrijving
- 12.00 uur Opening; Installatie congrescommissies
- 12.10 uur Presentatie LBkandidaten, aansluitend opening stembus
- 12.40 uur Jaarrekening 1988
- 12.45 uur Jaarverslag 1988
- 13.00 uur Resolutie Ontwikkelingssamenwerking
- 14.30 uur Sluiting stembus, theepauze
- 15.00 uur Vragenronde LB
- 15.20 uur Politiek Program
- 16.50 uur Afscheid LBers
- 17.15 uur Sluiting ALV
- 17.30 uur Opening Lustrum, feestrede JDvoorzitter Erik Hordijk
- 18.00 uur Lustrumrede H.A.F.M.O. van Mierlo, politiek leider D66
- 18.30 uur Receptie
- 19.30 uur Uit eten in de stad (vrijwillige basis)

KOSTEN

De kosten voor dit eendagscongres bedragen Fl. 12,50. In dit bedrag zit dan Fl. 5, voor de reiskostenvergoedingspot. Mensen met hoge (re) reiskosten komen dan in aanmerking voor gedeeltelijke teruggave van reiskosten.

CONGRESSECRETARIAAT

Het congressecretariaat zal vanaf 11.00 uur tot 12.15 uur open zijn. Daarna is inschrijven mogelijk in de theepauze van 14.30 uur tot 15.00 uur. Gedurende deze tijden is ook de materialenstand open.

OOK KOMEN

Het LB nodigt een ieder van harte uit om te komen naar dit eendaagse congres. Wil je komen, vul dan zo spoedig mogelijk de bon in of bel naar het landelijk secretariaat (070858109 / 0104143551).

ONDERWERPEN / TERMIJNEN

Het Politiek Program en de Resolutie Ontwikkelingssamenwerking zullen behandeld worden. Beide teksten stonden afgedrukt in DEMO 5.5. Als je die niet hebt, kun je nabestellen. Bel dan 070858109 / 0104143551 of schrijf een briefje naar het secretariaat Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag. Beide onderwerpen zijn volgens de normale procedures amendeerbaar. Voor amendementen en moties geldt dat deze voor 17 februari a.s. op het secretariaat aanwezig moeten zijn. De kandidaatstelling voor functies sluit voor 10 februari a.s.; ook hier geldt aanwezig zijn op het landelijk secretariaat. (Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag)

VACATURES

Kandidaatstelling is mogelijk voor de volgende posten:

- *Algemeen Secretaris (AS)
- *Secretaris Public Relations (SPR)
- *Secretaris Scholing en Vorming (SSV)

- *Internationaal Secretaris (IS)
- *Vice Voorzitter Organisatie (VVO)

Toelichting: Behalve portefeuilletaken heeft ieder LBer algemene LBtaken. Deze zijn: invulling bestuursbeleid, secretariaatswerk, representatie, contactpersoon voor een regio.

Algemeen Secretaris (AS)

De AS zwaait met de scepter over het JDsecretariaat. Beheert de ledenadministratie, het archief en stelt de agenda voor de LBvergaderingen op.

Secretaris Public Relations (SPR)

De SPR is verantwoordelijk voor de JDvoorlichting, d.w.z. het opbouwen en onderhouden van perscontacten. Verder dient de SPR de regio's te ondersteunen in hun PRbeleid.

Secretaris Scholing en Vorming (SSV)

De SSV is verantwoordelijk voor het uitdenken, opzetten en (mede)uitvoeren van alle landelijke scholings en vormings en ledenopvangactiviteiten. De SSV ondersteunt de clusters (interregionaal) bij hun activiteiten en coördineert de Scholings/Vormings/Opvang Commissie.

Internationaal Secretaris (IS)

De IS coördineert het InSec, is verantwoordelijk voor de buitenlandse contacten, bevordering van discussies over internationale gelegenheden en organiseert verder de jaarlijkse Buitenlandexcursie.

Vice Voorzitter Organisatie (VVO)

De VVO verzorgt de organisatorische coördinatie van de vereniging. Is verantwoordelijk voor Organisatie Ontwikkeling, begeleiding Regio's, bevordering Communicatie (o.a. Orgi) en voor de organisatie van congressen en Kaderbijeenkomsten.

Kandidaten dienen er rekening mee te houden dat er een groot beslag op hun tijd wordt gelegd. Informatie over alle functies en aanmelding (d.w.z. het aanvragen van een kandidaatstellingsformulier) bij de VVO a.i.

Roel van der Poort. Tel. 050348217 (Stevinweg 6, 9752 PC, Haren (Groningen)).

naam:.....

adres:.....

tel:.....

Ja ik kom ook naar
 het lustrum congres
op 1/2 * april in Heemskerk

* doorhalen wat niet van toepassing is

naam:.....

adres:.....

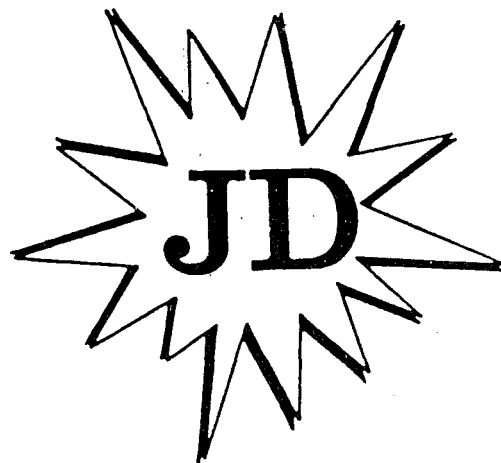
tel:.....

Ja ik kom ook naar
 de ALV13 op 4
maart in zaal Trianon in Utrecht

Internationaal nieuws

Snelle beslissers

Zaterdag 21 en zondag 22 januari is er een Benelux seminar in Luxemburg. Aan het seminar wordt deelgenomen door vijf politieke jongerenorganisaties in de drie Benelux staten. De bedoeling van het seminar is het kennismaken met de verschillende organisaties en het thema voor dit eerste liberaal-radikale Benelux-treffen is "Benelux in Rahmen für Europa 1992". Het vertrek is op zaterdag ochtend, de terugkomst op zondagavond. De kosten bedragen f50,- per persoon. Bel Hein Jaarsma voor meer informatie en/of inschrijving: tel. 020-798713.

De lokatie van het Lustrumcongres;
NJHC-herberg Slot Assumburg

AGENDA

januari

21 en 22 Benelux seminar
26 deadline DEMO 6.2
28 spreekvaardigheidstraining

februari

10 deadline kandidaatstellingen LB
11 en 12 kaderweekend te Soest
17 deadline indienen amendementen
17 en 18 D66 congres

maart

04 ALV 13
18 politieke stromingen dag

april

01 en 02

LUSTRUMCONGRES

Landelijk Bestuur

Voorzitter (Vz):
Erik Hordijk
Struisenburgdwarstraat 80
3063 BV Rotterdam
010-4143551

Vice-voorzitter Politiek (vVP):
Marc Roza
Matenweg 16-105
7522 LH Enschede
053-895067

Vice-voorzitter Organisatie (vVO) a.i.:
Roel van der Poort
Stevinweg 6
9752 PC Haren
050-348217

Algemeen Secretaris (AS):
Karin Overre
Zalkerbos 19
2716 KA Zoetermeer
079-316191

Penningmeester (Pm):
Gaston Siegelaer
Goudplevir 80
5348 ZG Oss
04120-34447

Internationaal Secretaris (IS) a.i.:
Hein Jaarsma
Molenbeekstraat 18-III
1078 XD Amsterdam
020-798713

Secretaris Scholing en Vorming (SSV):
Roel van der Poort
Stevinweg 6
9752 PC Haren
050-348217

Secretaris Public Relations (SPR):
Richard van Berkel
Morel 97
5401 LB Uden
werkdagen 079-313224
weekend 04132-62057

Secretaris Ledenwerving en Materialen (SLWM)
Michael Sonder
Gerard Doustraat 144
7606 GE Almelo
05490--10594

DEMO

Vrijzinnig democratisch jongeren magazine

jaargang 6 nr. 2

IN TEKEN VAN

EUROPA

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Thema Europa

recensie essay Gaston Siegelaer door
J. Goedegebuure

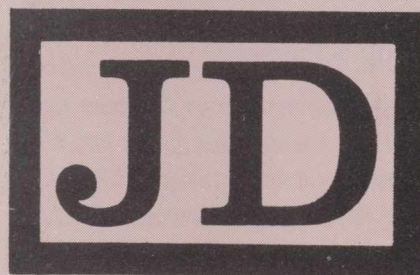
interview Van Mierlo

media in Europa

Van Wieringen; onderwijskundige

Een koe zonder poten

JD in Luxemburg
Brief uit Breda

Adreswijzigingen

Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen zo snel mogelijk door te geven aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten.

secretariaat;
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-858109

Colofon

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie 'Jonge Democraten'. DEMO verschijnt 6 keer per jaar. Toezending aan leden is gratis. Voor abonnementen: stort f20,- op giro 701386 tnv penningmeester JD, Den Haag; ovv 'abonnement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (f1,75 per stuk excl. verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD.

Plaatsingsregels

Er is voor de DEMO een redactiestatuut dat deel uimaakt van het HR van de JD. Plaatsingsregels zijn vastgesteld door de redactie, en op aanvraag kunnen daarover inlichtingen worden verstrekt. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst, mits getypt, voorzien van koppen en tussenkoppen en het liefst van een foto, maar de schrijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vorm vereisten.

Redactie

Rikco Pardoën (hoofdredacteur)
Sibrand Hofstra
Saskia Daru
Margreet van Uffelen
Michel Verschoor
Roel van der Poort
Martin van Amersfoort
Michael Sonder (LB-contactpersoon)

fotografie; Frank Jassies

redactieadres:

Rikco Pardoën
Geinwijk 3
1103 AP Amsterdam
020-980142

Van de redactie

De DEMO wordt mooier en beter. Dat hebben wij van vele zijden gehoord. Helaas verscheen het verenigingsblad tot dusver nog niet op tijd, maar als het goed is is ook dat euvel met ingang van dit nummer verleden tijd! Dat het enthousiasme voor de DEMO in de vereniging toemeemt blijkt niet alleen uit de positieve reacties, maar ook uit de flinke toename van de copy. Voor dit nummer konden we maar liefst 40 pagina's vullen. Helaas is de penningmeester onverbiddelijk. Dat betekent dat we niet alles hebben kunnen plaatsen, want we moeten ons houden aan een bepaald aantal pagina's. Bij een overschot aan artikelen gaan we voortaan strenger letten op: de kwaliteit van het artikel, de relevantie van het artikel voor het thema of voor de vereniging, (uiteeraard) de naleving van de plaatsingsregels. Het uitvechten van conflicten zullen we in het algemeen als 'minder relevant' aanmerken. De artikelen moeten altijd voor de deadline binnen zijn bij de hoofdredacteur. Daarop maken wij geen uitzonderingen tenzij groot verenigingsbelang aan de orde is en dan nog uitsluitend in overleg. Deze DEMO gaat over Europa. Cracks als Hans van Mierlo en europarlementariër Eisso Woltjer geven hierover hun mening. De invloed van Europese regelingen op de rechtsgang in Nederland blijkt uit een artikel over het mediabeleid. Ook het Luistrumthema komt aan bod in een artikel van Jaap Goedegebuure. (Rikco)

INHOUD

Interview Hans van Mierlo	3
Mediabeleid	5
Europa met een sociaal gezicht	7
Europa 2000 (wg Europa)	9
Recensie essay door J. Goedegebuure	10
Toelichting lustrum thema	12
Een koe zonder poten	14
Brief uit Breda	16
Besluitenlijst ALV 12	17
LB Nieuws	18
Werkgroepen Nieuws	19
Regio Nieuws	20
Afdelings Nieuws	21
JD Internationaal	22

Midden in dit blad vindt je de congresbijlage van het Landelijk Bestuur.

'We gaan de tijd van de superpowers verlaten'

Interview Hans van Mierlo over Europa

door Sibrand Hofstra

Het gebeurde op een kil en winderig Binnenhof. Twee Demo-interviewers hadden daar om kwart over twee met elkaar afgesproken en werden om half drie op de werk-kamer van D66-voorman Hans van Mierlo verwacht.

Van Mierlo kwam precies op tijd wat gehaast binnen en verklaarde dat het gesprek om drie uur afgelopen moest zijn, daar hij dan een overleg had met Kok, Voorhoeve en De Vries om nog wat zaken te regelen over het comité Monet, dat binnenkort in Den Haag op uitnodiging van de Nederlandse regering bijeenkomt. Van Mierlo stak direct van wal over iets dat hem op dat moment bezig hield: Europa.

Om drie uur precies stonden zijn politieke collega's bij hem voor de deur en wat beduusd en snel namen we afscheid. Wij voelden ons, ondanks het belangwekkende relaas van Van Mierlo een beetje geflopte journalisten: ons zorgvuldig in elkaar gezette vragenlijstje en het fototoestel waren niet gebruikt. Maar, zoals gezegd, ook de monoloog van Hans van Mierlo was interessant genoeg om hieronder af te drukken.

"Vroeger dacht iedereen: "wij zitten veilig onder de Amerikaanse atoomparaplu, de Amerikanen doen het voor ons. Wij leunen achter- over en gaan lekker aan economie doen: economie, buitenlandse politiek en veiligheid hangen met elkaar samen. Dus nu is er een totaal nieuwe situatie ontstaan. In de tachtiger jaren is de wereld op zijn kop gezet. Niemand beseft dat nog. Ik ben er zo'n beetje van overtuigd dat onze kleinkinderen - en straks misschien mijn achterkleinkinderen (lacht) - in de geschiedenisboekjes zullen lezen dat in dit decennium dingen zijn gebeurd, die de feiten die de wereldgeschiedenis bepalen totaal op hun kop hebben gezet, in een paar jaar tijd. Dan heb ik het over het feit dat in het begin

Europa was voor economie en op het terrein van de buitenlandse politiek waren wij Atlantisch

van de tachtiger jaren de Amerikaanse handelsbalans met de Europese landen voor het eerst met enige tientallen miljarden werd overtroffen door de balans die ze hadden met de Pacific-landen. Dat was nog nooit eerder gebeurd. Koppel daaraan het wat trage proces dat in de laatste tijd zichtbaar is geworden, namelijk het verschuiven van het economisch middelpunt naar de andere kant van de aarde. Dit middelpunt heeft altijd gelegen in de zee die tussen Afrika en Europa klotst en daarna in de Atlantische Oceaan. Europa is in een totaal andere positie gebracht. Dit is een feitelijk, wezenlijk (nieuw) gegeven.

Op den duur gaan de politieke machtsvelden zich ook verleggen, die gaan over een andere zee, zodat West-Europa, dat eerst tussen de twee supermachten lag, zich nu achter de supermachten bevindt.

Het tweede is de opkomst van de SDI-gedachte en de onmiddellijke verdam-ping ervan. Daarmee heeft een zekere uitholling van de nucleaire filosofie plaatsgehad, die vanaf de oorlog tot nu eigenlijk de regie had over alle verhalen.

Het derde is dat er voor het eerst in de wereldgeschiedenis tussen twee landen een overeenkomst is gekomen die een wapensysteem in zijn geheel wegneemt.

En het vierde is, dat er iets is gebeurd in de Sovjet-Unie dat door niemand voor mogelijk werd gehouden. De Amerikaan - én ook menig Europeaan - zag de Sovjet-Unie als een duivelsrijk dat moest worden vernietigd. En nu staat er iemand op en doet gewoon het licht aan!

Pretentie omlaag

Dit zijn nu vier feitelijkheden die ik noem, waar ook weer

een andere conclusie uit voortkomt, die zelf ook een feitelijkheid is. Je kunt er niet zo hard je vinger op leggen, maar deze conclusie is, dat we het tijdperk van de superpowers gaan verlaten. De absolute dominantie van de twee superpowers, en de rest van de wereld, die ademloos toekijkt hoe het tussen die twee gaat. Beiden zijn om economische redenen genoodzaakt geworden hun enorme pretentie omlaag te schroeven: Amerika als politieagent van de wereld en de Sovjet-Unie. De opkomst van Japan, China en van het Pacific-bekken heeft ertoe geleid dat het aandeel van de Amerikanen in de wereldproductie van 50% in de vijftiger jaren nu gezakt is tot - ik meen - 20%. Dus is er een wezenlijk andere situatie ontstaan.

En voor de tweede conclusie komen we bij Europa. In dezelfde tijd - en dat hangt samen met al deze gegevens - ontstaat in Europa ineens het gevaar in Europa van: "Jongens, de Europese eenwording is niet meer een kwestie van een soort intellectuele luxe, een mooi hooggestemd ideaal, maar wordt een randvoorwaarde voor het meedraaien in de wereld.

Geholpen door bepaalde problematieken die een internationaal karakter hebben, zoals de milieuproblematiek, is er een nieuwe situatie ontstaan. Er is nu een veel grotere behoefte aan een veel grotere eenheid in Europa en dat kan alleen maar als je er een grotere politieke eenheid van maakt. Dat wil zeggen een eenheid die in staat is om een buitenlandse politiek te voeren.

Die buitenlandse politiek is erop gericht de werkelijkheid te realiseren dat de toekomst van West-Europa niet ligt in de Atlantische Oceaan, maar in Europa.

één Europa

Dat maakt dat wij heel andere belangen hebben en daarmee een grotere behoefte aan een eigen onafhankelijke buitenlandse politiek, die zich kan richten op de Europese doelstelling. Deze is; West-Europa inbedden in één Europa. In welke vorm dat gebeurt moet de geschiedenis maar uitmaken. En voor een eigen buitenlandse politiek is weer een eigen verantwoordelijkheid nodig voor een eigen veiligheid. Dan is de cirkel rond en kom je bij de noodzaak om de komen tot één Europese veiligheidsidentiteit, weliswaar binnen het bondgenootschap.

Wij mogen ons lot niet meer totaal afhankelijk stellen van de

Wij mogen ons niet meer totaal afhankelijk stellen van de Amerikanen. Wij hebben andere doelstellingen.

Amerikanen. Wij hebben andere doelstellingen en leven in een andere situatie. Daar komt nog bij dat de Amerikanen zelf ook zeggen: "Waarom moeten wij zo'n ontzettend groot aandeel hebben in die verdediging van West-Europa? Dat is een markt geworden die zelfs nog groter is dan de Amerikaanse, laten ze hun eigen aandeel nemen.."

het einde van het omroepbestel:

Europa brengt revolutie in media

door Rikco Pardoën

Een select gezelschap is bijeen in het Havengebouw te Amsterdam. Het bestaat uit makers van een nieuw fenomeen in Nederland: legale lokale radio.

De medewerkers van Amsterdam FM hebben een folder gemaakt, die trots wordt uitgedeeld aan de aanwezigen.

Het station, ontstaan uit de kraakbeweging en voorheen "Radio X" geheten, is een ware Amsterdamse zender geworden met "muziek uit alle windstreken" en het "Amsterdam-magazine".

Aan een tafeltje zitten de medewerkers van de homo-omroep M/V-S (Man/Vrouw-Seksualiteit). Twee relnichten onder hen gillen van plezier. In de hoek zitten andere types: stijfjes, preuts en dertig jaar ouder dan de gemiddelde aanwezige radiomaker: de medewerkers van de gospelzender Parousia. Zij wachten, net als de anderen, op één man: wethouder Etty, die weldra de etherzenders voor de lokale omroep officieel in gebruik zal stellen.

lokale reclame

De wethouder komt om tien voor zes, vijftig minuten te laat. De microfoon broemt. De planning deugt niet: na Etty's rede volgt het nieuws van jongerenradio WAPS van vijf uur. "Ik juich commerciële lokale radio toe" zegt Etty" en het is goed dat Amsterdam hierin voorloopt. De wet maakt het op dit moment nog niet mogelijk. Ik ben tegen wetsovertreding, maar het is zinvol de grenzen van de wet te verkennen."

Bijval alom. Jongerenradio WAPS heeft bij het Ministerie van WVC een experiment met lokale reclame aangevraagd. Vooruitlopend op de behandeling van het verzoek zijn reeds enkele spotjes hoorbaar. Het nieuws wordt verzorgd door de hoofdstedelijke Telegraaf-uitgave "Nieuws van de Dag".

Voorts wil natuurlijk iedereen weten hoe het leven van een

nymphomaan is: bel het 06-nummer. En bij de specialist in de Kinkerstraat moet je zo'n waterbed hebben uitgeprobeerd. Advertenties, die normaal zijn in de vele sufferdjes die Nederland rijk is. En wat geaccepteerd is in gedrukte media zou ook toegestaan moeten zijn in elektronische media, zou je zeggen. Maar nee, niet in Nederland., Al bij de introductie van het fenomeen radio liep het mis.

zuilen en censuur

Naar het model van de verzuilde samenleving ontstonden er mediazuilen. Iedere maatschappelijke groepering had daarmee zijn eigen omroep. Dat lijkt vrijheid, maar de praktijk was anders. De Nederlandse overheid voerde een streng censuurbeleid. Zo mocht de VARA de Socialistische Internationale niet uitzenden: dat heette opruiing.

Na de Tweede Wereldoorlog was de algemene opinie ten aanzien van censuur veranderd, mede onder invloed van de eigen ervaringen met censuur (door de Duitsers). De censuur van de overheid kreeg toen een meer passieve aard. De bestaande stromingen, behalve de CPN hadden elk hun omroep en nieuwe omroepen moesten aan zeer stringente voorwaarden voldoen om toe te kunnen treden. De belangen van de politiek in Hilversum werden hiermee verdedigd: elke politieke partij haar eigen omroep en dus spreekbuis.

Succesvolle aanvallen op de omroep kwamen dan ook uitsluitend vanuit de bestaande bolwerken of via illegale weg: de 'coup' van linkse intellectuelen in de VPRO en de afsplitsing van de EO uit de NCRV enerzijds, het eiland van de Reclame Exploitatie Maatschappij (TROS) en het zendschip van de Vrije Radio Omroep Nederland (VRON) ofwel Veronica) anderzijds. Tros en Veronica deden wat de verstokte zuilen niet konden: meegaan met de tijd (en dus popmuziek laten horen en inspelen op de veranderende samenleving in

de jaren zestig en begin zeventig). De politiek legaliseerde de zenders niet: middels een wet werden de radio- makers tot criminelen gemaakt en Veronica en Tros moesten worden geïntegreerd in het bestel waarin Den Haag zoveel belangen had. De positie van de omroepen was daarmee weer even gered.

Europa

Door de komst van satellieten en de eenwording van Europa is het omroepbestel dan toch ten dode opgeschreven. De satelliet maakt uitzenden over geheel Europa mogelijk. Vanuit elk willekeurig Europees land kun je dus je programma's op Nederland richten. De open binnenmarkt van Europa maakt protectionistische maatregelen tussen EG-landen onmogelijk. De maatregelen die Brinkman nu neemt tegen Sky en Super (bijvoorbeeld de ondertitelingsregeling) zullen dus op de helling moeten. "Vrij verkeer van goederen en diensten" betekent dat je je programma's op een EG-land kunt richten, in de taal van dat land of ondertiteld en met op dat land gerichte reclame.

De internationale mediabaronnen zullen zich gretig storten op de Nederlandse radio- en televisiemarkt. Naar schatting 'hangen' er op jaarbasis 1 á 1,5 miljard Nederlandse guldens 'boven' de markt voor etherreclame in Nederland. Daarvan wordt slechts een deel tot nu toe benut door de als duur gerekende STER. Bijna de helft van het geld wordt niet uitgegeven.

keuze

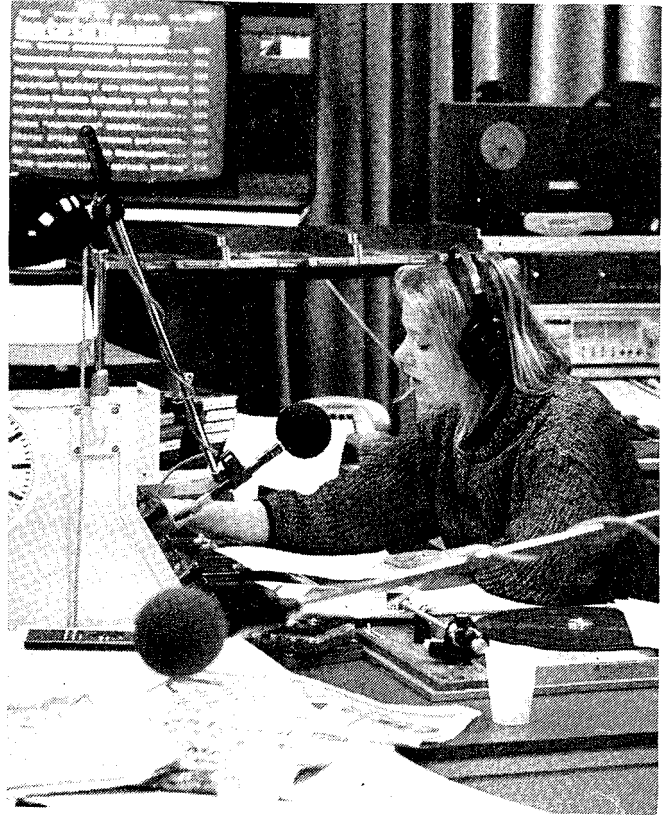
Na het wegvallen van de Europese binnengrenzen zal de Nederlandse mediawetgeving geen beletsel meer zijn voor commerciële lokale, regionale en nationale radio en televisie, zolang de organisatie ervan maar in het buitenland plaatsvindt.

De keuze waarvoor de overheid zich gesteld ziet is dan ook niet die tussen commercie en geen commercie: het is die tussen de Nederlandse markt ten prooi laten vallen aan commercie uit het buitenland of zelf commercie legaliseren en de Nederlandse radio- en televisieorganisaties de kans geven te concurreren met het buitenland. Het is de keuze tussen 1 á 1,5 miljard goeddeels naar het buitenland te laten stromen of het in Nederland te houden.

In Amsterdam wil een groepje radiomakers pionieren met

commercie.

Zal WVC hen dwingen achteraan te lopen ten opzichte van het buitenland?

PvdA-europarlementariër Eisso Woltjer op tournee

Europa met een sociaal gezicht

door Eddy Hartman

Steenwijk, 4 januari 1989. Terwijl D66 nog bezig is met het uitstippelen van de verkiezingscampagne draait de promotiemachine van de PvdA op volle toeren. "Europa moet aan de man gebracht worden," is de slogan van Eisso Woltjer, Europarlementariër van de Socialistische Fractie. Plaats van handeling was een goed bezochte bijeenkomst van de PvdA afdeling Steenwijk. De bijeenkomst deed denken aan oude 'verzuilde' tijden; een stand van de VARA, FNV-draagtassen en een optreden van 'de stem des volks' met o.a. de Internationale. Een degelijk socialistisch samenzijn. Na een vlammende toespraak maakte Woltjer tijd vrij voor een gesprek met DEMO.

Tot voor kort was het woord 'Europa' synoniem aan landbouw overschotten, begrotingstekorten en bureaucratie. Menige 'Top van de Raad' (Raad van de ministers die de besluiten nemen) mislukte door onenigheid op het gebied van de landbouw. Alleen de eigen belangen waren belangrijk; beleid t.a.v Europa werd niet gevormd. In februari 1988 werd de vicieuze cirkel doorbroken. Op de Top van Brussel werden er voor het eerst duidelijke lijnen uitgezet. De landbouwuitgaven werden beperkt en er werd begonnen met het wegwerken van de overschotten. Inmiddels is de beruchte 'boterberg' verdwenen. Er werd een tijdpad uitgezet voor de vorming van de interne markt. Eindelijk werd de Noord-Zuid problematiek erkend; de tegenstellingen tussen het rijke Noorden en het arme Zuiden dreigden de hele besluitvorming in de EG (Europese Gemeenschap) lam te leggen. Om de tegenstellingen te verkleinen werden de structuurfondsen (waaruit projecten om de economie in de zwakke gebieden van de EG te verbeteren worden betaald) verdubbeld. Hiermee werd de weg vrij gemaakt voor '1992'. Wat velen voor onmogelijk hadden gehouden, kwam razendsnel dichterbij. '1992'; het medicijn tegen alle kwalen. Lubbers en zijn vrienden kregen er een mooi argument bij om te bezuinigen; we

moeten immers harmoniseren? Door de naderende integratie zijn het milieu en het sociale beleid de belangrijkste onderwerpen geworden in de verkiezingsstrijd. Hoe ziet 2000 eruit; Europeanen werkend voor het portugese minimumloon tussen de resten van wat eens bossen waren?

Sociaal beleid in Europa

Alle aandacht richt zich op de Economische integratie van Europa. Margaret Thatcher zweert bij de werking van de markt; zij heeft weinig boodschap aan integratie op andere beleidsterreinen. Binnen de EG is het terrein van het sociale beleid lang verwaarloosd; het draaide om de open grenzen. De Socialistische fractie in het Europees Parlement (E.P.) eist dat eerst de sociale rechten van mensen gewaarborgd zijn; dan pas is een Europa zonder grenzen mogelijk. Dit mag niet ten koste gaan van de verworvenheden in Nederland; er zal een aanpassing naar boven moeten plaatsvinden in de armere landen van de EG. Jacques Delors, voorzitter van de Commissie (het dagelijks bestuur van de EG) gaf in 1985 al een voorzet; hij pleitte voor een Europese CAO. De Europese vakbeweging zal sterk ondersteund moeten worden om de sociale verhoudingen met de werkgevers in evenwicht te houden. Om de sociale rechten te verzekeren, dient de EG een duidelijk sociaal beleid op poten te zetten. Inmiddels zijn ook de werkgevers zover dat ze de noodzaak hiervan erkennen. Ook het CDA heeft Lubbers te kennen gegeven dat hij de sociale belangen niet uit het oog moet verliezen. Wanneer er een goed sociaal beleid komt, zal de Socialistische Fractie trachten besluiten op andere terreinen (bijvoorbeeld op het gebied van de harmonisatie van de belastingen) te blokkeren. Om beleid op dit terrein mogelijk te maken, moeten de arme lidstaten sterk gesteund worden. Dit kan door een verdere uitbreiding van de structuurfondsen. De eenwording zal een

proces van geven nemen worden. Dit zal veel tijd vragen; de datum van 1992 is dan ook niet realistisch.

Milieubeleid

Ook het milieubeleid is een ondergeschoven kindje in de EG. Op de begroting van 1989 is slechts 84 miljoen gulden voor milieu beschikbaar op een totaalbedrag van 104 miljard gulden. Een integrale aanpak is echter noodzakelijk; dat hebben onder andere de giframpen op de Rijn wel bewezen. De economische groei die men van 1992 verwacht, kan rampzalige gevolgen voor het milieu hebben. Denk maar aan de gigantische toename van het transport. Als je geen duidelijk beleid formuleert, bestaat het gevaar dat bedrijven daar gaan produceren waar de soepelste milieu-eisen zijn gesteld. Dit heeft natuurlijk ook nog gevolgen voor de werkgelegenheid. De in EG-verband vast te stellen milieunormen moeten aangepast worden aan de lidstaten met de strengste normen. Een aanpassing naar boven dus. Ook hier komt de Noord-Zuid problematiek weer om de hoek kijken; voor de zwakke lidstaten is het op dit ogenblik onbetaalbaar om aan de eisen zoals ze in bijvoorbeeld West-Duitsland gelden, te voldoen. Het rijke Noorden zal het arme Zuiden hierin de helpende hand moeten bieden. Op het gebied van milieu wordt nog steeds teveel naar het eigen belang gekeken; denk maar aan Groot-Brittannië dat van mening is dat de vervuiling van de Noordzee een lokaal probleem is.

Veiligheidspolitiek

In 1984 sprak de JD zich uit voor de oprichting van een Europese Defensie Gemeenschap en een Europees Veiligheids Systeem. De achterliggende gedachte was dat de belangen van de Verenigde Staten an de Sovjet-Unie fundamenteel afwijken van de Europese belangen. Woltjer is het eens met de gedachte dat Europa zijn eigen veiligheidspolitiek moet gaan voeren; echter wel binnen de NATO (Noord-Atlantische Verdragsorganisatie). Hij is geen voorstander van het opzetten van een Europees leger; het vormen van beleid op het gebied van veiligheid is belangrijk. Je moet nauwe economische banden aanknopen met de Oostblok-landen zodat er een situatie van wederzijdse afhankelijkheid ontstaat. Europa moet betrokken worden in veiligheidszaken die haar zelf aangaan. Binnen de NATO kan zo een sterkere positie verworven worden. Het is echter niet reëel om als EG uit de

NATO te stappen.

Landbouwbeleid

Jarenlang was (en is) de landbouw de basis waarop de EG steunde. In 1989 zal er zo'n 70 miljard aan worden uitgegeven door de EG. de landbouwuitgaven moeten beheersbaar worden gemaakt; de effecten op het milieu en de derde wereld zijn niet acceptabel. Het woord 'landbouw' is echter een beladen begrip; het 'groene front', vertegenwoordigd door de christen-demokratische partijen, heeft jarenlang gedaan alsof er niets aan de hand was. De boeren moesten verzekerd zijn van een goed inkomen, en dat mocht best wel een paar centen kosten. De gevolgen zijn bekend; er ontstonden gigantische overschotten aan landbouwprodukten, er werd zware belasting gelegd op het milieu (mestoverschotten) en de lokale boer in de derde wereld werd weggeconcentreerd door Europese landbouwprodukten die op grote schaal met dikke subsidies werden gedumpt. In de EG ontbreekt een visie op langere termijn ten aanzien van het landbouwbeleid; **vervolg blz15**

Eisso WOLTJER

Geboren op 9 januari 1942 te Nieuwe Pekela.
Was als landbouwkundig ingenieur werkzaam in Indonesië, later stafdocent Hogere Landbouwschool. Hij is lid geweest van de Provinciale Staten van Limburg. Is lid van het Europees Parlement sinds 1979, waar hij fractiespecialist en woordvoerder is voor landbouw en visserij.

Nieuws van de werkgroep Europa

Streven naar één federaal Europa

door Roald Schoenmakers

De werkgroep is bezig een nota te herschrijven over de relatie Oost/West-Europa. In deze DEMO met als thema Europa wil ik als coördinator van de Werkgroep Europa vast een voorproefje geven van een zeer vooruitstrevende nota, waarmee de werkgroep nog voor de zomer mee hoopt uit te komen.

Met verbazing kijken velen naar de huidige gebeurtenissen in de Sovjet-Unie. Wat gebeurt er?? Waar gaat dit naar toe?? Wat wil Gorbachov?? Wat willen de etnische minderheden?? Allemaal zeer interessante vragen, zonder twijfel. Maar de voor mij meest interessante en belangrijke vraag is: wat willen wij: de Jonge Democraten, de Nederlandse jongeren, onze mede-(West)Europeanen?

Het is mijn levensfilosofie dat mensen niet geheel afhankelijk zijn van processen in de geschiedenis, maar dat zij zelf de geschiedenis kunnen scheppen en beïnvloeden!! Wij kunnen de liberaliseringsgolf in de Sovjet-Unie en in Oost-Europa stimuleren en zijn ook verplicht om dit te doen. Door een actieve politiek van toenadering kunnen wij misschien het lidteken dat door ons continent en bijgevolg door de wereld loopt weghalen.

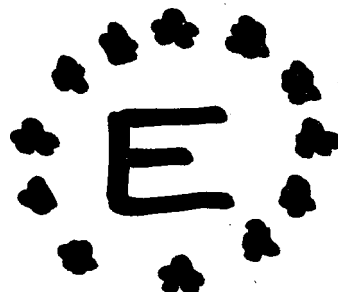
Voor ik verder ga met het pomen van het idee van een Europees Huis, in de traditie van De Gaulle en Gorbachov, maar vanuit de visie van een liberale Europese Federalist, moet ik eerst nog aantonen waarom het streven naar internationale samenwerking zo enorm belangrijk is. Alleen dan zal het duidelijk worden waarom het nemen van "risico's" en het voeren van een actieve Oost- Europapolitiek nodig is.

interdependentie

Wij moeten ons er zeer goed van bewust zijn dat we in een wereld leven waar iedereen van elkaar afhankelijk is, men noemt dit interdependentie. Problemen zoals milieuvuiling, ontwikkelingsproblemen, energievraagstukken enz.enz. zijn grensoverschrijdend. Samenwerking op zich is een nieuwe ideologie geworden.

Het is mijn stellige overtuiging dat door samenwerking de problemen beter kunnen worden maangepakt en, als er een internationale cultuur van samenwerking komt, het geld en talent die nu aan conflicten worden besteed (lees: bewapening) aan milieu en ontwikkeling kunnen worden besteed. Het ultieme doel, verwar dit niet met een heilstaatgedachte, moet dan ook een internationale rechtsstaat zijn.

Individuele vrijheid kan alleen worden gewaarborgd in een goed functionerende gemeenschap. Een regio (Friesland, Benelux, West-Europa) kan alleen goed functioneren als er geen structurele problemen op wereldniveau zijn. Hieruit volgt dat in de moderne wereld individuele vrijheid niet mogelijk is zonder dat de hele wereld over fundamentele problemen spreekt en het over oplossingen eens wordt. **vervolg blz. 16**

een beschouwing van het lustrum essay

Postmodern nationalisme

door Jaap Goedegebuure

INTRODUCTIE VAN HET ARTIKEL VAN GOEDEGEBUURE

door Gaston Siegelaar

Op ALV-12 presenteerde Gaston Siegelaar, voorzitter van de lustrumcommissie, het door hem geschreven lustrumessay "Vrijzinnige democratie en verlichting, een rondgang door het filosofisch labyrint van het moderne". Op zijn verzoek schreef prof.dr.J.L.G.Foedegebuure, hoogleraar in de taal- en literatuurwetenschap aan de Katholieke Universiteit Brabant, een artikel over het essay. Jaap Goedegebuure is literair recensent voor het opinieweekblad Haagse Post.

POSTMODERN NATIONALISME

door Jaap Goedegebuure

Je hoort wel eens beweren dat we in een eindtijd leven. De vernietiging van het milieu, de expansie van de technologie die op een alomvattende explosie lijkt af te stevenen, de steeds dieper wordende kloof tussen arm en rijk, de nog altijd niet geweken nucleaire dreiging - het zijn stuk voor stuk verschijnselen die door doemdenkers worden geduid als de spreekwoordelijke tekenen aan de wand.

Maar de term "'einde'" wordt niet alleen gebezigd in de betekenis van 'onontkoombare apocalyps', hij wordt ook - al dan niet in samenhang met de ondergangsstemming - gehanteerd om aan te geven dat tal van zaken door de geschiedenis zijn achterhaald. Zo zijn we onder meer beland bij 'het einde van de ideologie'. Twee eeuwen nadat de moderniteit op sociaal en cultureel gebied zijn beslag heeft gekregen in de Franse

revolutie, verklaart men dat de morele kracht en de codificeerende functie van religies, levensbeschouwingen en politieke theorieën uitgewerkt zijn. Voor een deel ontspruit deze doodverklaring uit postmoderne balorigheid, voor een deel komt ze voort uit de dankzij schade en schande gegroeide scepsis ten aanzien van ideologie in het algemeen.

postmodern

Het essay 'vrijzinnige democratie en verlichting; een rondgang door het filosofisch labyrint van het moderne', geschreven door Gaston C.M. Siegelaar, is ingegeven door de geest van het kritische rationalisme, dat per definitie wantrouwend staat tegen de totalitaire pretenties van welke ideologie dan ook.

In dat opzicht hoort Siegelaars geschrift tot die postmoderne uitingen die de sceptische traditie van het moderne verlichtingsdenken voortzetten. Om het in zijn eigen woorden te zeggen: "Het project van de Verlichting dient tegen zichzelf te worden uitgespeeld. Onder Verlichting verstaan we nu de voortdurende arbeid waarmee we ons van ideologische ballast ontdoen."

De geciteerde formulering verraadt de invloed van Jean-François Lyotard, bekend als postmodernistisch filosoof. Lyotard is een van de vele zegslieden van wier werk Siegelaar in zijn zestig bladzijden tellend referaat gebruik heeft gemaakt. Hij beperkt zich echter niet tot aanhalingen en parafrases, maar gaat keer op keer de discussie met zijn voorgangers aan. Er is slechts één uitzondering op deze regel. Wanneer Siegelaar zich aan het slot van zijn erudiete betoog uitspreekt voor de vrijzinnige democratie als de politieke vertaling van zijn kritisch-rationalistische, anti-totalitaire en anti-ideologische houding, conformeert hij zich aan het standpunt waarop Menno ter Braak een halve eeuw voor hem is uitge-

komen. Waar Ter Braak in Van oude en nieuwe Christenen en De nieuwe elite de ideologische gelijkhebbij van fascisme en marxisme over de hekel haalde en deze bewegingen ontmaskerde als de erfgenamen van het Joods-Christelijke Chilasme, daar volgt Siegelaar zonder noemenswaardige afwijkingen. 'De democratie als minimum' - dat lijkt zijn devies te zijn. 'Minimum' in meer dan één opzicht overigens. Volgens het zuiver-liberale, dat wil zeggen libertaire, denken dat hij voorstaat, pleit Siegelaar voor het terugtreden van de verzorgingsstaat, die het individu te veel aan de leiband houdt. En aangezien hij de moderne staat verantwoordelijk houdt voor het vrijelijk oprukken van het kapitalistisch systeem, vloeit uit zijn pleidooi de stelling voort dat ook de markteconomie terug dient te treden.

'Minimum' houdt echter ook in dat we ten aanzien van de democratie vooral geen al te grote heilsverwachtingen mogen koesteren. De democratie is immers niet meer dan de minst kwade van alle bestuurlijke stelsels.

defensief

In zijn aversie tegen noties als verzorgingsstaat, profijt-beginsel, utiliteitsdenken en dergelijke keert Siegelaar zich scherp en polemisch tegen de sociaal-democratie en in nog sterkere mate tegen het VVD-liberalisme, dat hij neo-conservatieve tendensen verwijt. Hoewel de pennestrijd mij soms wat overtrokken voorkomt - zo lijkt Siegelaar het utilitarisme van de huidige VVD op één lijn te stellen met het to-

talitarisme - begrijp ik maar al te goed dat het hier een twist om het liberale erfgoed betreft, zoals die zich op Nederlandse bodem tussen de volgelingen van Voorhoeve en Van Mierlo afspeelt. Deze politieke inzet draagt bij tot de aantrekkingskracht van Siegelaars essay en maakt het waardevol als bijdrage aan een discussie, vooral nu die discussie in internationaal en historisch perspectief is geplaatst.

Of de stellingname van een vrijzinnige democratie als politiek en levensbeschouwelijk minimum voldoende is om de problemen van onze 'eindtijd', die ik in de aanhef van deze bespreking opsomde, op te lossen, waag ik evenwel te betwijfelen. Daarvoor denkt Siegelaar teveel vanuit het defensief, daarvoor is zijn kritisch rationalisme te vaag en onvoldoende praktisch (of pragmatisch) gericht en daarin, tenslotte, komt hij de schipperende en twijfelende politicus zonder partij Ter Braak al te zeer nabij.

"Lustrumcongres 1 en 2 april 1989 slot Asseburg, Heemskerk"

Het lustrum thema belicht

Een serieuze politieke discussie

door Gaston Siegelaer (voorzitter Lustrumcommissie)

Het mag nu inmiddels wel als bekend worden verondersteld dat de Jonge Democraten dit jaar hun eerste lustrum vieren. Minder bekend wellicht is het thema dat de Lustrumcommissie heeft meegegeven. Op 12 november 1988, de eerste dag van ALV-12, werd het lustrumthema bekend gemaakt en toegelicht.

Voor de goede orde: het thema is *'Vrijzinnige democratie, liberalisme en het project van de verlichting'*. Een regiovoorzitter schreef hierover in het voorwoord van het regioblad: "Een meer verheven thema had onze lustrumcommissie nauwelijks kunnen kiezen. 'Vrijheid, gelijkheid en broederschap' is na 200 jaar het motto. Schier een wonderkind dunkt me als de vijfjarige JD-kleuter daar iets zinnigs over weet te formuleren. En vanwaar die misplaatste francofilie? (...) Is de democratie wel zo zinnig en is de JD wel zo verlicht? Wordt het inderdaad tijd voor revolutie?"

vrijzinnig democratisch

Gezien deze reactie lijkt het me goed om op deze plaats het lustrumthema nog eens toe te lichten. Het lustrumcongres van de Jonge Democraten is niet alleen een moment van feestelijke herdenking van het vijfjarig bestaan van de JD, het is ook een gelegenheid voor serieuze overdenking van de politieke reden van bestaan van de JD. Daarmee doel ik dan op het feit dat de JD sinds haar tweede ALV een vrijzinnig democratische jongeren organisatie heet. In de congresbijlage voor deze ALV (in DEMO jaargang 1 nummer 4) verscheen een notitie, 'Het systeemloze model' getiteld, van het toenmalige landelijk bestuur. De keuze voor de beginselverklaring werd daarin als volgt gemotiveerd: "Het is het niet willen ontkennen danwel verloochenen van onze politieke wortels, de vrijzinnige democratie, die voor het LB de belangrijkste rol gespeeld heeft bij de totstandkoming van zijn voorstel

voor de vrijzinnig democratische toevoeging."

In die notitie wordt een vergelijking getrokken tussen de Vrijzinnig Democratische Bond en D66. Er wordt in beschreven hoe de VDB ontstaan is als afsplitsing van de Liberale Unie. Aldus beschouwd zou vrijzinnige democratie een variant van het liberalisme zijn, namelijk het radicaal-liberalisme, oftewel ontplooiingsliberalisme.

kenmerken

De serie over vrijzinnige democratie van Meine Henk Klijnsma (in DEMO jg.3 nr.8, jg.4 nr.4 en nr.5) sluit op deze zienswijze aan. Uit zijn historisch getinte beschouwingen leidt hij drie wezenskenmerken van het vrijzinnig-democratisch gedachtegoed af. Het eerste is de liberale oorsprong, die zich uit in de zorg voor de rechtsstaat. Het tweede kenmerk is de ondogmatische instelling waardoor problemen op onbevengene manier worden tegemoet getreden. Het positieve vrijheidsbegrip, dat wil zeggen de verantwoordelijkheid van de staat voor de individuele ontplooiing van de burgers, wordt het derde kenmerk van de vrijzinnig democratische ideologie genoemd.

D66

Echter, D66 is juist opgericht als reactie op de negentiende-eeuwse ideologieën die de politieke cultuur beheersen. D66 is nu al meer dan twintig jaar een ontmoetingsplaats voor mensen die zich verzetten tegen de heersende politieke cultuur. De in de bovengenoemde notitie geponeerde stelling dat D66 als vrijzinnig-democratische revival kan worden beschouwd, is in dat licht bezien minder overtuigend dan wel wordt gesteld. Het valt bovendien niet goed in te zien wat de

Congres bijlage Lustrumcongres 1 en 2 april

LUSTRUM CONGRES

door Roel van der Poort

Vijfjarig bestaan mag worden beloond. Was 3 maart 1984 het eerste hoogtepunt in het bestaan van de Jonge Democraten, de viering van het lustrum op 1 en 2 april zal het weede, echte, hoogtepunt zijn. Op die twee dagen zal op het "Slot Assumburg" te Heemskerk een grandioos en wervelend LUSTRUMCONGRES plaats vinden.

Waarom grandioos?

1. Wegens een groot aantal gasten van allure. Wij lopen ze even allemaal langs: Jan Terlouw (oud D66-voorman in de Tweede Kamer), Jan Vis (fractie leider D66 in de Eerste Kamer), Jean Vidhl (de Franse ambassadeur in Nederland), de Europese lijst- trekker voor D66, Jan Glastra van Loon (voorzitter van het Humanistisch Verbond en D66-senator), de heer van den Werf vice-voorzitter van de VVD-fractie in de Eerste Kamer).
2. Wegens een ontzettend goede sfeer. JD-bijeenkomsten zijn zo ook al bere-gezellig. Congressen zijn dat dan nog eens in een versterkte mate. Je ontmoet er je kennissen, sluit nieuwe vriendschappen en je discussieert en danst je suf.
3. Wegens een goed voorbereid lustrumthema. Het thema is: 'Vrijzinnig-democratisch liberalisme en het project van de verlichting'. 200 jaar geleden vond namelijk de Franse Revolutie plaats. Over die Franse Revolutie is er trouwens ook een boeiende tentoonstelling.
4. Wegens goede muziek en cabaret op de zaterdagavond. Dansen en lachen is goed voor de mens. De Amsterdamse formatie BUCK WHEAT zal een sprankelend optreden verzorgen. Ook de gecontracteerde cabaretier is niet mis ... !
5. Omdat jij ook komt!
Een vereniging met passieve leden is niets aan. Alleen het enthousiasme van jou en anderen brengt de JD echt tot leven.
Komen dus!

**Iedereen komt, dus
jij kunt niet thuis
blijven**

JONGE DEMOCRATEN - LUSTRUM CONGRES

WANNEER? Op zaterdag 1 en zondag 2 april 1989.

WAAR? In NJHC-'SLOT ASSUMBURG', Tolweg 9, 1967 NG Heemskerk (NH) tel.nr.02510-32288.

HOE TE BEREIKEN? (beschrijving moet nog komen)

KOSTEN? Het meemaken van dit weekend kost slechts f.25,-. In deze f.25,- is begrepen een bedrag van f.5,- voor een reiskostenvergoedingspotje. Deelnemers met de hoogste reiskosten kunnen een deel van hun kosten vergoed krijgen. Eén dag meemaken kost f.15,-.

VEGETARISCH ETEN? Eet je vegetarisch of moet je op medisch advies een bepaald dieet volgen, neem dan contact op met de vice- voorzitter organisatie Roel van der Poort, tel.nr.050-348217, om dit vooraf te regelen met de jeugdherberg.

Het is verstandig om een eigen slaapzak mee te nemen.

Dit lustrum-congres heeft géén ALV-status.

Wil je als je wilt komen **ZO SNEL MOGELIJK ONDERSTAANDE BON OPSTUREN**, gaarne **VOOR 21 MAART** a.s. en wel naar het JD- secretariaat, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

OP TE STUREN FORMULIER:

JA, ik kom naar het lustrum-congres

NAAM:

ADRES:

POSTCODE EN WOONPLAATS:

TELEFOONNUMMER dag: avond:

Ik kom BEIDE DAGEN

Ik kom één dag en wel ZATERDAG / ZONDAG (doorhalen welke dag je NIET komt)

Ik kom NIET, maar wil wél het CONGRESBOEK ontvangen.

Vol trots tonen wij u hieronder het

**PROGRAMMA LUSTRUM-CONGRES
JONGE DEMOCRATEN op 1 en 2 APRIL
1989**

te Heemskerk, NJHC-herberg 'Slot Assum-
burg', Tolweg 9, 1967 NG Heemskerk,
tel.nr. 025102288

zaterdag 1 april 1989

- 11.15 uur Zaal open en in-
schrijving
- 12.30 uur Opening eerste JD-
lustrumcongres
door Jean Vidal, Franse ambas-
sadeur
- 13.00 uur Toespraak door de
D66-lijsttrekker voor de Europe-
se verkiezingen
- 13.30 uur Receptie
- 14.00 uur Vrijzinnige democra-
tie, liberalisme en het project
van de verlichting
- 14.45 uur Workshops over het
lustrumthema
- 15.30 uur Theepauze
- 16.00 uur Forumdebat:
J.J.Vis (voorzitter Eerste-
Kamerfractie D66) en
Y.P.W. van der Werff (vice-
voorzitter Eerste-Kamer- frac-
tie VVD) in debat over de prin-
cipiële verschillen tussen D66
en VVD. Voorzitter debat:
John Jansen van Galen.
- 18.00 uur Borrel
- 19.00 uur Diner

- 20.30 uur Cabaret
- 22.00 uur Buckwheat in concert
(Amsterdamse funkband)
- 23.30 uur Disco en feest.

zondag 2 april 1989

- 9.30 uur Trim je fit met de
voorzitter:
JD-voorzitter Erik Hordijk geeft
sporttraining
- 10.30 uur Ontbijt
- 11.30 uur JD-voorzitters in
debat: de drie oud-voorzitters en
de huidige voorzitter van de JD
gaan met elkaar in debat
onder leiding van Theo Scher-
penzeel
- 12.30 uur Het JD-
ganzenbordspel: een menselijk
en politiek
ganzenborg met medewerking
van Rochus van der Doef
- 14.15 uur Lunch
- 15.00 uur Uitslag JD-enquete:
Het profiel van de gemiddelde
JD'er
- 15.30 uur Jan Terlouw spreekt:
een speech door de oud-leider
van D66 over de noodzaak van
bestaan van de JD en D66
- 16.00 uur Afsluiting door JD-
voorzitter Erik Hordijk.

WAT MOET JE NOG MEER WETEN?

Allereerst is er gedurende het gehele congres een TENTOONSTELLING OVER DE FRANSE REVOLUTIE

Het programma is grotendeels een programma van 'zelf doen'. Behalve ludieke activiteiten, zoals het politieke ganzenbord, hebben de inhoudelijke activiteiten het lustrumthema aangegeven; dat is "**VRIJ-ZINNIG-DEMOCRATISCH LIBERALISME EN HET PROJECT VAN DE VERLICHTING**". Hoewel je binnen de JD geen bolleboos hoeft te zijn om mee te kunnen discussiëren is het misschien wel leuk om vantevoren het Lustrumboekje (essay) door te lezen. Dit handelt over het lustrumthema. Je kunt het bestellen door f.5,- over te maken naar gironummer 70.13.86 ten name van Jonge Democraten te Den Haag, onder vermelding van 'lustrumessay'.

BEN JE NOG NOOIT OP EEN JD-ACTIVITEIT GEWEEST?

Ook al ben je nog nooit op een JD-activiteit geweest, is dat geen bezwaar om direct naar dit congres te komen. Zelfs al ken je nog niemand. Er zijn altijd nieuwe mensen, dus nieuwe vriendschappen zijn snel gelegd.

Wel kan het verstandig zijn - als je nog geen JD-ers kent - om eens te bellen met je regiobestuur. Vaak

reizen ze samen en dat scheelt dan weer in de kosten. Weet je niet wie te bellen? Bel dan even naar het landelijk secretariaat (070-858109), dan geven wij het door.

WIL JE PERSE MEER WETEN?

Wanneer je denkt dat je nog niet genoeg weet, dat je eerst het fijne wilt weten, bel dan met enkele mensen van de Lustrum-commissie, bijvoorbeeld: Gaston Siegelaer, telefoon 04120-34447, of Steven van Schilfgaarde, telefoon 010-4070264 of bel even met het landelijk secretariaat, telefoon 070-858109 of 010-4143551.

IK HOOP NIEMAND TE MISSEN OP EN 2 APRIL!

Hoi,
Roel van der Poort,
namens de Lustrumcommissie.

onmisbaarheid is van een partij die slechts een subtiele schakering vertegenwoordigt in het bestaande ideologische kleurengamma, zoals we kunnen lezen in de D66-brochure 'Een reden van bestaan' uit 1985.

Wanneer we als Jonge Democraten komen te spreken over vrijzinnige democratie, is het dus onvermijdelijk ook de verhouding tot het liberalisme daarbij te betrekken.

francofilie

Dat de boven aangehaalde regiovoorzitter de lustrumcommissie "misplaatste francofilie" verweet kan niet anders dan op een misverstand berusten. Een herdenking van de Franse Revolutie is namelijk in het geheel niet aan de orde. Abusievelijk werd in sommige publicaties gesteld dat de Franse Revolutie het thema van het lustrum zou zijn. De tweehonderste verjaardag van die invloedrijke historische gebeurtenis is natuurlijk wel een geschikt aangrijpingspunt voor het lustrumthema. De Franse Revolutie staat namelijk symbool voor de overwinning van het Verlichtingsdenken (zie hierover bijvoorbeeld het artikel 'de bestorming van de Bastille' in DEMO jg.5 nr.6). Het project van de Verlichting, het streven naar een rationele inrichting van de samenleving, is de grondslag voor progressieve politiek. Liberalen, sociaal-democraten en communisten hebben echter over de concrete invulling daarvan verschillende standpunten.

Het is derhalve zinvol het debat over vrijzinnige democratie en liberalisme vanuit het perspectief van het project van de Verlichting te voeren. Het lustrumthema mag sommigen ietwat verheven in de oren klinken, dat is nog geen reden om een discussie erover bij voorbaat zinloos te achten. Voor kritisch nadenken zijn geen wonderkinderen nodig: het ligt in het vermogen van ieder mens. Het is mijns inziens heel zinnig om tijdens het lustrum eens stil te staan bij een thema dat boven de politieke waan van de dag uitstijgt en ik ben ervan overtuigd dat de Jonge Democraten er wat zinigs over te melden hebben. In ieder geval hoop ik met deze bijdrage licht te hebben geworpen op het lustrumthema.

motto

Naast een thema heeft het lustrumcongres ook een motto. Wat is een motto? Een motto is een uitdrukking die in het kort de geest, de bedoeling van iets aanduidt. Het motto van het lustrumcongres is:

In de eerste plaats sluit het qua betekenis aan op het thema: "light" voor voedings- en genotmiddelen om aan te duiden dat het betreffende produkt minder schadelijke bestanddelen bevat, zoals vetten, suikers en nicotine, zonder dat aan de essentie van het produkt afbreuk wordt gedaan.

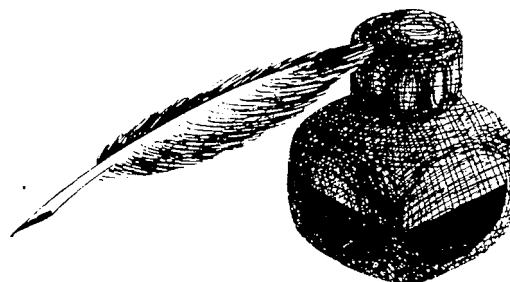
De vraag nu die aan de orde wordt gesteld is deze: kan het begrip 'vrijzinnige democratie' met minder ideologische bestanddelen worden gedefinieerd zonder aan de essentie ervan afbreuk te doen? Moeten we de last van het project van de Verlichting van ons afwerpen, of wordt daarmee het politieke bestaan ondraaglijk licht? In mijn essay 'Vrijzinnige democratie en verlichting: een rondgang door het filosofisch labyrint van het moderne' heb ik mijn persoonlijke visie verwoord. De bij het essay geleverde stellingen bieden genoeg stof tot discussie, dunkt me.

discussie

Op zaterdag 1 april, de eerste dag van het lustrumcongres, kunnen de JD-leden discussiëren over het thema. De stellingen die hieruit voortvloeien zullen aan de deelnemers van het forumdebat worden voorgelegd.

Kortom, het woord is aan jullie, leden van de Jonge Democraten. Waarschijnlijk zal in de regio aandacht worden besteed aan het lustrum middels een of meerdere activiteiten.

Ik wens jullie een goede inhoudelijke voorbereiding voor een vrijzinnig lustrum toe.

Genetische manipulatie in de landbouw

Een koe zonder poten

door Marcellus Ubbink

Genetische manipulatie in de landbouw' was het thema van een discussieavond gehouden op 20 januari j.l. in theater de Balie te Amsterdam. Deze avond was de eerste van twee over de technologische cultuur, georganiseerd door de stichting CORINT.

Een inleiding werd gegeven door Edward Yoxen, verbonden aan het Science and Technology Studies Centre van de Universiteit van Manchester. Hij werkt momenteel voor de Europese Commissie als coördinator van het onderzoek naar de maatschappelijke gevolgen van de biotechnologie.

Eerst schetste Yoxen de gevolgen die de nieuwe biotechnieken kunnen hebben: manipulatie van zaad- en eicellen en embryo's zal leiden tot 'supervet', dat wil zeggen koeien die veel melk geven, varkens die weinig mest produceren en dergelijke. Deze technieken vereisen aanzienlijke investeringen, waardoor alleen grote landbouwbedrijven zullen overblijven. Landschappelijk zullen eveneens veranderingen optreden: er is minder grasland nodig; de mestproductie zal afnemen. Genetische manipulatie maakt het mogelijk menselijke genen in bijvoorbeeld schapen in te bouwen en zo via schapemelk aan (zeldzame) menselijke eiwitten te komen. Wat de gevolgen hiervan zullen zijn bij grootschalige uitvoering is nauwelijks te voorspellen.

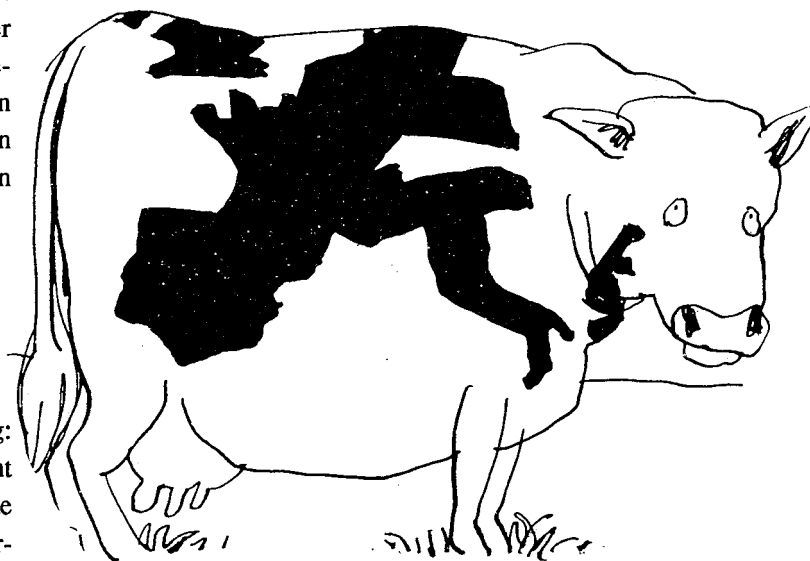
tegennatuurlijk

Vervolgens kwam de spreker op de essentie van zijn betoog: de ambivalentie die de technieken oproepen. Aan de ene kant voelt men iets onbehagelijks: het lijkt tegennatuurlijk zo te knutselen aan het leven. Wanneer men zaad en eicellen verzamelt, embryo's creëert en implanteert en zelfs in het DNA gaat wroeten, speelt men dan niet voor God? Anderzijds zijn

de methoden een vervolg op de huidige technieken: allang streeft men naar hoge produktie (bio-industrie); de genoemde nieuwe technieken bieden mogelijkheden voor vergroting van de produktie, net zoals een legbatterij of een machine om te melken. Wat is het verschil tussen conventioneel fokken en het (veel effectievere) fokken via embryonale methoden?

opinie

Omdat deze ambivalentie niet alleen bij wetenschappers en boeren aanwezig is, maar ook in de publieke opinie, zal zij de politieke besluitvorming over het al dan niet toestaan van de technieken belangrijk beïnvloeden. Enigszins fatalistisch besluit Yoxen zijn inleiding met de opvatting dat de ambivalente publieke opinie al te gemakkelijk kan worden beïnvloed: hij verwees naar de recente affaire in Groot-

Britannië over met Salmonella geïnfecteerde eieren. Het Britse volk, dat sinds jaar en dag zonder ethische bezwaren eieren uit de bio-industrie at, keerde zich plotsklaps tegen deze industrie. De infectie zelf was waarschijnlijk slechts een aanleiding.

dilemma

In de discussie die volgde kwamen allerlei groeperingen en instanties aan het woord: universiteiten, de industrie, de Christelijke Plattelandsjongeren en de FNV. Voorts was er een Tweede-Kamerlid en een lid van het Europees Parlement, maar ook een melkveehouder. Lucas Reijders (Natuur en Milieu) leidde het gesprek. Opvallend was dat de door Yoxen beschreven ambivalentie inderdaad breed aanwezig bleek te zijn. Het dilemma is in het bijzonder moeilijk voor de boer: bio-technologie kan hem worden opgedrongen (omdat de concurrent de technieken al gebruikt), terwijl de boer zelf meent dat het welzijn van het dier wordt aangetast en dat wordt ingegrepen in de schepping. Alleen wanneer bio-technologie wordt benut voor het zoeken naar alternatieve produktiemethoden, waarbij het welzijn van het dier en

bescherming van het milieu worden gegarandeerd, kan dit dilemma worden opgelost, zo werd naar voren gebracht. (Dit betekent dus afzien van het almaar streven naar produktievergroting.)

Duidelijk werd dat besluitvorming over wat wel en niet mag niet lang meer kan wachten. Het is daarom van belang dat de leek (en vooral de politiek afgevaardigde leek) wordt geïnformeerd over wat bio-technisch al kan. Niet duidelijk was van wie het initiatief uit dient te gaan: sommigen meenden dat de politiek zelf actief informatie moet inwinnen, anderen dat het een morele taak van de wetenschappers is de maatschappij over hun werk te informeren.

burger beslist

In het kort: een koe heeft voor melkproduktie haar poten niet nodig. Maar mag de koe zonder poten er komen? Dat is een vraag die noch wetenschapper noch boer alleen mag beantwoorden. Het woord is aan de burger!

vervolg van blz8 (General Agreement on Tariffs and Trade, de GATT is een wereldwijde overeenkomst tussen bijna alle landen waar men streeft naar vrije handel en het tegengaan van oneerlijke concurrentie) Inmiddels is er een handelsoorlog uitgebroken tussen de Verenigde Staten en de EG. Dit heeft voor de hele wereld gevolgen; door het mislukken van de GATT-onderhandelingen zijn er geen concrete afspraken gemaakt over de produkten uit de derde wereld. Subsidies in de landbouw ziet Woltjer op de lange termijn niet verdwijnen. Het afschaffen van alle sybidies en het creëren van een vrije markt leidt tot een koude sanering onder de boerenbevolking. Dit is voor alle lidstaten onaanvaardbaar. Om de GATT-onderhandelingen uit het slop te halen, moet Europa met een alternatief beleid komen, gebaseerd op de afzet binnen de EG. Je moet met subsidies er voor zorgen dat ongeveer 80 procent van de consumptie binnen de EG kan worden geproduceerd. Daarboven moet je de markt vrijlaten. Als voorbeeld kunnen de maatregelen die in de zuivelsector zijn genomen dienen; beperking van de produktie door contingentering (superheffing) gekoppeld aan het geven van andere bestemmingen aan niet meer produktieve landbouwgronden, bijvoorbeeld recreatie en bosbouw.

Aandacht nationale politiek voor Europa

Er is nationaal in de politiek weinig aandacht voor Europa en de aandacht die er aan wordt gegeven is verkeerd. Vaak hoor je binnen de PvdA: 'wanneer het niet zo gaat zoals wij dat willen, dan hoeft Europa niet voor ons'. Een vreemde houding. Het E.P. moet het verlengstuk zijn van de nationale politiek. De nationale politiek kan, zolang de beslissingen binnen de EG door de ministers genomen worden, invloed uitoefenen op de Raadsbesluiten. Doordat het E.P. en de nationale parlementen te weinig samenwerken en te vaak verdeeld zijn, hebben de ministers als lachende derde alle vrijheid. Het Nederlandse parlement moet duidelijk uitspreken wat ze met Europa willen en daarbij zich realiseren dat Europa geen markt is maar een Gemeenschap die gebouwd moet zijn op mensen. In een verenigd Europa moeten we zorgen voor solidariteit tussen de mensen. Dat is alleen maar te bereiken door politieke integratie.

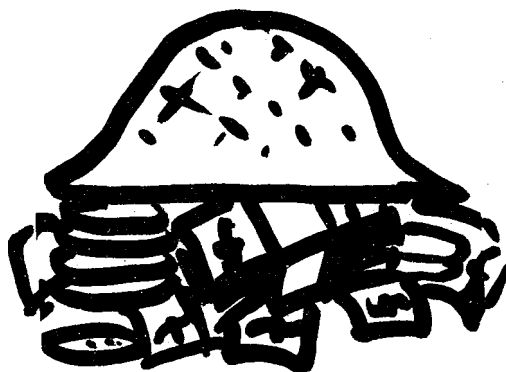
Brief uit Breda

van Sibbrand Hofstra

Het nationale inkomen is zoïets als het nationale kapitaal, het miljardenbedrag dat wij met z'n allen verdienen en uitgeven. In 1980 had de overheid een aandeel van 47% in het nationaal inkomen, bijna de helft dus. Dat kwam neer op zo'n 180 miljard gulden. In 1950 was dit nog maar een kleine 30%. In datzelfde jaar gaf de overheid het meeste geld uit aan de post defensie: 5,4% (alle getallen zijn percentages van het nationaal inkomen). In 1960 bleek onderwijs, toen nog samengevoegd met cultuur en recreatie, al ruimschoots de omvangrijkste post te zijn geworden. In de periode 1960 tot 1980 daalden de (relatieve) uitgaven aan defensie langzaam van 4,5% naar 3,5%. Onderwijs steeg van 4,9% tot 7,4%, de post sociale voorzieningen steeg sterk van 2,1% naar dezelfde 7,4% en het meeste geld was de overheid in 1980 kwijt aan de aflossing en rente van de nationale schuld: 9,1% tegen 2,7% in 1960. Die 3,5% van defensie staat borg voor 13,5 miljard gulden. Miljoenen gaan naar de uitrusting, verzorging en loon van de tienduizenden dienstplichtigen. Miljarden echter gaan naar supermoderne, geavanceerde gevechtsapparatuur. Opvallend is trouwens de sterke daling van het aantal dienstweigeraars (we zijn nu toch met cijfertjes bezig): in de jaren '80 en '81 nog een piek van 2% van het potentieel aantal dienstplichtigen, in 1985 reeds een na-oorlogs laagtepercentage van 0,4. Tot slot nog wat cijfermateriaal over het salaris (de wedde) van een dienstplichtige. De hoogte van het geldbedrag is afhankelijk van leef-

tijd en rang. De wedde van een 18-jarige soldaat is f.700,- per maand. Dit loopt op tot maximaal f.960,- voor een 23-jarige en oudere. Een sergeant (één goudkleurig v-tje) verdient gemiddeld zo'n f.125,- meer en als eerste luitenant (twee sterren) krijg je ruim f.400,- daarboven. Van je wedde is de huur van je huisvesting op de kazerne - f.82,- per maand - afgetrokken. De maaltijden betaal je zelf, het vervoer krijg je om de week vergoed. Dit alles geldt alleen voor de militair die bij zijn ouders woont. Diegene die samenwoont of zelfstandig woont krijgt enkele zaken vergoed. De volgende brief komt, als alles goed is, uit Bergen op Zoom. Dan zal ik wat meer over mijn persoonlijke ervaringen als dienstplichtige kanonnier bij de artillerie vertellen. Al het goede in uw burgerbestaan!

Sibbrand Hofstra

vervolg blz 9

integratie

Een zeer belangrijke stap op deze moeilijke weg is regionale integratie. De Europese eenwording is naar mijn mening dan ook een zeer belangrijk proces. Wij mogen echter niet vergeten dat de helft van Europa niet op de een of andere manier bij dit proces betrokken is. Oost-Europa is net zo Europees als wij: dezelfde geschiedenis en culturele en filosofische wortels. In het proces van liberalisering, dat je kunt vergelijken met het vervellen van een slang of het uit het ei komen van een kuiken, moeten wij onze Oosteuropese vrienden helpen. Het overwinnen van de Oost-West- tegenstelling is de grote uitdaging waar onze generatie voor staat. Het is de sleutel voor het oplossen van zeer veel problemen op aarde.

Europees huis

De Europese-Huisgedachte, zoals gelanceerd door een van de meest prominente Europeanen van onze tijd, M.Gorbachov, is dan ook het ideaal waar wij van uit moeten gaan. De inrichting van het Huis echter is afhankelijk van een ideologische strijd, die wij als vrijzinnig-democraten mede moeten bepalen. Het zal een federaal Europa moeten zijn, waar de macht niet bij de Bobo's in Moskou of Brussel ligt, maar bij het individu en zijn directe omgeving. De macht zal van onder naar boven moeten worden gedelegeerd en niet andersom!! Het Europese Huis zal het Huis van vrije en niet al te zeer ongelijke Europeanen zijn, of het zal niet zijn!!!

ALV 12

Besluitenlijst

besluitenlijst ALV 12, deel 1,
t/m amd 39

aang=aangenomen

overg=overgenomen

verw=verworpen

n.i.s.g.=niet in stemming ge-
bracht

b.o.v.=buiten de orde ver-
klaard

ingetr.=ingetrokken

acl.=aclamatie

overb.=overbodig

am=amendement

art= artikel

mot.=motie

art 11: aang.

art 14: aang.

art 15: aang.

art 19: aang.

amd 1: overg.

amd 2: verw.

amd 3: aang.

amd 4: n.i.s.g.

mot 5: b.o.v.

VVP: acl.

PM: acl.

SLWO: aang.

HoRedDemo: acl.

reso 1: aang.

amd 6: acl.

amd 7: acl.

amd 8: acl.

amd 9: acl.

amd 10: aang.

amd 11: ingetr.

amd 12: ingetr.

amd 13: overg.

amd 14: aang.

amd. 15: verw.

amd 16: acl.

amd 17: overg.

amd 18: verw.

amd 19: ingetr.

amd 20: acl.

amd 21: ingetr.

amd 22: aang.

amd 23: overb.

amd 24: verw.

amd 25: acl.

amd 26: ingetr.

amd 27: acl.

amd 28: overg.

amd 29: zie 30

amd 30: samengevoegd met
29,aang.

amd 31: overg.

amd 32: overg.

amd 33: overg.

amd 34: overg.

amd 35: overg.

amd 36: aang.

amd 37: aang.

amd 38: overg.

amd 39: overg.

deel 2; t/m motie 71

mot 40: aang.

mot 41: niet behandeld

am 43: niet behandeld

am 44: niet behandeld

am 45: niet behandeld

am 46: niet behandeld

am 47: niet behandeld

pol. prog.: niet behandeld

jaarrekening: goedgekeurd

décharge aan penningmee-
ster verleend

amd 48: overg.

amd 49: verw.

amd 50: verw.

amd 51: ingetr.

amd 52: aang.

amd 53: niet behandeld

mot 55: verw.

mot 54: aang.

beleidsplan: aang.

amd 56: ingetr. t.g.v. 59

amd 57: ingetr.

amd 58: verw.

amd 59: verw.

mot.60: ingetr.

mot.61: ingetr.

mot 62: overg.

begroting aangenomen

amd 63: verw.

amd 64: verw.

amd 65: ingetr.

amd 66: ingetr.

amd 67: aang.

amd 68: overg.

amd 69: overg.

mot 70: aang.

reso koningshuis verworpen

mot 71: aang.

deel 3; na motie 71

mot 72: verw.

mot 73: ingetr.

mot 74: aang.

mot 75: verw.

mot 76: verw.

APM 96: aang.

APM 97: aang.

APM 98: aang.

APM 99: niet behandeld

APM 100: aang.

Landelijk Bestuur nieuws

AGENDA

maart

- 9 verschijnen DEMO 6-2
- 10 deadline Orgi 89-2
- 18 POLITIEKE STROMINGEN DAG
- 24 verschijnen Orgi 89-2

april

- 1/2 LUSTRUM CONGRES te Heemskerk
- 8 trainingsdag LEDENWERVEN te Utrecht
- 18 deadline DEMO 6-3
- 14/16 uitwisseling met VUJO te Antwerpen
- 22 themadag te Eindhoven over de Maasvervuiling
- 22 trainingsdag voor forumdeelnemers
- 24 deadline Orgi 89-3

mei

- 8-12 uitwisseling met de DJD
- 10 verschijnen Orgi 89-3
- 24 verschijnen DEMO 6-3

juni

- 6 Binnenhof-excursie
- 12 deadline Orgi 89-4
- 17/18 scholings- en vormingsweekend
- 26 deadline DEMO 6-4
- 28 verschijnen Orgi 89-4

Materialen

- JD-stickers uitverkocht
- JD-sweaters f. 39,95
- JD-poloshirts f. 27,50
- Nota Basisinkomen (hernieuwd) f. 4,00
- Nota Europa f. 2,50
- Nota Milieu uitverkocht
- S & V emancipatiebrochure f. 0,50

- Standpuntenbundel f. 4,00
- Basiscursus f. 2,50
- Statuten en Huish. Reglement in herdruk

- Bestuurderslijst f. 0,60
- Nieuw Lid Brochure (NLB) f. 0,60
- Posters f. 1,00
- Enveloppen f. 0,20
- Briefpapier f. 0,05
- Flip-top pennen uitverkocht
- bestellen

Bel met het JD-secretariaat: 070 - 858109 of 010 - 4143551
of neem contact op met Michael Sonder, tel.05490 - 10594.

Activiteiten

POLITIEKE STROMINGENDAG

Er zijn een boel politieke stromingen, maar wat ze nu precies inhouden is minder duidelijk. Weet jij bijvoorbeeld ongeveer het verschil tussen communisme en socialisme? En of het liberalisme echt als een revolutionaire stroming begonnen is?

Als we aan bijvoorbeeld Wiegel, Vonhof of Van Aardenne denken, kunnen we ons dat nauwelijks voorstellen. Of zou het gewoon niet waar zijn?

In ieder geval meer vragen dan antwoorden. Zeker geen slechte aanleiding om dus te komen naar de Politieke Stromingen Dag, op 18 maart a.s. in de mooie stad Amsterdam. Plaats van handeling is: "P.H.31", Prins Hendriklaan 31, Amsterdam.

Als je je snel opgeeft krijg je zo spoedig mogelijk een voorbereidingspakketje.

Aarzel dus niet en bel met:

Jan de Heer, tel. 01883 - 14 740, of bel met Hans Huismans, tel. 020 - 44 54 97.

BINNENHOF EXCURSIE

Het duurt nog even, maar 6 juni a.s. is het weer zover: de half-jaarlijkse Binnenhofexcursie. Een dag praten met politici op het Binnenhof. Komen mag, we zien je zelfs graag!

Geef je op bij de Secretaris Scholing en Vorming: Roel van der Poort, Stevinweg 6, 9752 PC Haren, tel.050 - 34 82 17.

SCHOLINGS - EN VORMINGS-WEEKEND

Op 17 en 18 juni a.s. vindt het jaarlijkse Scholings- en Vormingsweekend plaats. In dit weekend wordt gewerkt aan het verbeteren van je sociale vaardigheden; er komt een cursus 'toekomstgericht denken' en we besteden aandacht aan het thema 'Basisinkomen en arbeidsethos'. Het duurt nog even, maar noteer de data maar alvast in je agenda. Verdere informatie bij Roel van der Poort, tel.050 -34 82 17.

SPECIFIEKE TRAINING

Op 8 april a.s. organiseren wij een cursus 'leden werven' en op 22 april een training voor hen die willen deelnemen in fora. Ook hiervoor kun je opgeven en verdere informatie verkrijgen bij Roel van der Poort, tel. 050 - 34 82 17.

CONTRIBUTIE

De leden die hun contributie nog niet

Werkgroepen nieuws

hebben betaald worden vriendelijk doch dringend verzocht dit spoedig alsnog te doen. Indien men de toegestuurde acceptgiro kwijtgeraakt is, kan de contributie ook worden betaald door storting van f.10,- op 'contributierekening Jonge Democraten', Den Haag, gironummer 3461482, onder vermelding van 'contributie 1989'. Voor wie op 1 april a.s. nog niet aan zijn contributie- verplichting heeft voldaan is dit voorlopig, tot de zomervakantie, de laatste DEMO die hem/haar wordt toegezonden.

Gaston Siegelaer, penningmeester.

NIEUWE LB-ERS

De ALV van 4 maart jl. heeft drie nieuwe LBers kunnen kiezen. Of ze ook verkozen zijn is bij het ter perse gaan van deze DEMO nog niet bekend, maar de kandidaten waren:

Algemeen secretaris: Bob van Varik

Secretaris scholing en vorming: Ellen Kleverlaan

Internationaal secretaris: Elwin Lammers

Lange tijd circuleerde het gerucht dat Elwin een tegenkandidaat zou krijgen. Het was de Twent Rick Rudzik, maar op het laatste moment trok hij zich terug. Nu funtioneert Rick als ad interim Secretaris Public Relations. Er is voor die functie geen kandidaat. Richard van Berkel, die tot voor kort deze functie op tijdelijke basis vervulde, zag af van een kandidatuur. Voor vice-voorzitter organisatie is ook nog geen kandidaat gevonden. Roel van der Poort blijft deze post voorlopig waarnemen. De pogingen van het LB om een meer geëmancipeerd gezelschap te worden
vervolg blz 20

LANDELIJKE WERKGROEP MILIEU

Op de twaalfde ALV te Soest werd een nieuwe landelijke werkgroep opgericht: de landelijke werkgroep MILIEU. Het milieu werd lange tijd ondergeschikt geacht aan economische doelstellingen. Het resultaat van dit beleid wordt ons nu - pijnlijk - onder de neus geduwd. Grote beleidsveranderingen zijn onvermijdelijk (zoals blijkt uit "Zorgen voor morgen"). De Werkgroep Milieu gaat het milieubeleid volgen en zal haar bevindingen uitdragen binnen de JD. Heb je interesse om mee te doen? Inlichtingen over de werkgroep kun je krijgen bij: Jannine van der Vegt, Stolwijkstraat 24, 3hoog, 1059 XX Amsterdam, tel.020-155106.

Ethiek is actueel door Marcellus Ubbink

Jonge Democraten gegroet! In de samenleving worden ethische vraagstukken steeds belangrijker. Voortschreiding van de medische en biotechnologische wetenschap is hiervan een belangrijke oorzaak. Genetische manipulatie van mens, dier en plant, DNA-tests, abortus, embryo-gebruik en euthanasie vragen om ethische standpunten. Tijdens het najaarscongres in 1988 is daarom de landelijke werkgroep ethiek

opgericht; doelstelling van deze werkgroep is de discussie binnen de JD over actuele ethische vraagstukken te stimuleren.

Deze rubriek zal één van de vormen zijn om dat te doen. Het is niet de bedoeling jullie hiermee op de hoogte te houden van de bezigheden van de werkgroep (dat zal gebeuren met nota's, artikelen en interviews) maar wel om interessante ontwikkelingen en meningen uit de media onder jullie aandacht te brengen.

(hieronder volgde een stuk over het 'genenpaspoort', of te wel het door middel van genenonderzoek vast stellen van ziektekansen. Door plaatsgebrek besloten wij dit niet te plaatsen. De conclusie willen we jullie niet onthouden; 'genen-informatie geeft een werkgever geen nieuwe informatie en is daarom niet relevant. De werkgever moet ook zonder genen-informatie rekening houden met de kans op een ernstige ziekte van iemand van het personeel. Aldus de aangehaalde dr. E. Borst-Eilers en dr. H. Rigter. Het economische voordeel weegt dus minder zwaar dan de privacy-aantasting en uitsluiting van genetisch zwakken van arbeid. Zou er geen rangorde ontstaan van genetische defecten, zodat juist niemand meer gelijk is aan een ander?' -red.)

vervolg van blz 19 zijn voornamelijk niet erg succesvol. Drie vrouwen in het LB was informeel het doel, maar het werd er maar één. Waar de DEMO-redactie 40% vrouwelijk, minstens 30% homoseksueel en 10% van een ander ras is, lijkt het LB steeds meer een gezelschap van heterosexuele blanke mannen te worden. Voordat u rare ideeën krijgt: ook het LB zelf is daar allerminst blij mee. Die éne vrouw is geen excuus-Truus, zoals we in veel andere organisaties zien. Maar hoe we een geëmancipeerdere samenstelling van het LB kunnen bereiken is voornamelijk onduidelijk.

Wie het weet mag het zeggen !!

Regioborrels

Amsterdam; eerste dinsdag van de maand; P'96 Prinsengracht 96, A'dam

Groningen; tweede donderdag van de maand; café Het Lokaal, Kleine Kromme Elleboog, Groningen; 20.30

Midden-Holland; tweede woensdag van de maand; Het Gerecht, Lokhorststraat 19; Leiden (bij de Pieterskerk); 17.00-19.00

Utrecht/t Gooi; eerste maandag van de maand; café Vooghel, Burg, Reigerstraat 45; Utrecht; 21.00

Twente; tweede vrijdag van de maand; eetcafé De Appel, Enschedestraat 34; Hengelo; 21.00

Friesland; elke laatste donderdag van de maand; café Kafka, Eewal 46; Leeuwarden

Regio nieuws

GROOT-AMSTERDAM

door David Kuijper, SP a.i.

Wie durft er nu nog te beweren dat de JD niet swingt? Eens te meer werd op de nieuwjaarsborrel aangetoond dat de regio Groot-Amsterdam op het ogenblik vol leven zit. Ondanks de jammerlijke afwezigheid van de gastspreker, D66-senator Hoefnagels, wisten een tiental uitzinnige JD-ers en nog een aantal nieuwsgierige Amsterdammers het nieuwe jaar op gepaste wijze in te luiden. Ook op het inhoudelijke vlak zijn wij bezig geweest. Helaas was er weinig animo voor de huiskamerbijeenkomst over Nicaragua. Dit was vooral wrang vanwege de tijd en energie die er in de daaraan voorafgaande belronde was gestoken. Hopelijk zullen de volgende bijeenkomsten meer respons opleveren. En dan komt nu het bericht, dat ik zo lang mogelijk heb willen uitstellen. Het kost mij veel moeite om het jullie mee te delen, maar ik zal het nu toch maar vertellen: Gerk Oberman heeft ons verlaten. Ons bestuur heeft verkozen om de post die deze JD-reus (gelieve de r niet door een n te vervangen) heeft laten vrijkomen, nu te verdelen over twee mensen. Iemand van het kaliber Gerk was immers onvindbaar. Het blijft natuurlijk surrogaat, maar enfin. David Kuijper is benoemd tot secretaris publiciteit a.i. en Ellen Kleverlaan neemt de post van vicevoorzitter waar. Op de Algemene Regiovergadering van 9 februari worden deze posten definitief ingevuld. Voor informatie over de afscheidsreceptie van Gerk kunt u bellen met: 020 - 664 05 42.

GRONINGEN

Na tal van bestuurswisselingen heeft de JD-Groningen onder leiding van de nieuwe

voorzitter Peter van Wely, een levendig begin van 1989 doorgemaakt. In januari sprak Fred Toetenel van de landelijke werkgroep "Ontwikkelingssamenwerking" op de Algemene Regiovergadering. Met hem werd gediscussieerd over de rol die de mensenrechten-gedachte moet spelen bij het verlenen van ontwikkelingshulp aan arme landen. Op 2 maart zal een forum plaatsvinden over "Vergrijzing en bejaardenbeleid". Hieraan wordt deelgenomen door D66-kamerlid Erwin Nypels, het Rotterdams gemeenteraadslid Smit en, namens de ouderen, Kosbo-bestuurslid Teeuwen. Een ander D66-kamerlid, Louise Groenman, zal op 9 maart in Groningen het thema "Emancipatie" belichten. Op dit moment kent onze regio drie werkgroepen: Milieu, Europa en Ontwikkelingssamenwerking. Speciale aandacht vraagt het grote Europa-forum op 15 april, dat de JD-Groningen organiseert in samenwerking met andere politieke jongerenorganisaties. Nadere informatie over de grote sprekers die hier zullen komen valt te vinden in het regioblad "Profiel".

MIDDEN-HOLLAND

door Denise Haytink

Midden-Holland heeft de afgelopen tijd weer verdere stappen ondernomen met betrekking tot de reorganisatie van de regio. Wij hebben met de regio Zuid-Holland afgesproken om aan het eind van dit jaar met hen te gaan fuseren. Er is een commissie benoemd van de beide voorzitters en vicevoorzitters organisatie om het een en ander voor te bereiden. Bovendien heeft het bestuur het plan opgevat om in plaatsen waar een smalle ledenbasis is, een kern op te richten. Dit gebeurt door middel van het benoemen van een contactpersoon uit die

Regio nieuws en Afdeling nieuws

plaats door de regio. Hij/zij zal dan als spil fungeren voor allerlei activiteiten in de kern. Verder hebben jullie ons kunnen bewonderen op de landelijke studentendemonstratie; gelukkig hadden de demonstrerende studenten meer oog voor de JD-folders. Ook wij hebben natuurlijk een flitsende nieuwjaarsborrel achter de rug. Wat betreft de activiteiten: - op 16 maart is er een excursie naar het Provinciehuis in Den Haag; er zal dan een vergadering worden bijgewoond van Provinciale Staten Zuid-Holland; tevens een inleidend praatje van een lid uit de Provinciale Staten; - op 22 maart zal er een thema-avond zijn over de Palestijns-Israëlsche kwestie (met dia's). Voor meer informatie: bel Bob van Varik, tel. 070 - 63 80 49. Groetjes van jullie Leidse GIRL, SP regio Midden-Holland.

REGIO TWENTE

door Rick Rudzik (vice-voorzitter a.i.)
Zoals jullie in het jaarverslag hebben kunnen lezen is de regio van de Krentewegge volop in beweging. Ook de regionale pers heeft ons nu ontdekt, hetgeen heeft geresulteerd in een aantal positieve berichten en een interview. Er zijn plannen in ontwikkeling om een Jeugdgemeenteraad op te starten in Enschede. Dit zal worden opgezet in het samenwerkingsverband "politiek in Twente" (PIT). Dit samenwerkingsverband bestaat uit de vier politieke jongerenorganisaties in Twente en is gericht op jongeren in Twente die wel politieke belangstelling hebben, maar nog geen kleur willen of kunnen bekennen. Verder zijn we contacten aan het opbouwen met de Jung Demokraten Gronau (Duitsland), dit zijn onze Duitse collegae in het aan Twente grenzende gebied. Wij zijn van plan om

hiermee een weekend te organiseren in het kader van het Euregio-project, al dan niet in samenwerking met de andere politieke jongerenorganisaties. In februari wordt er een thema-avond georganiseerd met de Jonge Socialisten Enschede en D66 Enschede over "progressieve politiek". Medio april zijn we van plan om een interregionale thema-dag te organiseren met de regio's Gelderland en IJsselmond over Europa. Tot slot kan ik nog vermelden dat we samen met regio IJsselmond proef gaan draaien met een interregionaal (provinciaal) ledenblad. Dat is echter nog niet definitief ingevuld.

REGIO BRABANT

door Saskia Daru, SP
Verbaasd zal men in Brabant geconstateerd hebben dat het verkrijgen van de Brachus niet meer tot de mogelijkheden behoort, dit is niet waar!! We (ik) doen ons best. Maar het wilde even niet zo lukken. Er staat van alles op stapel. Je hebt natuurlijk al gelezen over de Maasdag die in Eindhoven wordt gehouden, dat mag je niet missen. Vond je onze organisatiestructuren maar niets, kom met een idee! Bijvoorbeeld om een regionaal werkgroepje op te richten, of een andere activiteit te organiseren. Je bent meer dan welkom.

REGIO NOORD-HOLLAND

Eindelijk is het zo ver. Ook voor de JD begint Noord-Holland echt te bestaan. Op 7 april wordt de allereerst vergadering gehouden. En er wordt meteen goed begonnen. Plaats van handeling is Het Gulden Vlies te Alkmaar. Het begint om 19.30. Er wordt een debat gehouden over euthanasie tussen Kohnstamm (tweede kamerlid voor

D66), De Lange (gedeputeerde D66 in Noord-Holland) en Jitta (hoofdofficier te Alkmaar) onder leiding van Erik Hordijk. Voor meer informatie bel Jinny Boer tel 02513-11607 of bel Ruud v/d Brink tel 02550-16493.

EEN WINTERSPROOKJE

door Ingrid de Beer, SP, Afdeling Leiden.
Voor diegenen die net uit hun winterslaap komen of anderszins nog niet op de hoogte zijn, maar natuurlijk ook voor diegenen die het maar niet genoeg kunnen horen en andere geïnteresseerden volgt hier het verhaal over de geboorte en de eerste maanden van het jongste JD-kind: de Afdeling Leiden e.o. Dat het geen gewoon kind was bleek al bij de oprichtingsvergadering op 12 december 1988. Vriend en vijand van allerlei politieke stromingen uit alle hoeken van het land kwamen in grote getale bijeen in Leiden om de gebeurtenis mee te kunnen maken. Door goede sprekers (waaronder Thom de Graaf, D66) en een uitstekende ceremoniemeester (Petra!!) wist men menig belangstellende lid te maken en zelfs wat ingeslapen leden te activeren. Dat de afdeling geen teer, zwak zuigelingetje was werd al zeer snel duidelijk. Men bruiste direct al van de energie. Behalve het voortzetten van vele activiteiten, gestart door Regio Midden-Holland, zijn er ook veel nieuwe ideeën. Het Politiek Cultureel JD-café is inmiddels een begrip in Leiden en ook de eerste stappen op weg naar een heus JD-cabaret zijn gezet (info daarover bij Ingrid, tel.071-122239, of Petra, tel.070-905771). Al blijft de eerste afdeling in de ogen van enkelen nog steeds een lelijk jong eendje, wij zullen wederom laten zien dat het eigenlijk een mooie zwaan is. Nog even dit:

het bestuur ziet er als volgt uit: VZ - Carin Tiggeloven VVO - Michiel Ruis PM - Tom Mikkers AS - Paultje Eversdijk SP - Ingrid de Beer Alg.Best.Lid - Arnout Wijkmans Alg.Best.Lid - Dennis van der Hoek.

JD Internationaal

VERSLAG; JONGE DEMOCRATEN IN LUXEMBURG door Hein Jaarsma

Wie wilde beweren dat internationaal werk een lolletje is, heeft er goed aan gedaan dat niet mee te delen aan de twaalf Jonge Democraten die zich zaterdag 21 januari in het ochtendlijk (of was het nog nacht?) duister uit bed liet vallen.

Na wat voor de meesten niet meer dan enkele uren slaap zijn geweest trokken deze dauwtrappers vanuit de diverse plaatsen in het land naar de verzamelpunten om zich vandaar met busje en auto naar Luxemburg te laten vervoeren. De Luxemburgse JDL, de liberale jongerenorganisatie aldaar, had het namelijk een goed idee gevonden om een bijeenkomst te organiseren van alle "liberale" jongerenorganisaties uit de Benelux, omdat hun moederpartij tot de Europese Liberale Fractie behoort. Dat resulteerde in de eerste plaats in het uitnodigen van de JOVD uit ons land en de JRL (francofoon) en PVV-jongeren (Vlaams) uit het operette-koninkrijk aan onze zuidgrens.

Aangezien het idee oorspronkelijk afkomstig was van onze voormalige Internationaal Secretaris Albert Hoff werden ook wij uitgenodigd, alsmede "waarnemers" van de VU-jongeren, de Vlaams- Belgische organisatie waar wij contacten mee onderhouden.

Gezien de achtergrond van de meeste organisaties was het dan ook geen wonder dat de ELD (de liberale fractie in het Europees Parlement), grif met subsidie over de brug kwam, hetgeen resulteerde in een uitgebreid onthaal en verblijf in het zeer luxueuse Pullman-hotel in Luxemburg. De keer-

zijde van deze medaille was dan ook prompt dat de bijeenkomst een wel erg rechtse inslag kreeg.

Het programma behelsde, na de (uitgebreide) ontvangstlunch, het voorstellen van de diverse organisaties en inleidingen over Benelux-samenwerking op allerlei niveau. Delegatieleider voor de JD, Elwin Lammers, wist in klare bewoordingen aan de aanwezigen het verschil uit te leggen tussen de JD en de JOVD, waar de laatstgenoemde organisatie niet erg blij mee was. Ook de Vlamingen wisten weer een aardig staaltje schoolstrijd weg te geven.

De jongeren van de PVV (de zusterpartij van de VVD) hadden er wat op tegen dat er VUJO-ers aanwezig waren. Als "Radikaal Liberalen in de traditie van Milton Friedman" (de karakterisering komt van hun delegatieleider) vonden ze dat de VUJO belist niet liberaal te noemen is. Gezien de weinig progressieve opmerkingen van de Belgische Liberalen kan dat slechts als een compliment aan de VUJO worden gezien. Erger was dat deze opmerkingen pas werden

gemaakt toen de VUJO-waarnemers al weg waren, zodat van enige repliek geen sprake kon zijn. Wordt hier al een bom gelegd onder de prille samenwerking? Behalve deze kleine wanklank verliepen de contacten tussen de verschillende partijen hartelijk en was de bijeenkomst zeer informatief.

Van het politiek-inhoudelijke deel kon dat helaas niet worden gezegd. Met veel formaliteiten en weinig concreets draaide de inleiders over de diverse onderwerpen hun verhaaltje af. Wat er nog aan inspiratie ingezeten heeft werd door de monotone simultaanvertaling Frans-Nederlands de nek omgedraaid, zodat velen na de copieuze

JD Internationaal nieuws

lunch en de lange busreis de aanvechting om een middagdutje te houden niet konden weerstaan. Ik kan ze eigenlijk geen ongelijk geven.

Het avond- en nachtprogramma was in de beste traditie van de JD met uitgebreide controle van het Luxemburgse nachtleven en een bijna plenaire JD-bijeenkomst tot diep in de ochtend met veel discussie en drank op een van de hotelkamers. Zo kwam het dan ook dat de voor de volgende ochtend georganiseerde rondrit door Luxemburgstad niet door eenieder even helder werd meegemaakt.

Na een uitstekende lunch werden er die middag kspijkers met koppen geslagen. Besloten werd om ongeveer eenmaal per jaar in een van de drie Benelux-landen een bijeenkomst te organiseren om het contact blijvend te maken, ondanks de politieke verschillen. Wel met een politiek programma, want iedereen was het er over eens dat dergelijke bijeenkomsten wel erg gezellig zijn, maar in deze opzet toch meer een manier om EG-subsidies zo snel mogelijk op te maken dan iets anders. En politieke zaken zijn er genoeg te bespreken op Benelux-niveau, al was het maar op het gebied van economie (Antwerpen en de Westerschelde) en milieu (Nederlandse dumpingen in kleiputten in België, de Maas, kerncentrales in Doel). Hopenlijk kan dit liberale-vrijzinnig-democratische overleg er iets aan bijdragen.

JD-INTERNATIONAAL door Hein Jaarsma

Remco Vahl en Elwin Lammers namen (in de IFLRY-delegatie) deel aan de laatst gehouden "caonsultative meeting" van de All European Youth and Student Coöperation (AEYSC) in december in Zürich.

AEYSC is het kader waarin internationale jongerenorganisaties (politieke en niet-politieke) uit Oost- en West-Europa elkaar ontmoeten om de samenwerking tussen Oost en West te bevorderen. Het Summer Event in Döbriach (zie DEMO 5,6) is bijvoorbeeld een AEYSC-activiteit. Op dit congres werden actiepunten en activiteiten voor 1989 vastgesteld. Kostte het in het verleden vooral veel tijd om consensus te bereiken, ditmaal werd eendrachtig en snel consensus bereikt over het programma. Ook in AEYSC is de ontspanning ingetreden.

VUJO

Er is veel over de VUJO gesproken en wellicht te weinig met de VUJO. Hierom wordt ter wederzijdse kennismaking een weekend georganiseerd voor zo'n 20 deelnemers van beide zijden. Het weekend wordt gehouden van 14 tot en met 16 april en wij

ontmoeten elkaar in de Jeugdherberg te Voeren, België.

Het eerste thema is de politieke jongeren-cultuur in Vlaanderen en Nederland, daarbij inbegrepen de cultuur van de VUJO en de JD.

De zaterdag besteden wij aan Europa, de 'visies op Europa / regionalisering en democratisering'. De verhouding tussen de voortschrijdende Europese integratie en de culturele verscheidenheid in Europa. Hieraan wordt een discussie over het Europees verkeersbeleid gekoppeld, waarbij zaken als de Super-Snelle-Trein voorliggen. De zondag heeft als thema 'de politieke geschiedenis van België en Nederland'. Een

programma dat op zichzelf al de moeite meer dan waard is, inleiders van grote klasse en internationaal contact zonder taalbarrière. De kosten voor reis en verblijf zijn f.75,-. Voor meer informatie en aanmelding kun je terecht bij Hein Jaarsma, de Internationaal Secretaris a.i., Molenbeekstraat 18III, 1078 XD Amsterdam, telefoonnummer 020-798713.

In vergevorderde staat van voorbereiding zijn een Rijn-seminar en een Emancipatie-seminar. Omdat de financiële kant van deze activiteiten nog niet rond is, kan ik ze slechts onder voorbehoud aankondigen.

Het Rijn-seminar moet plaats vinden van 6 tot en met 10 mei in Koblenz, met deelnemers van de Junge Liberale uit West-Duitsland, de MJRG uit Frankrijk en de Zwitserse JBS. Voor meer informatie hierover kun je contact opnemen met Elwin Lammers, tel.071-170666.

Het Emancipatie-seminar is onderdeel van de bilaterale contacten met de Deutsche JungDemokraten en is gepland van 8 tot en met 12 mei in Nederland. Anders dan jullie wellicht zouden vermoeden gaat dit seminar niet alleen over vrouwen-emancipatie. Meer informatie bij Ellen Kleverlaan, tel. 020-733767.

GROTE

BUITENLAND-EXCURSIE is dit jaar naar Italië. Zoals altijd staat deze gepland voor de herfstvakantie, van 15 tot en met 17 oktober 1989. De voorbereidingen zijn in volle gang en het programma is rond. In de volgende DEMO zal hierover uitvoerig worden bericht, ondertussen kunt u de data vast in uw agenda noteren.

Paraguay geldinzameling gironummer; 4854429 t.n.v. JRLY actie, Leiden.

AGENDA

maart

- 9 verschijnen DEMO 6-2
- 10 deadline Orgi 89-2
- 18 POLITIEKE STROMINGEN DAG
- 24 verschijnen Orgi 89-2

april

- 1/2 LUSTRUM CONGRES te Heemskerk
- 8 trainingsdag LEDENWERVEN te Utrecht
- 18 deadline DEMO 6-3
- 14/16 uitwisseling met VUJO te Antwerpen
- 22 themadag te Eindhoven over de Maas-vervuiling
- 22 trainingsdag voor forumdeelnemers
- 24 deadline Orgi 89-3

mei

- 8-12 uitwisseling met de DJD
- 10 verschijnen Orgi 89-3
- 24 verschijnen DEMO 6-3

juni

- 6 Binnenhof-excursie
- 12 deadline Orgi 89-4
- 17/18 scholings- en vormingsweekend
- 26 deadline DEMO 6-4
- 28 verschijnen Orgi 89-4

Opgelet !

Op 22 maart a.s. organiseert de regio Midden-Holland een avond over het Palestijns-Israëliësch conflict. De heer Safieh, PLO zaakgelastigde in Den Haag zal in debat treden met de heer Simon van het SIDI. Daar de heer Safieh ongetwijfeld zal reageren op de gebeurtenissen in Washington waar Shamir die week bij Bush op bezoek is, zullen alle landelijke persbureaus en de grote landelijke dagbladen aanwezig zijn. Alle pjo's en andere jongeren- en studentenorganisaties zullen deze avond bijwonen.

Het geheel speelt zich af in Leiden vanaf ongeveer 19.00 uur. Info over o.a. exacte plaats en eventuele slaapplek is te verkrijgen op het landelijk secretariaat (070-858109) of bij de SSV van Midden-Holland, Roald Schoenmakers (071-317934). Tot

Landelijk Bestuur

Voorzitter (Vz)
Erik Hordijk
Struisenburgdwarsstraat 80
3063 BV Rotterdam
010-4143551

Vice-voorzitter Politiek (VVP)
Marc Roza
Matenweg 16-105
7522 LH Enschede
053-895067

Vice-voorzitter Organisatie (VVO) a.i.
Roel van der Poort
Stevinweg 6
9752 PC Haren
050-348217

Algemeen Secretaris (AS) a.i.
Bob van Varik
Copernicusstraat 76
2561 XB Den Haag
070-638049

Penningmeester (Pm)
Gaston Siegelaer
Goudplevier 80
5348 ZG Oss
04120-34447

Internationaal Secretaris (IS) a.i.
Molenbeekstraat 18III
1078 XD Amsterdam
020-798713

Secretaris Scholing en Vorming (SSV) a.i.
Ellen Kleverlaan
Van Baerlestraat 52
1071 BH Amsterdam
020-733767

Secretaris Public Relations (SPR) a.i.
Rick Rudzik

Secretaris Ledenwerving en Materialen (SLWM)
Michael Sonder
Gerard Doustraat 144
7606 GE Almelo
05490-10594

DEMO

Vrijzinnig democratisch jongeren magazine

jaargang 6 nr. 3

Religie, levensovertuiging en politiek

Jan Glastra van Loon, humanist

Hein van Meeteren, ecologist

Schutte van het GVP

Marrink van de EVP

Never on a sunday, politiek in Katwijk

Geknarsetand in het hellevuur, kritiek

Van Wieringen, onderwijsdeskundige

Brief uit Bergen op Zoom

Verslag van de Midden-Oosten reis

De uitslag van de JD enquête

Adreswijzigingen

Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen zo snel mogelijk door te geven aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten.

secretariaat;
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-858109

Colofon

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie 'Jonge Democraten'. DEMO verschijnt 6 keer per jaar. Toezending aan leden is gratis. Voor abonneementen: stort f20,- op giro 701386 tnv penningmeester JD, Den Haag; o.v.v. 'abonement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (f1,75 per stuk excl. verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD.

Plaatsingsregels

Er is voor de DEMO een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het HR van de JD. Plaatsingsregels zijn vastgesteld door de redactie, en op aanvraag kunnen daarover inlichtingen worden verstrekt. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst, mits **getypt, voorzien van koppen en tussenkoppen en het liefst van een foto**, maar de schrijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vorm vereisten.

Redactie

Rikco Pardoën (hoofdredacteur)
Sibrand Hofstra
Saskia Daru
Adri v/d Luyt
Michel Verschoor
Millicent Kruis
Martin van Amersfoort
Michael Sonder (LB-contactpersoon)

fotografie; Frank Jassies

redactieadres:

Rikco Pardoën
Geinwijk 3
1103 AP Amsterdam
020-980142

Van de redactie

De derde DEMO van dit jaar heeft als thema religie, levensovertuiging en politiek. In een viertal interviews vertellen Glastra van Loon (Humanistisch Verbond), Schutte (GPV), Marrink (EVP) en Van Meeteren (ecologist) hoe zij in het leven staan. Adri van der Luyt beschrijft het politiek leven in een door strenge calvinisten gedomineerde gemeente. Zelf ga ik in een opinie-artikel in op ondermeer de uitspraken van Schutte. Voorts is er een interview met onderwijsdeskundige Van Wieringen. Er was weer een groot overschot aan artikelen. Daardoor zijn ondermeer het congressen verslag, een interview met de Palestijnse vertegenwoordiger Satieh en een reactie op de kabinetscrisis verschoven naar de volgende DEMO. Enkele regio-berichten zijn niet geplaatst omdat zij niet getypt waren ingeleverd. Al met al lijkt het waarschijnlijk dat we structureel naar een dikkere DEMO toe moeten. De redactie werkt eraan dit mogelijk te maken. Nochtans verzoeken we jullie voor DEFMO 6.4 (let op gewijzigde data i.v.m. vakanties) alleen het hoognodige te schrijven. Mochten jullie deze DEMO op 23 mei krijgen, dan heeft de redactie opnieuw een succesje geboekt: de deadline is teruggebracht van zes naar vijf weken voor de uitkomst. Indien geslaagd is dit vanaf DEMO 6.5 definitief. De studenten onder ons wens ik succes met tentamens en examens en iedereen alvast een prettige vakantie!

Rikco Pardoën, hoofdredacteur

INHOUD

Humanist Glastra van Loon	3
Politiek in Katwijk	5
GPV/EVP dubbel interview	7
Hein van Meeteren, ecologist	11
Geknarsetand in het hellevuur	14
Van Wieringen interview	17
DEMO: vooruit op de taaltrends	19
Brief uit Bergen op Zoom	20
Uitslag JD enquête	21
LB nieuws	22
'Regio' nieuws	23
JD Internationaal	25

Humanist Jan Glastra van Loon: "Mens zijn is voor mij een manier van onzeker in de wereld staan"

door Michel Verschoor

DOCUMENTATIE VAN
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

"De mens is met onzekerheid dit leven ingeschopt en het denken dat de absolute zekerheid bestaat is het ontkennen van je mens zijn."

Een uitspraak van de 68-jarige mr. Jan Glastra van Loon, sinds mei 1987 voorzitter van het Humanistisch Verbond. Deze vereniging van humanisten werd in 1946 opgericht als reactie op de verschrikkingen die in de Tweede Wereldoorlog begaan waren. Het verbond deed tevens zijn intrede uit angst dat de ontkerkelijking vervlakking met zich mee zou brengen, waardoor menselijke en geestelijke waarden verloren dreigden te gaan. In de humanistische opvatting valt de nadruk op de persoonlijke en sociale verantwoordelijkheid van het individu.

"De mens moet zich bewust worden van zichzelf en door gemeenschappelijk zoeken naar het juiste leven wil de humanist vormgeven aan zijn bestaan." Mr. Jan Glastra van Loon, oud staatssecretaris van Justitie, ex-voorzitter van D66 en lid van de Eerste Kamer over zijn agnostische (omtrent het leven is niets volledig zeker) levenshouding, de menselijke frustraties en de zin en onzin van het bestaan.

"Ik kwam voor het eerst met het humanisme in aanraking tijdens mijn middelbare schooltijd. Ik las toen over Erasmus en Coornhert. Deze wijsgeren spraken mij enorm aan. Met name Coornhert omdat hij streefde naar verdraagzaamheid. Zijn metafoor van de regenboog vond ik prachtig. Hij zei: *"De kleuren van de regenboog zijn te vergelijken met de vele levensovertuigingen die er zijn en die op zichzelf niet onwaar zijn. Ze bevatten echter geen van allen de hele waarheid. Die vind je pas als alle kleuren samenvloeien"*.

Coornhert wilde hiermee godsdiensten en andere levensovertuigingen in vreedzame verhouding tot elkaar brengen. Zijn gedachte dat je niet vanuit jouw beperkte kijk op de zaak over de zin van het leven kan praten bevestigde mijn ideeën in die tijd. Dit proces werd opnieuw in werking gezet gedurende de bezettingstijd.

Ik was verbijsterd dat de Nazi's gebruik maakten van een modern ideologisch gewaad om zo anderen te vervolgen, uit te roeien. Je ziet dit steeds weer in de wereld gebeuren. Mensen gaan elkaar te lijf omdat ze elkaars overtuigingen niet kunnen dulden. Dat vind ik verschrikkelijk. Ik voel me tot het humanisme aangetrokken omdat dit de belangrijkste stroming in de westerse beschaving is die zich hiertegen verzet. Wij vinden dat je anderen niet mag veroordelen op de wijze waarop zij zingeven aan het leven. Mijn interesse in levensbeschouwing komt vermoedelijk voort uit de dingen die ik in mijn jeugd heb gehoord. Ik kom zelf uit een gemengd huwelijk. Mijn moeder kwam uit Limburg en was katholiek. Mijn vader was Fries en hield er een agnostische levenshouding op na. In ons gezin werd niet veel

gesproken over levensbeschouwelijke aangelegenheden, die kwamen wel aan de orde bij mijn grootouders van moeders kant. Die vroegen zich af hoe hun kleinkinderen opgevoed moesten worden. Mijn moeder verzette zich tegen mijn grootmoeder die vond dat het een katholieke opvoeding moest zijn. Mijn moeder weigerde haar kinderen met hel en duivel groot te brengen. Deze discussie heeft een belangrijke indruk op mij achtergelaten. Vooral ook omdat ik tijdens de

Catechesatie wat van het Katholicisme heb meegekregen. Ik vond het vreselijk, ik kon er absoluut niks mee. Wat moest ik nou in vredesnaam met al die Katholiek-Bijbelse verhalen. Dat had niets te maken met mijn leventje.

"De kern van ons menszijn wordt bepaald door het vermogen van mensen om te reflecteren op zichzelf, op wat zij doen en ondergaan"

Studententijd

Na mijn lagere-schoolperiode ging ik naar een Christelijk Gymnasium in 't Gooi. Daar leerde ik een Remonstrantse predikant kennen. Hij schonk als eerste aandacht aan mijn vragen op levensbeschouwelijk terrein. Na het lyceum ging ik medicijnen studeren in Londen. Eigenlijk wilde ik iets met filosofie gaan doen. Daar had je echter in die tijd maatschappelijk gezien niets aan. In 1942 haalde ik mijn kandidaats medicijnen en daar bleef het ook bij want mijn hart ging toch uit naar een levensbeschouwelijk getinte studie. Er volgden rechten, sociologie en filosofie.

Tijdens mijn studententijd in Groningen leerde ik een professor kennen die zich had gemanifesteerd als een van de grondleggers van de filosofische antropologie. Onder zijn

invloed heeft mijn zoeken vastere vorm gekregen. Door te zoeken kreeg ik antwoord op de "zijns"-vragen. Ik noem dit echter met enige voorzichtigheid antwoorden omdat dit iets definitiefs in zich herbergt. De essentie blijft voor mij open.

Ik ben er steeds meer van overtuigd geraakt dat je het niet kunt weten. Het ligt voor mij meer in een proces dan in een toestand. Het zoeken is belangrijker dan wat je onderweg aan mooie stenen vindt. Ik wil voorkomen dat ik uit een zucht naar zekerheid, vermoeidheid omdat er geen einde aan komt, me te gemakkelijk laat bekoren door iets wat ik onderweg vind en zal zeggen: "Okee, laat ik het hiermee dan maar doen".

Mens zijn is voor mij een manier van onzeker in het leven staan. Wij leggen niet, in vergelijking tot dieren, een vaste route af. De mens deugt nergens speciaal voor, hij is onaf en is zo te zien een schamel wezen. Hij heeft geen natuurlijke plek in de wereld zoals de dieren. De vogels in de lucht, de vissen in het water. Wij zitten niet met een erfelijk programma op de wereld. Voorzover de mens instincten heeft kunnen we die met culturele richtlijnen inperken, zoals bij seks. Onzekerheid kun je met een cultureel programma beperken. Je kunt onzekerheden zelfs proberen helemaal op te heffen. Het Nationaal-Socialisme is daarvan een voorbeeld. In mijn ogen is dit je mens-zijn prijsgeven.

Desoriëntatie

Vroeger waren er meer zekerheden dan nu. Er zijn een goep mensen van hun geloof geval-

len. Een deel heeft dit bewust gedaan, een ander deel onbewust en is gedesoriënteerd geraakt. Ze zijn de kluts kwijt en voelen zich ongelukkig in hun bestaan.

Ik wil eraan bijdragen dat mensen door hun desoriëntatie het leven niet gaan zien als een nutteloze, hopeloze onderneming. Veel mensen denken eraan hen leven maar zo snel mogelijk stuk te maken omdat het toch geen zin heeft.

In de tegenwoordige maatschappij zijn er naast de positieve ook een aantal negatieve, zelfs ook destructieve ontwikkelingen zichtbaar geworden. Ik denk bijvoorbeeld aan het industrialisatie proces. Het is een zegen voor de mensheid dat

veel goederen en diensten op brede schaal voor iedereen beschikbaar zijn gekomen. Het is ook prachtig dat mensen zoveel langer kunnen leven en zich kunnen bezinnen op wat ze gedaan hebben. Alleen gebeurt dit niet altijd.

Het industrialisatie proces heeft allerlei dingen - goederen zowel als diensten - die massaal geproduceerd en geleverd kunnen worden relatief goedkoop gemaakt. Ze zijn daardoor ook voor veel mensen beschikbaar geworden. Daarentegen is alles wat persoonlijke zorg vergt en wat op zorg voor individuele personen gericht is, relatief duur geworden. Dat alles is dus voor weinig mensen beschikbaar, voor veel minder dan vroeger ook. Wat we nu zien is, dat mensen aan de ene kant de benen uit het lijf rennen om maar zoveel mogelijk te

pakken te krijgen van wat op grote schaal verkrijgbaar is, maar daardoor nog eens extra tekort komen aan satisfactie die voortkomt uit zorgen en verzorgd worden. Menselijke relaties zijn in die probleemsfeer terecht gekomen. Mensen compenseren de frustraties die zo ontstaan door nog meer te kopen, te reizen, te drinken, te eten, te rennen. Dat is een gevaarlijke ontwil- lering. Humanisten zullen zichzelf en anderen erop attent moeten maken, dat we zo aan de kern van ons mens- zijn voorbij gaan. Die kern wordt bepaald door het vermogen van mensen om te reflecteren op zichzelf, op wat zij doen en ondergaan. Bij die kern hoort het afvragen waar je mee bezig bent. Ik ren me rot, en waarom?

Jan Glastra van Loon: "De essentie blijft voor mij open."

Afrondings- proces

Het is allemaal zo kil tegenwoordig. Niemand heeft tijd om iets van zichzelf in het leven te stoppen. Mijn huis staat vol met kunst omdat kunstenaars wel hun hart en ziel in hun werk leggen. Ik kan werkelijk niet meer buiten kunst. Het bepaalt mijn stemming, iedere dag, schilderijen, beelden, muziek. Kunstenaars vertellen mij hoe ze worstelen met het vinden van het nog niet verkende ik. Ik kan zo dingen van mezelf leren kennen die ik anders waarschijnlijk nooit te

vervolg pagina 16

Politiek in Katwijk, Zuid-Holland

"Never on a sunday.."

door Adri van der Luyt

"Wat hebben wij ervan gemaakt? Het is een paradijs van Satan geworden. (-) Wij halen hiermee de toorn van God over Katwijk, want dit zal God niet ongestraft laten. En de mensen die dit goedkeuren, bedenkt toch dat u voor dit goedvinden verantwoording moet afleggen bij onze Schepper en wie weet hoe gauw dat al is, want 'het leven is een dauw, de dood wenkt ieder uur'." (ingezonden brief over het naaktstrand, Katwijkse Post)

"Dit is zonde", heeft iemand geschreven over de borsten van Samantha Fox, middelpunt van een reclame op een Katwijkse bushokje. De foto haalt de landelijke pers. Een automobilist beklagt zich in ANWB's Kampioen over het feit dat hij op zondag de wegenwacht niet mocht bellen in een, overigens wel geopende, Katwijkse snackbar. Maar ook, in de Telegraaf: "In Katwijk worden per hoofd van de bevolking de meeste pornovideo's van het land verhuurd. Wat is er waar van het beeld dat de media van Katwijk schetsen? Welke rol speelt religie in Katwijk en, met name in dit verband, in de plaatselijke politiek?"

Katwijk is met circa veertigduizend inwoners de grootste gemeente tussen Haarlem en Den Haag na Leiden. Ondanks het feit dat de gemeentelijke belastingen er verreweg het laagst zijn van heel Zuid-Holland (f95 per hoofd van de bevolking, vgl. Rotterdam f489), kende de badplaats tot voor kort een reserve van ruim negentig miljoen gulden.

Onlangs werd een reductie van het gemeentelijk politiekorps aangekondigd van 60 naar 27 man. Dit terwijl Katwijk, als tamelijk besloten gemeenschap gelegen tussen Amsterdam, Leiden en Den Haag, met name in de laatste tijd meer en meer ontdekt wordt als ideaal werkterrein voor drugshandel en daarmee gepaard gaande criminaliteit.

Het alcoholgebruik en het percentage rokers liggen in Katwijk al jaren ver boven het landelijk gemiddelde. Het recentelijk sterk toegenomen drugsgebruik werd twee jaar geleden al geschat op circa vijftig harddrugs- en vijfhonderd cocaïneverslaafden. Maar: "Naast het bekende alcohol- en dan nu gesignaleerde drugsprobleem is er ook een medicijnprobleem in Katwijk," aldus een leerplichtdeskundige. "Veel kinderen worden met medicijnen rustig gehouden."

Confessioneel

Als voormalig vissersdorp heeft Katwijk van oudsher een zeer confessioneel karakter. In de gemeenteraad nemen Christelijke partijen dan ook een belangrijke plaats in; zij bezetten 17 van de 25 zetels. De zetelverdeling is als volgt: CDA 10, SGP 4, PvdA 4, RPF 3, VVD 3 en Gemeentebelangen/D66 2 zetels. Als grootste fractie heeft het CDA het niet altijd gemakkelijk aldus fractievoorzitter Berkheij. "Het standpunt van de grootste fractie is vaak bepalend voor het gemeentelijk beleid. Daar waar andere kleine partijen zich gemakkelijk kunnen afdoen met een eenvoudig 'nee', kan het

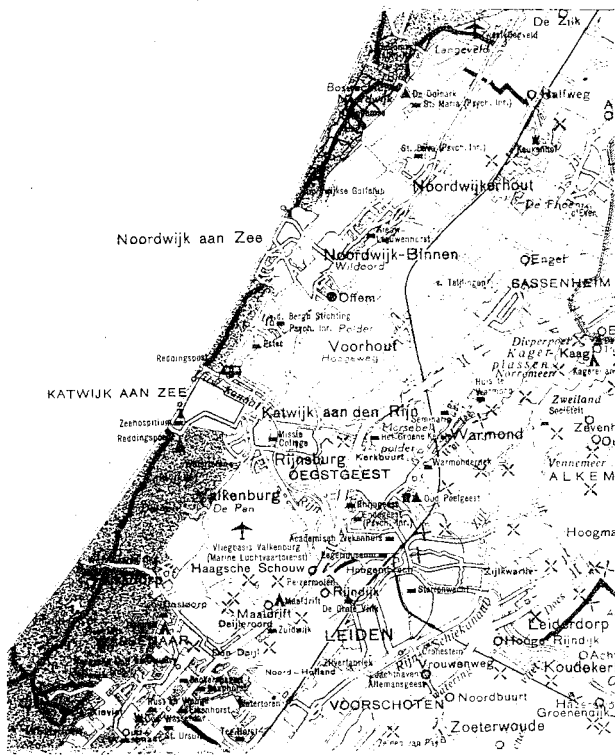
CDA dat niet. Als wij ons uitspreken om geen beslissing te nemen, dan geldt dat heel Katwijk open staat voor naaktrecreatie."

Berkheij doelt hiermee op het feit dat in een politieverordening soms een gedoogzone diët te worden aangewezen, ten einde voor de rest van de gemeente een verbod te kunnen uitvaardigen. Zo kan sinds kort graffiti bestreden worden omdat vier kleine aanplakborden de vrijheid van meningsuiting garanderen. Aanwijzingen van één, reeds bestaande, automatenhal, in een poging gokverslaving binnen de perken te houden, stuitte op problemen bij enkele raadsleden. Maar echt hoog liepen de emoties op, toen vanwege een nieuw artikel in het Wetboek van Strafrecht, een naaktstrand moest worden aangewezen.

Naaktlopers

Artikel 430 a legt een boete op een ieder 'die zich buiten een door de gemeenteraad als geschikt voor openbare recreatie aangewezen plaats, ongekleed bevindt op of aan een voor openbaar verkeer bestemde plaats.' Een weigering om een stuk strand aan te wijzen, zou in dit geval betekenen dat, zoals Berkheij opmerkte, heel Katwijk open zou staan voor naaktrecreatie. Een deel van de bevolking zag in gedachten al 'naaktlopers' tussen de geklede badgasten en andere 'nette' gezinnen met kinderen en bij de plaatselijke middenstand. Watersportvereniging Skuytevaart vroeg de gemeente in ieder geval een aantal negatieve randverschijnselen van de naaktrecreatie te voorkomen, want: 'een naaktstrand heeft een magneetfunctie op figuren die met naaktrecreatie niets van doen hebben.'

Als klap op de vuurpijl vroeg een ondernemer juist op dat moment een vergunning aan om met een zgn. strandtreintje

tochten over het strand tussen Katwijk en Scheveningen te mogen maken, waarbij toeristen gewezen zou worden op ondermeer historische feiten en 'het aanwezige natuurschoon'. Na langdurige tegenwerking vanuit confessionele hoek kwam er aan dit initiatief een abrupt einde: beide strandtreinen brandden op onverklaarbare wijze tot de grond toe af.

Met name de RPF, onder leiding van Meindert Leerling's wapendrager, de jonge, ambitieuze huisarts Ten Hove, spon garen bij de discussies over het naaktstrand.

Toen uiteindelijk toch een besluit werd genomen haalde de PvdA dan ook fel uit naar de RPF, die naar zijn zeggen "doof, blind en stom" was geweest. "De RPF is alleen maar 'teugen'", aldus de PvdA. "We hebben vanavond een nummertje ketelmuziek van electorale kwaliteit gehoord."

Het voorstel waarmee de raad ten lange leste akkoord ging was door B en W op het laatste moment op tafel gelegd. Het hield in dat de raad weliswaar een stuk strand aanwees voor naaktrecreatie, maar dat dit besluit pas van kracht zou worden op het moment dat de openbare orde verstoord zou worden. Hiermee deden B en W een handreiking naar de confessionele partijen en kwamen tegelijkertijd tegemoet aan de wens van alle partijen om helemaal geen stuk van Katwijk voor ongeklede recreatie te reserveren.

De SGP hierover, enkele maanden later: "Wij constateren dat er tot op de dag van vandaag door het college geen gebruik is gemaakt van het mandaat. Daarover zijn wij met dankbaarheid vervuld. Het heeft ons iets te zeggen, namelijk dat ondanks ons voor-zijn of tegen-zijn, God het is die regeert."

Verschillen

De verschillen tussen de drie confessionele partijen in de Katwijkse raad kunnen als volgt worden geschetst: het CDA is praktisch, de SGP pragmatisch en de RPF dogmatisch. De verkiezingsprogramma's van de SGP gebruiken termen als "streven naar" en "terugdringen" als het gaat om het uitdragen van de eigen ideeën in de praktijk van alledag. De RPF daarentegen acht dit veel te genuanceerd. "De politieke discussies blijven tot op heden steken in het nauwe kringetje van 'respekt hebben voor elkaars mening'. 'Ik heb respekt voor jouw mening, jij hopelijk ook voor de mijne, maar jij mag de jouwe niet en ik de mijne niet opdringen.' Een discussie tussen mensen. Zonder vreze des Heren. Dat er ook nog een God is, Die ook een mening heeft, die hier ver boven uitsteekt, wordt in menselijke hoogmoed weggeredeneerd." (-) "De vraag of gelijkheid en vrijheid ook werkelijke broederschap gebracht heeft, kan immers anno 1987 wel beantwoord worden. De gelijkheidsideologie en de vrijheidsideologie hebben immers een flink aantal jaren de ruimte gekregen, de balans kan dan toch wel opgemaakt worden."

Op een aantal punten kunnen SGP en RPF het opperbest met elkaar vinden. Zo hebben zij zich beiden fel uitgesproken tegen een subsidie voor een hardrockcentrum in Katwijk (volgens de RPF anti-Christelijke muziek), zijn zij tegen de bouw van een crematorium in Katwijk, gedogen zij het toerisme in plaats van het te bevorderen en zijn zij uitgesproken tegenstander van maatschappelijke gelijkwaardigheid van man en vrouw. Toen de SGP-er en loco-burgemeester Van der Plas onlangs de ambtsketen moest omhangen bij Katwijks eerste vrouwelijke burgemeester, gaf hij dan ook ruitertlijk toe daar moeite mee te hebben. Gezien het tekort aan woonruimte willen SGP en RPF voorrang geven aan gezinnen, "zulks met terzijde stelling van samenlevingsvormen die in strijd zijn met de Goddelijke ordening van het huwelijks- en gezinsleven".

Gevecht

Een afbrokkelende groep orthodoxe Christenen tracht zich in Katwijk staande te houden tegen invloeden van met name buiten de kustplaats. De strijd lijkt zich te verharderen. Tijdens de dodenherdenking van 1986 kwam het tot gewelddadigheden toen omstanders trachtten de Katwijkse homowerkgroep ervan te weerhouden een krans te leggen. Anderzijds kwam het tijdens de laatste jaarwisseling tot zodanige onge-regeldheden, dat de Mobiele Eenheid in actie moest komen, toen jongeren een winkelcentrum wilden plunderen. Een toename van criminaliteit, drugsgebruik, geweld: zaken die de confessionele politici in Katwijk en vergelijkbare gemeenten met de Bijbel in de hand trachten te bezweren. Te hopen valt dat het geen gevecht tegen windmolens wordt.

Interviews GPV en EVP

Twee hoofden op één kussen

door Sibrand Hofstra

Is een partij als het GPV echt zo vastgeroest of hebben wij soms zo'n vastgeroest denkbeeld over het GPV? Door middel van twee interviews wordt een beeld gegeven in de inzichten van twee op het eerste gezicht zo verschillende christelijke partijen: het GPV en de EVP. Daaruit blijkt dat er ook verrassende overeenkomsten bestaan tussen hen. Zo ademen alle twee verhalen een strijdbare mentaliteit uit. Ook blijken ze allebei een bepaalde binding met de ARP te hebben. En voorts vindt het GPV zich niet rechts en zegt de EVP heel wat anders dan de PPR te zijn.

Niet met een boekje in een hoekje, maar aanpakken:

Het nationale van het GPV

Wat is uw inspiratiebron?

"Kort gezegd: de Bijbel, maar dat is natuurlijk een wat algemeen antwoord. Ik vind het feit dat ik christen ben, lid van de gereformeerde kerk, eigenlijk allesbepalend voor mijn leven. Je hebt het leven van God gekregen, je weet dat je Hem mag dienen en die dienst aan God raakt je hele leven. En als je in de politiek ook kansen krijgt om dat te doen, dan doe je dat en laat je je daarbij leiden soor je geloofsovertuiging. Het doel van het leven is daarbij niet zo veel mogelijk lol als mens of zo veel mogelijk goede dingen doen voor andere mensen -al zijn dat op zich zelf allemaal heel redelijke zaken-, maar dat kan toch nooit het einddoel zijn. Het einddoel is zijn. Het einddoel is dat God lof en eer ontvangt voor wat Hij indertijd gemaakt heeft en nog steeds in stand houdt."

Als uw partij een logo van twee woorden moest aanmeten, welke zou u dan kiezen?

"Twee woorden die we ook vaak gebruiken, zijn nationaal-gereformeerd. Nationaal voegen we er graag aan toe, omdat we daarmee aangeven dat het niet een stukje belangenbehartiging voor christenen, gereformeerden is, maar dat het gericht is op de hele natie, de hele samenleving. Er wordt ook de scheiding van kerk en staat mee aangegeven, wat voor ons essentieel is. Daarin onderscheiden wij ons ook bijvoorbeeld het SGP; die deze scheiding niet wil."

Een partij als de EVP komt op grond van diezelfde bijbel op heel andere opvattingen uit. Hoe verklaart u dat?

"Ik denk dat dat te maken heeft met het feit dat er onder de noemer kerken zo ontzettend veel verscheidenheid aanwezig is. Je hebt altijd al verschillende stromingen in de christelijke kerken gehad; Menno Simonz was toch duidelijk anders gericht dan Johannes Calvijn om maar eens wat te noemen. Dat

beeld heb je in onze tijd denk ik heel sterk en heel breed gekregen in aanhangers van bevrijdings- en feministische theologie. Dat zijn mensen die wel een zekere waarde hechten aan de bijbel, maar het naar mijn overtuiging met een zekere bril op lezen, waardoor ze tot een soort politieke vertaling van bepaalde elementen uit de Bijbel geen recht doen.

Het is niet zo dat je op alle terreinen van de politiek op tegen-gestelde conclusies komt, gelukkig niet. Ook als je met niet-christenen of niet-christelijke partijen in de kamer te maken hebt, kun je veelal een heel zakelijke discussie voeren en misschien zelfs tot dezelfde conclusie komen, omdat je bepaalde zaken ook gemeenschappelijk hebt. En als christen zeg ik dat dat ook voor een deel komt doordat de regels die God vanaf het begin van de schepping gegeven heeft, niet wereldvreemd zijn, maar dat die goed aansluiten in de structuren van de samenleving. Ook geen wonder, want die samenleving heeft Hij zelf gemaakt! Dus ik vind het niet vreemd als ik in een discussie met D66 zeg: 'hier zijn we het helemaal met elkaar eens'. In de discussie in de kamer over de relatie tussen straf- en tuchtrecht kan de bijdrage van D66 zo parallel lopen met die van mij. Maar je kunt ook zien dat je op bepaalde andere onderwerpen haaks op elkaar komt te staan. En dan krijg je ook dat God wel goede regels en wetten gegeven heeft, maar dat veel mensen zich daartegen verzetten. Een discussie over abortus en euthanasie met D66 is voor mij bijvoorbeeld veel moeilijker."

In de 60er jaren is Nederland in snel tempo ontzuild. Erkent u dat er nog een vrijgemaakt-gereformeerd minizuultje bestaat?

"Verzuiling heb ik nooit zo'n mooie term gevonden. Maar je kunt inderdaad wel zeggen dat het gereformeerde volksdeel zich manifesteert op een aantal terreinen in de samenleving.

Niet alleen kerkelijk en politiek, maar ook in het onderwijs en maatschappelijk. Je zou het voor het gereformeerde volksdeel wel kunnen zeggen; het is een zuiltje."

Heeft zoiets niet het gevaar in zich dat je enigszins vervreemdt van de rest van de samenleving en uitsluitend gaat preken voor eigen parochie?

"Ja, dat gevaar kan zich voordoen, maar God's opdracht om als rentmeesters over deze aarde te heersen is veel ruimer dan de eigen groep en haar belangen. Die zogenaamde cultuuropdracht staat bij de GPV erg centraal. Je hebt hier een opdracht, je moet aan het werk met al de gevaren die daaraan verbonden zijn; de milieuproblematiek etc., maar àanpakken die zaak. Als je zò die zaak ziet, met alle beperkingen die je als kleine groep hebt, dan zeg ik dat je niet gauw het risico loopt dat je een in zichzelf gekeerd en teruggetrokken leven gaat leiden. Het idee van met een boekje in een hoekje spreekt ons dan ook volstrekt niet aan."

Geloof u dat er na een periode van terugval altijd weer een opbloei van het Christendom volgt?

"Niet als een automatisme. Maar het is wel zo dat als je een tijd van afval hebt, er dan ook een oordeel, straf komt die weer tot een soort schriekreactie kan leiden."

Ziet u AIDS als een straf van God, iets waarmee hij ons waarschuwt?

"Nou, in die zin, ja. Mede wel. Omdat er in algemene zin een directe relatie tussen het handelen van mensen en dit risico ligt. Het is niet een automatisch gevolg. Je kunt niet zeggen dat hij of zij die AIDS heeft dus meer gezondigd heeft dan een ander, dat is volstrekt onbijbels. Maar als een samenleving zich niet meer laat leiden door de normen die de Bijbel geeft over bijvoorbeeld het seksuele leven komen daar op gegeven moment gevolgen uit voort die echt terug te voeren zijn op het feit dat men zo leeft. En dan kun je daarin, naast andere factoren, wel degelijk een element van straf zien."

Aan welke partij uit het verleden voelt u zich verwant?

"Als ik het GPV mag plaatsen, dan staat het GPV sterk in de

traditie van de Anti-Revolutionaire Partij (ARP), meer dan het CDA."

Maar die was toch vrij progressief?

"De AR van voor de oorlog. In de tijd dat een man als Kuyper de ARP oprichtte en de politiek direct bond aan de wet van God. Dat is na de oorlog volstrekt op de achtergrond geraakt en vind je bij het CDA helemaal niet meer terug. Dat zeggen wij wel. In die zin hebben we willen leren van wat er bij de ARP in het verleden is misgegaan."

Komt er een samenwerking van klein-rechts bij de Europese verkiezingen?

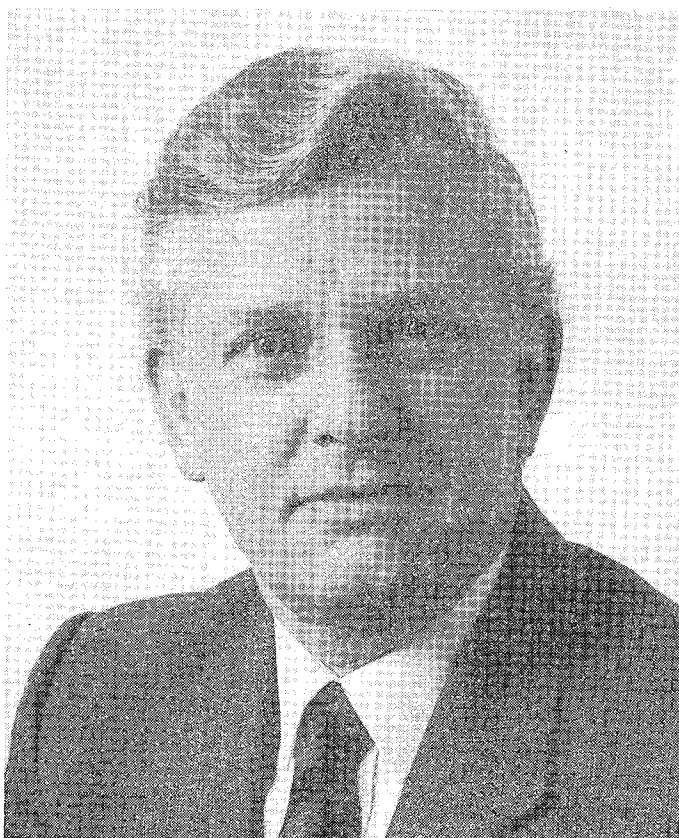
"Ik zou je willen vragen het woord klein-rechts niet te gebruiken. We zijn klein en proberen christelijk te zijn. 'Kleine christelijke partijen' mag je volop gebruiken. Maar wat betekende rechts voor de oorlog? Christelijke partijen tegenover niet-christelijke. Dat willen we zijn, maar niet conservatief of reactionair. Dan zou je Janmaat en het GPV allebei onder één noemer moeten brengen, dus die term rechts vind ik volstrekt niet aan de orde.

Komt de samenwerking; ja, bij de Europese verkiezingen hebben we voor de tweede keer besloten met een gemeenschappelijke lijst te komen om de simpele reden dat een kiesdrempel van vier procent alleen met drie samen te halen is. Dan doe je dat, zeker waar het gaat om een complex aan onderwerpen waar geen duidelijk verschil van mening over bestaat. Wat dat betreft is Europese politiek

als het ware een sector vergeleken met landspolitiek. Zoiets zou bij Kamerverkiezingen nauwelijks denkbaar zijn."

Verwacht u bij de Kamerverkiezingen een tweede zetel te halen?

"De vorige keer waren we er heel dichtbij. Door de lijstverbinding ging de zetel naar de SGP, die had met vierduizend stemmen verschil het grootste overschot. Dat kan zo weer anders liggen, dus heb ik goede hoop dat het in 1990 wel lukken zal."

GPV'er Schutte: "AIDS is een straf van God."

Gigantische problemen vragen om bundeling van krachten

Het progressieve van de EVP

Wat is de inspiratiebron van de EVP?

"De inspiratiebron van de EVP is het evangelie en dan heel erg toegespitst op de bergrede of - zoals zij bij ons genoemd wordt - het evangelie van het Koninkrijk, waar Jezus als het ware een sociale leer geeft van omzien naar elkaar, opkomen voor datgene wat zwak is in de maatschappij en datgene wat verdrukt wordt. Dat is de rode draad die je in het hele evangelie terugvindt en die je heel praktisch politiek gestalte moet gaan geven."

Waarom niet als antwoord: de Bijbel

"Kan ook, hoor. Je accepteert de Bijbel als een gegeven, maar het is geschreven in een archaisch tijdperk. Je leeft nu in een heel andere samenleving en dat betekent dus dat een aantal verhalen gewoon niet toepasbaar zijn in deze tijd. Daarom kan het nog wel historisch gezien interessant zijn, maar waar het om gaat is de rode draad. En voor mezelf verklaar ik dat wel als de oproep: 'God is liefde'."

Kunt u de EVP in twee woorden omschrijven?

"Progressief-christelijk. Je kiest voor een christelijke achtergrond, inspiratiebron en vertaalt dat op een progressieve manier."

Hoe verklaart u de verschillen tussen de christelijke partijen?

"Het probleem met een wijsheidsboek als de Bijbel is dat jij het toch weer anders leest dan ik. En dan kan ik wel zeggen dat zoals ik het lees de weg is, maar dat vond ik vreselijk hypocriet. Zo werkt het niet. Pak de dingen eruit die voor jou relevantie hebben en praat daar in respect met elkaar over."

Bestaat die tolerantie in voldoende mate?

"Bij (fascistische) extremen nooit. Maar ik denk dat bij de grote middenmoot, zeker nu het conciliair proces aan de gang is, er toch wel een groeiende tolerantie bestaat om te luisteren naar elkaars standpunt. Dat was vijf of tien jaar geleden onmogelijk. Tien jaar terug, toen de kruisraketten kwamen, kreeg je een ontzettende ruzie in de kerk tussen pro en contra de kruisraket. De mensen liepen elkaar echt voor rotte vis uit te schelden, dat was niet normaal. Dat gebeurt momenteel veel minder. Er is nu toch een openheid gekomen om elkaar aan te horen. Men beseft dat het eigen standpunt ook relatief is. En het conciliair proces heeft aan dat gesprek een hele positieve wending gegeven."

Wat houdt het conciliair proces in?

"Dat is een bewustwordingsproces van christenen dat in 1983 opgestart is door Karl Friedrich von Weizsäcker, de broer van de Westduitse president. Hij heeft een boekje geschreven, 'De tijd dringt', waarin hij op gegeven moment zegt: 'We moeten als mensheid nog even zo doorgaan, dan vernietigen we onszelf en de hele wereld'. Dat geldt ook voor de oorlogsinspanning, de manier van omgaan met elkaar en de natuur. Als wij het lief hebben om ons christenen te noemen hebben wij zeker de plicht om te zorgen dat het tij gekeerd wordt en dat we opkomen voor datgene wat zwak is. Daaruit is dat conciliair proces ontstaan, als een bewustwordingsproces voor christenen van schuld bekennen en kijken op welke manier wel verder te gaan. En het leuke is dat dat van rechts tot links in het hele christelijke veld een rol speelt en ook door bijvoorbeeld het Humanistisch Verbond wordt opgepikt."

EVP er Marrink:

"Een aantal verhalen uit de bijbel zijn alleen historisch interessant, het gaat om de rode draad, voor mij is dat 'God is liefde'."

Was de EVP nou wel een verrijking voor het politiek spectrum, kon je als progressief christelijke partij niet aansluiten bij bijvoorbeeld de PPR?

"Nee. Ten eerste wat er op dat moment (1981) aan christelijke partijen in Nederland was, was rechts of middenrechts, waarbij het etiket christelijk als het ware door rechts geclaimd ging worden. Dat

was een situatie waarvan je als progressief christelijke partij dan zegt 'dat kun je niet accepteren, want er is ook nog een andere zijde en laat die andere zijde dan zien'. We wilden laten zien dat het christendom niet hoeft te leiden tot een conservatieve politiek.

Dan kun je de volgende vraag stellen; moet dat in een eigen club? Ja, vinden wij, omdat je dan een samenbindend element hebt. Vergeet niet, dat de PPR, naast D66, de enige grondslagloze partij is. De christelijke tendenzen, die er van oorsprong inzaten, zijn nooit expliciet uitgesproken, omdat men daar heel gevoelig en bang voor was. Nu is het zo dat er PPR-groepen zijn in bijvoorbeeld Friesland waar wij samen grandioos een partij mee zouden kunnen vormen, terwijl hier in Den Haag het symptomatisch zo is, dat de PPR tegen elke vorm van christelijke organisatie stemt. Dat neemt echt absurde vormen aan. Als een moslim-organisatie van de gemeente een subsidie wil hebben voor een cultureel jongeren gebouw, dan zijn zij desnoods bereid die twee keer te geven, maar als een christelijke organisatie hetzelfde vraagt, moet

het gebouw eerder afgebroken dan dat ze het zouden steunen. Dan denk ik dat je heel verkeerd bezig bent."

Met welke partij uit het verleden voelt u zich verbonden?

"Uit het verleden komt nogal een groot deel van onze achterban uit de ARP. Je zou kunnen zeggen dat de progressieve achterban van de AR voor een niet onaanzienlijk deel richting EVP is gegaan."

Het maartcongres van de EVP in 1985 staat in uw kringen bekend als een zwarte dag. Wat ging er toen precies mis?

"Inderdaad. Het ging er toen om of we definitief voor een samenwerking met klein links en een gemeenschappelijke lijst in '86 zouden kiezen. En er liggen, zeker in christelijke hoek, natuurlijk bepaalde sentimenten ten aanzien van de CPN. Toen werd gezegd; 'zie je wel, ze gaan met de communisten in zee, ze verloochenen God en de Bijbelse principes', terwijl wij tegen het vijandsdenken zijn! Wij hebben daarop gezegd dat je bij dit soort overleg ook D66 en de Partij van de Arbeid moet betrekken. Wij vinden dat je alle progressieve krachten moet bundelen en daarbij mag ieder zijn eigen identiteit bewaren, maar je hebt meer dat je bindt dan wat je onderscheidt. We leven in een tijd die met gigantische problemen zit, met name sociaal en op milieugebied en dan moet je de handen ineenslaan en zorgen dat je het samen

EVP'er Marrink: "Blijf bewust, en blijf kritisch."

doet. Wij vinden dat de CPN daar prima bij past. Maar dat lag toen heel slecht bij een deel van de achterban en sindsdien is de partij echt gehalveerd. Pas in 1987 eindelijk dat weg; de verkiezingsnederlaag begon een beetje verwerkt te worden en we zijn in rustiger vaarwater terecht gekomen. In 1988 is het ledental gestabiliseerd en is er voor het eerst zonder financieel verlies gewerkt. En daarnaast is er weer een stuk eenheid in de achterban ontstaan. Er kan weer gelachen worden, de spanning is weg. We staan weer bij elkaar, we kunnen samen verder. En dat is in elk geval een hele positieve zaak."

Verwachten jullie bij de volgende kamerverkiezingen weer een zetel te kunnen halen?

"Dat hangt van een paar factoren af. Ten eerste of je een goede lijsttrekker kunt vinden, die ook buiten de eigen kring bekendheid heeft, die overkomt en de media goed kent. En of je genoeg financiële middelen kunt krijgen om een goede campagne te draaien. En dat is het probleem; wij krijgen geen donaties van het bedrijfsleven of zo, daar zijn we veel te links voor (lacht). Dus we moeten het met elkaar opbrengen, terwijl onze achterban voor een deel met het minimum inkomen zit."

Heeft u al een geschikte kandidaat in gedachten?

"Ja, die hebben we, maar dat ga ik je niet vertellen (lacht hard)."

Zou iemand van de Volkskrant het wel te horen hebben gekregen?

"Nee hoor, daar heeft het niks mee te maken, de doodsimpele reden is dat de persoon die we in gedachten hebben nog geen ja of nee heeft gezegd."

Nog iets vergeten te vragen, heeft u nog iets?

"Ja, ik wil tegen jullie als jongeren en lid van een politieke jongerenclub op het hart drukken kritisch te wezen. Wees bewust van de problemen die er op dit moment zijn. De mondiale problemen, zoals de armoede in de wereld. Maar kijk ook wat er in eigen land speelt, aan met name sociale rottigheid. Jongeren die aan alle kanten in de knel komen, waar eigenlijk veel te weinig aan gedaan wordt. En blijf kritisch. Ga nu, omdat je toevallig lid van die club bent, niet zeggen van 'dit is het helemaal!' Blijf je kamerleden volgen op een kritische manier en zeg ook tegen ze als je het niet met hen eens bent. Daar zijn ze alleen maar blij mee, daar staan ze allemaal voor open. D66 is met name een milieu partij en daar moeten links en rechts samen wat aan doen. En zeker nu in april de nota van Nijpels uitkomt. Jullie hebben uiteindelijk negen kamerleden, zorg dat ze openstaan voor goede ideeën, of ze nu van links of rechts komen. Ik denk dat dat een heel belangrijke taak voor een jongerenclub kan zijn!

Hein van Meeteren: "Verandering moet van jongeren komen" "Deze samenleving wordt koud onmenselijk en gevoelloos"

door Michel Verschoor

"Groene politiek vormt een breuk met de gevestigde manier van denken. Zij verwerpt een van de belangrijkste pijlers van de Franse Revolutie, namelijk de secularisatiegedachte. Zij is tegen de scheiding van enerzijds ethiek (waaronder religie) en anderzijds politiek handelen." Dit zegt de negenendertigjarige politicoloog Hein van Meeteren, ooit actief binnen de Groene beweging in Nederland. "De Groenen pleiten voor meer inspiratie - ik gebruik liever niet het woord spiritualiteit - en intuïtie in de politiek, als reactie op het technocratische beleid van de late jaren tachtig. Dat beleid wordt vooral gedictieerd door geslotenheid, starheid en eenzijdigheid, waardoor politici alleen het eigen partijbelang zien en de grote, soms wereldomvattende, problemen vergeten."

De visie van Hein - "noem me gerust bij m'n voornaam" - is er een die gevoed wordt door een sterke, gevoelsmatige onderstroom, aangemoedigd door mensen die echt iets anders willen.

Dit artikel nodigt Demo-lezers dan ok uit om de sprong in het diepe te wagen en vraagt jullie een baantje mee te zwemmen in het verfrissende politieke wijwater van een creatieve geest.

Want Hein van Meeteren heeft zich niet alleen ingezet voor de Groene gedachte, hij is tevens initiatiefnemer van de in de kinderschoenen staande omroepvereniging Zender Zeven. Een omroep 'voor dieper inzicht en wijdsere uitzicht', en zich middels het uitzenden van radio- en televisieprogramma's tot doel stelt de hedendaagse problemen vanuit een samenhangende en opbouwende benadering te belichten.

Inspiratie

Hein weet zich in zijn politieke meningsvorming geïnspireerd door allerlei religieuze en levensbeschouwelijke wijsheden.

Een aantal van die gedachten zijn afkomstig van wat door de journalisten de New Age beweging wordt genoemd. Deze stroming, ook wel Aquariussamenzwering, is er van overtuigd dat de westerse mens een nieuwe tijd tegemoet gaat doordat hij vanuit een holistische (alles hangt met alles samen) en een synthetische (verbindend, naar eenheid werkend) visie de eenzijdigheid van de maatschappij zal overstijgen.

Het mannelijke (patriarchale) in de maatschappij moet aangevuld worden met het vrouwelijke (matriarchale). En door het aanwenden van inspiratiebronnen (vooral Oosterse religies) proberen de aanhangers van het nieuwe-tijdsdenken tot een hoger bewustzijn te komen. Hein, die de New Age zelf een te groot woord vindt, zegt zich vooral aangesproken te

voelen door verdieping in mezelf en het opzoeken van stilte. "Dan kun je zo nu en dan eens rustig nagaan waar je mee bezig bent."

India

Zelf heeft Hein op drieëntwintigjarige leeftijd een "schitterende religieuze stilte-ervaring meegemaakt. Ik onderbrak derstijds mijn rechtenstudie om een reis naar India te maken. Ik had genoeg van het ietwat vadsige Corpus leventje, dat bestond uit zuipen, zoenen en af en toe studeren. Dat leven was leeg, oppervlakkig en vooral dom. Ik zocht iets diepers. Wat dat was wist ik toen nog niet, maar in Pakistan in de Himalaya, had ik even het gevoel iets gevonden te hebben. Toen ik daar zwierf, was ik verbijsterd door het feit dat religie overal aanwezig was, alsof het de lucht was die je inademde. Tijdens een van mijn wandelingen zag ik plotseling een moslim heel devoot bidden. Er was niemand die hem ertoe dwong, het was er volkomen stil en verlaten, er was geen kerk of groep waarnaar hij zich moest richten, hij zat daar maar alleen. Dat heeft me toen geraakt omdat mensen daar niet geloven omdat het moet, maar geloven vanuit hun binnenste.

Toen ervoer ik het verschil tussen Oost en West. Hier gaan veel mensen op zondagmorgen naar de kerk om gezien te worden, anders zijn ze zondig. Natuurlijk zijn er ook schaduwkanten, ook daar wordt misbruik gemaakt van de macht van godsdienst en de opkomst van het religieus fanatisme is angstwekkend. Toch heb ik veel respect voor al die mensen die handelen naar bepaalde religieuze overtuigingen. Je treft in het Oosten ook enorm open en gastvrije mensen aan. Eenvoudige mensen die hun laatste kippetje slachten om jou wat te eten te geven. Ze zijn daar veel minder egoïstisch ingesteld."

Loopgravenoorlog

Het is precies deze manier van leven die Van Meeteren mist in de Westerse maatschappij. "ik vind het hier een ontzettend koude, gevoelloze en onmenselijke samenleving worden. Kijk naar het politieke bedrijf. Vanuit menselijk oogpunt bekeken is dat een verschrikkelijk tafereel. Politici vreten elkaar levend, ze gunnen elkaar niets. Iedereen zit in zijn eigen kleine belang opgesloten. Je kunt het vergelijken met de loopgravenoorlog tijdens '14-'18, er zit totaal geen beweging in.

Ik ervaar een grote starheid en geslotenheid, maar vooral ook domheid omdat we op deze wijze geen steek verder komen. Iedereen is met zichzelf bezig en de grote problemen worden zo goed als vergeten.

Neem het milieuprobleem. Het is vreselijk dat de aarde stuip trekkingen vertoont en langzaam maar zeker aan het sterven is. Dat is dramatisch. Groenen lopen dit al tien jaar te verkondigen.

De politiek reageert veel te laat omdat politici weinig visie hebben. Als ik minister president zou zijn -en dat klinkt erg pretentius- dan zou ik wanhopig zijn en in actie komen. De natuur gaat kapot, er is een nieuwe sluipende armoede op komst en er is sprake van steeds meer agressie en criminaliteit. Ik zou tot het Nederlandse volk zeggen: 'mensen waar zijn we mee bezig?' Maar de huidige politici doen net alsof ze alles in de hand hebben. Dat klopt niet, dat is een act, een pose.

Politici moeten leren om anders naar de wereld te kijken. Ze zouden hun eigen absolute gelijk eens tussen aanhalingstekens moeten zetten. We moeten samenwerken, zeker in de milieuproblematiek. Het gaat om de natuur, de toekomst van ons allen en niet om de belangen van je eigen partijtje. Dat klinkt allemaal heel hoogdravend, maar ik vind het een noodzakelijk geluid."

Toch ziet Hein ook een aantal goede dingen gebeuren, die volgens hem mede te danken zijn aan de opkomst van de Groenen in diverse landen. "De belangrijkste principes van Groene politiek zijn: een andere visie op mens, aarde en kosmos, een ander politiek beleid dat daaruit zou moeten voortvloeien en een andere politieke stijl; prettiger, opener, misschien wat intuïtiever, maar vooral ontspannener. Op mondiaal niveau is nu een milieubeweging aan het opkomen die geïnspireerd wordt door het Groen gedachtengoed. Je ziet nu dat mensen zich gaan verbinden. Dat is een gevolg van de ramp die op ons afkomt. Rampen hebben nu eenmaal de uitwerking dat mensen gaan samenwerken. Het is een 'blessing in disguise'. Allerlei nationaliteiten komen nu samen om maatregelen te bedenken."

Hein van Meeteren: "Mensen waar zijn we mee bezig. De aarde vertoont stuip trekkingen en sterft langzaam."

Jongeren

In tegenstelling tot Nederland hebben de Duitse Groenen aangevoerd hoeveel mensen er op zo'n partij willen stemmen.

Ik heb veel vertrouwen in de Duitse jeugd. Die is zo bewust, eerlijk en vasthoudend bezig met het behoud van het bestaan en het bestrijden van onrecht, dat is niet te vergelijken met Nederlandse jongeren.

Hoe dat komt? Ja, daar heb ik geen theorie over. Ik heb wel een bepaald vermoeden maar dat moet je dan weer sterk relativeren. Veel Nederlandse jongeren lijken geestelijk lui en opportunistisch (van gunstige gelegenheid gebruik maken). In de jaren zestig leek iedereen hippie en aanhanger van flower power. Het is nog niet weggestorven of veel jongeren scharen zich achter het yuppie-ideaal, goede baan, personal computer en een dikke auto. Modes doen het hier erg goed. Er wordt nu veel meer voor het eigen hachje gevochten. Een bepaalde passiviteit ten aanzien van politieke vraagstukken zou hier het gevolg van kunnen zijn. Het geeft weinig voordeel je bezig te houden met idealen.

Er is nu een tendens te bespeuren waarbij het eigenbelang prevaleert boven het algemeen belang. Daarom is het milieuprobleem ook zo moeilijk in beleid om te zetten omdat

mensen een stukje materiele vrijheid moeten inleveren ten gunste van het milieu. Daar heeft men het erg moeilijk mee. Toch moet de verandering vooral van jongeren komen. Politieke jongerenorganisaties kunnen in de toekomst een belangrijke rol gaan spelen door zich voor elkaar open te stellen. De gevestigde politieke partijen zitten vastgeroest in hun dogmatische ideeën. Jongeren zitten nog veel dichter bij hun kern dan ouderen.

Jullie moeten je niet laten verleiden tot hokjes-gedachten, dat is eng. Kijk, dat een Christen zich laat inspireren door Jezus en daardoor lid wordt van het CDJA is logisch. Elke politieke organisatie heeft zijn eigen inspiratiebronnen. Geeft

elkaar daarom de ruimte en respecteer elkaars ideeën, want onder elkaar zijn jullie jongeren en dat bindt. Jongeren die in politiek geïnteresseerd zijn lijken mij idealistisch. Daarom zouden ze juist in deze tijd, waarin samenwerking vereist is, een sterke kracht kunnen worden. Samen zouden jullie de grote vraagstukken te lijf kunnen gaan. Het zou fantastisch zijn als jullie met een gezamenlijk actieplan zouden komen, waarbij iedereen uiteraard zijn eigen accenten kan leggen."

Dag, heren van het CDA

tekst: Robert Long en Leen Jongewaard

Dag, heren van het CDA

soms als ik naar de hoeren ga
en in mijn blote toge sta
schiet gij me plots te binnen.

Dan kan ik doen wat of ik wil
mijn lid wordt slap, mijn kruis wordt kil
en hoe ik wrijf of schud of tril
niks meer mee te beginnen.

Misschien is het u niet bekend
hij wordt volslagen impotent
want gij ontnemt hem permanent
de prikkel zijner zinnen.

Oh, heren van het GPV

wanneer ik soms op de WC
de broek gezellig naar benee
ga zitten in mijn uppie.

Dan denk ik soms aan uw verbond
en vaak verstar ik dan terstond
er valt geen bonus, warm en rond
geen plas ook, zelfs geen druppie.

Dus als er ooit een knal weerklinkt
en Robert uit elkander springt
en nooit meer mooie liedjes zingt
dan komt dat door uw kluppie.

Zeg heren van de RPF

ik kom opeens tot het besef
uw federatie heeft een klef
en muf soort fanatisme.

Daar gij uzelfen christen waant
en Nederland tot vroomheid maant
terwijl gij zelf de wegen baant
naar domheid en fascisme.

Gij federatie, gij verbond
en gij appèl, fatsoenlijk front
ga eerst eens met uw grote mond
uw eigen tuintje wieden.

Voordat u zich aan anderen stoort
en iemand anders' mening smooit
ik word niet graag geringeloord
door machtswelluste lieden.

**Dictators van het ergste soort
zoudt gij dit lied niet woord voor woord
nog voordat gij het hebt gehoord
terstond, totaal verbieden?**

Religie is behoeftenbevrediging

Het geknarsetand in het hellevuur

door Rikco Pardoën

Bijna 24 jaar geleden ben ik gedoopt als lid van de Enige Ware Kerk van de HEERE HEERE, de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt, als jongste telg uit een gezin van zes. Mijn ouders hebben ongetwijfeld een beeld voor ogen gehad van een brave, Godvrezende jongeman, die misschien wel dominee zou worden. Dus werd ik opgevoed met geboden en verboden: de tv mag alleen aan als de NCRV of de EO erop is en natuurlijk niet op zondag, er wordt driemaal per dag uit de Bijbel gelezen, ik mag alleen vriendjes van de kerk en op zondag wordt er niet gewerkt, gesport en moet het Huis Gods tweemaal bezocht worden.

Het liep anders. Rikcootje wilde van God noch gebod iets weten en brak definitief met de kerk toen hij zeventien was.

De sfeer in streng-protestantse kerken vertoont veel overeenkomsten met die in streng-Katholieke gemeenschappen. Ook is er een verrassende gelijkenis met die van sji-itische moslims, hoewel de uiting verschilt. Het is die van verkramptheid en de - letterlijke - vergoddelijking van het eigen gelijk. Het eerste leidt tot de afkeuring van alles wat nieuw is en niet afkomstig uit de eigen kring. Toen de eerste trein van Amsterdam naar Haarlem reed oordeelden de calvinistische boeren tussen deze steden dat er sprake was van duivelskunstenaar, waardoor hun koeien geen melk meer zouden geven (als straf van God). De introductie van het fenomeen radio leverde ook veel problemen op en tot op heden zijn er veel strenge gereformeerden die televisie satanisch achten en zo'n ding dus niet in huis zeggen te hebben. Overigens, met de perfecte schijnheiligheid die sommige Christenen kan kenmerken hebben een aantal van hen wel degelijk een toestel. Als de gordijnen dicht zijn en er is geen bezoek wordt het uit de geheime opbergplaats tevoorschijn gehaald om naar die verwerpelijke Jos Brink te kijken.

Zoals er onder beddematrasen en in vergeten laatjes pornoboekjes verstopt moeten zijn, want nergens is de relatieve omzet van sekslectuur zo groot als in streng-calvinistische streken (bronnen: Volkskrant, Telegraaf).

Eigen gelijk

De leiders van streng-religieuze stromingen zijn heilig overtuigd van hun eigen gelijk. Zij verkondigen de Ware Leer, vinden ze. De gevolgen van een meningsverschil binnen een kerk zijn dan ook verstrekkend. Immers, hetzij de éne, dan wel de andere groep is er één van dwaalleraren, die de Gemeente Gods van het rechte pad afbrengt. Splitsingen zijn er

vele. Zelf heb ik er twee meegemaakt. In 1967 vond een deel van de Vrijgemaakte Kerken dat er ook goede christenen in andere kerkgenootschappen konden zitten. "Men gaat de brede weg op, ketterij!", vond echter het andere deel. Het gevolg: een scheuring. De "vrijdenkers" verenigden zich in de Nederlands Gereformeerde Kerk. Ook mijn ouders behoorden tot deze groep. In onze woonplaats van destijds, Zwolle, waren er genoeg kerkleden om ons twee dominees te

kunnen veroorloven. Al snel bleek echter dat zij inhoudelijk niet met elkaar overweg konden. Dat leidde al spoedig tot retoriek over hoe degene die zich niet hield aan de regels van de éne, en dus bijvoorbeeld aan die van de andere, schromelijk tekort kwam in zijn liefde voor God, iets waarvoor de Heere beslist zou straffen. In het ergste geval was dat met het hellevuur, waar het geweest is en het geknarsetand.

ooo

Religie is zo iets als het voorzien in de behoefte aan een God, het bedenken van antwoorden op zijns-vragen en het organiseren van hen die dat geloven

ooo

Hel, verdoemenis en de collectezak

De gehele boze buitenwereld van niet-christenen en niet-ware-christenen zou na de dood en het Laatste Oordeel bestraft worden met de hel, zo luidde de theorie. En we leven in de laatste dagen, dus bekeert u haastig tot het Ware Geloof, want als u te laat bent.... Het was opvallend dat de frequentie van hel-en-verdoemenispreken toenam wanneer de kerk zich in een financieel moeilijke periode bevond. Want na zo'n preek gooïden de mensen van schrik veel meer geld in de collectezak.

Discriminatie

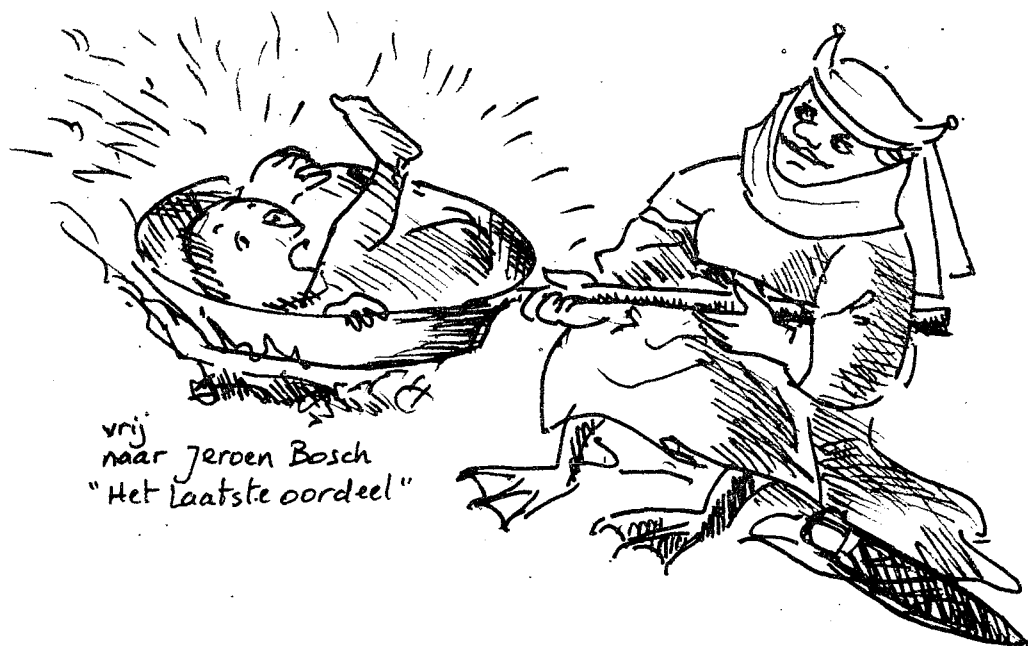
Het wereldbeeld van strenge calvinisten is inktzwart. De bui-

tenwereld is des duivels en erop uit de kerk te vernietigen. Dit beeld vind je ook terug in dat van sji-itische moslims. Men zoekt als het ware vijanden. Negatieve uitspraken over hun religie (zoals in dit artikel) worden opgeklopt en als bewijs aangevoerd dat die buitenwereld zo tegen hen is. Dat houdt de gelovigen in eigen huis en hun wereldbeeld in stand - als in een vicieuze cirkel. Om zich af te zonderen van de buitenwereld heeft de Vrijgemaakte Kerk alles zelf: kerken, scholen, politieke partij, organisaties voor psychische hulp (waar men homo's "geneest"), verenigingen enzovoort. In het eigen wereldje bestaan en ontstaan veel discriminerende opvattingen. Homoseksualiteit is er een doodzonde, vrouwen mogen geen posities in de kerk bekleden en zijn er om gehoorzaam aan de man te zijn en veel kinderen te baren. Ook is er een gereformeerde vereniging met de naam Geen Kerk-geld voor Geweld (GKVG), die zich ten doel stelt meer begrip te kweken voor Zuid-Afrika. Een verwante stichting met dezelfde bestuursleden heet Comité Overleg Zuidelijk Afrika (COZA). Uit de doestelling: "...begrip aankweken voor het streven van de regering van Zuid-Afrika..." en "Weerstand bieden aan de ideologie van deze tijd die de volle nadruk legt op de rechten van de mens en op de heilsdynamiek van de geschiedenis, maar die te weinig rekening houdt met de souvereiniteit van God." In het artikel van Adri van der Luyt tref je een citaat uit een verkiezingsprogramma van de RPF, waarin wordt gesteld dat de mening van God ver uitsteekt boven de discussie tussen mensen en het respect hebben voor elkaars mening. De overeenkomst zit hem in de theocratische tendens. Onlangs omschreef de oorlogshistoricus L. de Jong het christendom als de veroorzaker van het fascisme. Feit is dat de strijd vóór de apartheid voornamelijk christelijke argumenten gebruikt. Enkele citaten van COZA: "We schamen ons niet te zeggen dat de Afrikanen

hun beschaving te danken hebben aan de christenen en niet aan hun voorouders." Over de anti-apartheid: "Deze communistische opportunisten hebben niet het recht om het geheiligde werk Gods Afrika te verlossen en te beschaven te bekritisieren." En tenslotte: "Er is geen meer veredelende invloed op de mensheid bekend welke niet uitdrukkelijk het gevolg is van het christendom." Het is op zijn minst etnocentrisme.

Schutte

Dat Schutte een interview geeft aan de DEMO is in dergelijke kringen niet gebruikelijk (bijvoorbeeld de SGP). Hij doet een typerende uitspraak: "AIDS is de straf van God omdat de samenleving zich niet meer laat leiden door de Bijbelse normen." Dit soorf taal is in het licht van zijn wereldbeeld goed te verklaren. Het is een opportunistische versie van het "geknarsetand in het hellevuur", dat alle niet-warechristenen zou treffen. Het is een uiting van haat aan alles wat niet tot de eigen kring behoort. Het laat zich raden dat zijn opvatting niet klopt met de feiten. Integendeel zelfs, recent Noors onderzoek (bron: M/V-S-radio) heeft aangetoond dat juist homoseksuelen in een intolerante sociale omgeving het grootste risico op AIDS lopen. Zij durven uitvrees voor het morele oordeel van de omgeving geen relatie op te bouwen, laat staan sociale contacten met andere homoseksuelen, en hun enige homoseksuele contact is de anonieme, maar riskante, promiscuïteit van de dark rooms. Eén van de eerste Nederlandse AIDS-doden was een lid van de Vrijgemaakt-Gereformeerde Kerk (bron: gereformeerde hulp aan homofielen), waar ook Schutte deel van uitmaakt. Dat zegt hij niet, misschien weet hij het ook niet. Feit is echter, dat

calvinisten meesters zijn in de doofpottenpolitiek. Schutte's uitspraak overschrijdt een grens, vind ik. Hij is kwetsend voor mensen die niet naar de Bijbelse normen leven: zij krijgen de schuld. Terwijl een monogame homoseksueel geen AIDS kan krijgen. Evenmin als homo's en hetero's met wisselende veilige contacten: Schutte's God laat zich kennelijk in een condoompje vangen.

Nog even heb ik me afgevraagd of dit interview eigenlijk wel in de DEMO thuishoort. Jawel dus. Want wij staan, anders dan het GPV dat nooit een interview met van Mierlo in het partijblad zou plaatsen, vanuit onze principes open voor andere meningen. Het voorkomt dat wij, met ons positieve mensbeeld, al te positief zijn over religieuze stromingen die in zichzelf intolerant zijn. De Bijbel is multi-interpretabel en geeft ook volop redenen om intolerant te zijn. Zo schrijft de apostel Paulus in zijn brief aan Timotheus, dat de vrouw geen godsdiensonderwijs mag geven. Zij is door God op verzoek van de man gemaakt om hem te assisteren. Zij moet de man dan ook gehoorzamen en kinderen baren en opvoeden. En verder moet zij zich, het staat er letterlijk, rustig houden. De grootste protestantse kerken poetsen dergelijke stukken Bijbel nu weg, maar dat neemt niet weg dat het er staat. Het is de vraag of deze teksten in het vergeetboek blijven wanneer het culturele klimaat verandert. Wie denkt aan de geschiedenis van het christendom, van inquisitie tot Noord-Ierland, van het heiligen van Hitler's soldaten door de paus tot het bezoek van zijn opvolger aan Waldheim, kan alleen maar hopen dat delen van het christendom nu dan toch definitief op de goede weg zijn. De Islam, althans het sji-itische deel daarvan is dat vooralsnog niet. Over de zaak Rushdie zei een aanhanger van Khomeiny in de Volkskrant: "Het is een strijd om de macht, spelen jullie met ons of spelen wij met jullie. De Islam zal overheersen, jullie democratie nekt jullie."

"God heeft rare kostgangers"

Gerard Reve

voor mensen die het geloof kwijt zijn. Je kunt zo iemand de helpende hand bieden, hem een reden geven aan iets te geloven, waardoor het voor hem prettiger wordt. Een groep mensen gaat naar de Satanskerk om de religieuze ondersteuning te vinden die men niet vond in het christelijk geloof. Ik heb me dan ook zeer verantwoordelijk gevoeld. Eens hadden we twee jongens vastgebonden op de sporten van een ladder, vlak voor het altaar. Toen ze begonnen te klagen dat het pijn deed, zei ik: 'Dan moet je harder bidden, dan voel je het niet!' Een uurtje later, toen ze er weer af waren, zeiden ze: 'Het hielp'. Ik heb hier ook meiden over de vloer gehad die zeiden: 'Jij bent Satan en jij kunt zorgen dat er daar en daar dat en dat met me gebeurt'. Die geloofden daar heilig in. Ze zien iets in je en op de een of andere manier heb ik iets in me waardoor dat geloofwaardig wordt. Zelf zag ik er niets in. Ik deed het alleen maar omdat ik het geil vond. Het is een hele interessante vorm van theater."

Ik denk dat we nu dicht bij de kern van religie zijn. De pijn ging over omdat men daar in geloofde. Niet omdat men een werkelijke God of duivel aanbad. God heeft niet de mensen gemaakt, maar de mensen hebben God gemaakt. We vragen ons af waarom we hier zijn en of het leven een doel heeft. En we willen een Groot Goed Opperwezen dat er wel voor zal zorgen dat alles weer in orde komt. En dus hebben intelligente mensen God bedacht. Religie is zo iets als het voorzien in de behoefte aan een God, het bedenken van antwoorden op levensvragen en het organiseren van hen die dat geloven. Het dramatische aan religie is dat er zo geweldig veel misbruik van wordt gemaakt. En de volgelingen laten zich in hun devotie maar al te vaak als makke schapen naar de slachtbank leiden. Zoals bij de Scientologykerk. Kort na de Tweede Wereldoorlog zei de oprichter daarvan: "De beste manier om snel rijk te worden is een kerk beginnen". Enkele jaren nadien voegde hij de daad bij het woord, richtte de Scientologykerk op, kreeg duizenden volgelingen over de hele wereld en werd, inderdaad, steenrijk (bron: Volkskrant). Gelukkig is het onzin te stellen dat alle religieuze machtswellustelingen of zakkenvullers zijn. Maar het is waar wat de Katholiek Gerard Reve, destijds doelend op kardinaal Simonis, zei: "God heeft rare kostgangers".

Theater

Een fraaie ontmaskering van religie vond ik in het GAY-Magazine in een interview met Rob, de "hogepriester van het sadomasochisme". Over zijn betrokkenheid bij de Kerk van Satan zei hij: "Ik vind dat zo'n kerk veel goed kan doen

vervolg van pagina 4 interview met Glastra van Loon

weten zou komen.

Ik heb nu niet meer zoiets als: 'mijn grootste ideaal'. Ik ga niet aan het einde van mijn leven nog iets groots in de toekomst ondernemen. Ik zie mijn leven als iets dat zich afspeelt binnen twee grenzen, leven en dood. Ik probeer mijn leven daarom zoveel mogelijk een samenhang mee te geven.

Heel concreet moet dat leiden tot een boek dat ik aan het schrijven ben over rechtsfilosofie. Het is de neerslag van al die jaren studie.

De zin van mijn leven wordt nu bepaald door wat er in mijn eigen omgeving gebeurt met mijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en vrienden. Hoe lang dit nog gaat duren weet ik natuurlijk niet. In ieder geval veel te kort. Ik zou willen dat ik nog tien levens had om te genieten en door te zoeken".

Interview met F. van Wieringen: Van de grijze cellen moeten we 't in Nederland hebben

door de leden van de werkgroep onderwijs

Spiegeltje, spiegeltje aan de wand, wie weet het meest van onderwijs in het hele land? De werkgroep onderwijs weet het antwoord: F. van Wieringen, hoogleraar onderwijskunde. "Onderwijskunde houdt zich niet alleen bezig met leerboekjes en dergelijke, maar ook met de organisatiestructuren en het onderwijsbeleid." Het belang van onderwijs voor Nederland: "We hebben weinig in Nederland, alleen aardgas en grijze cellen, daar moeten we het van hebben."

Het aardige van de positie van Van Wieringen is dat hij niet alleen het onderwijs en de bezuinigingseffecten daarop onderzoekt, maar ook zelf onderwijs geeft en in zijn vakgroep de effecten van de bezuinigingen ondervindt. Hij merkt dat op drie punten:

"Ten eerste is er een achterstand in het onderhoud van het gebouw; iedereen vraagt me wanneer dit gebouw nu eindelijk gesloopt gaat worden. Ten tweede heb ik een tekort aan administratief en ondersteunend personeel en is de verhouding aantal studenten - aantal stafmedewerkers zoek."

Basisonderwijs

Als enig deel van het onderwijs bleef eigenlijk het basisonderwijs gespaard. "Het leerlingen aantal is met 30% afgenomen, maar desondanks is het budget gelijk gebleven." Volgens van Wieringen zou het ook zo moeten blijven, geen bezuinigingen op het basisonderwijs dus: "Ik zie dat het voor een dorp in Friesland, als Hardegarijp, buitengewoon lullig is als je basisschool verdwijnt."

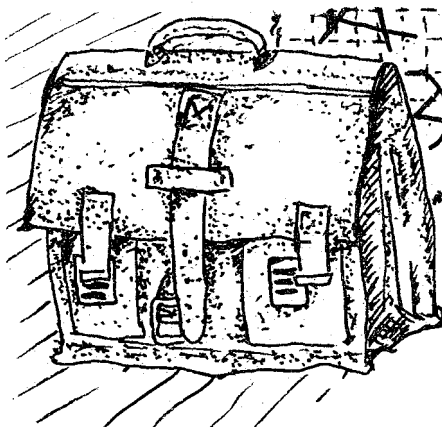
De laatste tijd is er in het basisonderwijs veel veranderd, door de samenvoeging van de kleuterschool en de lagere school. Van Wieringen zet zijn kanttekeningen: "Er wordt nu eerder begonnen met leren, waardoor je een lagere school van acht jaar krijgt. Je kunt je afvragen of dat wel zo wenselijk is, moet je de kinderen niet langer laten spelen?"

"Als alternatief kun je denken aan een nieuwe organisatievorm: een onderschool van vier jaar dicht bij huis en het tweede gedeelte een paar dorpen verderop."

Als positief punt van het basis-onderwijs in Nederland noemt Van Wieringen de vrije schoolkeuze. "In Amerika

wordt een school je toegewezen op grond van de wijk waarin je woont. Het enige alternatief is dan verhuizen, zo heb je de zogenaamde White Flight." (trek van blanken uit wijken waar veel niet-blanken wonen.)

Het ontbreekt in Nederland echter nog aan algemene toetsingscriteria voor het basisonderwijs. "Er is wettelijk niks voorgeschreven. Wat kinderen nu leren op school wordt in belangrijke mate bepaald door de omgeving. Daarbij hangt het samen met de opleidingskwalificaties en de verwachtingen van de kinderen. Tenslotte speelt de keuze van het lesmateriaal een rol. Al die dingen kunnen tot aanzienlijke verschillen tussen de scholen leiden."

Voortgezet onderwijs

Zodra de leerling van de basisschool overstapt naar het voortgezet onderwijs (v.o.) kan hij/zij te maken krijgen met de 'basisvorming'. Basisvorming houdt de harmonisatie van de lessentabel in de eerste leerjaren van het v.o. (de eerste

twee of drie jaar). Kortom: een zekere gelijkenschakeling van het vakkenpakket met zo'n 80%. Van Wieringen gaat hier niet nader op in. "Na twintig jaar discussie, is alles gezegd wat er te zeggen is."

Komt met de invoering van de basisvorming het Midden-school idee nu definitief in de prullenbak?

"Politici zeggen toch nooit 'definitief'? Maar ja, er zijn zoveel ideeën die een tijd gecirculeerd hebben, die toch niet gerealiseerd werden."

In tegenstelling tot het basisonderwijs is er in het v.o. wel stevig bezuinigd. "Er was indertijd een politiek draagvlak voor deze bezuinigingen, men vond dat in het v.o. wel eens

bezuinigd kon worden."

Hoe staat het nu met de kwaliteit van het v.o. ?

Volgens Van Wieringen moet een school meer dan alleen onderwijs geven. "Er moet natuurlijk wel wat geleerd worden, maar ook is belangrijk dat de leerlingen niet te snel afvallen, dat vandalisme en drugsgebruik vanuit de school worden tegengegaan en dat bijvoorbeeld de emancipatie van meisjes wordt gestimuleerd. Op grond van die criteria zie ik geen reden om te klagen over het v.o."

Door deze nieuwe eisen komt er veel meer op de leraar af. "Drugsbestrijding is nu een taak van de school geworden en daarmee ook van de leraar. Dat krijgt hij er dus bij, terwijl hij dacht dat hij alleen maar wiskunde of electrotechniek hoefde te geven. Ook eisen tegenwoordig de kinderen meer aandacht op. Al met al is de baan echt moeilijker geworden, terwijl het maatschappelijk aanzien en het salaril afgenomen zijn. Die twee dingen komen met elkaar in botsing." "Wat kan iemand die Havo of Mavo heeft afgerond nog met zijn diploma? "Je hebt nauwelijks nog nieuwe aspiranten met alleen een Havo of Mavo diploma. Ze gaan voor een grot gedeelte door naar respectievelijk het VWO en Havo. Een gedeelte gaat door naar het beroepsonderwijs."

Komt in het v.o. het frans niet in het geding door te toenemende nadruk op de b-vakken?

"We hebben toch helemaal geen behoefte aan frans? In Europa en mondiaal zullen engels en spaans de twee belangrijkste talen worden. Je kan dus beter spaans leren dan frans. We hebben nog steeds het merkwaardige idee dat frans iets interessants is, maar Frankrijk is uiteindelijk niets anders dan een slechte copie, wat cultuur betreft, van Italië."

Is het floreren van particuliere onderwijs instellingen als het LOI, een teken van het tekortkomen van het wetenschappelijk onderwijs?

"Ze bestaan al heel lang en hebben ook wel iets met het officiële onderwijs te maken. Zo zijn de diploma's erkend, vallen ze onder de onderwijsinspectie, en kunnen de leerlingen soms gebruik maken van faciliteiten als studiefinanciering. Ik denk niet dat het een teken is van tekortkomen, maar dat je je daarentegen zelfs kunt afvragen of de overheid juist niet teveel doet op het gebied van onderwijs. Zoals bijvoorbeeld het verzorgen van opleidingen voor makelaars en notarissen. In die zin is het omgekeerd; heeft het bedrijfsleven te weinig uitgegeven aan scholing."

Hoger onderwijs

"We hebben goed v.o., maar slecht hoger onderwijs," stelt Van Wieringen. De oorzaken van deze vreemde situatie kan

hij niet precies aangeven. "Wanneer ik Amerika vergelijk met Nederland dan constateer ik dat de universiteiten hier niet 'leuk' zijn. Je hebt daar veel meer het idee dat het interessant is en dat je als student bevoorrecht bent, hier absoluut niet. Het is daar veel opgewekter. Meer arbeidsvreugde bij studenten en docenten. Men werkt er harder en zeurt er niet. De verschillen zijn waarschijnlijk meer te vinden in de culturele aspecten en misschien definiëren we onze universiteiten ook wel verkeerd. Wat we eraan kunnen doen? Zeker niet de universiteiten clusteren, we hebben al veel te grote dwaze universiteiten, we moeten juist de universiteiten opsplitsen. De Universiteit van Amsterdam zou je bijvoorbeeld kunnen opdelen in vijf universiteiten, welke zich beter zouden kunnen profileren. Zo zou je een medische universiteit Amsterdam krijgen, die heel goed zou kunnen zijn. Want wat heeft medicijnen tenslotte met politicologie en zo te maken?" Een Voucher-systeem zoals voorgesteld door Onderwijs & Wetenschappen vindt Van Wieringen niet ideaal.

"Je moet niet de vraagkant (de student) profileren, maar de aanbod kant (de universiteit). Ik vind dat je niet te kleine eenheden moet aanbieden, maar dat de eenheden die gekozen worden groter zijn. Tenslotte gaat het om een bepaalde filosofie die achter de manier van het onderwijsgeven zit."

Wat vind u van de harmonisatiewet?

"Er zullen ongetwijfeld vele uitvoeringsfouten in zitten, maar de primaire gedachte dat de HBO geen 'brugklasstudie' moet zijn, geen schakelklas voor het wetenschappelijk onderwijs moet zijn (als of de

HBO geen volwaardige eindopleiding zou zijn) daar kan ik me zeer wel in vinden. Er zitten natuurlijk andere aspecten aan, zoals het plotseling ongeldig verklaren van bepaalde rechten; dat zijn dingen die in strijd zijn met behoorlijk bestuur. En de verzwarening van de eisen om studieverlenging te krijgen vind ik niet zo gek. 't Is de gemeenschap die daarvoor opdraait en waarom zou de gemeenschap dat wel betalen en de school in Noordenhogebrugge opheffen. Bovendien kan de student door in de zomer drie maanden op een terras te werken zo'n zevende jaar of deel van een zevende jaar betalen."

Hoe staat het met de HBO's ?

"Terwijl er op de universiteiten een verschooning plaats vindt, ruilen de nieuwe hogescholen juist hun schoolse onderwijs in voor iets dat op universitair onderwijs lijkt. Daar mee krijg je een 'geleend' onderwijsmodel, met grote collegezalen, wat alleen maar voor de 'happy few' geschikt is. Dat is een reden waarom ik bang ben dat de kwaliteit van de hogescholen de komende vijf jaar ernstig achteruit zal gaan.

Wat is uw mening over het plan van Roel in het Veldt (met een variant van de LSB) om collegegeld en studiefinanciering om te zetten in (rentedragende) leningen? "Ik vind het

erg rigoureuus, want ik zou dan wel eerst willen weten wat de effecten zijn op het deelnemen van bepaalde categorieën. We moeten tenslotte rekening blijven houden met de laagst betaalden."

Wat is de invloed van het bedrijfsleven op het onderwijsbeleid?

"Het bedrijfsleven is niet homogeen en oefent geen effectieve druk uit. Het fluctueert erg snel: hoorde je een paar jaar geleden nog dat de studie vier jaar zou moeten duren, nu hoor je dat vijf jaar eigenlijk veel mooier zou zijn. Je moet dus naar je eigen overwegingen luisteren, de beslissing moet niet voor het bedrijfsleven genomen zijn, maar een onderwijsbeslissing zijn."

1992

Moet het gemiddelde opleidingsniveau in Nederland nog verder omhoog of is er meer behoefte aan praktische mensen?

"Of we behoefte hebben aan praktische mensen is moeilijk te zeggen. Ten opzichte van het buitenland is het echter goed om meer hoger opgeleiden te hebben, immers we hebben weinig, alleen aardgas en grijze cellen, daar moeten we het van hebben."

Hoe doen onze universiteiten het in vergelijking met andere

Europese universiteiten?

"We komen er niet goed van af. Zelfs in vergelijking met een land als België: de universiteit van Leuven is beter dan het beste wat wij hier hebben."

Een land als Amerika heeft top universiteiten in bijvoorbeeld Harvard en Berkeley. Wat betekent dit voor de gelijkschakeling van diploma's?

"Het heeft nog geen invloed. Nu nog wordt de gelijkschakeling geregeld op grond van het aantal jaren opleiding. Dat geeft geen oordeel over de inhoud. Maar als het Europese verkeer wat vrijer wordt, zal de aantrekkingskracht van buitenlandse universiteiten toenemen. En als die niet al te ver weg zijn, zoals in onze buurlande, zal dat zeker ten koste gaan van de Nederlandse universiteiten."

Demo: vooruit op de taaltrends

door Ricko Pardoos

Groot nieuws!!!!

Sinds enkele maanden ontstaat er een nieuwe trend in de Nederlandse taal... Vooral in de JD begint de rage toe te slaan. Waar het om gaat? We nemen het DEMisme en het is het weglaten van woorden of het wijzigen ervan met één of twee letters, waarbij er een totaal andere betekenis ontstaat. Hier een voorbeeld:

Het lustrumthema luidt 'vrijzinnig democratisch liberalisme en het project van de Verlichting' en is geschreven door Gaston Siegelaar, die als een postmoderne nationalist te boek staat. Mocht hier een vervolg op aangekondigd worden, dan komt dat ongetwijfeld te laat. Voor plaatsing in de DEMO halen we er dan de essentie uit. Met wat meer sybities hoeft dat niet te betekenen dat er dan een president is geschapen. Gelukkig komen de poeptontjes van het ANP-nieuws wel op tijd. Dus geef je miljardenbedrog. Hier volgt ons gironummer. Tot

Brief uit Bergen op Zoom

afzender: Siebrand Hofstra

Wat mij, na een kwart jaar diensttijd, vooral opvalt is het allesomvattende groepsgebeuren. Kunnen we in een club als de JD nog zoveel het individu en zijn zelfontplooiing benadrukken, onder de wapenen is het al moeilijk jezelf te blijven, laat staan jezelf te gaan ontplooiën door bijvoorbeeld een avondstudie te volgen. Het probleem is: je doet het gewoon niet. Ondanks je lange avonduren. Je 'werkt' immers van pakweg 8 tot 5 en de tijd van 5 tot 12 moet toch ook gevuld worden. Maar 'iets voor jezelf doen', zoals dat in de burgerschoolbanken altijd heette, is er in dienst niet bij. **Je kunt je niet onttrekken aan de groep.** Een keurige, op academische lijst geschoeide, op eigen ontplooiing ingestelde JD'er, die het liefst met Demo in de hand in een hoekje gaat zitten -al is dat op zichzelf heel begrijpelijk- zal het dan ook niet lang uithouden in dienst.

Wat gebeurt er: je conformeert je. In goed (dus duidelijk) Nederlands: **je past je aan.** En je neemt automatisch bepaalde dingen over. Zo beïnvloed het je taalgebruik. Ik bezig nu termen als 'sjembek' en 'petecho', waarvan ik het bestaan niet wist en de precieze betekenis nu eigenlijk nog steeds niet. Ook heb ik de neiging zware ziekten als kanker en tyfus veelvuldig als voorvoegsel te gebruiken. Ook schudt ik in tien seconden evenzoveel synoniemen voor 'geslachtsgemeenschap hebben' uit m'n mouw. Of hier nou van taalverrijking moet worden gesproken? Ik ben er nog niet helemaal uit.

Verder is het tekenend dat iedereen een etiket krijgt opgeplakt; da's handig omdat je dan direct weet wie bedoeld wordt. Erg belangrijk hierin is je woonplaats of -streek. Zo hebben we bijvoorbeeld Hagenezen, Friezen en boeren, tot welke categorie ik bleek te behoren daar ik uit de buurt van Zwolle kom. Voldoet de werkplek niet, dan is wellicht je opleiding of uiterlijk een oplossing. Voorbeelden: jurist en neger. Erg fijngevoelig is men hierin niet.

Alles wijst er trouwens op dat het leger een **op de grauwe collectiviteit ingestelde institutie** is. Je bent in wezen een nummer en die heb je dan ook: je registratienummer. Iedereen draagt hetzelfde legergroene pakje, heeft een hondpenning om de hals en een paspoort op de borst. Orders van militair meerderen dienen te worden opgevolgd, mits zij op dienst betrekking hebben, en daartegen kan alleen achteraf in beklag worden gegaan (in oorlogstijd een niet altijd haalbare zaak, dunkt me). En hoe je het verder ook wendt of keert, je moet in dienst; er is dienstplicht en ook daar zit iets van onvrijheid in. Al hoeft ook lang niet iedereen weer in dienst; slechts één op de drie mag, of liever, moet. Zo heeft mijn

jongere broertje onlangs te horen gekregen dat hij buitengewoon dienstplichtig is, terwijl hij kort daarvoor was goedgekeurd. Hij hoeft dus niet in dienst, terwijl je uit defensiehoek zo nu en dan toch alarmerende berichten hoort over 'een dreigend tekort aan soldaten'.

Hier in Bergen volgen wij een rij-opleiding voor legertruckchauffeur. De groep artilleristen uit Breda is hier enigszins verloren gegaan in een veel groter aantal TD'ers (technische dienst) en Intendance (koks). Je kunt hier eigenlijk je C-rijbewijs halen, en nog niet in het bezit van een autorijbewijs, ook direct je B. Dat dit een geluk bij een ongeluk is, daar dit ettelijke duizenden gulden kan opleveren, moge duidelijk zijn.

Opvallend is, dat in een zekere tegenstelling tot Breda, hier **enige motivatie en tevens een zeker respect voor de meerdere (waar toch het hele krijgsmachtstelsel op gebaseerd is) totaal ontbreekt.** Tijdens een vragenronde onder de les geestelijke vorming was een berustend 'het is rot, maar het mot' nog de minst negatieve reactie. De rest liet desgevraagd duidelijk zijn ongenoegen blijken over het in dienst moeten, en er veel voor over te hebben er uit te kunnen. Het is veertien maanden je tijd verdoen. Er komt toch nooit oorlog, is de gedachte die dat ondersteunt. En mocht die onverhoopt wel uitbreken, dan wordt cynisch opgemerkt, dat dan naar Engeland verhuisd wordt of dat het Nederlandse leger toch niks voorstelt. En wie zal dit betwisten? **De enkeling die nog in een glorieus optreden van een heldhaftig Hollands garnizoen gelooft, zal nog een verstokt oud-Frankrijk strijder zijn.** Of een ontoerekeningsvatbare kankerberoeps.

Welnu, ik bemerk dat ik verzuw. Ik ga niet voor niks volgende maand op **bedevaart naar Lourdes** om een beetje tot mezelf te komen. Als de volgende brief daar vandaan komt, ben ik blijvend gedeserteerd.

*Hartelijke groeten van Hofstra, SJ,
67.05.09.080.*

uitslag van de enquête

Zo zijn wij nu!

door Edwin Lantinga

Op ALV³ werd voor het eerst een JD-enquête gehouden. Vier jaar later, op het onlangs gehouden lustrumcongres, heeft men opnieuw getracht een getrouw beeld te krijgen van de samenstelling van de JD en een aantal andere zaken. Hieronder volgen de resultaten. Bij het lezen ervan dient men steeds in het achterhoofd te houden dat we door de enquête een beeld hebben gekregen van slechts 7% van de JD-ers, en dan nog wel van het meest actieve deel hiervan.

In een poging datgene te doen waar een rechtgeaard JD-lid van gruwet, namelijk het plaatsen van mensen in hokjes, werd aan de inzenders een -klein- aantal persoonlijke gegevens gevraagd; zo is de gemiddelde leeftijd van de JD-er 22 jaar en 7 dagen, en bevindt 95% van de inzenders zich in de leeftijdscategorie van 19 tot 25 jaar. 30% is vrouw, 67% is man, 3% weet het niet, of wil het niet zeggen.

De gemiddelde lidmaatschapsduur is 2 1/2 jaar, terwijl 20% van de inzenders reeds 5 jaar lid is.

Hoe zit het met de wens die al jarenlang geuit wordt, namelijk om meer niet-studenten te interesseren voor politiek? 57% volgt een academische opleiding en 15% een HBO-opleiding. 17% van de inzenders volgt op dit moment geen opleiding, maar hoeveel afgestudeerden bevinden zich in deze groep?

Verhouding D'66-JD

Voor een klein aantal mensen was de band tussen D'66 en de JD reden om lid te worden van de JD, maar hoe stemt de JD-er, en is hij lid van een politieke partij?

Hieronder volgt een klein overzicht, uitgesplitst naar aantal man en vrouw, om maar eens een willekeurig criterium te nemen.

Stemgedrag	Lidmaatschap			Lidmaatschap		
	Man	?	Vrouw	Man	?	Vrouw
D66	50	2	18	38	3	11
PvdA	2	1	0	0	0	0
VVD	1	0	2	0	0	0
CDA	0	0	0	0	0	0
Kl. links	3	0	2	1	0	0
Kl. rechts	2	0	0	2	0	0
Weet niet	2	0	0	19	0	11

Dit kunnen we wel aanmerken als de meest opvallende uitkomst van de enquête: 63% van de JD-ers is lid van D'66! In vier jaar tijd is dat aantal verdubbeld.

Pin Up Club of Keek op de Week?

30% van de inzenders kijkt vooral naar de VPRO, 15% naar Veronica, 25% weet het niet of kijkt niet. 22% van de JD-ers -geen gering aantal- is lid van de VPRO, 6% van Veronica. De overige omroepen doen nauwelijks mee.

Bij de vraag naar het leesgedrag met betrekking tot kranten en opiniebladen blijkt 35% de NRC te lezen, 31% de Volkskrant en 30% een regionale krant. Vrij Nederland en Elsevier Magazine worden beiden door 18% van de inzenders gelezen.

Bij de vraag wat men als negatief binnen de JD ervaart, werden veel zaken aangevoerd, maar geen een sprong er duidelijk uit. Bij de vraag naar positieve aspecten gaven velen als antwoord: 'goede sfeer' en 'tolerantie'. Een mooi besluit van dit overzicht.

Geef de JD een verjaardagsgeschenk!

Heb jij de JD al gefeliciteerd?

Ons verjaardagsfeestje is reeds voorbij. Met het lustrumcongres op 1 en 2 april sloten we de eerste vijf jaar van de Jonge Democraten af. In die periode is heel wat bereikt. De JD kent nu een breed aanbod van politieke scholings- en vormingsactiviteiten. Onze leden kunnen op diverse manieren actief zijn in de vereniging: van de politieke werkgroepen en het internationaal secretariaat tot het regio en afdelingsbestuur. En bovendien mag de JD zich uitgever noemen van de DEMO, een van de betere politieke jongeren magazines van Nederland.

De komende vijf jaar willen we minstens zo succesvol doorkomen als de afgelopen lustrumperiode. Dat gaat echter niet zo maar; daar is behalve de gezamenlijke inzet van de leden ook voldoende financiële ruimte voor nodig. Vandaar onze hartekreet: geef de JD een verjaardagsgeschenk, zodat het "lang zal ie leven" niet bij woorden alleen blijft.

In deze DEMO zit een **acceptgirokaart**, waarmee je de JD een blijk van waardering kunt geven. Vul het bedrag in dat je schenken wilt, je naam, adres en giro/bankrekeningnummer (voor zover nog niet ingevuld), zet je handtekening en stuur de acceptgirokaart naar je (post)bank.

We kunnen je niet persoonlijk bedanken, maar wees ervan verzekerd dat jouw schenking door ons met dankbaarheid aanvaard wordt.

Op de Algemene Leden Vergadering in Utrecht werd Ellen Kleverlaan de nieuwe Secretaris Scholing en Vorming

Scholing en Vorming

Voor de zomervakantie nog twee fantastische activiteiten;

6 juni: BINNENHOFEXCURSIE

Ondervind de sfeer in politiek Den Haag. We worden deze dag rondgeleid op het Binnenhof, brengen een bezoek aan het D66 fractiesecretariaat en wonen vergaderingen bij van zowel eerste als tweede kamer van D66.

Maar ook lunchen en thee drinken -het zogenaamde 'informele samenzijn' - met politici staan op de agenda.

Geef je op!!

17 en 18 juni: SCHOLINGS EN VORMINGSWEEKEND

De zaterdag zal in het thema staan van arbeidsethos en basisinkomen. De sociaal economische werkgroep van de JD heeft zich in 1987 uitgesproken voor het basisinkomen. Hoe denk JIJ hierover en wat is ons arbeidsethos nou eigenlijk.

Zal het basisinkomen leiden tot een ander arbeidsethos? Leidt het basisinkomen tot meer deeltijdbanden en dan tot een mogelijke 'oplossing' voor een deel van de werkloosheid? Weet je het antwoord op deze vragen (of juist niet) en wil je over dit thema mee luisteren, denken en doen: Komt!!

De zondag wordt verzorgd door Steven Pieters, oud voorzitter van de JD die een 'cursus' **TOEKOMSTGERICHT DENKEN** zal geven. Steven gaat proberen duidelijk te maken wat denken op langere termijn (in de toekomst) voor een nut heeft... Zouden wij met onze huidige kennis bepaalde in het verleden opgeworpen obstakels nu anders benaderen dan men toen deed? Kunnen wij problemen anno nu beter aanpakken, door naar de toekomst te kijken, of is het nut van toekomstgericht denken juist niet zo relevant...

Kortom een zeer boeiend programma. Met naast alle vermoenenissen ook tijd voor gezelligheid.

Dit weekend vindt plaats in Jeugdherberg "De Grote Beer" te Apeldoorn.

Geef je op voor beide dagen en voor de binnenhofexcursie bij Ellen Kleverlaan, tel 020-733767

Tevredenheid over DEMO

In de op het lustrumcongres gehouden enquête zijn er ool vragen gesteld over de DEMO. 54% beoordeelde het verenigingsblad als 'goed tot zeer goed', 41% als 'matig' en 5% als 'slecht tot zeer slecht' Een aardig resultaat. De 5% 'tegen' stemmers houd je toch altijd. (Zo bleken er 2 leden van klein-rechts onder de geenqueteerden te zijn) Maar de redactie ziet in de 41% 'matig' stemmers een uitdaging de DEMO nog verder te verbeteren, teneinde ook hen te overtuigen. Wie de organen van de andere p.j.o's kent, weet dat we een vergelijking met hen in elk geval al glansrijk doorstaan.

RP

Frisse ideeën van de afdeling Leiden

door Ingrid de Beer SP-Leiden

De activiteiten in Leiden blijven als koekjes van de lopende band rollen. Het forum over het nationaal milieubeleidsplan en het politiek-cultureel café met als thema 'minderheden in Europa' hebben menig brein weer aan het kraken gezet. Aan goede discussies geen gebrek.

De verontrusting in Leiden ontstond pas toen de voorzitter en de SP samen een boek aan het lezen waren (knus hè) van een Chinese wijsgeer over het evenwicht in het leven. Tegenover een Grote Geestelijke Prestatie moet een minstens even grote Lichamelijke Prestatie staan. Ai! Onderzoek wees al snel uit dat de lichamelijke sportiviteit van menig JD-er ver te zoeken was. Actie werd ondernomen en dit betekende de geboorte van een nieuw fenomeen binnen de JD: De Zwemclub. Een keer per week zullen er baantjes getrokken worden in het Vijf Mei Bad te Leiden. Zo zal menig JD-er zich fris en sportief kunnen blijven inzetten voor de activiteiten binnen de JD. Wil je meer informatie of wil je meezwemmen, bel dan naar Ingrid (071-122239) of Carin (071-175429). Hopende dat dit voorbeeld in menig stad of dorp gevolgd zal worden verblijf ik,

Ingrid de Beer, SP afd. Leiden.

De afdelingen (het vervolg)

door Petra Nypels

Sidderde de gehele JD al op z'n grondvesten bij de gedachten dat door de oprichting van een afdeling in Leiden, de met zoveel moeite verworven positie van de regio's opnieuw ter discussie zou komen te staan...

Dacht de JD weer rustig in te slapen nu de afdeling geen directe bedreiging voor de financiën noch voor de zelfstandigheid van de andere regio's blijkt te zijn...

Een nieuwe uitdaging staat voor de deur!

Of de JD een tweede afdeling aankan, of er ondanks de sceptische instelling van vele JD'ers een vruchtbare integratie zal kunnen plaatsvinden, zal binnen een half jaar moeten blijken.

Op vrijdag 2 juni zal de oprichting plaats vinden van de afdeling Groot - Den Haag. In en om Den Haag staan er mensen te trapelen om tot de oprichting over te gaan. Een kort overzicht om even te laten zien hoe de plannen er voorlopig voorstaan:

het oprichtingsbestuur:

Voorzitter (Vz): Petra Nypels 070-905771
 Vice-Voorzitter Politiek (VVP): Marcel Janssen 280144
 Algemeen Secretaris (AS): Jelle de Boer 931824
 Secretaris Publiciteit (SP) Monique van Gaans 873344
 Penningmeester en Organisatie Jerimi van Laar 555390

de afdeling bestaat uit:

Den Haag
 Leidschendam
 Rijswijk
 Voorburg
 en verder het Westland

naam:

afdeling Groot - Den Haag

aantal leden:

ongeveer 65

oprichtingsdatum:

vrijdag 2 juni
 Gondelstraat 59
 Den Haag (Scheveningen)
 19.15 uur

Het programma van de oprichtingsvergadering ziet er als volgt uit:

19.15 zaal open
 19.30 ontvangst
 20.00 René Vlaanderen spreekt (D66 We-thouder Den Haag)
 20.30 presentatie van de kandidaat bestuursleden,
 verkiezing van de bestuursleden en officiële oprichting van de afdeling
 21.15 korte pauze
 21.30 Aad Nuis spreekt (D66 Tweede Kamerlid)
 22.15 gelegenheid tot spreken en/of felicitatie
 23.00 opening van het feest,
 door het JD-cabaret "Ons Mam" met een kort programma
 ca.
 05.00 "de eerste zonsopkomst in Groot - Den Haag" tijdens een wandeling over het Scheveningse strand
 14.00 brunch op eigen kosten

Iedereen kan (gratis) blijven slapen. Maar als je komt moet je wel voor een eigen slaapzak en luchtbed o.i.d. zorgen. De brunch op zaterdag is op eigen kosten. De avond staat in het thema van 'Jongeren en Cultuur'. Verder zal het een avond vol verrassingen worden waarvan één ding zeker is, je krijgt spijt als je niet komt. Dan nog even enkele huishoudelijke mededelingen:

Het oprichtingsbestuur zoekt nog verschillende mensen:

- die een bestuursfunctie in de afdeling willen overwegen. Hierbij valt te denken aan Voorzitter, Vice-Voorzitter Organisatie, Vice-Voorzitter Politiek, Algemeen Secretaris, Secretaris Publiciteit en Penningmeester. Opdat de bestuursverkiezingen ook werkelijke 'verkiezingen' worden.

- die zich financieel en/of organisatorisch/bestuurlijk willen inzetten voor de afdeling. Opdat we niet ten onder zullen gaan aan gebrek aan kader en geld.

- die ook na de oprichting enthousiast de activiteiten blijven bezoeken en zelf met goede ideeën komen aandragen. Opdat de afdeling er is voor de leden en niet alleen voor het bestuur.

Mocht je vragen of ideeën hebben, naar aanleiding van de afdeling Groot - Den Haag dan kun je terecht bij het secretariaat: Stieltjesstraat 1144

Den Haag

Maar je kunt natuurlijk ook een van de bestuursleden bellen.

Met vriendelijke groet,
 namens het oprichtingsbestuur,
 Petra Nypels

Regiobericht Midden-Holland

door Denise Haytink

Wat hield op woensdagavond 22 maart meer dan 140 mensen weg van het voetbalen op de buis?

Juist ja, het door Midden-Holland georganiseerde debat tussen PLO en CIDI (zie elders in Demo). Het debat zal door de discussie tussen Safieh (PLO) en Simon (CIDI) en de geweldige opkomst nog lang in de herinnering blijven voortleven. Al zal dat bij de genodigden voornamelijk zijn vanwege de werkelijk oogverblindend knalgele paasstukjes uit de bloemeshop van het AZL, die zij van ons mochten ontvangen.

Wellicht weten jullie het al, maar Roald Schoenmakers is onze nieuwe SSV (dag Bobbie) en Frank Hondsmark is a.i. onze nieuwe SLWO (dag Jan-Joris).

Pragma. Pragma? Oh Pragma!! (wanhopig) Don't worry be happy. De volgende wordt weer een hele echte.

Een groots evenement!!!

Van Mierlo en Bertens gaan op 8 juni op werkbezoek in de provincie Zuid-Holland. Zij zullen de plaatsen Leiden, Zoetermeer, Leiderdorp en Oegstgeest aandoen. Het is de bedoeling dat JD-leden in deze plaatsen zich bij de Van Mierlo- en Bertensdelegatie zullen aansluiten.

Om een indruk te geven van het programma:

's ochtends een werkbezoek aan Estec, fol-

ders uitdelen op de markt van Leiderdorp; 's middags een bezoek in Zoetermeer aan de toekomstige Floriade en boom planten 's avonds in Leiden, waarschijnlijk in de Burcht, een politiek café met een speech van Van Mierlo en een vraag en antwoordspel van Bertens. Tevens JD cabaret.

Bij vele onderdelen zullen ook de media aanwezig zijn. Voor precieze informatie over tijd en plaats neem contact op met Han Weber, tel. 071-134351 of Denise Haytink, tel. 071-130753.

In iedergeval tot 8 juni!

Oprichting Regio Noord-Holland door Ruud van den Brink, a.s.

Ziehier het eerste bericht van de jongste JD-regio: Noord-Holland.

Op 7 april is eindelijk de witte vlek op de JD-landkaart ingekleurd, de regio Noord-Holland is opgericht. Op onze oprichtingsvergadering, waar overigens veel JD-ers en D66-ers aanwezig waren, is het eerste regiobestuur gekozen. De volgende mensen werden (unaniem) gekozen:

Frank Zurlohe - Voorzitter

Olivia Zeitsen - Vice-voorzitter organisatie

Ruud van den Brink - Algemeen secretaris

Arjen Bos - Penningmeester

Niels Kleverlaan - Secretaris scholing en vorming

Jinny Boer - Secretaris publiciteit

Na de benoeming van het bestuur en de felicitaties en kado's van andere regio's (bedank!), hield Jan de Lange, de enige D66 gedupeteerde van Nederland, een toespraak over Noord-Holland. Hij sprak onder andere over het binnen D66 gevoelige punt van de gemeentelijke herindeling. De Lange vindt dat men, vooral binnen D66, afmoet van het 'small is beautiful'-idee. Kleine gemeenten kunnen niet goed alleen functioneren en de, nu op sommige plaatsen toegepaste, clusters van gemeenten werken niet goed. Hij is dus voor samenvoeging van gemeenten. Ook met het oog op de Europese eenwording moeten de randgemeenten van Amsterdam (zoals Amstelveen) bij Amsterdam gevoegd worden. De bestuursvorm van deze agglomeratie zal de 'federale gemeenten' moeten worden: een direkt gekozen agglomeratieraad met daaronder indirect gekozen raden voor de deelgemeenten.

Later op de avond zou er oorspronkelijk een debat plaatsvinden tussen de heren Kohnstamm en Josephus Jitta over euthanasie. Hoofdofficier van Justitie Jitta belde echter op het laatste moment af en Kohnstamm moest het alleen doen. Het D66-Kamerlid verdedigt het in '84 door mevrouw Wessel-Tuinstra ingediende initiatief-

wetsvoorstel over euthanasie. Er zullen op 3 mei aanstaande twee wetsvoorstellen behandeld worden: het regeringsvoorstel en het voorstel van D66. De belangrijkste verschillen met het regeringsvoorstel zijn dat D66 de nadruk legt op zekerheid voor de arts en de nu nog duistere euthanasiepraktijken meer in het daglicht te brengen voor Justitie. In het regeringsvoorstel staan niet veel nieuwe punten, maar vooral het punt van de 'negatieve delictomschrijving' krijgt veel kritiek (in juristenkringen wordt het 'een juridisch monstroom' genoemd). De negatieve delictomschrijving komt erop neer dat in het Wetboek van Strafrecht omschreven wordt wanneer euthanasie géén misdaad is. Volgens Kohnstamm en vele anderen mag er alleen in het Wetboek van Strafrecht staan wat wél een misdaad is.

Politiek gezien is in het euthanasievraagstuk vooral de positie van de VVD een gevoelige. Als men binnen de VVD kiest voor het regeringsvoorstel verkwantelt men, volgens Kohnstamm, zijn principes voor nog een regeringsperiode met het CDA. Vele VVD-ers hebben zich voor het D66-voorstel uitgesproken en er zijn zelfs afspraken tussen CDA en VVD gemaakt dat de VVD tegen het regeringsvoorstel mag stemmen zonder een kabinetsschikking te riskeren ("het kabinet zal niet vallen over euthanasie"). Het initiatiefwetsvoorstel maakt, met zekere steun van PvdA, klein links en natuurlijk D66, volgens Kohnstamm dus zeker een goede kans, als de VVD niet haar beginselen inzake euthanasie overboord zet voor de gunst van het CDA. Om de kans hierop te verkleinen zal Kohnstamm een hoofdelijke stemming aanvragen, om de VVD-ers die zich in een eerder stadium voor het D66-voorstel hebben uitgesproken te 'dwingen' er ook voor te stemmen.

Na het aantal vragen uit het publiek beantwoord te hebben, wilde de heer Kohnstamm snel weg om de trein te kunnen halen ("Ik ben een milieu-freak"). Met deze mooie woorden was de vergadering beëindigd en de oprichting van de regio een feit. Ten slotte het secretariaatsadres van de Regio Noord-Holland:

Ruud van den Brink
Dr. Kuyperlaan 11
1981 CC Velsen-Zuid
02550-16493

Een sprookje : Limburg door Paul Leenards

Er was eens lang geleden een regio in het zuiden van het land die problemen had. Het werd geregeerd door een driemanschap dat het hoofd liet hangen. Ze lieten het rijk

achter en vertrokken in de mist. Hun opvolgers hadden niet zoveel ervaring en wisten zich geen raad. Het rijk sliep in. Een wijze uit Brabant gaf wijze raad aan een jongeling uit Urmond. Deze begon de regio wakker te schudden. Van heinde en ver kwamen de hovelingen om in de kelders van zijn burcht te genieten van heerlijke roomsoezen. Ondanks de lekkere soezen hingen alras de hovelingen de JD was aan de wilgen. Zij wilden niet begrijpen dat de regio eerst moest bijkomen van de lange nacht. Het zou nog wel even duren voordat alles op zijn pootjes terecht kwam. Maar hij slaagde erin en aantal nieuwe mensen om zich heen te verzamelen. Uit Heerlen kwam nieuwe steun met flitsende plannen. Er kwamen echter mensen van heel ver weg maar de gewone boeren, burgers en buitenlui bleven weg. De jongeling en de schone jonkvrouw uit Heerlen bleven stug doorgaan en het einde is nog lang niet in zicht. Maar ik hoop dat het wel een happy end wordt. Zoals het er nu naar uitziet moet ik het verhaal afsluiten met het droevige idee dat de jongeling naar Amsterdam vertrekt en de schone jonkvrouw moet achterlaten. Laat het vele werk niet voor niks zijn en laat haar niet in de steek. Bel 04490-33850 om te horen hoe JIJ het nog goed kan maken. Paul.

Regio Groot-Amsterdam door Kees Bezemer

Amsterdam heeft een nieuw werkwoord uitgevonden: Jonge Democraten. Wij zijn daar in ieder geval heel druk mee bezig en het aantal mensen dat Jonge Democraat breidt zich uit. Het exacte resultaat van de campagnes is nog niet bekend op het moment van schrijven, maar de verwachtingen zijn hoopvol.

Amsterdam heeft een nieuwe eigen folder met zeer jonge democraten voorop. Deze folder werd geboren op 26 april, gedoopt tijdens de thema-avond Emancipatie/ARV op 27 april en uitgedeeled in de koninginmiddag stand op 29 april. Dit snelle werk kwam vooral goed uit door de tegenvallende datum van het verschijnen van het nieuwe landelijke materiaal.

De A.R.V. leverde enkele wijzigingen in het bestuur op. Hans Huijsmans schoof op van secretaris ledenwerving en opvang naar vice-voorzitter; David Kuijper (was Secretaris Publiciteit) nam de plaats van Hans in; de ludieke penningmeester Mimy Sluiter vertrok na een volle termijn van twee jaar (als 2e in de geschiedenis van de bijna 5-jarige regio) en werd opgevolgd door de wegens ziekte afwezige Frank Herman de Groot. Ondergetekende mocht Secretaris Publiciteit worden.

Na afloop van de ARV begon de eigenlijke activiteit van de avond; de in samenwerking met de werkgroep Emancipatie georganiseerde thema-avond. Ook de in grote getale op komen dagen nieuwe leden brainstormden volop mee. Al bleek al snel dat voor het behandelen van alle 26 vragen en stellingen van de werkgroep er 5 keer zoveel tijd nodig was dan beschikbaar. Groot Amsterdam sluit het seizoen af met een fantastische zomer borrel/barbecue op de boot t.o. P96 aan de Prinsengracht 96. Uiteraard zijn ook mensen van andere afdelingen/regio's van harte welkom en om het zelfs sterker te zeggen; alle JD leden uit de hele wereld worden geacht hier aanwezig te zijn, dus tot dan.

Onder voorbehoud; op 25 mei is er binnen de regio de interregionale Themadag Schiphol met een excursie en een forumdiscussie. Milieu, economie en Europa; alles kan er aan de orde komen. Opgave en informatie bij David Kuijper, tel 020-254006.

Tuut tuut tuut, de groetjes van Kees Beze-mer

Regio Brabant bruist!! door Saskia Daru

Je zou het nauwelijks geloven, hoeveel activiteiten de laatste tijd worden georganiseerd in Brabant. Eerst die huiskamerbijeenkomst over humanisme die zeker geslaagd was. (Wist je dat Coby, die mevrouw van het HV heel enthousiast over ons was?!) Wat dacht je van de maasdag, en het forum over ethnische minderheden? En die huiskamerbijeenkomst over de praktische toepassing van emancipatie was zeker niet zo slecht dat je je kon veroorloven die te missen.

Hoewel Brabant zonder meer de gezelligste regio van het land is gaan een aantal bestuursleden volgend jaar nokken. Kleine kinders worden groot en vliegen het nest uit. Kortom, we kunnen je hulp goed gebruiken om het volgend jaar nog bruisender te maken dan het afgelopen jaar.

Adri, Marc en Dorine blijven Brabant wel trouw. Bij hen kun je ook volgend jaar nog terecht. Ik vlieg er letterlijk tussenuit. Iedereen heel prettige vakantie en vast toch tot volgend jaar.

Groetjes, Sas.

Midden-Oosten reis door Roald Schoenmakers

Op 11 december jl. vertrok een Nederlandse jongerendeleгатie naar het Midden-Oosten, voor een bezoek aan Egypte en de General Union of Palestine Students (GUPS). Ik nam hier namens de JD aan deel. Het delegatiebezoek stond in het kader van een Exis-project waar ook de CDJA, JOVD, SIB en YMCA-Nederland in deelnemen. In februari zal een nog een delegatie naar het Midden-Oosten gaan, ditmaal naar Israel en wellicht de bezette gebieden. Hier zal Erica Jaspers voor de JD in participeren. Hiervan zal in een latere Demo het verslag volgen.

Ons bezoek aan dit contrastrijke land duurde slechts vijf dagen en beperkte zich tot de hoofdstad Cairo. Cairo is een waanzinnige stad. Een planologische nachtmerrie van de eerste orde! Er wonen ongeveer net zoveel mensen als in Nederland: 14 miljoen. Er is slechts een zeer beperkt metronet zodat alles en iedereen zich over de weg voortbeweegt. De autoclaxon is het alloverheersende geluid van Cairo. Er is een zeer grote woningnood; dit leidt tot absurde tafereelen zoals in enkele wijken waar mensen krotten op elkaar bouwt totdat het flatgebouwen worden. Een aardbeving zou catastrofale gevolgen hebben! Cairo is ook een stad met grote culturele schatten, die in meer dan veertig eeuwen zijn vergaard.

We hadden een reeks van uiterst interessante gesprekken met onze Egyptische gastpersonen. Met politici, diplomaten, journalisten en bedrijfsleiders. Het gesprek was meestal onderverdeeld in twee delen: een deel over de situatie in Egypte en daarna over de rol van Egypte in de internationale politiek. De binnenlandse problemen waar Egypte voor staat zijn gigantisch en complex. Het land bevindt zich in een delicaat democratiseringsproces waarin vooral de schrijvende pers meer vrijheid krijgt. Verder komen er ook steeds meer partijen, soms worden er zelfs partijen op dwang van de rechter gelegaliseerd.

Ook vindt er een liberaliseringsproces plaats die de particuliere sector meer vrijheid en een groter aandeel in de economie geeft. Het model van Egyptisch socialisme van Nasser is al zo goed als verdwenen. Het is ondoenlijk om alle problemen in dit verslag te noemen; de belangrijkste zijn echter de enorme bevolkingsgroei, de vervuiling van de Nijl en de preciaire toestand

van de economie, vooral de landbouw. Je moet je voorstellen dat bijna alle mensen in Egypte afhankelijk zijn van de Nijl, bijna iedereen woont in de nabijheid van deze grote rivier. Vervuiling ervan, of een verandering van de waterspiegel leidt dan ook tot zeer ernstige problemen voor de 55 miljoen inwoners.

Ik geloof dat Egypte de sleutel vormt tot de vrede in de regio. Mij werd het in alle gesprekken die wij hadden duidelijk dat de interne problemen topprioriteit hadden en dat men rust wilde om deze te bestrijden. Hoewel Egypte zeer veel uitgeeft aan defensie, is het geen land meer met agressieve bedoelingen. Men heeft het liefst dat er een duurzame vrede komt tussen de Arabische landen en Israel. Men zou dolgraag met Israel willen samenwerken om de Sinaiwoestijn te irrigeren. Onze Egyptische gesprekspartners, waarvan Ali Lodfi, ex-premier en huidige Senaatsvoorzitter, de belangrijkste was, zeiden dat alleen het Palestijnse vraagstuk een duurzame vrede in de weg stond.

GUPS in Tunis

Na ons geslaagde verblijf in Egypte, vlogen wij naar Tunis. Daar werden wij opgehaald door enkele bestuursleden van de Palestijnse Studenten Organisatie (GUPS). Ook ons verblijf in Tunis werd een groot succes. We waren ondergebracht in een zeer luxueus hotel alwaar wij de eerste avond tijdens het diner met onze gastpersonen alras over het Palestijns-Israelisch conflict discussierden. Hoewel wij slechts een weekeinde in Tunis verbleven, hadden we zeer interessante ontmoetingen. Ondermeer met Khaled Al Hassan, een topadviseur van Arafat wat betreft internationale politiek. We verbleven drie uur bij hem en spraken over filosofie, geschiedenis en politiek. Het was een zeer interessante man om mee te praten.

Wat tijdens andere gesprekken ook al duidelijk was geworden, kwam ook hier weer naar voren. Hoewel de Palestijnen op dit moment opteren voor een eigen staat, dat het gevolg moet zijn van een internationale vredesconferentie, staan zij op lange termijn toch het zogenaamde democratisch Palestina voor. Een staat met het grondgebied van het huidige Israel plus de bezette gebieden. Hierin moeten Joden en Palestijnen dezelfde rechten hebben.

Ook hadden wij een gesprek met Achmed al Bir, een gedepoteerde Palestijn uit Gaza. Hij vertelde ons over het dagelijks leven onder de bezetting en over de intifada. Het werd me meer en meer duidelijk dat deze situatie onhoudbaar is voor Israel. De Palestijnen zullen de bezetting nooit meer accepteren.

Het hoogtepunt voor mij was het bezoek

aan een weeshuis van Palestijnse kinderen. Een aantal van hen was overlevende van de slachtpartij in de vluchtelingenkampen van Chabra en Chatilla in Libanon. We werden zeer gastvrij ontvangen en zij lieten ons hun kamers en tekeningen zien. Velen van hen waren echte kunstenaars; hun tekeningen hielden bijna allemaal verband met Palestina en de intifadah, maar ook met hun traumatische ervaringen. Arafat was gezien de posters en foto's op hun kamers duidelijk hun grootste idool. Michael Jackson was een goede tweede. Ik heb enkele mooie vriendschappen gesloten en hoop er spoedig weer eens terug te keren. Toen het bekend werd dat ik door naar 'Palestina' zou reizen en Jeruzalem zou gaan bezoeken kwamen velen spontaan naar me toe om over 'hun land' te vertellen. Zelfs voor de tweede generatie vluchtelingen die nog nooit een voet in 'Palestina' heeft gezet was het toch hun thuisland.

Palesrael

Israel dus of toch Palestina? Omdat ik van mijzelf geloof een zekere mate van objectiviteit te bezitten, had ik besloten, om mijn objectieve zienswijze te kunnen handhaven, een privéreis aan het delegatiebezoek te koppelen aan Israël. Eerst vlogen we met de delegatie terug naar Cairo en vervolgens vertrok ik samen met Albert Jan Stam van de YMCA naar Jeruzalem. We gingen met de bus. Het was een reis van slechts acht uur over vaak bizarre wegen. In de bus maakte ik kennis met twee Israëlische meisjes die samen op vakantie in Egypte waren geweest. Ook dit was dus mogelijk, realiseerde ik mij. Met een van hen raakte ik in gesprek en later ben ik nog bij haar thuis geweest in Ramat Gan bij Tel Aviv en zij heeft mij Tel Aviv laten zien. Het was een van de vele Israeli's die ik heb gesproken. Ik ontdekte bij allen het gevoel van onzekerheid en angst, maar ook van arrogantie waar ik echter heel makkelijk door heen prikte. Het boeiendste gesprek was met een militair uit Beer Sheva. Hij was een Lukudnik, maar hij had zeer vooruitstrevende ideeën. Hij vertelde mij dat velen in Israël nadachten over een confederatie met de Palestijnen en dat dit voor hem de enige optie leek, hoewel hij wel onzeker was of het zou werken. "De Joden en Palestijnen zijn tot elkaar verdoemd," zei hij. "Er wonen vele Palestijnen in Israël, er wonen veel Joden op de Westbank. Of we willen of niet, we zijn van elkaar afhankelijk." In een Palestijnse staat in de bezette gebieden geloofde hij niet. "Dat zou een monstroom zijn! Een beetje Gaza hier, een beetje Westbank daar, dat heeft geen toekomst," zo redeneerde hij. Alleen door samenwerking in een soort koopelstaat zouden beide volkeren de eisen

van de 21e eeuw aankunnen. Later bleek hij een docent informatica te zijn aan de universiteit. Hij had meer gemeen met die adviseur van Arafat dan ik ooit had kunnen vermoeden.

In Jeruzalem werd ik overtuigd van het gelijk van beide mannen. Zo rond de oude stad zag je overduidelijk de mixture van volkeren en culturen. De Klaagmuur staat op nog geen honderd meter van het tempelplein met de el aska moskee met daar tegenover een voor Arabieren zeer belangrijk gebouw, de omar. Hier steeg volgens overlevering Mohamed ten hemel. Ook de Christelijke invloed was hier duidelijk te merken. Het was eerste kerstdag. Jeruzalem is het symbool voor de noodzaak van vreedzame multiculturele samenleving. Het alternatief is genocide of volkerenmoord. De uitslag van het keuzeproces zal hopelijk leiden tot een voorbeeld van een multiculturele samenleving, eentje die als voorbeeld zal dienen voor de hele wereld.

Terug

Toen ik op Tweede Kerstdag weer thuis was na nauwelijks vier uur in het vliegtuig te hebben gezeten naast een officier van Justitie uit Los Angeles, realiseerde ik me weer eens hoe verdomde klein deze aardkloot is geworden. Ik was vastbesloten om binnen de JD opnieuw een werkgroep te helpen opstarten over het Midden-Oosten. Inmiddels is deze door de VVP in het leven geroepen. De activiteiten zullen naast de boeiende inhoudelijke discussies van praktische aard zijn. Erica bezoekt in februari Israël, we bezoeken beiden een conferentie over het Palestijns-Israëlisch conflict in Den Haag en de werkgroep zal meehelpen met het ontvangen van de delegaties die dit jaar naar Nederland zullen komen. We zullen contacten leggen met Palestijnse en Israëlische organisaties in Nederland en als alles goed loopt zullen we trachten een reis naar het Midden-Oosten te organiseren in 1990. Samenwerking zal hiervoor gezocht worden met de andere politieke jongerenorganisaties in Nederland.

**STEUN CHILI EN
PARAGUAY**
uit solidariteit met andere
mensen die democratie willen.

Project of Solidarity with Chile and Pa- raguay.

Dat in Chili de mensenrechten jaren achtereen systematisch geschonden zijn weten we allemaal. Dat dat ook in Paraguay gebeurt is minder bedend maar verbaast ons niets. We zijn het roerend met elkaar eens als dit onderwerp wordt aangesneden; de stoute dictators moeten plaatsmaken voor een gekozen regering. De eerste stap naar een land met respect voor de mensenrechten is het verkrijgen van democratie.

Wel, er is goed nieuws. De onder druk gezette dictaturen zijn geforceerd om dit jaar nog verkiezingen uit te schrijven. In Paraguay op 1 mei en in Chili op 14 december. Echter de omstandigheden zijn in beide landen niet echt optimaal. De dictatuur heeft alle middelen in handen. Genoeg geld voor TV campagnes en grote advertenties in kranten. De oppositie werkt keihard. Iedereen moet bereikt en opgeroepen om te gaan stemmen. Mensen moeten overtuigd worden van het feit dat er geen reden is tot angst en dat het stemmen van groot belang is wil er een kans op verbetering van levensomstandigheden optreden. Hard werken maar bijna zonder geld. Hoe maak je pamfletten zonder schrijf of copiermachine? Hoe bereik je mensen aan het andere eind van het land zonder vervoersmiddelen?

Maria de la Paz uit Paraguay en Fernando de Telleria uit Chilo bezochten Europa en vertelden hoe hard ze nu hulp uit het buitenland konden gebruiken. De tijd was kort en er moest nog veel gebeuren.

IFLRY, the international federation of liberal and radical youth, een organisatie waar de JD lid van is, nam deze noodkreet ter harte en startte een campagne ter ondersteuning van de oppositie. Voor het luttele bedrag van \$8 kan een ieder ondersteunend lid worden van de PLRA (liberale partij) te Paraguay of de PLR in Chili.

Het is nu aan ons, vrijzinnig democraten, om deze actie van harte te ondersteunen. De verkiezingen moeten slagen met gelijke kansen voor iedereen!

Drink eens een biertje of twee minder en stort vandaag nog \$8 of f17,- op girorekening 5093345 t.n.v. I de Beer, Leiden. O.v.v.; solidariteitsactie en het land waar je je steun aan geeft (liefst allebei natuurlijk) Je membershipcard rolt dan zo snel mogelijk in je brievenbus.

Nog even dit; alleen doneren is natuurlijk ook mogelijk. Bedenk dat iedere gulden van levensbelang kan zijn.

¡Hola! Ingrid de Beer.

Paris '89 event door Elwin Lammers, IS

Maandagmiddag, 21 augustus, 16.30, Parijs, lekker zonnetje (hoop ik), zo'n 5000 jongeren uit de hele wereld om je heen: de opening van het Paris '89 event. Een grootste gebeurtenis waarmee de vier internationale koepels van politieke jongeren organisaties (christen-democraten, socialisten, conservatieven en liberalen/radicalen (IFLRY)) de Franse Revolutie gaan vieren, en alles waar die revolutie voor stond. Met een officieel programma van o.a. lezingen, fora en debatten, maar ook met rallies, sportwedstrijden en noem het maar op. En met alles wat er daarnaast georganiseerd gaat worden, met 'informele discussies' met een Chinese communist of een Amerikaanse conservatieve, met parties en met alles wat je ook nog maar kunt bedenken wat iets gezellig maakt.

Met andere woorden, het wordt leuk. En er gaat een groep JD-ers heen, dus waarom zou jij niet meegaan? De kosten voor de hele week zijn 100FF (£30,-) voor een accommodatie in tenten, FF500 voor jeugdherbergen, van zondag 20 augustus t/m vrijdag 25 augustus. Daar krijg je ook ontbijt voor. Avondeten zal goedkoop aangeboden worden. Wat betreft vervoer kun je twee dingen doen: zelf zien er te komen (je interrail aanpassen ofzo) of vanuit Nederland meegaan. Op het moment wordt samen met de JS, JOVD en CDJA onderzocht hoe dat het goedkoopste kan. En wat de taal aangaat: Frans spreek ik ook niet, Engels is wel handig, maar het hoeft echt niet vloeiend te zijn.

Natuurlijk heb je nu nog vele vragen: ik moet dit kort houden. Maar ik heb telefoon (en ook je regio-bestuur heeft uitgebreidere informatie via de Orgi gehad). Wil je meer weten, wil je je aanmelden (tot 1 juli, dan zijn de meeste vakantieplannen wel gereed en weet je ook of je niet toch 23 augustus dat ene hertentamentje hebt), wil je je onder voorbehoud aanmelden, wil je meer informatie, bel dan: 071-170666.

De JD gaat, je gaat toch zeker mee? Tot ziens in Parijs.

ZEVEN DAGEN ITALIË

Milaan, Rome, Sienna: Je bent erbij voor f395

DIT GROOTSE POLITIEK CULTUURELE EVENEMENT vindt plaats van 14 t/m 22 oktober aanstaande, negen dagen totaal. Hier is het dan herfstvakantie, in Italië nazomer. De JD gaat zijn grootste buitenlandse activiteit tegemoet, langer en verder weg dan ooit. Het zorvuldig samengesteld programma is zijn geld meer dan waard. Er is uiteraard aandacht voor de rijke culturele historie. Da Vinci's 'laatste avondmaal' en Pinacotea Ambrosiana in Milaan. Daar ook aandacht voor een van de belangrijkste industriën van Italië, de auto-industrie, en een ontmoeting met collega's van de Critica Liberale. In Rome het seminar over Media en Europese cultuur politiek met onze zuster Gioventu Liverale Italiana, een bezoek aan het Italilaans parlement en voor de liefhebbers bezichtiging van de Sint Pieter, colosseum en jForum Romano. In vliegende vaart gaan we door naar Siena, een universiteitsstadje met een uniek historisch centrum. Dit, en een bezoek aan de Nederlandse ambassade in Rome, een excursie naar een wijngaard en enige vrije tijd zijn de ingrediënten van IL JD'ISSIMO IL MEGLIO: de Italië excursie '89.

De Italië commissie is al enige maanden bezig met een gedegen voorberei-

ding. Deelnemers krijgen t.z.t. een gedetailleerd programma en een voorbereidingsboekje. Aanmelden doe je door te bellen met Elwin Lammers (071-170666) of met een ander lid van de commissie (Fleur Rieter, Tom Mikkers of Hein Jaarsma). Een kaartje naar het JD secretariaat kan ook. De aanmelding is alleen geldig als je ook de aanbetaling van f150 op giro 701386 t.n.v. Jonge Democraten, Den Haag o.v.v. Italië excursie over maakt. (Deze aanbetaling is zo hoog om jullie te 'helpen budgetteren', je krijgt hem terug als je je tot twee maanden voor vertrek afmeldt). In de reissom is inbegrepen reis, verblijf op basis van halfpension in **hotels en annuleringsverzekering.

Haast je want vol = vol

IL JD'ISSIMO
IL MEGLIO

AGENDA

mei

25 interregionale schipholexcursie A'dam, Utrecht, N-Holland

juni

2 en 3 oprichting afdeling Groot Den Haag

4 kaderdag in het gebouw van M50 aan de Oude Gracht in Utrecht

6 Binnenhof excursie

10-11 LB beleidsweekend

12 deadline ORGI 4

17-18 scholings en vormingsweekend

26 deadline DEMO 6.4

28 verschijnen ORGI 4

juli

augustus

15 deadline DEMO 6.5.

21-26 Paris '89 evenement

september

23 spreekvaardigheidstraining

30 kaderdag

oktober

14-22 IL JD'ISSIMO IL MEGLIO

november

11-12 ALV in Apeldoorn

Landelijk Bestuur

Voorzitter (Vz)

Erik Hordijk

Struisenburgdwarsstraat 80

3063 BV Rotterdam

010-4143551

Vice-voorzitter Politiek (VVP)

Marc Roza

Morra 50

..... Heereveen

053-895067

Vice-voorzitter Organisatie (VVO) a.i.

Roel van der Poort

Stevinweg 6

9752 PC Haren

050-348217

Algemeen Secretaris (AS) a.i.

Bob van Varik

Copernicusstraat 76

2561 XB Den Haag

070-638049

Penningmeester (Pm)

Gaston Siegelaer

Goudplevier 80

5348 ZG Oss

04120-34447, di-do 's avonds 045-710029

Internationaal Secretaris (IS)

Elwin Lammers

Oude Rijsburgerweg 40

2342 BC Oegstgeest

071-170666

Secretaris Scholing en Vorming (SSV)

Ellen Kleverlaan

Van Baerlestraat 52

1071 BA Amsterdam

020-733767

Secretaris Public Relations (SPR) a.i.

Rick Rudzik

Hengelosestraat 279

7521 AW Enshede

053-355374

Secretaris Ledenwerving en Materialen (SLWM)

Michael Sonder

Gerard Doustraat 144

7606 GE Almelo

05490-10594

JONGE DEMOCRATEN

vrijzinnig democratische jongerenorganisatie

Den Haag, 2 maart 1990.

Er kan heel wat fout gaan in het productieproces van de Demo. Er wordt nu hard gewerkt om enig orde in de chaos te brengen. 24 Uur per dag wordt er tussen nu en 4 maart gewerkt om de Demo en contributie op tijd bij jullie in de brievenbus te laten deponeren. Dit gekke velletje dient om de dingetjes die niet correct zijn alsnog recht te zetten. Overigens is het mogelijk dat door het race-werk ook op dit velletje de nodige typefouten het geheel zullen verfraaien.

Goed, dan barst ik los:

Het maagdelijk wit velletje in de congresbijlage dient om je aantekeningen en ontboezemingen op kwijt te kunnen raken.

Arjan Bos (PM) woont in Amsterdam en zijn postcode is 1072 XJ.

En, wat heel belangrijk is, bij de congresbijlage ontbreekt de voorstellen tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement. Deze voorstellen volgen bij deze:

Wijzigingsvoorstellen Huishoudelijk Reglement

Indieners: Hans Huysmans e.a.

1. In hoofdstuk 5 (van regio's) artikel 41.

- lid 5b vervangen door:

het lidmaatschap van enig vertegenwoordigende of bestuurlijk lichaam van welke nationale politieke partij dan ook.

- lid 5c vanaf "noch" vervangen door:

noch met het lidmaatschap van enig bestuurlijke lichaam van andere nationale politieke jongerenorganisatie dan de JD.

2. In hoofdstuk 6 (van afdelingen) artikel 46.

- lid 4b vervangen door:

het lidmaatschap van enig vertegenwoordigend of bestuurlijk lichaam van andere nationale politieke partijen dan D66.

- aan lid 4c toevoegen:

noch met het lidmaatschap van enig bestuurlijk lichaam van andere nationale politieke jongerenorganisatie dan de JD.

In de resolutie 'Genethiek voor de mens' is een zinsnede weggefallen:

regel 3, na "genetische informatie" toevoegen: 'niet te kennen en om in die informatie'.

Dan maak ik er nu een einde aan, onze excuses voor het feit dat we nu maar liefst twee inlegvellen in de Demo moesten stoppen.

Dit inlegvel is niet van de redactie afkomstig.

DEMO

vrijzinnig democratisch jongeren magazine

jaargang 6 no. 4/5

DUBBEL NUMMER! 48 pagina's

Thema: **Onderwijs**

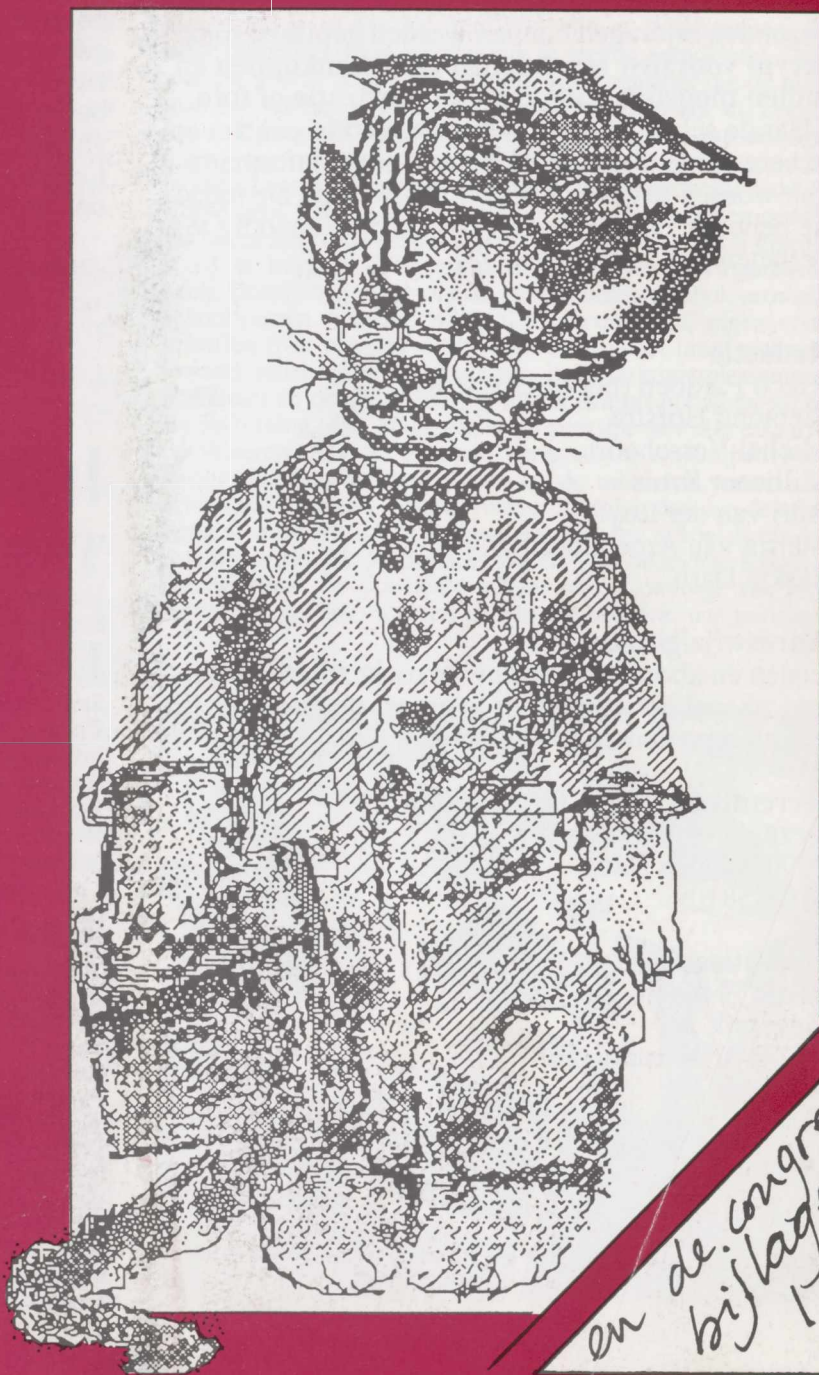
Gaat het slecht met het onderwijs?
Moet er bezuinigd worden of moet er
worden geïnvesteed?

*interview met
experts:*

- Ike Overdiep
- Bob Koning (NCW)

En verder:

- China teveel door
een roze bril beke-
ken
- Schandaal in de
politiek
- Interview met PLO
vertegenwoordiger
Afif Safieh

*en de congres
bijlage
!*

COLOFON

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongeren organisatie 'Jonge Democraten'. DEMO verschijnt 6x per jaar. Toezending aan leden is gratis. Voor abonnerenden: stort f20, op giro 701386 tnv penningmeester JD, Den Haag; o.v.v. 'abonnement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen (f1,75 per stuk excl. verzending) door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD.

PLAATSINGSREGELS

Er is voor de DEMO een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het HR van de JD. Plaatsingsregels zijn vastgesteld door de redactie, en op aanvraag kunnen daarover inlichtingen worden verstrekt. Ingezonden bijdragen kunnen worden geplaatst mits **getypt voorzien van koppen en tussenkoppen en indien mogelijk voorzien van illustratie of foto**. Maar de schrijver wordt verzocht vooraf contact op te nemen met de hoofdredacteur, zodat informatie kan worden gegeven over vormvereisten. De redactie behoudt zich het recht voor stukken zonnig te verbeteren of in te korten.

Redactie

Rikco Pardoen (hoofdredacteur)
Siebrand Hofstra
Michel Verschoor
Millicent Kruis
Adri van der Luyt
Martin van Amersfoorth
Saskia Daru

Adreswijzigingen

Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen zo snel mogelijk door te geven aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten.

secretariaat Jonge Democraten

Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-858109

Redactieadres:

Rikco Pardoen
Geinwijk 3
1103 AP Amsterdam
020-980142

Van de redactie

Hoe is het leven zonder DEMO? Vraag het niet aan de redactie want die heeft de laatste tijd niets anders aan het hoofd gehad. Oorzaak: onze ooit trouwe drukker ORON in Utrecht kondigde plotseling aan op vakantie te gaan. Weken later bleek dat hij failliet is gegaan. Dus hebben we twee DEMO's moeten combineren. Vandaar dit superdikke nummer met ook nog een congresbijlage. In de congresbijlage vindt je onder andere de vacature Hoofdredacteur DEMO. Inderdaad: ik treed af. Na 1 jaar met veel plezier het verenigingsblad te hebben gecoördineerd, moet ik meer aandacht geven aan mijn studie. Overigens blijf ik lid van de DEMO redactie. Adri van der Luyt heeft zich gekandidideerd voor mijn opvolging, meer kandidaten mogen volgen. Bedenk wel dat het een zware en tijdrovende functie is, die redactionele ervaring vereist. Tot ziens op het congres op 11 en 12 november.

Rikco Pardoen

Inhoud

Thema:

Het dilemma van de werkgevers 3
Een soort middenschool... 5

En verder..:

Studenten in lust en in nood 7
China te lang door een roze bril bekeken 9
Interview met A.Safieh 11
Reakties op DEMO artikelen 12
Brief uit het Harde 14
JD nieuws 15
NIEUW: 'De laatste pagina' 19

Tweede helft

Schandaal in de NLse politiek 20
De kern van het milieuprobleem 22
Mensenrechten op de Filipijnen 24
Paris '89 verslag 25
Revolucie in de JD 27
Congresbijlage 29
Brief uit het Harde 43
JD nieuws 44
De laatste pagina 47
Agenda 48

De kwaliteit van het onderwijs deel 3

Het dilemma van de werkgevers

door de leden van de werkgroep Onderwijs

THEMA
onderwijs

De overheid heeft veel te veel regels bedacht. Het onderwijs is hierdoor te weinig flexibel geworden. Scholen kunnen hun lesprogramma's zo niet inrichten naar hun eigen wensen en mogelijkheden. In alle onderwijsvormen, van basisschool tot universiteit moeten de instellingen grote vrijheden krijgen.

Aan het woord is de heer Jacobus Johannes Hendrikus (Bob) Koning. Na 20 jaar als docent in het onderwijs werkzaam te zijn geweest, werd hij beleidsmedewerker onderwijszaken bij het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond (NCW).

Na In 't Veld en Van Wieringen zijn de werkgevers aan de beurt. Kortom: de werkgroep Onderwijs presenteert deel drie uit de serie over de kwaliteit van het onderwijs.

Is volgens u de kwaliteit van het onderwijs in de afgelopen tien jaar gestegen, gedaald of gelijk gebleven?

We hoeven niet eens zo erg ontevreden te zijn over de kwaliteit van het onderwijs tot nu toe. Maar het gaat er om de kwaliteit nog verder te verbeteren. Het is nodig om de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt bij te houden. Daar hebben zich geweldige technologische ontwikkelingen voorgedaan, de organisatie van bedrijven wijzigt zich voortdurend en dat stelt andere eisen aan kennis- en vaardigheidsniveau's van mensen. Bestaande opleidingen hoeven op zichzelf kwalitatief niet slechter geworden te zijn, maar je kunt ze wel verbeteren door ze aan te passen aan deze tijd. Een van de grote problemen van het huidige onderwijsstelsel is het grote aantal drop-outs. Soms komt het voor dat 40% van de mensen die aan een opleiding beginnen die opleiding niet afmaken. Een deel daarvan stroomt weliswaar elders in het onderwijs weer in, maar dan is dat toch op zijn minst een omweg.

Zou je dat probleem op kunnen lossen door mensen op latere leeftijd een opleiding te laten kiezen, één van de doelstellingen van het middenschool idee?

Nee, die discussie is in het verleden verkeerd gevoerd. Het is niet zo dat je leerlingen moet laten kiezen op 12 of op 16-jarige leeftijd, maar op de leeftijd waarop ze daar zelf aan toe zijn. Kijk bijvoorbeeld maar naar het kabinetvoorstel Basisvorming. Aan de ene kant een pakket algemeen vormende vakken voor iedereen, waarbij je probeert leerlingen zo lang mogelijk bij elkaar te houden en daarmee keuzeveranderingen tussentijds mogelijk te maken. Tegelijkertijd wordt er ingespeeld op verschillen die er tussen leerlingen zijn, in niveau, in inhoud en in tempo. Het voorstel van dit kabinet combineert

zo de mogelijkheid van uitstel van keuze met snel kunnen kiezen als je er aan toe bent. Wel zijn er kritiekpunten. De meer beroepsgerichte vakken zijn te weinig ontwikkeld. Deze worden vooral gezien als vangnet voor jongeren die de algemeen vormende vakken niet aankunnen, terwijl wij zeggen dat ook jongeren die voldoende kennis hebben om de algemeen vormende vakken aan te kunnen, op positieve gronden moeten kunnen kiezen voor de meer beroepsgerichte vakken. Vervolgens worden aan de basisvorming allerlei eisen gesteld die het in feite onmogelijk maken om het in deze vorm gerealiseerd te krijgen. Onder druk van de onderwijsorganisaties heeft Deetman gezegd dat de minimumlessentabel voor alle schoolsoorten overeind blijft. Elk hiervan heeft eigen voorschriften over hoeveel uren Frans en hoeveel uren wiskunde iemand moet hebben gehad. Als je de minimumlessentabel handhaaft en de urenverdeling overneemt uit het wetsvoorstel Basisvorming, dan blijkt dat in de praktijk niet met elkaar te combineren. Als de overheid eenmaal de eindtermen heeft vastgesteld van het kennisnivo en de inhoud waaraan de scholieren minstens moeten voldoen, laat het dan aan de scholen zelf over om dat te organiseren. De ene school heeft dan drie uur wiskunde per week nodig en voor de andere school is dat twee uur. En een derde school zegt: 'Sommige van mijn leerlingen hebben twee en andere hebben drie uur per week

nodig om het zelfde nivo te bereiken.

Maar kunnen al die scholen dat wel aan?

Veel scholen, vooral de kleinere, zijn daar zelfstandig niet toe in staat. Voor een gedifferentieerd aanbod heb je scholen van een redelijke omvang nodig. Dan denk je aan samenwerkingsvormen zoals je die ook op de universiteiten ziet. Je kunt aan de ene universiteit ingeschreven staan, terwijl je de vakken volgt op de andere. Iedere school denkt dat een zelf gedaan onderwijsaanbod ook zelf uitgevoerd moet worden. Dus als er een vak als techniek wordt ingevoerd, dan moeten daar dus een lokaal en docenten voor komen. Het NCW vindt dat men beter kan samenwerken met instellingen die dat al hebben, bijvoorbeeld een LTS. Ik denk dat er over dergelijke mogelijkheden in het onderwijsveld te weinig creatief wordt nagedacht.

Dan moeten christelijke scholen ook gaan samenwerken met openbare scholen. Is dat uit principiële oogpunt niet problematisch?

Samenwerking tussen christelijke en openbare scholen wil ik niet voorschrijven, maar ik wil het ook niet onmogelijk maken. Het moet best kunnen dat een protestants-christelijke school zijn leerlingen voor bepaalde vakken naar een openbare school stuurt, maar dan moet het ook omgekeerd kunnen: het is tweerichtingsverkeer. Maar als een school zegt: 'Ik wil toch persé mijn leerlingen bij een andere school van dezelfde denominatie onderbrengen, alleen dat is dertig kilometer verderop, dan moet dat ook kunnen. Het gaat er nu trouwens niet alleen maar om basisvorming mogelijk te maken. Het is voor ons een hoofdfilosofie dat de overheid veel te veel regels heeft bedacht, waardoor scholen te weinig flexibel zijn geworden om het lesprogramma in te richten naar de eigen wensen en mogelijkheden. In alle onderwijsvormen, van basisschool tot universiteit, moeten de instellingen grotere vrijheden krijgen.

Aad Nuis, Tweede Kamerlid van D66, heeft enige tijd geleden een plan gepresenteerd waarin gekeken werd naar samenwerkingsmogelijkheden voor universiteiten. De Vrije Universiteit en de Universiteit van Amsterdam zouden bijvoorbeeld gezamenlijk een cluster vormen. Hoe staat u tegenover zo'n idee, of tegenover eventuele fusies van universiteiten?

Wij denken dat grotere eenheden in het onderwijs in principe leiden tot minder verspilling van overheidsgelden en dat studenten en scholieren er bovendien meer keuzemogelijkheden door krijgen. Ik wil niet direct een uitspraak doen over twee universiteiten, maar bijvoorbeeld de VU en de UvA zijn twee universiteiten die in dezelfde regio liggen en die best onderling een taakverdeling zouden kunnen afspreken. Of universiteiten op de lange termijn ook zouden willen fuseren, is alleen een zaak van die instellingen zelf."

Harmonisatiewet

De Harmonisatiewet vind ik een vrij ingewikkelde wetgeving waarin geprobeerd wordt zaken te regelen die moeilijk beheersbaar blijken te zijn. Als werkgevers zitten we met een dilemma: aan de ene kant vinden we dat de overheid haar uitgaven in de hand moet houden en ook Onderwijs en Wetenschappen moet daar zijn aandeel aan leveren. Aan de andere kant pleiten we ervoor dat mensen zich voldoende kunnen voorbereiden op de arbeidsmarkt en dat kan er toe leiden dat een verhoogde

deelname aan het onderwijs leidt tot kostenoverschrijdingen.

Volgens Roel in 't Veld, voormalig directeur-generaal op het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, is de studieduurverkortings vooraf doorgevoerd in verband met de behoefte bij het bedrijfsleven aan jonger kader...

Dat vind ik een te scherpe formulering. Het is eerder zo dat het bedrijfsleven heeft geconstateerd dat wetenschappelijke opleidingen hoe langer hoe langer gingen duren en op grond daarvan heeft gevraagd of er niet tot een andere structurering gekomen kon worden. Als mensen op een jongere leeftijd bij een bedrijf binnenkomen, hebben ze meer mogelijkheden om zich aan te passen aan de specifieke behoeften van het bedrijf, aan de bedrijfscultuur. Aan de andere kant hoor ik bedrijven zeggen dat er ook nadelen aan verbonden zijn, want het zijn mensen die net dat ene jaartje missen aan levenservaring dat voor de persoonlijke vorming zo belangrijk is. We missen de persoonlijkheidskenmerken die we bij mensen met dat opleidingsniveau hopen aan te treffen. Op zich vinden we dat voor de meeste studierichtingen vier jaar voldoende moet zijn. Soms zijn de opleidingsprogramma's nog zo zwaar dat ze binnen vier jaar niet kunnen worden afgerond. Universiteiten zouden dan moeten proberen er wat ballast uit weg te snijden. We vinden het alleszins redelijk dat studenten er zes jaar over mogen doen en dat snelle HBO studenten kunnen doorstromen

"Je kunt beter twintig beslissingen nemen waarvan er achttien goed en twee fout zijn, dan twintig beslissingen op de lang baan schuiven."

naar het WO, waar ze een verkorte opleiding kunnen volgen. De toegestane studieduur van beide opleidingen mag je dan niet bij elkaar gaan optellen, zodat je er negen jaar over zou kunnen gaan doen. Tenslotte gaat het op kosten van de samenleving en kun je overheidsmiddelen ook elders inzetten. Uitzonderingssituaties moeten in de eerste plaats gecreëerd worden voor studenten die in een overmachtsituatie zitten en bijvoorbeeld door ziekte of een ongeval langere tijd niet hebben kunnen studeren. Vervolgens zou dat in beperkte mate ook mogelijk moeten kunnen zijn voor studenten die activiteiten naast hun studie ontplooiën. Bijvoorbeeld door bestuurlijke activiteiten te ontwikkelen in studentenverenigingen of door actief te zijn in politieke groeperingen. Ik ben er echter pertinent tegenstander van als cumulatief en limitatief opgesomd zouden worden in welke gevallen men

een uitzondering vormt. In de praktijk zal iedereen dan bij de planning van zijn studie en van zijn activiteiten zich er op gaan richten tot de uitzonderingen te behoren. De deelname aan uitzonderingen wordt dan zo groot, dat men geen uitzondering meer vormt. Het is aan de universiteiten om te bepalen wie daar een uitzondering is, maar binnen budgettaire kaders.

Praat- en overlegcultuur

Waar ik me in de vergelijking tussen Nederland en andere Europese landen nog het meeste zorgen om maak, dat is de vraag of wij in Nederland flexibel genoeg zijn om onderwijsinhouden snel genoeg aan te passen aan veranderende omstandigheden op de arbeidsmarkt, op technologisch gebied, enz. Andere landen kunnen zeer snel beslissen over onderwijsbeleid. In Engeland is in relatief korte tijd tot twee maal toe een zeer ingrijpende wetgeving met verregaande consequenties tot stand gekomen en doorgevoerd op basis van korte kabinetsnotities.

vervolg blz. 10

Interview met Ike Overdiep (FNV) 'Een soort middenschool met een individueel systeem..'

door de leden van de werkgroep onderwijs

THEMA
onderwijs

Ike Overdiep (29) is beleidsmedewerkster onderwijs van de Federatie Nederlandse Vakbewegingen. Zij is dus een logisch interview object voor de werkgroep Onderwijs. Haar uitgangspunt: betere toegankelijkheid van het onderwijs.

Op het basisonderwijs is nauwelijks bezuinigd, terwijl het aantal leerlingen met eenderde is afgenomen. Het valt dus wel mee?

Het hangt er vanaf waar je het tegen afmeet. Als je kijkt naar het slagveld onderwijs en ziet wat daar is aange-richt, dan kun je zeggen: misschien valt het wel mee. Maar je kunt je afvragen of je onderwijs op zichzelf wel als maatstaf moet nemen. Je moet niet vergeten dat de samenstelling van de groep leerlingen veel diverser is geworden. Er is een groot aantal buitenlandse kinderen, met name in de grote steden. Het ligt voor de hand, dat daar, als je die op een goede manier wilt opvangen, extra inspanning voor nodig is. Hetzelfde geldt voor kinderen, die moeilijkheden hebben met de stof. De groei van het speciale onderwijs is mede daaraan te danken, dat die extra inspanning juist niet kan worden geleverd. Daarbij zijn er wel bezuinigingen geweest, zoals de vierjarige maatregel. De onderwijstijd van kinderen die vier jaar oud zijn, wordt maar voor de helft vergoed. Een pure bezuinigingsmaatregel. Bovendien is er een poging gedaan om te bezuinigen op de kleine scholen, gelukkig uitgesteld door de val van het kabinet.

Is de samenvoeging van lagere school en kleuterschool positief te noemen? Gaan de kinderen niet te vroeg naar school?

Kinderen gaan op zich niet eerder naar school: vroeger gingen ze naar de kleuterschool als ze drie of vier jaar oud waren, nu gaan ze naar de basisschool. Vaak vloeien bij een fusie (van een lagere school en een kleuterschool) de kleuterleidsters af door de regel dat de langzittende mag blijven. De leraren van de lagere school krijgen in zo'n geval een aanpassingscursus, maar een feit blijft dat ze niet zijn opgeleid om kleuteronderwijs te geven.

Onlangs is het wetsvoorstel basisvorming controversieel verklaard. Wat is jullie mening over het wetsvoorstel?

Voor ons staat vast dat een keuze op de leeftijd van twaalf jaar te vroeg is. In de Mammoetwet zijn wel overbruggingen gebouwd, maar in de praktijk loopt dat heel slecht. Wat nog wel gebeurt, is dat leerlingen doorstromen van Mavo naar Havo, maar de overgang LBO naar Mavo of Havo is al veel lastiger. Het systeem blijkt dus niet zo te werken, dat iedereen uiteinde-

lijk daar komt waar hij zijn moet. Integendeel: er is een grote scheiding tussen het LBO aan de ene kant en het algemeen voortgezet onderwijs aan de andere kant ontstaan. Wij vinden daarom dat de keuze moet worden uitgesteld, ook gezien de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Er moet een bredere basis voor iedereen komen, iedereen moet tegenwoordig kunnen lezen en schrijven, al was het alleen maar om voorschriften te kunnen lezen. Inmiddels raakten CDA en VVD daar ook van overtuigd, mede dankzij de lobby van de werkgevers. Maar het wetsvoorstel dat er nu ligt met veertien verplichte vakken en twintig procent eigen keuze, schiet tekort. Je zadelt scholen op met de verplichting om een grote aantal vakken te geven en dus veel meer personeel in dienst te nemen of om te scholen. En omdat je de verschillende scholen handhaaft, zullen rijke ouders hun kinderen toch weer naar het gymnasium sturen.

Men zou moeten streven naar een soort middenschool met een individueel systeem: een soort Montessorisysteem. Daarin is diversiteit mogelijk: slimmere kinderen kunnen zich nader in de stof verdiepen. Onderzoek heeft uitgewezen, dat slimme kinderen voordeel hebben bij dit systeem: doordat ze gestimuleerd worden de stof uit te leggen aan kinderen, die niet goed kunnen meekomen, of doordat ze gestimuleerd worden iets extra's te doen. Heel vaak wordt in VVD-kringen gesuggereerd dat de begaafde leerlingen geremd worden; je ziet dat dan juist het omgekeerde het geval is.

Men zou moeten streven naar een soort middenschool met een individueel systeem: een soort Montessorisysteem. Daarin is diversiteit mogelijk: slimmere kinderen kunnen zich nader in de

stof verdiepen. Onderzoek heeft uitgewezen, dat slimme kinderen voordeel hebben bij dit systeem: doordat ze gestimuleerd worden de stof uit te leggen aan kinderen, die niet goed kunnen meekomen, of doordat ze gestimuleerd worden iets extra's te doen. Heel vaak wordt in VVD-kringen gesuggereerd dat de begaafde leerlingen geremd worden; je ziet dat dan juist het omgekeerde het geval is.

Er wordt vaak gesteld dat de kwaliteit van ons Hoger Onderwijs laag is. Wat is jullie mening?

Er is natuurlijk op het Hoger Onderwijs fors bezuinigd, maar wij vinden niet dat de kwaliteit van het Hoger Onderwijs omhoog moet ten koste van alles, door bijvoorbeeld een strengere selectie van de studenten. Voor ons blijft de toegankelijkheid van het onderwijs voorop staan. Als werkgevers klagen over de kwaliteit van het onderwijs, dan moeten zij dat zichzelf verwijten: zij hebben druk uitgeoefend om te bezuinigen.

In de Harmonisatiewet worden HBO en universitair onderwijs gelijkgesteld. Is dat terecht?

Groepen die langer hebben gedaan over de weg naar de universiteit, zoals degenen die de omweg hebben moeten maken via Havo, MBO en HBO of andere bezigheden hebben gehad

Als werkgevers klagen over de kwaliteit van het onderwijs, dan moeten zij dat zichzelf verwijten: zij hebben druk uitgeoefend om te bezuinigen.

DEMO

(kinderen opvoeden, werk) worden in feite door de begrenzing gestraft, terwijl ze wellicht hele goede studenten hadden kunnen zijn. Ik snap ook dat niet iedereen tot in lengte van dagen op de universiteit kan zitten. Dat kost de samenleving teveel geld, maar voor deze groepen pakt het heel negatief uit. De voorgesteld gelijkshakeling zou heel mooi zijn als het zou werken, maar in de samenleving worden HBO en universiteit anders gewaardeerd. Je moet dus de mogelijkheid handhaven om van de HBO door te stromen naar de universiteit.

ma's te vergelijken in Europees verband en te kijken in hoeverre de diploma's dezelfde kwalificaties opleveren en te onderzoeken waarvoor aanvullende cursussen zullen moeten worden georganiseerd.

Studeren studenten te weinig? Er wordt wel gezegd dat de leerlingen zouden kunnen bijverdienen als ze persé langer zouden willen studeren.

Ten eerste zijn er mensen die er de tijd en de ruimte niet voor hebben, omdat de studielast al zo zwaar is. Ten tweede zou je er dan voor moeten zorgen dat er banen zijn, want anders zou je het zwart werken stimuleren en er voor zorgen, dat MBO-ers en minder geschoolden worden verdreven door studenten die toch niet zoveel eisen op het gebied van werkomstandigheden hebben.

Wat zou de eventuele gelijkshakeling van diploma's in de EG kunnen betekenen voor Nederland?

In internationaal verband moeten we daar nog goed over onderhandelen. Neem bijvoorbeeld het beroep loodgieter: de beloning daarvan is sterk gebonden aan de diploma's die je daarvoor hebt. Als het diploma van een Portugese loodgieter gelijkgesteld wordt met het Nederlandse, terwijl hij maar de helft hoeft te kunnen en maar eenderde hoeft te verdienen, krijg je een soort sluiproute van goedkoop personeel. Overigens denk ik dat het op grote schaal wel zal meevallen omdat de taal altijd een drempel zal zijn. We zijn nu bezig de diplo-

Dan wordt je bijna achttien en denk je dat je meerderjarig en zelfstandig wordt. Je vraagt dus je studiefinanciering aan. Je vult je formuliertje in en stuurt het op. Geen probleem, denk je. Een maand later krijg je het terug, je vroeg studiefinanciering vanaf juli, maar je school stopt de eerste van die maand. Wil je in aanmerking komen voor overbruggingsfinanciering? Knarsetandend denk je, 'nee, ik wil liever geen geld, stel je voor dat ik het uitgeef...!'

Weer vul je braaf alles in. Dan blijkt je vergeten te hebben in te vullen dat je nog niet getrouwd bent. 'Ho even, ik ben achttien! Wat denk je wel?' Goed weer netjes ingevuld.

Mijn dossier moet inmiddels een aantal a4-tjes dikker zijn in Groningen. Weer valt er een informatiseringsbankenvolp in de bus. Mijn handtekening met potlood gezet. Okee, stomme fout, ik geef het toe. Maar welke eikel van een leraar liet ons alle formulieren ook al weer met potlood invullen?

Bijna verscheur ik het papier, maar ik weet me net te beheersen. Ik krijg een strookje om indien nodig veranderingen aan te brengen. Ik wordt uitwonend, het is dus inderdaad nodig. Kwaad geworden zie ik dat mijn naam verkeerd is gespeld. Ze kunnen in Groningen dus geen U van een V onderscheiden. Of althans die lui op de Kempkensberg 4-6. Ik vul het in.

Blijkbaar heb ik het te laat ingestuurd, ik was op vakantie. Ik kreeg namelijk vanmorgen een brief in de bus. Ze hadden rekeningnummer zoveel niet aangetroffen op naam van S. DARV. Nooit meer achttien, alsjeblieft.

Saskia DarU

De ondergang van de studentencultuur

Studenten in lust en in nood

door Martin van Amersfoort

OPINIE

*Daar waren eens drie studentjes,
Drie vrienden in lust en in nood;
Ze sprongen zo moedig de wereld in,
En de wereld - trapte ze dood.*

Zo begint een meer dan honderd jaar oud gedicht van Piet Paaltjens. In het verdere verloop nemen we kennis van de verschillende manieren waarop de studentenlevens eindigen. De eerste student stierf een vroege en snelle dood in Zuid-Amerika, waar hij vocht voor de waarheid. Zijn leven smoorde in het bloed van de revolutie. De tweede wijdde zijn leven aan de wetenschap. Hij stierf een langzame dood. De jongste, zo vervolgt Paaltjens, trof het lot het akeligst. Hij kreeg een baantje en trouwde met een zo niet mooie, dan toch wel zeer rijke vrouw. Deze tot burger verworden student was er het ergst aan toe, want hij was al dood terwijl hij leefde.

Het hier geschetste beeld van Paaltjens is nog altijd van toepassing op de huidige student. In dit artikel krijgen we in ieder geval enige aanwijzingen voor het feit dat de wrange moraal van de dichter nog steeds geldt: het studentenleven is vergankelijk.

verandering

Studenten nemen al van oudsher een aparte plaats in in onze samenleving. De modale student is jong, houdt zich bezig met complexe en gewichtige zaken als wetenschap en cultuur, en onderscheidt zich van zijn leeftijdgenoten door de wijze waarop hij (of zij) het dagelijks leven inricht. Student zijn betekent verandering van je leven; soms ook wel van de wereld. Studenten zijn immers bij uitstek wereldverbeteraars. Terwijl het proletariaat inzakte door verburgerlijking, en de marxisten daardoor de hoop op de Revolutie moesten opgeven, kwam de stem van het Verzet juist van de zijde der studenten. Sommige filosofen hebben zelfs hun theorie aangepast naar aanleiding van de studenten protesten in 1968. Nu vormen studenten en niet het proletariaat het revolutionaire potentieel van de maatschappij. Philip de Veller (20), student en tevens de enige corpbal met geitewollen sokken, is het daar helemaal mee eens: "De studenten zorgden en zorgen nog steeds over de gehele wereld voor grote maatschappelijke ommekeren. Zij hebben nu eenmaal de intellectuele capaciteit om misstanden te signaleren, en het jeugdig enthousiasme om daadwerkelijk actie te ondernemen teneinde hun idealen te verwezenlijken. Maar dat is in Nederland waarschijnlijk allemaal voorgoed

verleden tijd." Twintig jaar na de Maagdenhuisbezetting is het dan ook akelig stil in studentikoos Nederland. Er komt wel enig rumoer uit deze hoek, maar dat is afkomstig van geruzie binnen de door een bestuurscrisis geteisterde studentenvakbond. Hoe anders ging het er aan toe in China! De Chinese studentenbeweging was springlevend. Zeven weken lang werd het plein van de Hemelse Vrede bezet. Ze betoogden voor vrijheid en democratie, en ze leverden felle kritiek op de welig tierende corruptie van partijbonzen. Ouwe lullen moeten weg, zo klonk het in het Chinees. Echter, ook deze studentenrevolutie was vergankelijk. Begin juni werd het plein van de Hemelse Vrede schoongeveegd. Mensen en illusies werden door tanks vernietigd. Duizenden studenten stierven een snelle en gewelddadige dood. De macht, zoals Mao zei, kwam eens te meer uit de loop van een geweer.

dodelijke fabriek

We trekken de analogie met het gedicht van Paaltjens door. Het lot van het tweede studentje in een hedendaagse context plaatsen is echter wat moeilijker. Dit studentenleven liep dood in de vruchteloze pretenties van de wetenschap. Maar de grote bek van die wetenschap is al redelijk dichtgeslagen door de inspanningen van Popper en Khun. Er is echter een ander spook dat door de universiteit waart. Het is een monster dat de burcht der kennis ombouwt tot een onderwijsfabriek, tot een kruispunt van vraag en aanbod. Door de telkenmale terugkerende bezuinigingsrondes, de trieste realiteit van de Selectieve Krimp- en Groei-rapporten - gepresenteerd door de macht in Zoetermeer, moet het cultuurbastion nu inspelen op studenten- en arbeidsmarkt. De maatschappelijke relevantie van wetenschappelijke opleidingen wordt nu gemeten aan economische criteria; ons land heeft niets aan werkloze academici waarin veel geld is geïnvesteerd. Disciplines zonder bestaansrecht in de onderwijsfabriek worden samengevoegd tot interdisciplines, afgekeken van het o zo succesvolle bedrijfskunde-model. Deze "vernieuwing" betekent geld uit Zoetermeer en vooral nieuwe studenten. En daarmee arbeidsplaatsen. Dr. Percy Lehning, docent politicologie in Rotterdam, zag zijn wetenschappelijke opleiding verdwijnen naar Leiden, en hij verzorgt nu onderwijs voor studenten van het meer praktijkgerichte bestuurskunde. Lehning: "Mijn angst is dat door het opkomen van de kundes straks de wetenschappelijk georiënteerde opleidingen ingeperkt, afgesneden of helemaal verdwenen zijn. In een wetenschappelijke opleiding behoort meta-theorie te zijn: even achteroverleunen, nadenken over wat de implicaties zijn van de instrumenten die je hanteert. Misschien is de bestuurskunde wat dat betreft teveel gefixeerd op de relatie tussen be-

rend voor deze wetenschapper, maar studenten hebben geen trek in meta-theorie. Zij zien bestuurskunde liever als een "harde management-opleiding". En Roel in 't Veld, bestuurskunde professor, zei op de dag van zijn oratie in de Volkskrant dat zijn studenten "praktisch ingesteld" waren, dat zij "absoluut geen gezeur" willen, maar dat zij daarentegen "kritisch vermogen" en "ideologische kennis" ontberen. Wat er met bestuurskunde gebeurt is wellicht symptomatisch voor wat er elders in Nederland gebeurt. De wetenschapper wordt gemangeld tussen het crisisbeleid van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen enerzijds en het nieuwe type student dat de poorten van de burcht der kennis betreedt anderzijds. Het tweede studentje sterft als wetenschapper een langzame dood in de Onderwijsfabriek.

verburgerlijking

Wat eens het proletariaat overkwam, dat gebeurt nu met studenten. De stijging van het studentenaantal in de jaren zestig haalde het een en ander uit de elitaire sfeer, en deze frisse wind die door de universiteiten woei culmineerde tot een wijd verbreid studentenprotest. Echter, het nog toegankelijker worden van het wetenschappelijk onderwijs betekende voorts de massale komst van nog meer nieuwe studenten: de frisse wind was de voorbode van een totale overstroming. Massa betekent middelmaat. Ook de studentenpopulatie verburgerlijkte. Student van Veller ziet dit met lede ogen aan: "Mensen van allerlei inslag banen zich een weg naar deze hoogst mogelijke vorm van onderwijs, en beschouwen onze eerbiedwaardige instelling als een school, waarin ze zoveel mogelijk "over" moeten gaan om het uiteindelijke "diploma" te halen. Zij kennen de roemruchte geschiedenis van het studentenbestaan niet. Zij hebben nooit gehoord van de Goliarden uit de later Middeleeuwen; de varende luyden die als verheven intellectuelen vrij en onvervaard van het leven genoten en zich ontplooiden op een waardige wijze. Het enige ideaal dat het grootste deel van het huidige studentenbestand voor ogen staat, is het stichten van een eigen gezinnetje, met liefst een meisje en een jongen." Deze studenten zijn al dood terwijl ze leven. Ze zijn niet geïnteresseerd in wetenschap; prefereren daarentegen "praktische" studierichtingen, om volgens het yuppie-ideaal een snelle carrière te kunnen maken. Ze zijn kritiekloos geworden en voor hen staat cultuur synoniem aan "duf" en "saai". De filosoof Rudolf Steiner schreef dat het (traditionele) nut van universiteiten was gelegen in het feit dat jonge mensen even vrij konden zijn van maatschappelijke verplichtingen. Studeren was een adempauze voor bezinning. Met de huidige toestand komt daar evenwel niets van terecht. Ook al omdat het aantal vrijheidsgraden voor bezinning en ontplooiing steeds kleiner wordt in verband met de twee-fasenstructuur. Indien wij van het voorgaande de balans moeten opmaken, dan kunnen we vaststellen dat de moraal van Piet Paaltjens zeker voor de jaren tachtig opgaat. Het studentenleven is dan inderdaad vergankelijk te noemen. Het studentenprotest in China haalde niets uit; de macht blijft zitten waar die zit, en dat alles ten koste van vele studentenlevens. De Universiteit is niet meer wat ze geweest is; het is een doodlopende weg voor de "ware" student, maar een adequaat cursusinstituut voor de materialistische burgerman. De huidige studentenpopulatie als de bloem der natie? Een zuur verhaal! Ondanks deze ontwikkelingen lopen er nog optimisten rond. Drs. Jos de Mul, filosoof en docent wijsgerige antropologie aan (of all places) de Erasmus Universiteit (yuppie-instituut bij uitstek), is er zo een. Volgens hem is er geen reden om aan te nemen dat de studentenbeweging dood is. In veel actiegroepen hebben juist studenten een belangrijke speerpuntfunctie.

"

De studenten van nu zijn al dood terwijl ze leven. Ze zijn kritiekloos geworden, en voor het staat cultuur gelijk aan 'duf' en 'saai'. Er wordt geprobeerd zo veel mogelijk 'over te gaan' en het 'diploma' te halen.

"

Toch kun je dan tegenwerpen dat actiegroepen anno nu een anachronisme vormen in het no-nonsense tijdperk. De Mul vindt van niet: "Je kunt het huidige tijdsbeeld plaatsen in een breder maatschappelijk perspectief. Vooral qua mentaliteit zie je golfbewegingen. Er zit een zekere dialectiek in: een bepaalde beweging roept haar tegenkrachten op. De no-nonsense gedachte van de jaren tachtig is zeker de antithese van het activisme en de democratiseringsbeweging van de jaren zestig en zeventig. Maar we mogen niet zwart-wit denken. Op dit moment heb je en no-nonsense en activisme." "Een Shell-blokkade zal zal dat bedrijf er zeker niet toe bewegen om uit Zuid-Afrika te vertrekken. Maar het gaat niet om het directe materiële resultaat. Die actie is er veeleer op gericht om de publieke aandacht te trekken. Jarenlang actie voeren van milieugroeperingen hebben immers de publieke opinie dermate weten te veranderen dat we nu zoiets als het Milieu Beleids Plan kennen."

Volgens de filosoof duiden bepaalde ontwikkelingen -in de lijn van zijn dialectische schema- zelfs op een synthese: binnen het managers-bolwerk neemt de belangstelling toe voor congressen, seminars en dergelijke, die te maken hebben met bepaalde zingevingsaspecten, al dan niet religieus. Aan de andere kant is een actiegroep als Greenpeace uitgegroeid tot een efficiënte organisatie, waarbij de samenwerking met Veronica opvalt. De meest verderfelijke onder de omroepen nog wel.

De antithese in de jaren tachtig en de synthese in de jaren negentig? Misschien wel. Voorwaarde is dan wel een grondige mentaliteitsverandering onder studenten, een terugkeer naar de studentikoze 'basics' van wetenschap, cultuur en politiek.

"

De no-nonsense gedachte van de jaren tachtig is de antithese van het activisme en de democratiseringsbeweging van de jaren zestig en zeventig... Synthese in de jaren negentig?

"

Schendingen mensenrechten niet nieuw China te lang door een roze bril bekeken

door: Erik den Draak

CHINESE DISSIDENTEN VERDIENEN ONZE STEUN EN AANDACHT!

De recente gebeurtenissen in China hebben een voorlopige kentering gebracht in het denken over dit land. Tot voor kort was China enorm populair. China was het land met de 1 miljard consumenten en daarom voor zakenreizigers een geliefd doelwit. Hoe graag zou Philips niet die 1.000.000.000 consumenten voorzien van televisies, koelkasten, wasmachines, scheerapparaten en ladyshaves? China was ook het land van de 5000 jaar beschaving en daarom geliefd bij toeristen die culturele en culinaire reizen ondernamen naar dit onontdekte land, waar de burens tenminste nog niet geweest waren. De bijna kritiekloze bewondering van veel mensen voor China was niet helemaal terecht, mijns inziens. Ook voor 3 juni j.l. werden mensenrechten op grote schaal geschonden. De gebeurtenissen van de nacht van 3 op 4 juni staan dan ook minder op zichzelf dan het voor sommigen leek. "De wereld" liep jarenlang met oogkleppen op.

Kritiek op zaken, die in China gebeurden werden en worden nog altijd afgewogen tegen politieke en economische belangen. De reacties van de westerse leiders op de massamoorden in China waren relatief mild als je ze vergelijkt met de reacties op de moordoproep van de Iraanse geestelijkheid op de schrijver Salman Rushdie. Gezien het verleden is het aannemelijk dat westerse leiders aanzienlijk minder mild gereageerd zouden hebben wanneer deze massamoorden in bv. een Oost-europees land zouden hebben plaatsgevonden.

verleden

Een aantal zaken uit het verleden verschaften wellicht meer inzicht in de huidige vervolgingen, processen en, tegen de tijd dat u dit leest, ongetwijfeld plaatsgrijpende executies in China. OP het moment dat ik dit schrijf zijn de eerste doodvonnissen al uitgesproken. China is nooit mild geweest met het straffen van misdadigers. Samen met Iran is het het enige land ter wereld waar voor lichte vergripen het hoofd van de dader wordt geëist. Zedenmisdrijven worden zonder uitzondering met de dood bekocht. Het begrip zedenmisdrijf is in China zeer ruim; voor het organiseren van "dans- en sexfeestjes" zijn al meerdere personen opgeknoopt. Herhaalde diefstal overigens, ook van kleine zaken, wordt consequent gestraft met een nekschot.

De doodstraf is een achterhaald instituut, waar veel humanitaire en juridische bezwaren aan kleven. In 1977 al nam de VN een resolutie aan tot beperking en uiteindelijke afschaffing van de doodstraf. In te weinig landen is dit nog gebeurd, maar de wijze waarop deze straf in China wordt gedoseerd is op zich al een flagrante schending van de mensenrechten.

Mensen die openlijk bezwaar maken tegen het bewind in

China, wordt het zeer lastig gemaakt. Toen de bekende Chinese dissident Fang Li-zhi tijdens het bezoek van de Amerikaanse president Bush aan China op diens uitnodiging in wilde gaan om aan zijn banket deel te nemen, werd hij onderweg uit de auto gesleurd en teruggestuurd. Bush heeft hiervan nooit iets gezegd. Terecht merkte Fang Li-zhi later op dat Bush een dubbele moraal hanteert. Gorbatsjov wordt wel de les gelezen over mensenrechten, maar Deng Xiao-ping wordt over dit onderwerp niet lastig gevallen.

Inmiddels hebben Fang Li-zhi en zijn vrouw onderdak gekregen in de Amerikaanse ambassade, een situatie waarvan beide landen niet goed weten wat ze er mee aan moeten.

selectief kijken

In het Westen wordt heftig gereageerd op het racistisch onrecht in Zuid Afrika. De rassenrellen in China van enkele maanden geleden zijn door geen enkele politicus of organisatie in Nederland veroordeeld. Afrikaanse studenten in Nanking werden afgetuigd en beschuldigd van nogal een hoop lelijke dingen. De Chinese overheid stak geen vinger uit om het geweld tegen te gaan.

Maar niet alleen Nederland en andere westerse landen deden of hun neus bloedde; ook de individuele Afrikaanse landen lieten het erbij zitten. Alleen via de Organisatie van Afrikaanse landen werd een zwak protest gehoord. Dit gezamenlijke optreden voorkwam dat individuele landen politiek of economisch schade zouden oplopen.

In de wereldpolitiek is het streven bevolkingsgroepen naar een eigen staat een gevoelig punt. Denk aan de Palestijnse kwestie, de republieken in de Sowjet Unie e.d. Meestal wordt het streven naar vrijheid, democratie en zelfstandigheid ondersteund.

DEMO

Afghanen, Cambodjanen, Armenen en zwarte Zuidafrikanen kunnen op onze sympathie en steun rekenen.

Over de Tibetaanse kwestie wordt bij voorkeur gezwegen. Uit angst de betrekkingen met de Volksrepubliek China te beschadigen weigerde het Europees parlement vorig jaar nog de Dalai Lama officieel te ontvangen. Ook de Indiase premier Rajiv Gandhi, door herhaalde conflicten in het grensgebied met China eerste belanghebbende van een onafhankelijk Tibet, verklaarde bij een bezoek aan Peking de Tibetaanse kwestie tot een interne Chinese aangelegenheid. Hij zal geen anti-Chinese activiteiten op zijn grondgebied toestaan, verklaarde hij.

steun

Er zijn nog talloze andere voorbeelden te geven. De essentie is echter dat Chinese dissidenten onze steun en aandacht verdienen. Fang Li-zhi verdient net als Mandela, Sacharov of Walesa erkenning voor zijn strijd.

China heeft de "Verklaring van de Rechten van de Mens" nooit ondertekend. Het wordt nu duidelijk waarom: de kerkhoven en gevangenissen zitten vol met leeftijdgenoten die net als wij streven naar democratie. Het wordt tijd dat we ontwak

uit de droom van de 1 miljard consumenten en begrijpen dat Deng Xiao-ping niet de grote hervormer is waarvoor wij hem lang hebben aangezien, maar dat hij in hetzelfde rijtje thuis-hoort als Botha, Pinochet, Khomeiny, Stalin....

Deng Xiaoping

vervolg van blz

Terwijl wij in Nederland veel tijd kwijt zijn met praten, hele stapels papier ontwikkelen en dan tot de conclusie komen dat we er eigenlijk toch wel onze kritische kanttekeningen bij hebben, dat we er tegen zijn, dat het zo eigenlijk niet zou moeten en dat we het er in de volgende kabinetsperiode nog wel eens over zullen hebben. Nederland kent te veel een praat- en overlegcultuur. We moeten sneller beslissingen durven nemen; liever twintig beslissingen waarvan er achttien goed en twee fout zijn, dan twintig beslissingen op de lange baan schuiven. Laten we nu eens stoppen met die structuurdiscussies en de energie gebruiken voor inhoudelijke vernieuwing.

PLO vertegenwoordiger Afif Safieh: "We bieden ons aan als vriend"

door Rikco Pardoën en Elwin Lammers

Inter
nationaal

A

Afif Safieh werd in oktober 1987 benoemd tot vertegenwoordiger van de PLO in Den Haag. Hij werd geboren in Jeruzalem in 1950. Hij studeerde politicologie aan de Katholieke Universiteit van Leuven en in 1974 voltooide hij zijn 'cycle superieur en Sciences Politiques' van de Fondation Nationale des Sciences Politiques, Parijs. Hij was voorzitter van de Belgische afdeling van de General Union of Palestine Students (GUPS) van 1969 tot 1971 en had dezelfde functie bij de Franse afdeling van 1974 tot 1975. Tussen 1976 en 1978 was hij deputy-director van de PLO Observer Mission bij de Verenigde Naties in Geneve. In 1978 werd hij beleidsmedewerker Europese Zaken van het PLO hoofdkantoor in Beiroet. In 1981 ging hij terug naar België, waar hij tot 1985 als onderzoeker verbonden was aan het Centrum voor Europese Studies aan de Katholieke Universiteit in Leuven. Tussen 1985 en 1987 was hij gastdocent van het Center for International Affairs in Harvard. Voor hij naar Nederland kwam werkte hij een half jaar voor Al Fajr, een Engelstalig Palestijns weekblad, dat onder de titel *Self Determination* een boek publiceerde met de verzamelde artikelen van Safieh.

"De Palestijnen zijn de slachtoffers van de slachtoffers van Europa." Dat zegt Afif Safieh, de vertegenwoordiger van de PLO in Nederland. Op 22 maart sprak hij voor een bomvolle zaal de regio Midden Holland toe met als tegenspeler de Heer Simon van het Centrum voor Informatie en Documentatie Israël (CIDI). Later ontmoetten Elwin Lammers en Rikco Pardoën hem in het PLO kantoor in Den Haag. Een levendige barokke man met een, vanuit zijn referentiekader, heldere visie op de PLO en de wereldpolitiek.

In het PLO kantoor gaan de zaken zoals we dat in Nederland zeggen met de Franse slag. Het Nederlandse systeem van "u krijgt 30 minuten" waar men zich dan ook stipt aan dient te houden, geldt hier niet. Als we binnen komen in het kantoor, staat de tweede man van de PLO in Nederland de vloer te dweilen. Safieh zei gastvrij: "Kom maar woensdagochtend om tien uur." Maar dat betekent niet dat er dan ook geen andere mensen komen. En zo werden we ondermeer onderbroken door de entree van een op het eerste gezicht morsig ogende man, die later de ambassadeur van Algerije bleek te zijn. "Een persoonlijke vriend van mij," zegt Safieh die zich achteraf nog eens schriftelijk verontschuldigde voor de onderbrekingen. Want al heeft hij dan niet de Nederlandse punctualiteit, charme heeft hij des te meer.

Wat is uw status in Nederland?

Tot nu toe heeft dit kantoor de status van PLO informatiekantoor. We zijn de aangewezen tussenpersoon voor overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken en het parlement van Nederland. Het is ons doel om de status op te waarderen, zoals dat met ons kantoor in Parijs reeds is gebeurd. Dat heet nu *Délégation Generale du Palestine*, een status sie wordt bevestigd door het bezoek van Arafat aan Mitterand. De PLO vindt in Europa een steeds beter gehoor. Er zijn erg blij dat het bezoek van Lubbers en Van den Broek aan Israël en het teken stond van de kritische vriendschap. Israelisch

wangedrag werd aan de kaak gesteld. Nederland heeft ook een dynamische economische waarde voor Palestina. Palestijnse exporten uit de Gaza-strook, bijvoorbeeld die van sinaasappelen, worden bevorderd door Nederland. We willen de diplomatieke mogelijkheden van Nederland als bruggenbouwer benutten. Wij zeggen: we nodigen Nederland niet uit een vriend te verliezen, we bieden ons aan als een vriend erbij.

Wat verwacht u van Europa?

Ik denk dat de Palestijnen een andere visie op Europa hebben dan de Israeli's. Zij willen de Europese invloed klein houden omdat Europa kritischer is en meer druk op Israël wil uitoefenen dan de Verenigde Staten, om te komen tot een redelijkere houding van Israël. De PLO heeft altijd gezegd dat er in het Midden-Oosten een rol is die een acteur zoekt. Wij hopen dat Europa die acteur wil zijn.

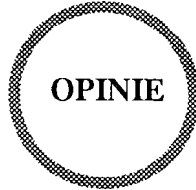
Hoewel Europa en de VS in één alliantie zitten, vinden wij dat Europa traditioneel een stijlvollere attitude heeft dan de VS. Misschien is het een gevolg van de, voor het overige deel pijnlijke, koloniale ervaring van Europa, dat men meer expertise heeft in Derde Wereld aangelegenheden. Het ligt ook dichter bij het Midden Oosten en is daardoor gevoeliger voor positieve of negatieve ontwikkelingen en dat gebied. De VS kunnen zich de oorlogssituatie in het Midden Oosten veroorloven, Europa niet.

Wat is Intifadah?

Als ik het moet definiëren, zou ik zeggen: de permanente uitoefening van soevereiniteit, zelfs onder bezetting. Het is meer dan stenen gooien. Het is een manier van leven. Het is het nemen van de verantwoordelijkheid van het nemen van beslissingen, op gebieden als educatie, cultuur enzovoorts. We oefenen de democratie die we willen zijn, waarin alle geledingen van de Palestijnse samenleving kunnen participe-

vervolg op blz.13

Reacties op DEMO artikelen

Dit stuk is geschreven naar aanleiding van het artikel "geknarsetand in het hellevuur" in DEMO nr 3 van dit jaar.

In bovengenoemd stuk worden geloof en mensen die geloven op een harde wijze aangevallen. Om duidelijk te maken dat zeker niet alle JD leden op die manier over religie willen praten, hierbij enige kritische kanttekeningen.

Het stuk is voor een gedeelte op een zeer ironische toon geschreven, welke in een serieuze discussie over godsdienst niet thuishoort. Ik citeer: "Het was opvallend dat de frequentie van hel- en verdoemenispreken toenam wanneer de kerk zich in een financieel moeilijke periode bevond. Want na zo'n preek gooiden de mensen van schrik veel meer geld in de collectezak." Het beledigende en overbodige van bovenstaande staat mijns inziens buiten kijf.

Aan het einde van het stuk wordt een beeld van religie gegeven waarbij de nadruk ligt op het grote misbruik dat ervan gemaakt wordt. In elk zichzelf respecterend artikel zal men de verschillende argumenten pro en contra naar voren toe brengen en een afweging maken. Hiertoe is in het stuk geen enkele poging gedaan. Slechts de negatieve punten zijn gegeven en dan ook nog vanuit een eigen visie, welke zeker niet door iedereen gedeeld wordt.

In het stuk wordt de heer Schutte, die in dezelfde DEMO een interview geeft, het citaat "AIDS is de straf van God" in de mond gelegd. Als men het desbetreffende interview met de heer Schutte leest, blijkt dat zijn uitspraak vele malen genuanceerder is dan "AIDS is de straf van God".

De voorgaande kritiek gaat voornamelijk over de manier waarop het stuk geschreven is. De kritiek is echter fundamenteel. Ik denk dat geloof voor iedereen een persoonlijke zaak is. De manier waarop personen daar invulling aan geven, bijvoorbeeld door het lid zijn van een kerkgenootschap, doet aan het persoonlijke geen afbreuk. Deze gedachte mis ik in het bovengenoemde stuk.

Ik vindt het jammer dat het stuk in de DEMO geplaatst is. Ik vraag mij af of dit de manier is waarop wij binnen de JD met mensen, die er een bepaalde visie op na houden, moeten omgaan. Het stuk getuigt van een intolerantie die, volgens mij, niet thuishoort in ons "vrijzinnig gedachtengoed".

Erik Hulshof

Naschrift Rikco Pardoën

Het artikel is door mij geschreven om de keerzijde van religie te laten zien ten einde te voorkomen dat we er door een roze bril naar zouden kijken. Jouw reactie is zo'n typisch roze-brilgeval. Op de vraag: "Ziet u AIDS als een straf van God, iets waarmee hij ons waarschuwt?" antwoordt Schutte: "Nou, in die zin: Ja." Hoe bedoel je, genuanceerder? Niet uit Schuttes mond.

Ik bestrijd de stelling dat het artikel intolerant zou zijn. Ik ben niet tegen het geloof en ook niet tegen gelovigen. Het gaat om religies die misbruik maken van hun volgelingen en/of intolerant zijn. Dat zijn gedragingen die niet goed te keuren zijn, ook niet wanneer men het aan een Godsdienst ophangt.

Wat de persoonlijke zaak betreft, die geloof volgens jou is: dat is jouw mening en het is ook de mijne. Christenen zijn echter geen personalisten. Het is God die de mens heeft gemaakt en over hem regeert, vinden zij. Wij zijn rentmeesters van de schepping en moeten daarmee naar Gods wil omgaan. "Hebt uw naaste lief als uzelf en God bovenal", is Christus' samenvatting van de Tien Geboden. Je kijkt hier dus door een vrijzinnig democratische bril.

Dubieus vind ik je laatste alinea. Waar ik een interview met doorn-in-mijn-oog Schutte besluit te plaatsen, om hem vervolgens in een eigen artikel te bekritisieren, vind jij het 'jammer' dat mijn artikel geplaatst is! Mag deze JDer ook gebruik maken van zijn vrijheid van meningsuiting? Wie is er nu eigenlijk intolerant? Er zit een verschil tussen intolerant zijn en kritiek leveren op. Het ene is niet, het andere wel vrijzinnig-democratisch.

Reacties op de DEMO Rikco Pardoën

Er komen ten opzichte van de grote hoeveelheid kopij relatief weinig ingezonden brieven binnen bij de redactie over de inhoud van de DEMO. Door het redactionele beleid om persoonlijk getinte stukken een lagere prioriteit te geven wordt hiervan vervolgens ook weer heel weinig geplaatst. Daarom nu een korte bloemlezing uit de reacties op de afgelopen DEMO's.

De meeste reacties waren er op het artikel van Elmer Klaasen in 6:1. Onder de kop 'Vijf jaar JD: zandbak of kweekvijver?' schreef hij dat de JD een 'eigen jongerenorganisatie voor D66' was. Twee brieven volgden: één van Hein Jaarsma en één van Bram van Uchelen. Hein: "De JD is een organisatie naast en niet in D66, die zich ten doel stelt politieke vormingsactiviteiten tot stand te brengen in overeenstemming met de doelstellingen van D66". Bram van Uchelen viel vooral over Klaasen's typering van hem met de kwestie van de tomaten, "welke mij blijven achtervolgen", aldus Van Uchelen. Ook bestreed hij de stelling dat de huisstijl was geïnspireerd door die van Veronica; "Dat mocht de JD willen!"

De breuklijnen van de coup destijds werden -helaas- weer even zichtbaar. Jaarsma noemde Elmer's artikel "Klaasiaans", hetgeen moest staan voor het geven van een onjuiste en subjectieve voorstelling van zaken. Van Uchelen's artikel was nog feller, zij het ook ludieker. "Taalvirtuoos" noemt Klaasens voorganger hem. Aan de andere kant (van de oude breuk) klaagden Marco de Ruyter en Josinta Sarkol over het 'brallerge' karakter van het 'Vrijzinnig Dagboek' van Rengert Elburg. "Maak daar alsjeblieft geen gewoonte van, de JD is er niet alleen voor studenten.", voegden ze er aan toe.

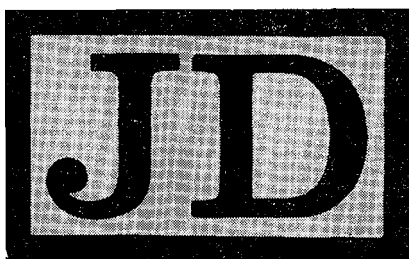
Op de tweede DEMO van dit jaar waren er weinig reacties, be-

halve wat opmerkingen over de weer iets mindere kwaliteit qua lay-out ten opzichte van zijn voorganger. De redactie was zelf overigens de eerste om te constateren dat men weer even een stapje terug deed. Er kwamen geen ingezonden brieven.

Met 6:3 (tot deze?) de mooiste ooit gemaakt werd dit weer goed gemaakt. Wat mondelinge kritiek was er op Rikco's felle artikel. Een redactielid zei dat het in Rikco's traditie 'past' om zo af en toe een vlammend controversieel stuk te produceren. De kritiek verstomde enigszins toen twee Nijmeegse doctoranden promoveerden op een studie die conclusies had die vrijwel identiek waren aan die van Rikco's artikel. Veel complimenten waren er voor de hoofdredactionele opzet van dit nummer: de keuze van het thema en de artikelen, hoewel een LB-er 'drie weken ziek was van de kop van Schutte'.

Heel vervelend is het wanneer je ontzettend veel aandacht hebt besteed aan een artikel en dan vervolgens moet constateren dat het niet geplaatst wordt. Daarover werd dan ook geklaagd. Vivienne Boels uit Zuidelijk Holland vond het zelfs 'belachelijk' dat haar artikel niet was geplaatst omdat het niet getypt was ingeleverd en dus niet aan de plaatsingsnormen had voldaan. Bij deze nogmaals mijn verontschuldiging aan een ieder wiens artikel niet geplaatst is, maar als je zo'n overschot hebt moet je gewoon keuzes maken. Schrale troost: ook van de redactieleden zelf zijn er veel artikelen niet geplaatst.

Al met al waren de reacties echter zeer positief. Zelfs vanuit de Tweede Kamer-fractie van D66 waren er complimenten. Het enige kritiekpunt, te weinig humor, wordt nu ook door de redactie opgepakt. Vooral Edy Mulié uit Amsterdam heeft zich hiervoor sterk gemaakt en kreeg daarvoor de steun van veel JD-ers. De redactie dankt haar voor dit zetje in de goede richting.

vervolg van blz. 11

ren. In Israelische gevangenissen zitten nu vijftien duizend Palestijnen. Daaronder bevinden zich de zes hoogste PLO functionarissen uit de

bezette gebieden. Toch gaat de strijd door. Het is een strijd van democratisering. We spreken nu over de pre-intifadah en de post-intifadah. De pre-intifadah was de periode waarin Israel erin was geslaagd de status quo te doen voorkomen als draagbaar, acceptabel en duurzaam. Israel wilde de Palestijnse kwestie van de diplomatieke prioriteitenlijst afvoeren. De intifadah heeft de diplomatieke arena gereactiveerd. Het heeft Israel getoond dat haar ideologie en filosofie aan erosie onderhevig zijn, vervuild zijn zelfs. De realiteit correspondeert niet meer met de droom, niet meer met het geïdealiseerde plaatje dat Israel propageerde over de situatie in het Midden Oosten.

Tien november was de datum waarop wij de zelfstandige staat

Palestina uitriepen. Dat is tegelijkertijd een droom en een realiteit. Het is een projectie van de toekomst en een anticipatie op het onvermijdelijke. Door de bezetting schort het nog aan de effectieve uitoefening van soevereiniteit, maar de staat is uitgeroepen en meer dan 19 landen hebben het erkend. De Israël's proberen de sensatie van de intifadah te ondernemen. Maar het doel van zowel de acteurs op wereldschaal als die op regionaal vlak zou niet het einde van de intifadah maar het einde van de bezetting moeten zijn. We zijn bereid onderhandelingen te starten. Ook wij zijn de Peace-Now beweging. We willen nu onderhandelen om het gebied te ontwapenen. De intifadah krijgt dan een ander doel: het herstructureren van de door 22 jaar bezetting ontworpen Palestijnse samenleving. Het doel is niet het verkleinen van de spanningen, maar het oplossen van conflicten.

De Israël's denken dat een Palestijnse staat een uitvalsbasis voor terrorisme zou worden.

Wat de Israël's doen is het projecteren van hun vroegere ervaringen op ons. Dat was het Ben-Gurion-model. Hij zei: "Laten we een deel van Palestina accepteren en ons dan zover uitbreiden als onze strijdkrachten kunnen reiken." Deze territoriale instelling heeft men nu al veertig jaar. Wat zij doen is hun onredelijke ervaring op ons projecteren. We zijn de slachtoffers van de slachtoffers van Duitsland. We vragen de internationale wereld om bescherming. Wij accepteren internationale troepen met VN-mandaat in ons land. Als dat geen garantie voor stabiliteit is, weet ik niet wat het wel zou zijn.

We wensen een serieuze regeling voor het gebied en accepteren elk redelijk verlangen dat dit kan bevorderen.

Israel wil niet met de PLO praten vanwege het internationaal terrorisme, dat de organisatie zou plegen en ook zou de PLO niet representatief zijn voor de Palestijnen.

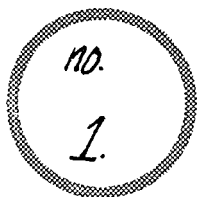
Het argument van terrorisme wordt misbruikt. Feit is dat Israel in vier specifieke dagen meer slachtoffers heeft gemaakt onder de Palestijnen dan de Palestijnen in veertig jaar onder de Israël's hebben gedaan. Ik wil niet ingaan op het filosofische debat van de gerechtvaardigde en ongerechtvaardigde daden van geweld. Ik vergelijk alleen de cijfers. Als Sjamir en Arafat aan een onderhandelingstafel zouden zitten, zou Sjamir een lange baard dan Arafat nodig hebben om zijn blozende wangen te verbergen. Elke dag vallen er drie tot vier doden en een dozijn gewonden onder de Palestijnen. Welke daad van terrorisme heb je de laatste tijd van de Palestijnen gehoord. Onderhandelingen zijn onafwendbaar en als we ooit onze staat hebben zullen wij een status quo acteur worden. Want we weten dat elke provocatie van onze zijde voor Israel een invitatie voor een invasie zal zijn. Ons belang is stabiliteit. De representativiteit van de PLO voor de Palestijnen is uit veel fact-finding onderzoeken gebleken. Het is niet onverwacht dat sommige Arabische landen of Israel pogen vraagtekens te zetten bij die representativiteit.

Kan een vliegtuigkaping een middel voor de PLO een middel zijn om het doel te bereiken?

Nee. Wat de PLO betreft worden er geen vliegtuigen gekaapt, deze vraag is hypothetisch.

Brief uit 't Harde

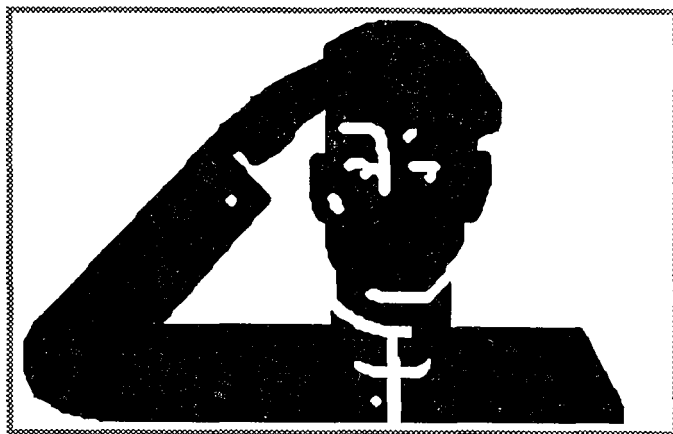
door Siebrand Hofstra

De diensttijd wordt door een ieder weer anders ervaren en gewaardeerd. Als je er als een berg tegenopziet, heb je grote kans dat het allemaal wel meevalt. Mocht je je er erg op verheugen, doordat je bv. veel geloof hecht aan het dynamische beeld dat de koninklijke drie ons in talrijke knap in elkaar gezette advertenties en sterspots voorhouden (stap in de wereld..., hee men, hee meid...-dat overigens een sterk gewijzigd vervolg kent als het uit menig dienstplichtig keel weerklinkt; de tweede regel wordt dan "doe je benen wijd", de strekking van de pointe laat zich raden), kan dat wel eens sterk tegenvallen. Veelal heb je als dienstplichtige eenzijdig, weinig verantwoordelijk of helemaal geen werk.

Zo sprak ik laatst een jongen die mij kond deed van de laatste opmerkelijke nieuwsfeitjes rond bekende sjowbissterren. Hij bleek de hele dag niet anders te doen dan de leesportefuije door te kijken, waarin zich, zoals bekend, nogal wat roddelbladen bevinden. Zijn eigenlijke taak, die hij ook nog met een ander deelde, was het herstellen van kapotte voertuigzeilen, die nauwelijks stukgaan en wanneer ze dat wel zijn, in een kwartier gerepareerd kunnen worden. Een treffend voorbeeld van ledigheid in het leger dus, een onderwerp dat de media de laatste tijd, en niet ten onrechte, hebben aangekaart. (Pas nu je in dienst zit pik je de berichten die met defensie te maken hebben op en verbaas je je over de veelheid ervan. Dit komt omdat je er nu een bepaalde binding mee hebt.) Of je je verveelt of je het er naar je zin hebt in dienst hangt sterk samen met in wat voor eenheid je terecht komt, met je functie en met de mensen met wie je te maken hebt. Zo zit ik nu bij de 115 herstelcompagnie in 't Harde, een kleine Technische Dienst-eenheid, waar een gemoedelijke sfeer hangt en waar men serviceverlenend (voertuigen, technische apparatuur e.d. wordt door de "klanten" - dit woord wordt echt zo gebruikt - aangeboden ter reparatie of onderdelen worden aan diezelfde klanten geleverd) en vrij individualistisch bezig is. Op dezelfde kazerne staan iedere morgen ook compagnieën in gevechtstenu buiten om eindeloos en massaal te marsen en in het veld te liggen en weet ik niet wat. Als zgn. zandhaas zou ik mij in ieder geval knap ongelukkig voelen.

Als maatregel om de verveling tegen te gaan zou een verkorting van de diensttijd kunnen dienen van veertien maanden naar een jaar of zelfs tien maanden. In die kortere tijd zou dan door door dezelfde persoon ongeveer dezelfde hoeveelheid werk kunnen worden gedaan. De andere kant van de zaak is echter dat defensie vaak erg veel geld uitgeeft aan de opleiding van dienstplichtigen, denk maar eens aan mijn rij opleiding. Verder is de totale opleidingstijd al gauw drie of vier maanden. Als de dienstplichtige dan na zeg ruim een half jaar zou afzwaaien, zou defensie maar erg korte tijd van de gedane investering kunnen profiteren. Een andere oplossing zou kunnen zijn om (nog) minder jongeren in dienst te laten gaan. Dan krijg je echter al snel een situatie dat het eerder uitzonde-

ring dan regel wordt dat iemand in dienst gaat. Dit zou door de betrokkene (of getroffene?) ook als een stukje ongelijkheid kunnen worden gevoeld.

Tenslotte zou ik enkele geconstateerde verschillen tussen opleiding en parate tijd willen noemen. Ten eerste impliceert de term "paraat" een constante toestand van hectiek en alertheid. Dit beeld moet krachtig worden uitgewist. Gebikkeld wordt er hoogstens in de opleiding. Daarna geldt vooral het devies "doe maar rustig aan, dan doe je al meer dan genoeg". Als tweede, en dit is het leuke, wordt de afstand tussen meerdere en minde-re veel minder groot of vervalt voor je gevoel gewoon. Dit ligt mede aan het feit dat men min of meer van elkaar afhankelijk is; er moet worden samengewerkt. Ook ligt de "devaluatie van de streep", zoals ik het maar even noem, hieraan ten grondslag. Bijna iedereen draagt nl. wel iets: de beroeps of bijteke-naars automatisch en veel dienstplichtigen worden ook bevorderd tot soldaat eerste klas of korporaal. Dit gebeurt automatisch door de functie die je vervult of kan (beperkt) gebeuren op voordracht (als een soort beloning, waardering) tot soldaat een door een meerdere. Ten derde reist nu de grote meerderheid elke dag op en neer, terwijl dat gedurende de opleiding nauwelijks gebeurde omdat het de eerste maand niet mocht en daarna vaak niet kon: de afstanden waren te groot. Nu zijn de afstanden soms nog groot, maar zoveel mogelijk wordt geprobeerd toch naar huis te gaan. Velen bezitten een eigen auto en om 's avonds ook nog eens op de kazerne te moeten blijven is voor velen een gruwelgedachte. Als laatste en meest vervelende: ik word voor "verse" uitgescholden. Ik ervaar dit als een groot onrecht omdat ik nu al een half jaar in dienst zit en ik mijzelf al een gelouterd militair voel (zongen wij 's avonds in Bergen immers niet "Bolle naar bed" voor de nieuwe lichter 89-2?). Maar hier in 't Harde ben je in de ogen van 88'ers natuurlijk weer aardig vers. Als geirriteerde reactie noem ik mezelf dan - met gespeelde onnozelheid - "ouwe poep"; wat weer tot schampere opmerkingen en hoongelach leidt. Maar eens zal ik lachen - de tijd heelt immers alle wonden. Mocht ik met mijn militaire bedevaart een wat softere indruk hebben gewekt, dan kondig ik alvast aan dat uw vrouwde briefschrijver meeloopt in de Vierdaagse. Sponsoring per kilometer is mogelijk. Dit geld geldt als een blijk van waardering en is mede ter voorkoming voor nog een voetreis (naar Rome ofzo) wat met de huidige primaire liquiditeiten van deze mede-Democraat als enig uitstapje haalbaar lijkt. (Gaston, waar blijft je bevrijdende girokaart als reactie op mijn declaratie van 66-1 ?)

Siebrand Hofstra giro 53.59.7.60

Werkgroepen, regio's en afdelingen

Werkgroep Onderwijs

Dat politiek spannend, uitdagend en vrijzinnig kan zijn, weet iedere Jonge Democraat. De vraag is echter met wat voor politiek de JD zich bezig moet houden. Politieke scholing, of ook anders?

Eén antwoord is sowieso bekend. De JD houdt zich bezig met sholen. Maar....daar is dan wel een werkgroep Onderwijs voor nodig!! En jij kunt meedoen. Wordt lid van de werkgroep Onderwijs en ontvang de notulen voortaan gratis thuis. De Euro-O.V.-kaart, kwaliteit, studieduur en -financiering, medezeggenschap. Al deze onderwerpen staan dicht bij jongeren en zijn spannend, uitdagend en vrijzinnig. Het is leuk en vrijzinnig om je er mee bezig te houden. Meld je aan bij Gerk Oberman (tel. 020-6640542) of bij de op de achterzijde van de DEMO vermelde vice-voorzitter politiek, Marc Roza.

Doe het nu!! Want straks is het misschien te laat !!

Uw werkgroep

Werkgroep Cultuur in de steigers

Als het aantal werkgroepen binnen de JD een gezondheids criterium zou zijn, dan is de JD een zeer vitale, onverwoestbare vereniging die het eeuwige leven allang heeft verkregen. Elk van deze werkgroepen behandelt bepaalde vraagstukken die deze complexe samenleving heeft voortgebracht.

Er is echter naar de stellige overtuiging van twee JD-leden (zie hieronder) nog één witte plek op de werkgroepenkaart. Deze betreft een onderwerp zonder welk geen enkele van de overige werkgroepen bestaansrecht zou hebben.

Dit onderwerp is het smeermiddel van de samenleving: de cultuur (red.: dit was toch geld?). Hoe communiceren we met elkaar? (taal), hoe uiten we ons? (kunst), hoe en door wie worden er restricties gesteld respectievelijk worden cultuuruitingen onderdrukt? (overheid). Dit zijn enkele van de basisvragen die de werkgroep cultuur als leidraden wil gebruiken. Wanneer wij goed op gang zijn gekomen willen wij specifieke onderwerpen gaan belichten, het liefst steeds in samenwerking met een andere werkgroep.

Om een voorbeeld te noemen: de posities van de culturele minderheden in het Europa zonder grenzen. Dit onderwerp kan heel goedgeëxploiteerd worden in samenwerking met de werkgroep Europa en bijvoorbeeld de regio Friesland.

Voor het construeren van een cultuurbouwwerk binnen de JD hebben wij natuurlijk bouwmaterial in de vorm van enthousiaste JDers nodig. Ga dus met ons aan de slag voor een goed fundament en bel hiervoor de aannemers: David Kuijper, tel. 020-254006, of Ingrid de Beer, tel. 071-122239. Ook kun je een briefje schrijven naar de Weteringstraat 22/4, 1017 SH Amsterdam. Degene met het meest originele idee maakt kans op een tropische verrassing...

Groot-Amsterdam

De regio's Groot-Amsterdam, Utrecht en Noord-Holland. Na een zeer succesvolle afsluiting van het politieke seizoen voor de Jonge Democraten in Amsterdam met een barbecue op de boot tegenover borrelcafe P96, zijn de voorbereidingen van de start van het nieuwe seizoen volop in gang. In samenwerking met de regio's Utrecht en Noord-Holland zal in dat nieuwe seizoen op 7 en 8 oktober aanstaande het jaarlijkse introductie-weekend worden georganiseerd; dit jaar in het teken van het Noordzee-milieu. Dit weekend is speciaal bedoeld voor nieuwe leden, nog niet actieve leden en andere geïnteresseerden en de kosten bedragen niet meer dan f 16,50 per persoon. Komt allen, zou ik willen zeggen. Opgeven of meer info verkrijgen kan bij David Kuijper, tel. 020-254006. In de volgende Demo meer over het AMSTERDAMS LUSTRUM op 7 november. Namens de gehele regio Groot-Amsterdam groet ik u,
Kees Bezemer

Brabant

Het zonnige zuiden trekt jaarlijks velen, maar sommige trouwe strijders zoeken het onbekende in Noordelijke of Zuidelijke mistige oorden.

Had regio Brabant een paar maanden terug nog een jong en druk bestuur, nu worden een groot aantal bestuursleden nieuwsgierig naar andere plaatsen en ongetwijfeld zeden. Xander blijft misschien nog wel even maar zeker niet definitief in Brabant. Ik ga naar Amsterdam. Marit gaat ook, maar die waren we al aan het LAKS kwijt geraakt. Dorine blijft nog even zuiderling maar gaat daarna Nijmegen versterken. Kortom Marc en Adri zitten een beetje eenzaam aan de bestuurstafel volgend jaar. Tenzij... tenzij. En jawel, er dient zich een nieuwe generatie bestuursleden aan! Wishful thinking? Misschien niet. We kunnen altijd actieve leden gebruiken, maar nu hebben we je domweg nodig! Meld je aan, of kom weer eens kijken.

Nieuwe mensen, nieuwe ideeën; bel Saskia (040-423814)

Groetjes, **Saskia Daru**

Groningen

De JD-Groningen loopt de laatste maanden als een trein: nadat in maart thema avonden over bejaardenbeleid en emancipatie zijn georganiseerd, heeft de JD-Groningen als oudste regio in mei haar eerste lustrum gevierd met een knallend feest.

Tevens vond in mei een thema@avond plaats over het minderhedenbeleid in de gemeente Groningen. Op 24 juni hebben we tenslotte een themadag over onderwijs georganiseerd in samenwerking met het Provinciaal Politiek Jongeren Kontakt Groningen. Via een intensieve samenwerking met D66 in de campagne voor de

Europese verkiezingen, eigen regiofolders en een speciale secretaris ledenwerving en opvang is de JD-Groningen drukdoende meer belangstelling op te wekken. Dat wij ook nu al

Werkgroepen, regio's en afdelingen

veel actieve leden hebben blijkt wel uit goed draaiende werkgroepen voor milieu, Europa en ontwikkelingssamenwerking. Voor meer info daarover kun je contact opnemen met: Erik Hulshof, tel. 050-180732, of Jan-Bertus Molenkamp, tel. 050-773503.

Als allerlaatste willen wij alvast jullie aandacht vragen voor een themadag in samenwerking met andere politieke jongerenorganisaties, waaronder Duitse jongeren, over vervoer en werkgelegenheid in de Nederlands-Duitse grensstreek. Deze dag zal nog in het najaar plaatsvinden. In ons regioblade Profiel zullen hierover nog nadere aankondigingen volgen.

Leiden

Zon: het activiteitenweerbericht van de afd. Leiden

Hoewel het bioritme van menig JDer danig in de war is door het prachtige weer, en menig schepsel zijn gerief al liggend in een tuinstoel in de zon vindt, is het zonnetje van de JD, de afdeling Leiden, zichzelf in ijver aan het overtreffen door een fantastisch programma voor na het zomerreces op te zetten. Niet alleen zijn er grootse ludieke acties bedacht voor de El Cid (Leidse kennismakingsweek), en de tweede kamerverkiezingen van september, ook is er gebrainstormd over activiteiten daarna. Met behulp van ons onovertroffen publiciteitsteam zullen we oude en gloednieuwe leden warm laten lopen voor o.a. de volgende activiteiten:

25 september: Grootste Milieuavond i.s.m. de drie andere grote POJO's (JEP verband). Voorzitter niemand minder dan Pieter Winsemius. Verder aanwezig: dhr. Van Lede (VNO), dhr. Van Stekelenburg (FNV) en Roel van Duyn (Groen Amsterdam).

7 en 8 oktober: Introductieweekend nieuwe stijl. Ook interessant voor de JDer die altijd al actief had willen worden binnen de JD, maar niet wist waar te beginnen.

Eind oktober: AAV 4. O.a. behandeling van de congressstukken.

Meer info over dit alles is te verkrijgen bij Carin Tiggelhoven (let op, nieuw adres: Morsweg 40A, 2312 AE te Leiden, tel. 071-140468) of ondergetekende. Ciao!

Ingrid

P.S.: Vergeet niet, als zonnetje Leiden niet bestond, zou het nacht zijn, ondanks de aanwezigheid van andere sterren!!! (vrij naar Herakleitos)

Noord-Holland

De regio Noord-Holland heeft er een nieuw orgaan bij: een periodiek genaamd Kopietje. Anders dan de naam doet vermoeden is dit tijdschrift geen plagiaat, maar origineel en kritisch van inhoud. Het volgt nauwkeurig alle manoeuvres van de jongste regio.

Zo werd in de eerste druk van dit regioblade verslag gedaan van de eerste huiskamerbijeenkomst op 28 april. Het centrale thema van deze bijeenkomst was AIDS. De avond ving aan

met een video van de stichting SOA, waarna de discussie gevoerd werd aan de hand van een aantal stellingen. De uitkomst van de discussie mag opmerkelijk genoemd worden. Men vond dat:

- * doktoren AIDS-patiënten niet mogen weigeren;
- * de huidige campagnes tegen AIDS te soft zijn en dat hardere campagnes meer effect sorteren;
- * verzekeringsmaatschappijen een AIDS-test verplicht mogen stellen (?). Er wordt nu immers al getest op hart en vaatziekten.

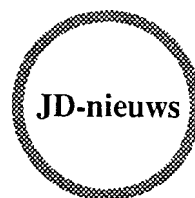
Na de AIDS-discussieavond stond de eerste interregionale activiteit van de regio's Amsterdam, Utrecht en Noord-Holland op het programma: een themadag over Schiphol. Deze excursie, die aanvankelijk op 25 mei was gepland, werd gehouden op donderdag 8 juni. De dag begon met een rondleiding over het gehele terrein

van de luchthaven Schiphol. 's Middags vond er een forumdiscussie plaats met o.a. C.A. van Ojik, voorzitter van De Lastige Zwaneburger, en dr. de Soet, president-directeur van Schiphol. Tevens werd er in het Kopietje melding gemaakt van het kennismakingsweekend op 7 en 8 oktober. De voorbereidingen hiervoor zijn nog in volle gang, maar we kunnen wel al onthullen dat dit weekend gehouden zal worden in de jeugdherberg te Bakkum, en dat het weekend in het teken zal staan van de milieuvervuiling. De problemen met de drinkwatervoorziening zullen hierbij speciaal worden belicht. Maar nog voor dat kennismakingsweekend staat er nog een groots evenement te wachten: de landelijke verkiezingen op 6 september. In het kader van deze gebeurtenis organiseert de regio Noord-Holland een debat

tussen de regionale voorzitters van de JS, CDJA, JOVD en de JD. Dit debat zal gaan over de programma's van de drie (vier? red.) moederpartijen. Het belooft dus een interessante nazomer te worden.

Jinny Boer, SP Noord-Holland.

Nieuws van het Landelijk Bestuur

Scholing en Vorming activiteiten

De landelijke activiteiten die voor de tweede helft van 1989 op de agenda staan, bieden voor elk wat wils. Wil je je bekwaamen in het spreken in het openbaar, wat meer te weten komen over de vrijzinnig-democratie en andere politieke stromingen...

Je kunt je hart ophalen door je voor de volgende activiteiten in te schrijven. Voor de eerstkomende kan dat met de bon in deze DEMO of door te bellen naar het secretariaat, tel nr. 070-858109.

30 september: een KADERDAG, bedoeld voor kaderleden
voor verdere informatie, zie de komende ORGI

7 en 8 oktober: De INTRODUKTIEWEEKEINDEN

Voor een ieder die wat meer over de JD te weten wil komen; voor nieuwe leden en hen die de politieke JD sfeer (weer) eens willen proeven.

Bel iemand van jouw regio- of afdelingsbestuur op voor meer informatie omtrent plaats, het programma etc.

POLITIEKE STROMINGENDAG op 28 oktober

Plaatshebbende in ZWOLLE. De kosten van deze dag zijn slechts de zelf meegebrachte lunch en een gedeelte van je treinkaartje.

Tijdig opgeven voor deze dag is gewenst, daar je ruim van te voren de bundel "Politieke Stromingen" ontvangt. Deze bundel bevat alle informatie om je goed voor te kunnen bereiden. Begeleiding: Jan de Heer, student Maatschappijleer en Nederlands aan de lerarenopleiding

11 en 12 november: ALGEMENE LEDENVERGADERING 14

Meer informatie over het congres vind je in DEMO 6:5

BINNENHOFEXCURSIE op 12 december

Een dagje 'echte' politiek in Den Haag. De kosten van de excursie bedragen ongeveer f7,50. Een gedeeltelijke reiskostenvergoeding is mogelijk.

V.M.V DAG op 16 december (vrijzinnige

mannen en vrouwendag)

Dit gebeuren belooft een groots evenement te worden dat hopelijk een aanzet zal zijn tot een boeiende en vruchtbare discussie binnen de JD.

Lees onderstaande reportage en vul daarna de bon in om meer informatie te krijgen over de zestiende december.

Ellen Kleverlaan SS&V

BON

Ja, ik wil graag deelnemen aan

Politieke Stromingen dag op 28 oktober in Zwolle/Binnenhofexcursie 12 december / VMVdag op 16 december
(doorstrepen wat niet van toepassing is)

naam:

adres:

tel:

(sturen naar Ellen Kleverlaan, Wilhelminastraat 9-II, 1054 VT Amsterdam, of bel tel. 020-161365)

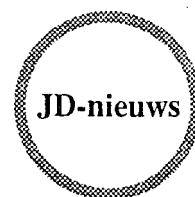
LB nieuws

Michael Sonder uit LB door Rikco Pardoën

De Secretaris Ledenwerving en Materialen (SLWO) van het Landelijk Bestuur is opgestapt. In een brief aan het LB deelde Michael Sonder mee, geen vertrouwensbasis te zien voor een verdere samenwerking. Het mislukken van de Europacampagne, waarvoor Michael de materialen had moeten produceren, heeft alles hiermee te maken.

De voor de periode van Koninginnedag tot aan de Europese verkiezingen geplande ledenwerfactie viel in duichen. Belang-

Nieuws van het Landelijk Bestuur e.a.

rijkste oorzaak: het ontbreken van materialen. De regio's waren woedend. Veel van hen hadden al zaaltjes of stands gepland en moesten zich uiteindelijk redden met DEMO's en uit de kast getrokken, vaak jarenoud materiaal. Het achterwege blijven van nieuw materiaal werd door het LB ernstig opgevat. Michael hield de eer aan zichzelf. Over zijn brief zegt hij: "Ik heb in het midden gelaten wat ik met het ontbreken van een vertrouwensbasis bedoelde. Het kan betekenen het vertrouwen van het LB in mij, maar ook mogelijk is het vertrouwen van de vereniging in het LB." "Waarom de materialen niet geproduceerd werden? Michael: "Ik wilde wel produceren, maar telkens als ik een offerte had aangevraagd en mijn fiat voor de productie wilde geven, kwam Erik weer met de mededeling dat het toch anders moest. Dan kon ik weer een nieuwe offerte aanvragen. Met één folder is dat drie keer gebeurd. De drukker werd daar stapelgek van, en de tijd verstreek steeds verder. Uiteindelijk had het geen zin meer."

Erik Hordijk deelt deze mening niet: "Het probleem was dat Michael maar bleef zeggen 'het komt wel goed, het lukt wel, prima' enzovoorts, maar dat er ondertussen niets gebeurde: het kwam helemaal niet goed."

Het laatste woord over de zaak is nog niet gezegd. Michael heeft spreektijd aangevraagd op de komende ALV. Daarin zal hij zijn visie op zijn aftreden weergeven

Over de DEMO heersen allerlei meningen, maar we hebben nog nooit te horen gekregen dat er iets poëtisch aan was. Om daar verandering in te brengen hier een paar kleine gedichtjes. Help jij ook mee de DEMO op te fleuren? Stuur ons je gedachtespinsels!

GELUK

Wat een geluk,
ik herinner me plots
dat achterin het Engels woordenboek
nog een klavertje vier ligt

GRIJS

Grijs is de enige kleur
die niet naief is
niet zwart
maar vooral niet wit
en even deprimerend
als de waarheid

OUDERWETS?

Spreken is zilver
Schrijven is goud
Zwijgen onvergeeflijk
Als je van me houdt

HET VERSCHIL

(gevonden aan de binnenkant van een W.C.deur)
Me Tarzan, you Jane
Me piemel, you geen

CENSUUR

Mijn gedachten
dansen de tango in het maanlicht
Zij zijn onbeschaamd
daarom heeft men de tango verboden

CLICHÉ

De schrijver lacht
'Als een mantel lag om de stad de nacht'
Hoe serieus en overdacht
had hij dit oeroude cliché gebracht!

•••
••
•

"Sometimes you cannot help overhearing other people's conversation" stond al in ons Engelse vocabulary. Soms kun je het wel helpen, maar het blijft vermakelijk...

-Zeg jij hebt toch ook meermalen Claus ontmoet, jaren geleden?

-Ja, klopt, hoezo?

-Was dat in verband met het milieu, of zo?

-Nee, dat bestond toen nog helemaal niet...

Michael Sonder:

"Ja weet je, we moeten nog wel wat bespreken hoor, want ik weet niet zo veel, ik kom maar uit Almelo.."

Paul Leenards: "Heb je een pen voor me?"

Saskia Daru: "Daar kauw ik op!"

•••
••
•

En aan moppen pik je hier en daar ook het een en ander op...

Ober, er zit een vlieg in mijn soep die vraagt waar het zout is.

Kan een vrouwenpartij wel een lid royeren?

Politicus tegen zijn vrouw: "Nee, ik maak geen ruzie, ik bevries alleen de betrekkingen!"

Als je in verkiezingstijd iemand een rode roos geeft denken ze meteen dat je een kiesadvies geeft!!

Steek je kop niet in het zand, het zou gifgrond kunnen zijn.

Ik zit trouwens en een diep probleem verwickeld; mijn auto rijdt op super, nu is er super loodvrij... maar dat heeft alleen Shell !

Was er eindelijk een alarmfase, was ik op vakantie!

•••
••
•

En heel belangrijk Erik Hordijk is 27 september jarig! Bel hem!

.....
Talking Heads: Als dit het paradijs is wou ik dat ik een grasmaaier had!

Sigaren achterover drukken en informatie achterhouden: Het schandaal in de Nederlandse politiek

door Sibrand Hofstra

"In 1974 komen we de naam Ruud Lubbers tegen, ook hij stapte beschonken in zijn auto.

Net als vijftien jaar later bezat hij een beschermheilige die hem onaantastbaar maakte: hij werd niet vervolgd."

Het woord schandaal heeft een zeer sterke negatieve lading en wordt in relatie tot in opspraak geraakte personen in de Nederlandse politiek zelden of nooit gebruikt. We hebben het liever over incidenten of affaires. Slechts grootschalige, smerige en ietwat schimmige buitenlandse aangelegenheden krijgen het woord schandaal aangemeten. Voorbeelden zijn de Watergate en Irangateschandalen.

De Nederlandse politiek kent natuurlijk ook haar schandaaltjes. Waar zijn de tijden gebleven dat een minister wegens overspel moest opstappen? Het overkwam de liberale minister van Oorlog, Sydney van den Berg, in 1959. Tien jaar later kwam de minister van Justitie

Beernink (CHU) in opspraak. Hij had het namelijk gepresteerd sigaren de grens over te smokkelen. De accijns moest alsnog betaald worden, alsmede een boete.

Kunnen wij, anno 1989, hier nog slechts hoofdschuddend om glimlachen, als er drank in het spel is verflauwt ook bij ons de glimlach. Het rijtje van politici die beneveld de auto instapten en niet ongedeerd er uit stapten, begint in 1969, met de zaak Smallenbroek. Ons ligt een recentere zaak Smallenbroek nog vers in het geheugen, maar het gaat niet om dezelfde persoon. Deze ARP-minister reed op een nacht, onder invloed, van zijn departement van Binnenlandse Zaken naar zijn huis in de Haagse wijk Marlot. Deze buurt wordt gekenmerkt door veel smalle straatjes en bochten. Smallenbroek reed tegen een geparkeerde auto aan, maar reed door met de vaste bedoeling de volgende ochtend de zaak te regelen. Een oplettende buurman was hem echter voor en alarmeerde de politie. Mede door zijn toch al wat zwakke positie in de Kamer vond Smallenbroek dat hij niet meer geloofwaardig kon functioneren en verdween uit de politiek. Zijn positie was ondermeer ondermijnd door het dagblad De Telegraaf, dat een ware hetze tegen de Drentse minister voerde.

In 1974 komen we dan de naam Ruud Lubbers tegen, destijds KVP-minister van Economische Zaken. Ook Lubbers stapte dronken in de auto en reed een verkeerszuil in Den Haag omver. Net als vijftien jaar later bezat de minister blijkbaar een beschermheilige die hem onaantastbaar maakte: hij werd niet vervolgd.

Een jaar later was het de socialistische minister Pronk van Ontwikkelingssamenwerking die beschonken was en met zijn auto in een sloot op de Veluwe belandde. Deze stunt kostte hem een boete en ontzegging van de rijbevoegdheid voor negen maanden.

Verzwegen verleden

Een verzwegen oorlogsverleden heeft twee politici de kop gekost. In 1966 haalde de Boerenpartij bij de Provinciale Statenverkiezingen bijna zeven procent van de stemmen. De BP was destijds een uitlaatklep voor het hele spectrum van extreem-rechtse en conservatieve proteststemmers. Het dankte zijn groei vooral aan de populariteit van 'boer Koekoek', die alle parlementaire en politieke gewoonten aan zijn laars lapte. Een senator van de Boerenpartij, Adams, kreeg na zijn beëdiging tot Eerste Kamerlid ruzie met de VVD'er Baas. Baas en Adams kenden elkaar nog: zij waren beide tijdens de bezetting leraar aan een landbouwhogeschool in Emmen. Adams was in die jaren uitgesproken pro-Duits. Hij werd daarvoor na de oorlog gedurende twaalf jaar uit het actief en passief kiesrecht ontzet. Adams' ex-collega Baas herinnerde hem aan dat verleden, noemde hem "prolet" en diende hem een vuistslag toe. Dit alles leidde er toe dat Adams zijn zojuist verkozen plaats weer moest opgeven.

Minder gewelddadig maar minstens zo ingrijpend was de affaire Aantjes in 1978. Aantjes was in 1971 fractievoorzitter van de antirevolutionairen geworden, en in 1977, na het samengaan van ARP, CHU en KVP, werd hij dat van het CDA. Binnen zijn partij werd wel eens iets vernomen van een besmet oorlogsverleden, daarom had hij ook in de formatieperiode van 1977 diverse ministersposten afgeslagen. Maar toen de affaire na een onderzoek van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD) in korte tijd in volle omgang aan het licht kwam, betekende dat voor iedereen een grote schok.

Aantjes vertrok in 1943, nadat hij daarvoor een oproep had gekregen, zonder protest naar Duitsland om er te gaan werken. Hij sloot zich er aan bij de niet-militaire Germaanse

" Aantjes vertrok in 1943, nadat hij daarvoor een oproep had gekregen, zonder protest naar Duitsland om er te gaan werken. Hij sloot zich daar aan bij de niet-militaire Germaanse SS."

SS. Volgens eigen zeggen deed hij dit om Duitsland te ontvluchten en daarna te kunnen onderduiken. Uit het RIOD-onderzoek bleek echter dat Aantjes, eenmaal terug in Nederland, hoogstwaarschijnlijk als stafid en bewaker in het gevangenkamp Port Natal bij Assen heeft gediend. Na de oorlog zou hij zich hebben kunnen onttrekken aan de studentenzuiveringen door deze episode te verzwijgen.

Aantjes verklaarde zijn aanwezigheid in het kamp echter weer anders. Hij zou er gevangen gezeten hebben omdat hij had geweigerd voor de Landstorm Nederland te tekenen. Aantjes erkende "fouten te hebben gemaakt", maar "niet fout te zijn geweest". Die fouten bestonden er onder andere in, dat hij "het ware karakter van het nationaal-socialisme onvoldoende had onderkend". Duidelijk mag zijn dat de fractievoorzitter van het CDA na deze onthullingen niet kon blijven zitten.

Je kunt je afvragen of sterk negatieve reacties op een drankincident en een besmet oorlogsverleden niet wat hypocriet zijn. Wordt er soms niet gemeten met twee maten? Als de buurman 's avonds jouw auto aantikt, komt dat niet groot in de krant en wordt het niet tot een schandaal opgeblazen. De felle reacties op het verleden van Aantjes zullen ook te maken hebben met een stuk onverwerk oorlogsverleden bij veel Nederlanders. En met het niet onder ogen willen zien dat een groot deel van het Nederlandse volk niet zo heldhaftig was en - misschien indirect - collaboreerde.

Aan de andere kant heb je als bewindsman een grote verantwoordelijkheid door het meebesturen van het land en het is een feit dat daarvoor een zekere mate van vertrouwen van het volk nodig is. Een natie in goede banen leiden en daar regeltjes voor scheppen, betekent ook zelf een voorbeeld te zijn. Dit houdt in geen dingen te doen die onverantwoordelijk of zelfs misdadig zijn, waarvan je verwacht dat een normaal denkend mens ze ook niet doet. En daar hoort met een slok op gaan autorijden zeker bij.

Vorstenhuis

Ook het koningshuis heeft de afgelopen decennia enkele affaires gekend en overleefd. De bekendste en meest recente is voor ons de Lockheed-affaire. Prins Bernhard ging in zaken en dat had hij misschien beter niet kunnen doen.

De kwestie kwam in februari 1976 aan het rollen toen de voormalige vice-president van de vliegtuigfabriek Lockheed, voor een onderzoekscommissie van de Amerikaanse Senaat, verklaarde dat zijn bedrijf in 1961 en 1962 voor ruim een miljard dollar aan een 'hoge Nederlandse regeringsfunctionaris' had uitgekeerd. Alras rees het vermoeden dat hier op prins Bernhard gedoeld werd. Twee dagen later stelde toenmalig premier Den Uyl een speciale commissie van drie in, die vaststelde dat de prins vijftien jaar daarvoor inderdaad geld en goederen van Lockheed had aangenomen. In ruil voor deze gunsten zou de prins zijn invloed aanwenden om het kabinet te bewegen tot de aanschaf van Lockheedvliegtuigen.

Voorts heeft, volgens de commissie, Bernhard initiatieven genomen die 'volstrekt onaanvaardbaar' zijn en die de prins in 'een bedenkelijk daglicht' stelden.

Maar in haar rapport concludeert de commissie ook dat deze 'onzuivere betrekkingen', die ze de prins als 'hoogst onvoorzichtig en onverstandig' aanrekent, geen 'laakbare' invloed op het beleid van opeen-

volgende kabinetten heeft gehad.

Ook Den Uyl vond het gedrag van prins Bernhard 'niet aanvaardbaar'. De regering voelde zich echter wel verantwoordelijk voor het doen en laten van Bernhard, omdat ze de prins haar vertrouwen wilde schenken. Omdat het staatsbelang niet was geschaad, volstond Den Uyl met enkele uiterlijke maatregelen. Zo moest de prins zijn functie van inspecteur-generaal van de strijdkrachten opgeven en mocht hij niet meer in uniform verschijnen.

Prins Bernhard aanvaardde de conclusies van de commissie van drie en betuigde zijn spijt.

Een andere, wat meer over personen handelende affaire binnen het koningshuis, was de zgn. Greet Hofmans-affaire uit 1956. Deze Greet Hofmans beweerde door middel van gebed genezing te kunnen brengen en werd door koningin Juliana in 1948 geraadpleegd in verband met de oogziekte van prinses Marijke. Hofmans beloofde de prinses binnen twee jaar te genezen en nam haar intrek in het paleis Soestdijk. Zij slaagde er niet in haar toezegging waar te maken. Prins Bernhard distancieerde zich hierdoor steeds verder van de 'wonderdokter', terwijl koningin Juliana haar rotsvast bleef vertrouwen.

Dit alles leidde tot spanningen ten paleise en binnen het huwelijk van het vorstenpaar. Hofmans verliet het paleis en vertrok naar Baarn. Ook hier vandaan bleef zij proberen de kloof tussen Juliana en Bernhard te vergroten door te eisen voor de genezing het volle vertrouwen van beide ouders nodig te hebben.

Ondertussen begon de Britse en Duitse (sensatie-)pers over het conflict te schrijven en dikte de verhalen aan met geruchten over echtscheiding, troonsafstand, spanningen in het kabinet en dergelijke. Opmerkelijk was dat de Nederlandse pers zich van de zaak afzijdig hield, en een soort zelfcensuur toepaste.

De soep werd toch niet zo heet gegeten als ze werd opgediend. Koningin Juliana verbrak haar relaties met de gebedsgenezers en het koninklijk paar kwam met een communiqué, waarin stond dat ze voor hun problemen een oplossing hadden gevonden en de toekomst hoopvol tegemoet traden. Wel verlieten drie vooraanstaande functionarissen de hofhouding.

Gehecht aan pluche

En, tot slot, hoe zit het met lijstje van hedendaagse politici? Gedragen zij zich een beetje? Welnu, het lijkt wel of de incidenten sedert Lubbers aan de macht is zich nooit eerder in zo'n rap tempo hebben opgevolgd. Het betrof hier, in tegenstelling tot de meeste kwesties hierboven, inhoudelijke politieke zaken. Vaak ging het om het niet of onjuist informeren van de Kamer. Het kabinet omringde 'een geur van oneerlijkheid'. Dat deze stank bleef hangen lag voor een deel aan de betrokken politici, die er niet voor kozen de eer aan zichzelf te houden en af te treden, maar de indruk wekten sterk aan het pluche van de hoge ambtszetel gehecht te zijn. Zij bleven aan, zij het door de pers sceptisch als 'aangeschoten wild' betiteld.

Dat het wild niet werd afgemaakt was te wijten aan de Tweede Kamer, en dan vooral aan de coalitiefracties van CDA en VVD, die niet de moed hadden of de verplichting voelden de eigen politici te ontslaan. Het Nederlandse volk kreeg hierdoor (de bevestiging van) het beeld dat politici alles kunnen maken en dat zij elkaar toch altijd de hand boven het hoofd houden.

De verpersoonlijking van die wrange en kenmerkende affaires van de jaren tachtig is Gijs van Aardenne geworden. De minister van Economische Zaken in het eerste kabinet Lubbers was - letterlijk - niet kapot te krijgen. Ondanks een enquetecommissie, die concludeerde dat de liberaal de Kamer bewust verkeerd informeerde over de verliezen in de RSV-scheepsbouw en ondanks het vóór een kamerdebat met de Commissarissen der Koningin van Zeeland en Noord-Brabant afspreken om in ieder geval in Moerdijk een kerncentrale te bouwen.

Brokx (bouwsubsidies), Braks (EG-quota visvangst), Lubbers (belastingvoordeel familiebedrijf), het lijstje is lang, heel lang. Soms lijkt het een klein wonder dat mensen in de politiek blijven geloven. Vaak met de gedachte in het achterhoofd, dat politiek een smerig zaakje is, maar democratie toch de minst slechte staatsvorm. Wij, als Jonge Democraten, geloven zelfs dat die democratie nog optimaler en beter kan. En als straks de nieuwe groep ministers, staatssecretarissen en parlementariërs de incidenten uit het verleden niet verzwijgt, er nog eens aan terugdenkt en er lering wil trekken, dan kan de politiek nog van zijn eigen, besmette verleden gezuiverd worden. •

Westerse mens is vervreemd van de natuur

"Individualistische kern van het

door Michel Verschoor

Drie jaar geleden was werkeloosheid de inzet van de verkiezingen. Dit jaar stond het milieu op de politiekd prioriteitenlijst. Als was het alleen maar om kiezers te lokken. Werkeloosheid hebben we nog steeds. Als dat over vier jaar ook het geval is met de ecologie gaan we geen rooskleurige toekomst tegemoet. En de kans is groot dat dit gebeurt omdat de problemen enorm zijn. Radicale actie is nu vereist. Over wat echt moet gebeuren om ons nageslacht in leven te houden. Een artikel gebaseerd op deen dikke documentatiemap.

Mede door het rapport Zorgen voor Morgen en het Brundtlandrapport zijn politici er van doordrongen geraakt dat het met de milieuvervuiling zo echt niet langer kan. Een fundamentele discussie over de ecologische problematiek blijft echter uit (met uitzondering van Groen Links en Groenen). Door nieuwe wetten en maatregelen (voor zover mogelijk) worden symptomen bestreden. De wortels van het probleem worden nauwelijks belicht.

Het was de Duitse schrijver Günther Schwab die al in de jaren vijftig het vraagstuk in een aforisme helder formuleerde. Het citaat uit het boek 'Der Tanz mit dem Teufel' luidt: "De materialistische wereldbeschouwing leidt niet tot een gemeenschap. Het leven is tot een zaak van allen tegen allen geworden. De egocentrische mens zal bijzonder openstaan voor de zogenaamde vooruitgang omdat hij daar betere zaken en een toename van zijn eigen welvaart van verwacht. Zo blijkt de vooruitgang zowel de bron als het resultaat van egoïsme". In het boek gaat Schwab onder meer in op de ook toen al actuele milieuvraagstukken. Volgens hem is het egoïsme, vooruitlopend op het streven naar eigen belang, een van de belangrijkste oorzaken van de vernietiging van het milieu.

Het gaat dus niet alleen om een technische en financiële invulling - waar de politieke partijen zich nu mee bezig houden - maar tevens om de vraag wat er moet veranderen op ideëel of wereldbeschouwelijk niveau.

Hedonistische moraal

"De westerse mens leeft in een cultuur die zich richt op het individu van wie de behoeften zoveel mogelijk bevredigd moeten worden. Dit leidt tot een overheersend materialistisch/individualistisch motivatiesysteem en een hedonistische (d.w.z. genotzuchtige) moraal. Door de sterke groeibevorderende impulsen die hiervan uitgaan blijkt verantwoording voor bescherming van natuur daar nauwelijks in te passen." Dit zei H. Opschoor, hoogleraar milieu-economie in Nederland, in een betoog dat hij in mei '88 hield op een "bezzinningsdag" van de Hogeschool Windesheim in Zwolle.

Met de natuur, zo geldt in deze samenleving, kunnen wij doen wat wij willen. Wat er in te vinden is wordt gezien als materiaal dat ter beschikking staat om de voorziening van steeds meer goederen en diensten te realiseren. Die houding tegenover de natuur wordt ons fataal.

Vóór de Industriële Revolutie was die houding tegenover de natuur min of meer passief. Alleen de weinige overgebleven natuurvölker onttrekken nu nog slechts dat aan de natuur, wat zij nodig hebben om in hun eerste levensbehoeften te voorzien.

"De moderne mens heeft zich inmiddels geëmancipeerd van de natuur. Hij accepteert niet langer onderworpen te zijn aan de beperkingen die zij met zich meebrengt. De natuur wordt gezien als ondergeschikt aan de mens. Wij zijn de natuur gaan zien als een vat vol hulpbronnen dat wordt leeggezogen om de menselijke behoeften te bevredigen," aldus de socioloog Professor H. Hoefnagels in zijn verhandeling 'Grenzen aan de Groei: een maatschappelijke problematiek'.

vrijheidsopvatting is de milieuprobleem"

Opinie

De westerse mens is dermate van de natuur vervreemd geraakt dat velen haar nog alleen kennen van de natuurfilms die worden uitgezonden op de televisie. Doordat miljoenen mensen in steden leven voelen ze zich steeds minder verbonden met land en zee en laten ze zich daardoor niet meer leiden hiervoor.

Frankfurter Schule

Hoefnagels signaleert een enorme kloof tussen het nastreven van het eigen belang en het algemeen belang.

"De moderne - burgerlijke - maatschappij is er een die aan vrijheid speelruimte geeft," zo schrijft hij. "Een vrijheid die het individu heeft om naar eigen inzicht, welvaren na te streven. Het individu heeft de vrijheid om, binnen de grenzen door de wet gesteld, zijn belang te verwezenlijken zonder rekening te houden met de belangen van de medemens, en dus het algemeen belang.

In deze maatschappij geldt het als normaal dat het individu er op bedacht is uit zijn medemensens voordelen te trekken en zich niet bekommert om de gevolgen van zijn handelen voor de samenleving. Doordat de vrijheid in beperkte mate niet gebonden is aan maatschappelijke verantwoordelijkheid ontstaat de situatie dat niemand met het algemeen belang rekening kan houden."

Volgens de sociologen Max Horkheimer en Theodor Adorno, beiden afkomstig uit de zogenaamde Frankfurter Schule, ligt de maatschappelijke ontwikkeling die ons fataal dreigt te worden ten grondslag aan deze "individualistische vrijheidsopvatting". Deze vindt haar uitdrukking in het feit dat de verhouding mens-medemens het karakter van een zuivere ruil aanneemt. Dit leidt ertoe dat mensen onderworpen raken aan de wetten van concurrentie die het voor hen onmogelijk maakt de gang van de maatschappelijke ontwikkeling onder controle te krijgen.

Volgens de aanhangers van deze stelling hoeft de samenleving in feite niet te zijn zoals ze zich nu voordoet. Zij is de gedaante die de mensen in een bepaalde fase van de geschiedenis aan hun maatschappij hebben gegeven. Als zodanig is zij voor veranderd menselijk ingrijpen vatbaar.

Partnerschapsrelatie

Welke veranderingen zouden zich dan moeten voltrekken? De samenleving moet, zoals het bij de Frankfurthers heet, een gesamtgesellschaftliches Subjekt vormen. Zij moet de mensen zodanig verenigen dat zij een subject vormt, dat tot handelen bekwaam is.

De gemeenschappelijke zaak moet een zaak van iedereen

worden zodat de samenleving in staat is die dingen te doen die met het oog op de toekomst vereist zijn. Op deze wijze zal er een andere maatschappij tot stand komen. Zoals een burgerlijke maatschappij in de plaats van de feodale maatschappij kwam, zo moet nu de burgerlijke samenleving vervangen worden door één met een geheel andere sociale grondslag. Het zal hierbij vanzelfsprekend zijn dat de leden van deze gemeenschap hun gedrag afstemmen op het algemeen belang.

Professor Opschoor noemt in deze het belang van de 'partnerschapsrelatie' tussen mens en natuur. Het met respect met elkaar omgaan en het denken vanuit heelheid en duurzaamheid vergt volgens hem eveneens het op z'n kop zetten van de thans dominante visie op mens en natuurrelaties.

We moeten volgens hem af van het beeld dat de mens heerser over de natuur is. Opschoor gaat in zijn visie uit van "een maatschappij die dient te willen denken uit collectief bepaalde randvoorwaarden met betrekking tot natuurlijke processen". Hij sluit zich hierbij dus min of meer aan bij de Frankfurthers. Dit proces zal gepaard gaan met het inleveren van individuele vrijheid. Volgens de heer B. Zoeteman, de op een na hoogste ambtenaar van Milieuhygiëne (Volkskrant, 8 okt. 1988) is dat gerechtvaardigd omdat we nu op te grote voet leven. "We eiegenen ons nu een stuk vrijheid toe van de generaties na ons," meent hij. "Die hebben straks bijvoorbeeld geen aardgas meer. Mensen dienen hun vrijheid zelf in te leveren. Als je het aan mensen oplegt zijn ze er niet van overtuigd dat het nodig is. Ze zijn dan slim genoeg om wegen te vinden om zich eraan te onttrekken."

Onderwijs

Drs. A. Krebber, docent economische wetenschappen aan de VU, is van mening dat er een emancipatiestrijd voor de natuur moet worden geleverd tegen behoudende producenten, consumenten en politici om hen zo bewust te maken van de noodzaak van de verandering in hun gedrag (Volkskrant, juli 1988). Onderwijs kan volgens hem vooral bij jonge mensen een belangrijke bijdrage leveren, zodat ze zich bewust worden van "het enorme gevaar dat op hen afkomt". Krebbers vindt dat er binnen het onderwijs ruimte gemaakt moet worden voor milieu-educatie. "Jongeren dienen zich een beeld te vormen van de natuur als factor die van belang is voor iedereen." Zoeteman vindt dat milieuvervuiling de volkeren moet verbreederen. "Het is een gemeenschappelijke vijand. Maar deze vijand komt niet van buiten, hij zit in onszelf. De vervuiling zal ons leren hoe we moeten leven," zo meent hij. •

Mensenrechten in de Filippijnen

"Amnesty International is een communistische organisatie"

door Fred Toetenel en René Toussaint

Opinie

De werkgroep Ontwikkelingssamenwerking houdt zich bezig met het thema 'mensenrechten en ontwikkelingssamenwerking'. Samen met de Jonge Socialisten en het CDJA zal de JD een rapport naar aanleiding van de landenbeleidsdocumenten aan minister Bukman aanbieden. Dit rapport bepleit meer aandacht voor de relatie mensenrechten - ontwikkelingssamenwerking in het Nederlandse ontwikkelingsbeleid.

Eén van de landen waarvan men hoopt op een verbetering van de situatie van de mensenrechten is de Filippijnen. Fred Toetenel en René Toussaint van de werkgroep OS hadden een gesprek met een Filippino die in juni Nederland bezocht met als doel informatie te verstrekken over de mensenrechtensituatie in zijn land.

Zijn naam is Hilario Bustamente (19), bijgenaamd 'Jon-Jon'. Hij is een van de leiders van de Kadena. De Kadena is een vereniging van jonge arbeiders, boeren en scholieren die activiteiten ontplooit op het terrein van het onderwijs. Het is een legale organisatie. In februari 1986 vond er in de Filippijnen een revolutie plaats: Marcos werd verdreven en Cory Aquino werd president. Hoop leefde op voor een betere maatschappij. Volgens Hilario is die er niet gekomen. September 1988 werd Hilario samen met een vriend door presidentiële veiligheidstroepen ontvoerd, toen zij muurpamfletten in Manilla plakten die opriepen tot een protest tegen de Amerikaanse militaire bases. Beiden werden gemarteld. Zijn vriend werd onthoofd en Hilario overleefde het drama door te doen alsof hij dood was na een poging tot onthoofding.

Hilario Bustamente:

"In werkelijkheid

heerst er wel dege-

lijk een staat van

beleg. Dorpen waar-

van men vermoed

dat er communisten

zijn, worden platge-

bombardeerd."

Aquino

Hilario: "Tot drie maal toe hebben legereenheden een opstand tegen haar gevoerd. Desondanks verhoogde Aquino de salarissen van de soldaten. Veel overheidsambtenaren zijn voormalige soldaten. Zij wuiven de rapporten van Amnesty International weg met als argument dat Amnesty International in Europa zetelt en dat dat een 'communistische' organisatie is. De staat van beleg die Marcos in 1973 instelde is zogenaamd opgeheven door Aquino, maar in de praktijk heerst er wel degelijk een staat van beleg. Zo'n veertig procent van de totale overheidsbegroting gaat naar Defensie. Daarbij is zo'n 10 mld. dollar Amerikaanse steun inbegrepen. Dit geld gaat voornamelijk naar de strijd van het leger tegen de communisten op het platteland. Dorpen waarvan men vermoedt dat er communisten zijn, worden platgebombardeerd. Dit heeft een vluchtelingenstroom in eigen land voortgebracht."

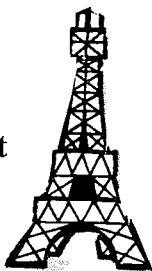
Economie

Hilario: "Marcos voerde een beleid van importliberalisatie en Aquino zet dat beleid voort. Multinationals kunnen zich vrijelijk vestigen en worden niet gecontroleerd op zaken als arbeidsomstandigheden. Dat is één van de redenen van het feit dat de lonen zeer laag zijn in de Filippijnen. Zelfs de financieel economische ministeries geven dat toe. De landhervormingen zijn een illustratie van corruptie. De landgoederen van de familie Aquino zelf vallen niet onder de hervormingsplannen."

Hilario heeft van de mensenrechtensituatie in zijn land verslag gedaan op een conferentie van Amnesty International die mei jl. in Stockholm werd gehouden. Inmiddels is hij er door Filippijnse militairen van beschuldigd actief te zijn op het secretariaat van het communistische verzet, de National Democratic Front, dat in Utrecht zijn zetel heeft. Hilario ontkent banden met deze organisatie en was alleen op doorreis in Utrecht. Hilario is inmiddels terug naar de Filippijnen. Een groot aantal maatschappelijke organisatie waaronder 'de JD' heeft een verklaring uitgegeven waarin de veiligheid van Hilario in de Filippijnen als een testcase wordt gezien voor de mensenrechtensituatie aldaar. •

Jonge Democraten bij Paris '89 Event "Geslaagd? Jazeker!"

door Adrie van der Luijt

Wie een manifestatie met ruim achtduizend jongeren organiseert, kan verwachten dat er ondanks alles wel eens iets mis gaat. Als een dergelijke manifestatie dan ook nog in Parijs plaatsvindt, zetten Jonge Democraten, wijs geworden door de buitenlandexcursie van vorig jaar oktober, zich vast schrap. Inderdaad ging er wel eens iets mis. Desondanks toonden de deelnemers zich na afloop zeer tevreden over het verloop van de week.

het Hippodrome ondergebracht, dicht bij het vuur dus. Degenen die meer prijs stelden op een warme douche verbleven in jeugdherbergen en op campussen elders in Parijs. In totaal namen ruim achtduizend jongeren uit de gehele wereld deel aan Paris '89, waarbij met name de Spaanssprekende landen en Oostenrijk door grote delegaties waren vertegenwoordigd. Uit "het land van Philips" (omschrijving van een Indiase deelnemer) waren behalve vijftien Jonge Democraten aanwezig de JOVD, de JS en het CDJA.

Het middagprogramma, met forumdiscussies, werd niet door iedereen even aantrekkelijk gevonden. Zo begonnen de forums steevast te laat en hadden veel sprekers hun verhaal van tevoren op papier gezet. Ook gingen zij nauwelijks in op andere sprekers en was er een geringe mogelijkheid tot interpellieren. Geheel in tegenstelling hiermee was het ochttenprogramma, waarin kleine groepen levendig discussieerden over actuele problemen. De workshops werden goed bezocht en gesprekken met bijvoorbeeld een groep Russische jongeren werden door de deelnemende JD-leden als nuttig en verhelderend omschreven.

Het door de Jonge Democraten georganiseerde Wereld Handels Spel, waarbij elk deelnemend land een aantal grondstoffen moest trachten om te zetten in consumptiegoederen, werd gewonnen door Japan, terwijl Venezuela verrassend tweede werd. De Verenigde Staten en de Sovjet-Unie speelden uitermate slecht, terwijl India als grote verliezer uit de strijd kwam.

Overigens werden de thema's van de forumdiscussies 's middags door veel jongeren in praktijk gebracht. Zo hadden, dankzij de verstrekte metrokaarten, alle deelnemers de vrijheid om het centrum van Parijs te bezoeken, daar gelijk andere bezoekers uren in de rij te staan voor bijvoorbeeld de Eiffeltoren of broederlijk samen op een terrasje langs de Seine neer te strijken.

Voor de meer theoretisch ingestelde forumbezoekers waren simultaanvertalingen in Frans, Engels en Spaans beschikbaar.

Naast kritiek op de forumdiscussies werden door de deelnemers ook diverse positieve punten naar voren gebracht. Geroemd werden onder andere de meer dan uitstekende bewaking van het Hippodrome en de aanwezigheid van een zwembad naast het tentenkamp, waar na verhitte debatten verkoeling kon worden gezocht. Overigens boden met het oog op de zomerse temperaturen ook de op het terrein aanwezige douchecellen regelmatig verkwikkend koel water.

De hechte groep Jonge Democraten kon voor uitstekende en goedkope maaltijden terecht in de Parijse binnenstad, met name in het Quartier Latin.

Als positief werden voorts nog ervaren de fakkeloptocht op vrijdagavond en het aanbieden van de Verklaring van de Rechten van de Mens op alle Parijse ambassades. Helaas nam een aantal ambassadeurs de vrijheid de vertegenwoordigers van Paris '89 niet persoonlijk te ontvangen. Zo sprak van de JD-leden Carry van der Zwan geruime tijd met de ambassadeur van Sri Lanka, terwijl Elwin Lammers eveneens langdurig in gesprek bleef met de portier van de ambassade van Saoedi-Arabië.

Onbetwist hoogtepunt van Paris '89 was op zaterdagavond de ingebruikneming van de Arche de la Défense, het zoveelste miljoenenverslindende prestigeobject van de socialistische president Mitterand. De Arche bevindt zich in de nog in aanbouw zijnde hypermoderne wijk La Défense

"Onbetwist hoogtepunt van Paris '89 was op zaterdagavond de ingebruikneming van de Arche de la Défense, het zoveelste miljoenenverslindende prestigeobject van de socialistische president Mitterand."

DEMO

Paris '89, gehouden van maandag 21 tot en met zaterdag 26 augustus, kwam tot stand in het kader van de viering van de tweehonderdste verjaardag van de Déclaration des Droits de l'Homme et du Citoyen (Verklaring van de Rechten van de Mens en de Burger), die tijdens de Franse Revolutie

werd uitgeroepen. Vier internationale politieke koepelorganisaties, te weten de DEMYC (Democratic Youth Community of Europe; dat zijn de conservatieven, al zou je het aan de naam niet zeggen), de IFLRY (International Federation of Liberal and Radical Youth), de IUSY (International Union of Socialist Youth) en de IUUYDC (International Union of Young Christian Democrats), sloegen de handen ineen om hiervan een grote manifestatie te maken. De Jonge Democraten deden mee via IFLRY.

De manifestatie Paris '89 steunde op twee gedachten. Enerzijds werd het bestaan van het gedachtengoed van de Franse Revolutie gevierd, anderzijds probeerde men een fundament te leggen voor het realiseren van een maatschappij waarin de principes van vrijheid, gelijkheid en broederschap zullen heersen. Feest en discussie dus, waarbij men het laatste wilde bereiken door middel van forumdiscussies, workshops en subcommissies, met andere woorden door gedachtenuitwisseling tussen jongeren onderling.

Op het Auteuil Hippodrome, de Parijse renbaan aan de rand van het Bois de Boulogne, was een 30 hectare groot terrein beschikbaar, waarop naast vele honderden tenten een aantal podia, tentoonstellingsruimten en forumzalen was ingericht. Een deel van de deelnemende delegaties was in de tenten op

(advertentie)

De D66 fractie in de Provinciale Staten van Noord-Holland zoekt op zeer korte termijn:

FRACHTIEASSISTENT V/M

op part-time basis

Taak:

- *administratief werk voor de fractie
- *notuleren van vergaderingen
- *coördineren en stimuleren van regionale werkgroepen

Verlangd:

- *algemene politieke belangstelling
- *goede uitdrukkingvaardigheid
- *lidmaatschap JD of D66 is niet noodzakelijk, wel is affiniteit met het denken en doen van D66 gewenst.

sollicitatie te richten aan de secretaris van de fractie:

M. Verwey
Julianalaan 1
1141 CX Monnickendam
telefoon: 02995-1721

en ligt in het verlengde van de Champs Elysees en de Arc de Triomphe. Naar goed gebruik is Mitterands ereboog aanzienlijk groter dan die van zijn voorganger Napoleon I. Naar verluidt omdat particuliere bedrijven niet bereid waren de enorme huurprijzen op te brengen, is het Franse ministerie van Defensie er zolang maar in betrokken. De Arche bestaat namelijk uit twee hagelwitte kantoorpanden, die door een panoramadak met elkaar zijn verbonden.

Het door de Franse televisie rechtstreeks in de huiskamers gebrachte evenement werd een groot succes, mede dankzij bijdragen van topartiesten als operadiva Barbara Hendricks, Ladysmith Black Mambazo, Youssou N'dour en Mory Kante en sprekers als Isabel Allende, dochter van de vermoorde Chileense president, de Chinese student Gian Fan en diverse Nobelprijswinnaars. De avond, die in het teken stond van de rechten van de mens, was naast de ingebruikname van de Arche, die er overigens al drie jaar staat, ook bedoeld als herdenking van de Franse Revolutie en als afsluiting van Paris '89. Het geld moet tenslotte ergens vandaan komen...

Paris '89 kan niet zonder meer een succes worden genoemd. Zoals dat bij congressen en andere massabijeenkomsten vaak gebeurt, ontleende Paris '89 zijn waarde vooral aan de informele contacten, op het Hippodrome, op terrassen, in de metro. Maar wie aanwezig was in Parijs heeft gemerkt, dat jongeren bereid zijn op te komen voor hun ideeën voor een betere wereld. Manifestaties als Paris '89 zijn waardevol omdat zij politiek actieve jongeren, de bestuurders van morgen, samenbrengen op een leeftijd waarop zij nog open staan voor elkaars opvattingen. Wellicht is dat het grootste succes van Paris '89. •

Is Dubro echt beter dan Drecht?

Revolutie in de JD

Homodemo's opgericht?

bericht van twee revolutionaire stromingen...

Opinie

Amsterdam, van onze speciale verslaggever

"Het kan zo echt niet langer" is de mening van een aantal prominente JDers. Mimy Sluiter, Ellen Kleverlaan en Stefanie van Vliet, allen reeds lange tijd actief met succesvolle infiltratiepogingen in het machtscentrum der JD, hebben recentelijk met een aantal medestanders op zorgvuldig uitgekozen locaties geheime gesprekken gevoerd.

Het doel van deze besprekingen? De oude ontplofingstheorie van D66 weer nieuw leven in te blazen. Enige spoedcursussen in de commandotrainingenkampen in Libië zijn reeds gevolgd en men is nu tot de tanden bewapend.

Het doel?

-Macht verkrijgen en behouden en daarmee nu eindelijk eens bereiken dat er geen verschil meer is in de participatie binnen de maatschappij in het algemeen en de JD in het bijzonder van vrouwen.

Van de diverse geheime bijeenkomsten van de congres van Mierlo-Kohnstamm-Wolffensperger die het openbaarheidsprincipe van bijeenkomsten binnen de vrijzinnig-democratische wereld toch ook maar aan hun laars lappen... In het kader dat uiteindelijk het doel de middelen heiligt en dat sommigen toch gelijk zijn dan anderen. De dames hebben veel geleerd.

"Pak subversieve elementen aan met hun eigen middelen," aldus Stefanie van Vliet. Een toekomstig deeltijd-kamerlidmaatschap sluit zij zeker niet uit, doch ook haar companen zijn reeds in de race.

"In december zal alles duidelijker worden," verklaarde Ellen Kleverlaan desgevraagd. "In het kader van het precaire stadium waarin wij ons nu bevinden, ligt de prioriteit nu bij het instrueren van de ondergeschikten en het kader."

Mimy Sluiter zal op de haar bekende tactische wijze het netwerk uitbreiden. "Contacten zijn reeds gelegd met welwillende hoogintelligente mensen," aldus Sluiter. "Ook mannen willen we niet bij voorbaat uitsluiten, doch uiteraard geeft dat vaak bij-scholingsproblemen, vooral op het emotioneel-

humanitaire vlak."

Doch zij geven niet gauw op. Vooral in de roze-getinte hoek zijn de vooruitzichten gunstig om tot zinvolle contacten te komen.

De dames drukten vooral op het hart de datum van het gebeuren te benadrukken. "16 december, dan gebeurt het," aldus Kleverlaan.

U wordt op de hoogte gehouden.

Homodemo's opgericht?

De homoseksuele leden van de JD gaan, zo is het gerucht, hun krachten bundelen. De naam voor hun informele organisatie zou 'De Homodemo's' zijn. Demo is een verwijzing naar democratisch en demonstraties. Doelstelling zou zijn het ondermijnen van de machtsposities van heteroseksuele mannen, teneinde zelf meer macht en natuurlijk geld te krijgen.

De vergaderingen vinden doorgaans plaats op geheime plaatsen en de deelnemers zijn er incognito. Naar verluidt zou dat één maal tot een opvallende ontmoeting

hebben geleid. Een homo vertelt: 'Onlangs zagen we tijdens een meeting in Casa Rosso een stoere kerel omzichtig spreken met een olifant en een banaan. Toen dachten we: 'Die kerel is vast ook een homoseksuele JDer,' en we nodigden hem uit ons te vergezellen. Bleek die vent Ellen Kleverlaan te zijn, die net met Stefanie van Vliet en Mimy Sluiter aan het samenzweren was voor de vrouwenlobby. Dat was een geweldig moment, we voelden een enorme sociale verbondenheid.' Het gerucht wil verder dat de vergadering minimaal tien homoseksuelen in het Landelijk Bestuur wil. De kandi-

DEMO

daatstellingsprocedure is daarvoor vermoedelijk niet voldoende. "Ook zittende LBers moeten van hun gevoelens worden overtuigd," vond een homodemo. Horizontale hulpverlening lijkt hiervoor de aangewezen weg. Slechts weinige Homodemo's waren echter bereid dit hulpverleningsprogramma uit te voeren. Rik O'Bargoen de vermoedelijke leider van de Homodemo's probeert echter wel de moed erin te houden: "Horizontale hulpverlening is bij het huidige team LBers inderdaad geen pretje. Maar het gaat om het doel; de absolute macht." Voorlopig lijkt men te hebben besloten slechts 1 LB-er aan deze actie te onderwerpen. Wie is echter nog niet duidelijk. Een zekere E.L. wordt het in ieder geval niet. Van hem was er een serie naaktfoto's naar de homodemo's gestuurd, maar deze kan het team niet bekoren. "Waar zijn de tijden van Steven Pieters gebleven," was een veelgehoorde opmerking. Over de naaktfoto's van Elwin Lammers gebeld met de vrouwenlobby of zij er misschien iets mee konden. Maar zij hadden zelf ook al een serie gekregen. We wilden er vanaf maar konden ze aan de straatstenen niet kwijt. Het LB, Midden Holland, Leiden, Den Haag, Utrecht, iedereen had ze al. Uiteindelijk was er gelukkig de Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking, die zei er wel wat mee te kunnen."

Over de politieke doelstellingen van de Homodemo's bestaat nog geen consensus. Siebel Hofbaan: "Willem-Alexander en ik vinden dat er weer meer conducteurs in de trein moeten komen. Vaak zitten we geboeid te wachten op zijn komst, maar als hij dan weg blijft komen we ik-weet-niet-waar terecht." "In Amsterdam is dat veel beter geregeld," vult Rik O'Bargoen aan. "Daar werkt een prachtige roodblonde atleet bij de metrocontrole. Ik koop dus absoluut geen kaartjes meer. Nu heb ik al zes boetes van hem gekregen. Op roze briefjes. De volgende keer ga ik hem denk ik mijn echte adres verklappen."

Adelheid van der Duyt wil dat koetsen dikkere en bredere gordijnen krijgen: "Klaus en ik zijn het echt beu dat ik steeds maar moet bukken."

Het is moeilijk informatie te krijgen over de exacte tactiek van de Homodemo's. De contacten met de vrouwenlobby lijken hoopgevend. Voorts staat er bij voorduring een geheimzinnige datum centraal: 16 december. Wat er dan gaat gebeuren, is slechts weinigen bekend...

Er staat heel wat te gebeuren op het novembercongres. Hier moet je bij zijn!

ALV in de GROTE BEER in Apeldoorn. Een weekend vol verandering (nieuwe El-Beërs), sfeer en inhoud.

Lees de Congresbijlage op de volgende bladzijden.

CONGRESBIJLAGE ALV 14

Zaterdag en zondag 11 en 12 november as. is het moment weer daar. Het weekeinde waar iedere JD-er naar verlangt: Het halfjaarlijkse JD-congres. Ditmaal zal het gehouden worden in jeugdherberg "De Grote Beer" in Apeldoorn.

Hierbij wil het Landelijk Bestuur dan ook alle leden oproepen aanwezig te zijn. Het is deze keer (weer) meer dan de moeite waard. Zo zal ondermeer Ina Brouwer van Groen Links de congresrede verzorgen. Zij zal spreken over het thema emancipatie. Verder natuurlijk ook de verkiezingen van de leden van het Landelijk Bestuur en de hoofdredakteur van de DEMO. Ook het beleidsplan 1990 en de begroting 1990 komen aan de orde.

Politieke-inhoudelijk staan de resoluties Emancipatie en Europa deze keer centraal.

Heb je vragen, opmerkingen etc., bel mij gerust.

Ik reken op je komst.

Roel van der Poort, vice-voorzitter organisatie.
Tel. 050-348217

WAT IS DAT ALLEMAAL?

De JD is een democratische vereniging waar de leden bepalen hoe het er in de toekomst aan toe moet gaan. Op landelijk nivo komen de leden normaal gesproken twee maal per jaar bijeen. Zo'n bijeenkomst heet de Algemene Leden Vergadering (ALV). Op zo'n ALV neemt de JD politiek-inhoudelijke standpunten in, na een zorgvuldige discussie. Ook bepalen de leden er welke richting het op moet met de vereniging.

In deze CongresDEMO vind je de congresvoorstellen/onderwerpen. Dat zijn deze keer:

- *De resolutie Emancipatie;
- *De resolutie Europa (Oost-West);
- *Het beleidsplan 1990;
- *Begroting 1990 met toelichting;

*Wijzigingsvoorstellen m.b.t. het Huishoudelijk Reglement.

Deze kun je bestuderen en als je het er niet mee eens bent kun je wijzigingsvoorstellen (amendementen) formuleren. Om deze te kunnen indienen moet je dan je mede-leden op de Algemene Regio Vergadering (ARV) en/of de Algemene Afdelings Vergadering (AAV) zien te overtuigen. Als het aangenomen is, dient de regiosecretaris het in bij het Landelijk Bestuur.

Als je de ARV of AAV niet kunt overtuigen, maar wel (minimaal) vijf medestanders hebt gevonden, dan kun je het voorstel ook met z'n vijven indienen. Wil je hier meer over weten, bel dan met Roel van der Poort, tel. 050-348217.

PROGRAMMA

Zaterdag 11 november

- 11.30 Opening Congressecretariaat;
- 12.15 Koffiepauze;
- 13.00 Opening ALV 14;
- 13.10 Verkiezingen LB en Hoofdredakteur DEMO;
- 13.45 Gastspreker: Ina Brouwer, Kamerlid voor Groen Links, over het thema Emancipatie aansluitend: vragenkwartier;
- 14.45 uitslag verkiezingen;
- WORKSHOPS: er zullen kleine discussiegroepjes worden gevormd die n.a.v. prikkende teksten zullen proberen een stelling te formuleren. Elk groepje kent een discussiebegeleider. De stellingen zullen worden gebruikt in het Forum om 16.30 uur.
- Het thema is ook hier emancipatie;
- 16.00 Theepauze;
- 16.30 FORUM: vertegenwoordigers van

CONGRESBIJLAGE ALV 14

Groen Links, CDA, GPV en D66 zullen in discussie gaan over emancipatie, ondermeer aan de hand van de workshop-stellingen;
17.30 Borrel en Congreswerkgroep Emancipatie;
18.30 Diner;
19.30 Congreswerkgroep Europa;
20.00 Koffiepauze;
20.30 Resolutie Emancipatie;
22.00 Congreswerkgroep beleidsplan en begroting;
22.00 Dance-party met drive-in-discotheek.

Zondag 12 november

9.00 Ontbijt;
10.00 Heropening;
10.05 Wijziging Huishoudelijk Reglement;
10.15 Beleidsplan 1990;
11.00 Begroting 1990;
11.15 Organisatorische moties;
11.45 Vragenronde Landelijk Bestuur;
12.15 Actueel-politieke moties;
12.45 Lunch;
13.45 Resolutie Europa;
15.00 Theepauze;
15.15 Uitslag "Vrij en Uitdagend"-campagne;
15.20 Afscheid aftredende LB-ers en hoofddakteur DEMO;
15.40 Voorzitterstoespraak;
16.00 Sluiting.

Toelichting op de agenda

Bij wijze van experiment heeft het Landelijk Bestuur deze keer gekozen voor een alternatieve wijze om de ALV inhoud te geven. Het Landelijk Bestuur denkt vooralsnog dat de invulling op de zaterdag van de ALV met name de nieuwe leden of de minder in de materie ingevoerde leden toch een, nog meer dan in het

verleden, een zinvolle participatie kan bieden. De zaterdagavond en zondag zijn meer in traditionele zin opgezet.

TERMIJNEN

Behandeld zullen worden: beleidsplan en begroting 1990, wijzigingen H.R. en de resoluties Emancipatie en Europa. Alle voorstellen zijn volgens de normale procedures amendeerbaar. Moties en amendementen dienen uiterlijk op vrijdag 27 oktober om 13.00 uur op het landelijk secretariaat aanwezig te zijn. Kandidaten voor een vacante post kan tot uiterlijk vrijdag 20 oktober om 13.00 uur op het landelijk secretariaat. Meer informatie bij de V.V.O.: Roel van der Poort, tel. 050-348217.

WAAR?

De veertiende ALV van de Jonge Democraten zal worden gehouden in:

Jeugdherberg "De Grote Beer"
Asselsestraat 330
7312 TS APELDOORN
tel. 055-553118

HOE TE BEREIKEN?

Openbaar vervoer:
Vanaf NS-station Apeldoorn buslijn 2 of 4, halte Asselsestraat/Jachtlaan (200 meter van de herberg). De bussen gaan om de tien minuten, zowel richting herberg als richting station. Eigen vervoer:
Vanuit het oosten en het westen dien je op de A1/E8 (Amersfoort-Deventer) de eerste afslag Ede/Hoenderloo (vanuit het westen) of de laat-

CONGRESBIJLAGE ALV 14

ste afslag Ede/Hoenderloo (vanuit het oosten) te nemen. Onderaan deze afslag ga je richting Apeldoorn om vervolgens bij de eerste verkeerslichten linksaf te slaan. Je passeert een spoorwegovergang en nog twee verkeerslichten en gaat dan de eerste weg links. Dat is de Asselsestraat. Na 50 meter rechts is de inrit van de herberg.

Vanuit het noorden neem je op de A50 (Zwolle-Arnhem) de afslag Apeldoorn-Noord. Bij de stoplichten rechts en bij de volgende stoplichten links. Deze weg vervolgen en direkt na "AGOVV" de eerste weg rechts nemen. Na 50 meter rechts inrit herberg.

Vanuit het zuiden (Arnhem-Apeldoorn via Beekbergen) ga je na Beekbergen bij de eerste stoplichten links (Amersfoort-Zwolle-Harderwijk). Deze rondweg vervolgen. Na spoorwegovergang en twee keer stoplichten de eerste weg links (Asselsestraat). Na 50 meter ziet u rechts de inrit van de herberg.

KOSTEN

De kosten voor een heel weekend inclusief overnachting bedragen F25,--.

Blijf je maar één dag, dan betaal je F15,--. In deze bedragen zit vijf gulden voor de reiskostenpot. De congresgangers met de hoogste reiskosten komen in aanmerking voor een gedeeltelijke reiskostenvergoeding. Iedereen die voor een vergoeding in aanmerking wil komen moet uiterlijk twee weken na het congres een bewijs van gemaakte reiskosten zenden aan het landelijk secretariaat. Daarna wordt uitgerekend vanaf welk bedrag de reiskosten worden vergoed. Deelname aan het congres dient tijdig, doch uiterlijk op 7 november, te worden aangemeld bij het landelijk secretariaat. Aan diegenen die zich voor deelname hebben opgegeven, maar niet komen opdagen, worden naast de kosten van toezending van het congresboek annuleringskosten in rekening gebracht tot een maximum van de deelnameprijs. Dit is helaas nodig omdat in het verleden steeds meer mensen ondanks hun aanmelding afwezig bleven.

Het congressecretariaat zal vanaf 11.30 uur tot 10 minuten na de opening van het congres geopend zijn. Daarna is het inschrijven pas weer mogelijk tijdens de theepauze. Ook de materialenstand zal tijdens de plenaire zittingen gesloten zijn. Het Landelijk Bestuur verzoekt iedereen tijdig aanwezig te zijn om een langdurige inschrijving te voorkomen.

SLAPEN EN ETEN

De jeugdherberg kent kleine slaapzalen van ongeveer acht bedden. Voor hen die dat wensen zijn er gescheiden slaapzalen. Je kunt linnengoed huren in de jeugdherberg (f7,50)

CONGRESBIJLAGE ALV 14

maar beter is het je slaapzak mee te nemen.

De keuken van de jeugdherberg verzorgt de maaltijden. Moet je een bepaald dieet volgen of eet je vegetarisch, neem dan contact op met de VVO, Roel v.d. Poort, (050-348217). Veelal is dit te regelen.

VACATURES

Op ALV 14 zijn de nodige Landelijk Bestuur posten vacant, te weten:

- Voorzitter (Vz)
 - Vice-voorzitter Organisatie (VVO)
 - Algemeen Secretaris (AS)
 - Secretaris Ledenwerving en Materialen (SLWM)
 - Secretaris Public Relations (SPR)
 - Penningmeester (Pm)
- en, niet binnen het LB maar wel door de ALV te kiezen:
- Hoofdredacteur DEMO

Toelichting

Het vervullen van een LB-post betekent een forse aanslag op je (vrije) tijd. Veelal is een inspanning van ongeveer twaalf uur per week het minimum. Vaak is het veel meer. (soms twaalf uur per dag)

Verder betekent het zijn van LBer niet alleen functiegebonden activiteiten, je moet ook veel algemene taken vervullen, zoals:

- secretarisdiensten
- invulling geven aan JD beleid
- contactpersoon zijn voor een regio

Tot slot zijn de kandidaten gebonden aan het op de ALV 14 aangenomen beleidsplan. Het LB zal een aantal keer van gedachten wisselen met de kandidaten.

Specifieke toelichting

Voorzitter (Vz)

De voorzitter is het gezicht van de vereniging. Zij/hij heeft als taak het LB en de vereniging te inspireren en te motiveren. De Vz bewaakt de voortgang in de vereniging en leidt doorgaans de LB vergaderingen. Inzicht in menselijke groepsprocessen en dit weten te hanteren strekt tot voordeel. Verder moet zij/hij ook goed in staat zijn contacten te leggen en te onderhouden.

Vice-voorzitter Organisatie (VVO)

De VVO heeft tot taak de organisatorische coördinatie van de vereniging, het verzorgen van de interne communicatie en de begeleiding van het verenigingskader. Verder is de VVO verantwoordelijk voor het kaderblad ORGI en de organisatie van ALV's en kaderbijeenkomsten.

Algemeen Secretaris (AS)

De AS is verantwoordelijk voor de ledenadministratie van de JD. Verder valt het onderhouden van een archief en het coördineren van het JD secretariaat onder haar/zijn taak.

Secretaris Ledenwerving en Materialen (SLWM)

De SLWM is verantwoordelijk voor het uitdenken en opzetten van JD wervings acties. Verder dient de SLWM de aanmaak van alle (promotie) materialen te coördineren.

Secretaris Public Relations (SPR)

De SPR verzorgt het JD-voorlichtingsbeleid, d.w.z. het opbouwen en onderhouden van relaties met de media. Het uitdenken en uitwerken van voorlichtingsacties.

Penningmeester (Pm)

CONGRESBIJLAGE ALV 14

De Pm is verantwoordelijk voor het financieel beheer. Het voeren van budgetbeheer en het formuleren van het financiële beleid. Inzicht en financiële processen is zeker een voordeel.

coördineren van de redactieleden zijn dan ook de belangrijkste taken van een hoofdredacteur. Ervaring in journalistieke hoek kan voordelig zijn.

Hoofdredacteur DEMO

De DEMO is in grote mate een visitekaartje van de JD. Het is dus van belang dat DEMO er goed uit ziet, dat de kwaliteit der artikelen goed is en dat het tijdschrift op tijd uitkomt. Het onderhouden van contacten met het LB en het

INFORMATIE EN AANMELDEN

Informatie over alle functies en aanmelding (d.w.z. het aanvragen van een kandidaatsstellingsformulier) dient te gebeuren bij de VVO, Roel van der Poort, Stevinweg 6, 9752 PC Haren, telefoon 050-348217.

BON

naam:

adres:

Ja, ik kom naar ALV 14 (het hele weekend)

Ja, ik kom één dag, te weten zaterdag/zondag

sturen aan
JD secretariaat
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

Beleidsplan 1990

Samen verder bouwen

De Jonge Democraten hebben op basis van hun vrijzinnig democratische uitgangspunten voor 1990 een beleid geformuleerd dat de volgende prioriteiten bevat:

- a. het beter op elkaar afstemmen van de politiek inhoudelijke activiteiten, onder andere door middel van de invoering van een jaarthema;
- b. het ontwikkelen van activiteiten met een meer aktiegericht en minder partijgebonden karakter;
- c. het vergroten van de participatie van vrouwen.

Naast deze prioriteiten worden enige wijzigingen in de financiële regelingen gemaakt. Doel is om te komen tot een flexibele organisatiestructuur, waarbij de continuïteit en groei van onze vereniging in het hele land gewaarborgd blijft.

Hierbij benadrukt de vereniging dat samenwerking en overleg tussen alle JD geledingen een basisvoorwaarde is voor het succes van onze vereniging. Het LB zal dit onderlinge contact en de wederzijdse afstemming waar nodig en nuttig stimuleren en als algemeen beleidsuitgangspunt hanteren.

CONGRESBIJLAGE ALV 14

Inhoudelijke samenhang, stimulering en coördinatie

Om te komen tot een betere coördinatie en afstemming zal met name de communicatie tussen de diverse JD gedingen (LB, regio's, afdelingen, werkgroepen, InSec, S&V commissie, redacties) flink moeten verbeteren. Er zal daarom een vaste plaats op kaderdagen worden ingeruimd voor het uitwisselen van regionale en lokale ervaringen. Tevens zal het LB het proces van wederzijdse stimulering en ondersteuning in interregionaal verband intensief begeleiden.

De voordelen van deze afstemming en coördinatie kunnen we vergroten door te gaan werken met een jaarthema. Zo'n jaarthema moet breed zijn en goed aansluiten bij de belangstelling van jongeren. Daarom is voor 1990 gekozen voor het jaarthema milieu.

Op landelijk niveau zal een deel van de activiteiten van het Politiek Bureau, het InSec en Scholing en Vormingsactiviteiten in het teken staan van dit jaarthema. Op beide congressen zal in 1990 op afwisselende wijze (bijv. forum, presentatie van milieu-organisaties, resoluties, e.d.) aandacht aan het jaarthema gegeven worden. Om regionale activiteiten in het kader van het jaarthema te stimuleren zal er in 1990 een speciaal fonds worden ingesteld.

Het bereiken van meer jongeren

Uit het onderzoek "Jeugd Nu" is gebleken dat maar liefst 30% van de twee en een half miljoen jongeren in Nederland in principe in politiek geïnteresseerd is. Dat de JD slechts een klein deel van deze jongeren bereikt is een belangrijk en duidelijk signaal. Ook leert het onderzoek van M50 "Voor de deuren van de politieke jongerenorganisaties" dat een p.j.o. voor jongeren aantrekkelijker wordt als zij minder partijgebonden en meer aktiegericht haar activiteiten invulling geeft. Met name op het gebied van het jaarthema milieu is aan deze voorwaarden duidelijk invulling te geven.

Deze twee aspecten dienen dan ook naar voren te komen in de activiteiten van de JD. Het LB zal daarom op kaderdagen tijd beschikbaar stellen om over de (organisatorische) uitwerking hiervan van gedachten te wisselen en afspraken te maken.

Participatie van vrouwen

Op basis van ons vrijzinnig democratische uitgangspunt van principiële gelijkwaardigheid van ieder mens is het ongewenst dat er ook in de JD veel meer mannen participeren dan vrouwen. In de afgelopen twee jaar is er regelmatig gesproken over de bevordering van de participatie van vrouwen in onze vereniging. Bij gebrek aan een samenhangende aanpak bleef het helaas vaak bij woorden alleen. Het vergroten van de participatie van vrouwen is nu als prioriteit gekozen om een samenhangend beleid hiervoor te kunnen ontwikkelen. Een belangrijk doel zal zijn om meer vrouwen een verenigingsfunctie te laten uitoefenen, omdat een geringe deelname van besturen een belangrijke eerste drempel is voor vrouwen om zelf actief deel te gaan nemen. Verder zal in samenwerking met de leden onderzocht worden hoe onze verenigingscultuur, de aard van de JD activiteiten, ons weringsmateriaal en onze benaderingswijze (bijv. standbemensing, de manier waarop de JD zich naar buiten toe presenteert, e.d.) veranderd kunnen worden om meer vrouwen politiek actief te krijgen in onze vereniging.

Het LB zal over deze en andere punten een kleine brochure met tips schrijven. In dit boekje dat uiterlijk 1 februari 1990 gereed zal zijn, zullen ook de maatregelen die het LB gaat nemen vermeld worden.

De organisatiestructuur

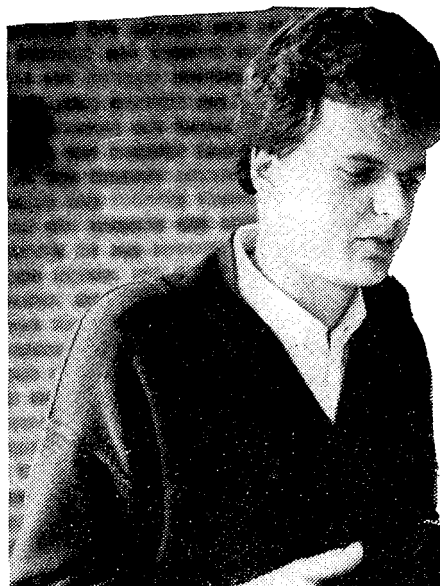
Als vrijzinnig democratische organisatie kiezen wij ervoor om verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden zo laag mogelijk in de organisatie te leggen.

Daarom blijft een doelmatige decentralisatie van scholings- en vormingsactiviteiten een belangrijk aandachtspunt. Het landelijk bestuur heeft naast een aantal eigen taken en verantwoordelijkheden, vooral een taak in de stimulering en ondersteuning van regio's en eventuele interregionale samenwerkingsverbanden (direct en afdelingen (indirect)).

Evenmin als voor de maatschappij hanteert de JD voor haar eigen organisatie een blauwdruk. Om een doelmatige decentralisatie van de scholings- en vormingsactiviteiten naar regionaal- en afdelingsniveau mogelijk te maken, mag niet star worden vastgehouden aan de huidige organisatiestructuur, maar is een soepeler benadering nodig. Daarom worden landelijk enkele financiële drempels weggenomen die de fusie van regio's en de oprichting van afdelingen bemoeilijkten. De vaste af-

CONGRESBIJLAGE ALV 14

dracht per regio wordt afgeschapt en de variabele afdracht wordt verhoogd. Tegelijkertijd wordt het bestaansrecht van kleinere regio's zeker gesteld door een landelijke minimum bijdrage te garanderen. Tevens is de hoogte van de bijdragen uit de regionale scholings- en vormingsfondsen onafhankelijk van de grootte van de regio waaraan zij uitgekeerd worden.

Resolutie Emancipatie

Het proces emancipatie heeft ten doel de volledige gelijkwaardigheid van alle individuen in de samenleving. Dit betekent zowel het hebben van gelijke kansen bij opleidingen en in het arbeidsproces als gelijke kansen in het algemeen. Om voor iedereen de mogelijkheid tot individuele ontplooiing te creëren is een mentaliteitsverandering nodig.

1. Die mentaliteitsverandering vereist een voortrekkersrol van de overheid. D.m.v. intensieve voorlichtingscampagnes moet de overheid een mentaliteitsverandering in de samenleving bewerkstelligen.

Vooral in het onderwijs liggen kansen. Daarom stelt de JD daar de volgende maatregelen voor:

2. Onderwijsmateriaal wordt zó herschreven en geschreven dat bestaande rolpatronen niet worden bevestigd.

3. Het onderwijs moet meer ingesteld worden op het emancipatieproces, bijvoorbeeld d.m.v. meer aandacht voor de arbeidsmarktpositie van meisjes, homosexualiteit en de multiculturele samenleving.

Vervolgens zal de samenleving zó ingericht moeten worden dat iedereen inderdaad gelijkwaardig kan zijn.. Nu is het zo dat er groepen in de samenleving zijn met een duidelijke achterstand t.o.v. een onbewuste norm: de gezonde, heteroseksuele, blanke man tussen 25 en 65 jaar. Om die achterstand in te lopen is aan tijdelijke positieve actie voor bepaalde groepen eigenlijk niet te ontkomen. Deze groepen zijn voornamelijk: vrouwen, etnisch-culturele bevolkingsgroepen (e.c.b's), homoseksuelen, gehandicapten, jongeren, ouderen. Deze groepen zullen we vanaf nu prioriteitsgroepen noemen. Wel moet in het vervolg van de resolutie bedacht worden dat niet alle maatregelen opgaan voor alle prioriteitsgroepen (zo wijst de JD een quoteringregeling voor homo's af)

Voor alles dient echter beseft te worden dat emancipatie en individualisering onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

4. Het sociaal-economische systeem moet geheel worden geïndividualiseerd, zodat het traditionele huwelijk niet langer bevoorrecht wordt boven andere samenlevingsvormen.

Een voorbeeld van achterstand van bepaalde groepen is de positie op de arbeidsmarkt. Om tot een evenredige verdeling van beschikbare arbeid over alle groepen te komen zullen tijdelijk overheid en bedrijfsleven bepaalde hoeveelheden ('quota') werknemers uit prioriteitsgroepen aan moeten nemen. De JD stelt daarom de volgen-

CONGRESBIJLAGE ALV 14

de quoteringsregeling voor.

5. Bedrijven en overheidsinstellingen worden onderworpen aan een rapportageplicht over de vacaturevervulling van de afgelopen periode. Als het percentage vacatures dat vervuld is door prioriteitsgroepen hoger is dan het voor het betreffende bedrijf vastgestelde streefpercentage volgen voordelen in de belasting- of premiesfeer.

6. Bij sollicitatieprocedures moeten de kansen van prioriteitsgroepen eveneens vergroot worden. Daarom zal reeds bij voldoende geschiktheid de voorkeur moeten worden gegeven aan een lid van een prioriteitsgroep, ook al omdat 'gelijke' geschiktheid nauwelijks objectief aan te tonen is.

7. Als ondersteunende maatregel dient het emancipatieproces opgenomen te worden in de opleidingen en trainingen voor personeelsfunctionarissen.

8. Tot slot dient de overheid belangenorganisaties van prioriteitsgroepen zowel financieel als politiek meer mogelijkheden te geven.

Naast deze algemene maatregelen stelt de JD nog enkele specifieke maatregelen voor de verschillende prioriteitsgroepen voor, zonder overigens ook maar te proberen volledig te zijn.

Eén van de belangrijkste redenen van het thuisblijven van vrouwen is het gebrek aan kinderopvang. In de nabije toekomst zijn grote inspanningen nodig om meer kinderopvang van de grond te krijgen. In dat kader kiest de JD voor het volgende:

9. De overheid verplicht het bedrijfsleven tot het creëren van betaalbare kinderopvang voor de werknemers.

10. De overheid dient startende kinderopvanggelegenheden te stimuleren middels subsidies.

Om diverse redenen ontstaan in de steden ghetto's van mensen met een laag inkomen waaronder naar verhouding veel mensen uit e.c.b.'s. Dit is zeer slecht voor de integratie van de verschillende bevolkingsgroepen in de maatschappij.

11. De overheid moet meer dan nu ingrijpen in de woningmarkt om het ontstaan van ghetto's in de steden te bestrijden.

12. Een lange-termijn-huisvestingsbeleid moet voorafgegaan worden door een schoolbussysteem dat er voor zorgt dat door spreiding van kinderen over verschillende scholen op vrijwillige basis 'zwarte scholen' voorkomen worden.

Homo's hebben geen aantoonbare structurele achter-

stand op de arbeidsmarkt, behalve op deelgebieden. De achterstand van deze groep ligt veeleer op het gebied van maatschappelijke acceptatie van leefpatronen en samenlevingsvormen. De JD bevestigt hierbij haar standpunt dat huwelijken tusschen twee mannen of twee vrouwen mogelijk moeten zijn. Tevens vindt de JD reeds dat de mogelijkheid van kindervreugd en kinderleed d.m.v. adoptie onafhankelijk moet zijn van de sexuele geaardheid en/of samenlevingsvorm van de adoptant.

13. Om op deelgebieden van de arbeidsmarkt conflictsituaties te voorkomen dient er een Wet Gelijke Behandeling te komen zonder uitzonderingsclausules: het gelijkheidsbeginsel dient altijd boven alle andere grondrechten te prevaleren.

Voor de integratie van gehandicapten in de samenleving is het noodzakelijk dat ze niet belemmerd worden in hun bewegingsvrijheid en niet geïsoleerd worden van de rest van de maatschappij. Daarom stelt de JD het volgende voor:

14. Overheidsgebouwen en openbaar vervoer worden volledig gehandicapten toegankelijk gemaakt. Bedrijven worden middels subsidies gestimuleerd hetzelfde te doen.

15. Bij nieuwbouw en renovatie van woningen moet een percentage daarvan op eenvoudige wijze aangepast kunnen worden voor gehandicapten. Zij krijgen prioriteit bij de toewijzing van deze woningen.

Onderscheid op grond van leeftijd is vaak onterecht.

16. Daarom wordt het minimumjeugdloon afgeschaft en het minimumloon bindend voor alle leeftijden, zodat beloning niet meer leeftijdsafhankelijk is.

17. De verplichting om op 65-jarige leeftijd met pensioen te gaan wordt omgezet in een recht, zodat het mogelijk wordt door te werken als men dat wil en men daartoe in staat is. Het recht op AOW vanaf 65 jaar blijft natuurlijk bestaan.

CONGRESBIJLAGE ALV 14

Een uitgebreide toelichting op deze resolutie zal worden geplaatst in het congresboek.

Resolutie "Europees Huis"

Indieners: Werkgroep Europa
Woordvoerder: nog onbekend

Deel I

De Jonge Democraten pleiten voor de volgende zaken m.b.t. het Europese minderhedenbeleid:

1. een Europa van de burgers. Dit houdt in dat alle burgers ongeacht ras, sexe, afkomst, religie of wat voor ander kenmerk dan ook absoluut gelijk zijn voor de wet.
2. de vervanging van de term "staatsburgerschap" door de term "inwonerschap". Ieder mens kan aan zijn inwonen binnen bepaalde overheids grenzen (staten, provincies enz.) rechten ontlelen die niet anders zijn dan zijn medeburgers. Zo stellen wij voor stemrecht op alle niveaus te geven aan iedereen die in Europa woont. Nederland kan hier zonder problemen op vooruit lopen. (Alleen mensen met diplomatieke status hebben dit recht niet.)

3. Een Europa waarin alle burgers rechten kunnen ontlelen op grond van hun gemeenschappelijke taal, cultuur en geschiedenis. Burgers die zich identificeren met een bepaald volk hebben een gemeenschappelijk recht op een door hun zelf te bepalen mate van autonomie van het centrale gezag. (De Staat of het Europese Huis.) De JD herhaalt dat zij het principe van zelfbeschikkingsrecht van volkeren erkent.

4. In het Europa van 1993 moet de positie van vluchtelingen goed geregeld zijn. Het is voor de Jonge Democraten absoluut onaanvaardbaar dat door de Europese eenwording vluchtelingen de dupe worden. Europa heeft een enorme verantwoordelijkheid jegens de milieu- en politieke vluchtelingen, die ze volledig moet nakomen. Europa moet een open huis zijn.

Deel II

De Jonge Democraten pleiten voor de volgende zaken op het gebied van het Europese milieubeleid:

1. grote investeringen in het openbaar-vervoernet, zodat openbaar vervoer sneller en goedkoper wordt dan andere vormen van vervoer.
2. herziening en opschoning van de CoCom-lijst door de westerse landen.

3. Oosteuropese landen die hun burgers meer vrijheid geven, de mensenrechten respecteren en hun economieën hervormen, moeten kunnen rekenen op concrete financieel-economische steun.

4. een Hoge Autoriteit voor het Milieu, die de bevoegdheid heeft om Europese milieuwetten te maken. Deze zou onder andere moeten betreffen:

- a. produktinformatie die nauwgezet de milieuaspecten van een bepaald produkt weergeeft;
- b. afvalverwerking en -dumping: deze moet aan strenge regels en controle onderworpen worden;
- c. fondsen voor milieu-educatie dient bevorderd te worden, bijvoorbeeld op scholen en in bedrijven.
- d. milieu-technische samenwerking tussen Europese regeringen en bedrijven om tot een milieuvriendelijke(re) productie te komen.

Deel III

De Jonge Democraten pleiten voor de volgende zaken op het gebied van het Europees veiligheidsbeleid:

1. het erkennen van het principe dat de wereld "één gedeelde toekomst" heeft.
2. het streven naar een Europees veiligheidsidentiteit. Dit betekent dat alle Europese landen en de landen die in Europa belangen hebben een actieve toenaderingspolitiek moeten voeren via de onderhandelingstafel. Geen enkel onderwerp hoeft geschuwd te worden, bij het praten over defensie spelen ook mensenrechten, handelsproblemen en democratiseringsprocessen een voorname rol.
3. een opwaardering van de Westeuropese veiligheidsidentiteit zolang dit maar gelijke tred houdt met een actieve "Ost-Politiek". Op geen enkele manier mag de heractivering van de WEU leiden tot spanningen met de Sovjetunie.
4. een heroriëntatie op de rol van de VN. In Defensievoorstellen moet deze organisatie de rol van politieagent krijgen zoals voorzien door haar grondleggers. Ze kan deze rol krijgen doordat de grotere staten hun defensie, uit welbegrepen eigen belang, met de VN coördineert.
5. het houden van een speciale Europese Algemene Vergadering om in alle openbaarheid te praten over de Europese veiligheidsproblematiek. Ook niet Europese Navo landen dienen aan een dergelijke vergadering mee te doen.

CONGRESBIJLAGE ALV 14

Begroting 1990

<u>Baten</u>	1990	1989
Bijdrage D66	25.000	25.000
Opbrengsten DEMO	1.500	1.500
Acceptgiro aktie	1.000	1.000
Opbrengsten congressen/cursussen	4.500	4.500
Contributies (1000xf15,-)	15.000	9.000
Diverse opbrengsten	1.000	1.000
Subsidie W.V.C.	92.000	93.000
	+ -----	+ -----
Totaal baten	140.000	135.000

Lasten

Accomodatie

Huur kantoorruimte	10.000	10.000
Afschrijvingen	1.650	2.000
Rente en bankkosten	750	800
	+ -----	+ -----
	12.400	12.800

Organisatie

Onderhouds/schoonmaakkosten	2.000	2.000
Verzekeringen	250	500
Druk- en stencilwerk	5.500	6.000
Porti en telefoon	9.500	10.000
Vergaderingen/commissies	1.000	1.000
Reis- en verblijfskosten	10.000	5.500
Contributies aan internationale organisaties	1.450	1.150 *
Inventaris	500	500
Bijdrage D66 personeel	5.000	5.000
Overige organisatie kosten	800	700
*in de begroting 1989 opgenomen onder de post internationale contacten	+ -----	+ -----
	36.000	32.350

Financiële administratie

Administratie kosten	8.000	8.000
Accountantskosten	2.200	3.000
	+ -----	+ -----
	10.200	11.000

Scholing en Vorming

Introductieweekenden	1.500	1.500
Jaarthemafonds	1.500	
Regionaal S&V fonds	1.550	1.500*
*In de begroting 1989 een interregionaal fonds voor themadagen (f1000,-) en vormingsdagen (f500,-)	+ -----	+ -----
Regionale scholing en vorming	4.550	3.000

CONGRESBIJLAGE ALV 14

Kaderbijeenkomsten	1.700	2.700
Binnenhofexcursies	100	100
Vaardigheidstrainingen	600	600
Landelijke themabijeenkomsten	2.000	2.400*
Cursusmateriaal	600	600
S&V commissie	600	600
*In de begroting 1989 bestaande uit Sociale vaardigheidsweekend (f1400,-), politieke stromingendag (f500,-) en Europadag (f500,-)	+ 5.600	+ 7.000
Landelijke scholing en vorming		
<u>Ledenblad DEMO</u>		
Druk en verzendkosten	14.500	14.500
Lay-out	2.200	2.200
Redactiebudget	1.500	1.500
	+ 18.200	+ 18.200
<u>Kaderblad ORGI</u>		
Druk en verzendkosten	2.500	*
*In de begroting 1989 niet als aparte post opgenomen.	+ 2.500	
<u>Congressen</u>		
Accomodatie	10.500	9.000
Congresboeken	1.500	1.500
Congresbijlagen DEMO	1.500	1.500
Omlijsting	1.500	1.500
	+ 15.000	+ 13.500
<u>Politiek bureau</u>		
Werkgroepen	3.500	4.500
Documentatie en nota's	1.500	1.500*
*In de begroting 1989 f1000,- voor nota's en f500,- voor documentatie	+ 5.000	+ 6.000
<u>Bijdrage aan regio's</u>		
1000 betalende leden x f13,-	13.000	9.800
Garantiefonds bodembedrag f500,-	1.250	6.000*
*In 1989 vaste afdracht aan 15 regio's	+ 14.250	+ 15.800
<u>Ledenwerving en Materialen</u>		
Folders en promotiemateriaal	4.000	
Ledenwerfcampagne	4.000	
In de begroting 1989 als één post opgenomen	+ 8.000	7.000

CONGRESBIJLAGE ALV 14

Internationale contacten

Seminars/buitenlandse contacten	1.300	1.550*
Internationaal Secretariaal	1.000	800
Buitenlandexcursie	1.000	1.000
*In de begroting 1989 bedroeg deze post f2.700 inclusief contributies aan internationale organisaties.	<u>3.300</u> ⁺	<u>3.350</u> ⁺

Reservering lustrumfonds

Onvoorzien

P.M.	P.M.
5.000	5.000
<u>5.000</u> ⁺	<u>5.000</u> ⁺

Totaal lasten

<u>140.000</u>	<u>135.000</u>
----------------	----------------

TOELICHTING OP DE BEGROTING 1990

1. Redactionele opmerking

De begroting 1990 is ingedeeld in aansluiting op de begrotingsopstelling die door het ministerie van W.V.C. gehanteerd wordt en overeenkomstig de indeling van de boekhouding van de JD. Dit maakt onderlinge vergelijkingen voortaan gemakkelijker. Met voetnoten zijn wijzigingen ten opzichte van de begroting 1989 aangegeven.

2. Baten

In 1990 zal de subsidie van het ministerie van W.V.C. vermoedelijk circa f92.000,- bedragen. Het L.B. stelt voor om de hoogte van de toegangsgelden voor congressen en cursussen op het zelfde niveau als in 1989 te houden. Gezien de hogere begrote lasten in 1990 stelt het L.B. voor ter verhoging van de inkomsten de volgende contributiedifferentiatie in te voeren. De contributie voor leden tot 18 jaar bedraagt f10,- per jaar, voor leden van 18 jaar en ouder f15,- dan wel f20,- indien het lid ter eigen beoordeling ruime inkomsten uit werk geniet. Op de peilingsdatum 1 oktober 1990 zal de JD naar verwachting 1000 betalende leden hebben.

3. Doorbelastingen en subsidie van D66

De doorbelastingen van D66 zullen in 1990 gelijkblijven: huur kantoorruimte (10.000), onderhouds/schoonmaakkosten (2.000), bijdrage aan D66 personeel (5.000) en administratiekosten (8.000). Hiertegenover staat een ongewijzigde subsidie van D66 ter hoogte van

f25.000.

4. Lasten landelijke vereniging

Omdat voor 1990 geen nieuwe investeringen gepland zijn dalen de afschrijvingskosten. De organisatiekosten zijn vastgesteld op basis van ongewijzigd beleid d.w.z. gelijk aan de begroting 1989 met enkele bijstellingen op

CONGRESBIJLAGE ALV 14

grond van de jaarrekening 1988 en de financiële ontwikkeling in 1989. Druk- en verzendkosten van het kaderblad ORGI zijn in een aparte begrotingspost vermeld; hierdoor vallen de posten druk- en stencilwerk en porti en telefoon lager uit dan in de begroting 1989. Er is geen sprake van een volledige compensatie, omdat op grond van de realisaties in het verleden rekening gehouden wordt met per saldo hogere kosten op deze twee begrotingsposten. Met het oog op een goed functioneren van landelijk bestuur is begoting van de post reis- en verblijfskosten op het niveau van de realisatie in 1988 en 1989 noodzakelijk. Een substantiële bezuiniging is wegens het uitblijven van de invoering van de OV jaarkaart niet mogelijk (hetgeen wel in de begroting 1989 opgenomen was). De contributies aan internationale organisaties nemen toe wegens lidmaatschap van Y.D.C. en comité '31'. Het L.B. stelt voor in de begroting 1990 financiële middelen te bestemmen voor drie kaderdagen in plaats van een kaderdag en een kaderweekend. Eveneens minder geld wordt voor landelijke themabijeenkomsten bestemd. De accommodatiekosten van de twee congressen zijn realistisch begroot, hetgeen eveneens geldt voor het politiek bureau, mede gezien de kostenrealisaties in het verleden. Vanwege het belang van ledenwerving voor onze vereniging is deze post verhoogd ten opzichte van de begroting van 1989. Voor een goed functionerend internationaal secretariaat lijkt f1000,- onontbeerlijk. De reservering voor het lustrumfonds is pro memoria in de begroting opgenomen; het is de bedoeling om jaarlijks f1000,- te reserveren, zodat in 1994 een reserve van f5000,- ter beschikking staat voor de additionele financiering van lustrumactiviteiten.

5. Gelden bestemd voor regio's

Het L.B. stelt voor om in 1990 evenveel financiële middelen te reserveren voor de regio's als in de begroting 1989. Deze bestaan uit:

	1990	1989
Regionale scholing en vorming		
introductieweekens	1.500	1.500
jaarthemafonds	1.500	1.500
regionaal S&V fonds	1.500	1.500
Bijdrage aan regio's		
variabele afdrachten	13.000	9.800
garantiefonds		
(c.q. vaste afdrachten)	1.250	6.000
TOTAAL		
voor regio's bestemde gelden		
	<hr/>	<hr/>
	18.800	18.800

op de begroting achterblijft, is te verwachten dat de regio's er in 1990 er materieel op vooruitgaan. Het L.B. stelt voor de variabele afdracht per betalend lid op f13,- te stellen, zodat gemiddeld genomen de inkomstenmarge voor de landelijke vereniging gelijkblijft. De peildatum wordt verschoven naar 1 oktober 1990. Op 1 april 1990 wordt een voorlopige telling gehouden op basis waarvan aan de regio's een voorschot verstrekt wordt op vergelijkbare wijze als in de huidige afdrachtregeling. In oktober volgt dan de definitieve afrekening. Vermoedelijk zullen de vijf kleinsteregio's van de JD een beroep op het garantiefonds doen voor gemiddeld elk f250,-. Voor het jaarthemafonds gelden overeenkomstige voorwaarden als voor het regionaal S&V fonds. Elke regio kan middels een aanvraag voor 1 juli 1990 een claim leggen op een evenredig deel van de beschikbare middelen. Deze bijdragen zijn bedoeld ter aanvullende financiering van scholings- en vormingsactiviteiten die door een regio georganiseerd zijn. Niet geclaimde gelden blijven beschikbaar in 1990 voor regio's die een extra scholings- en vormingsactiviteit organiseren in het kader van de desbetreffende regeling.

Nadere inlichtingen over de begroting zijn te verkrijgen bij de landelijke penningmeester van de JD.

Omdat in 1989 de realisatie van de bijdrage aan regio's

CONGRESBIJLAGE ALV 14

nancieel beheer een kascommissie van tenminste twee leden, die geen deel uitmaken van het Afd. B.. De kascommissie adviseert de A.A.V. over het gevoerde financieel beheer en de décharge van de penningmeester.

6. T.a.v. schenkingen aan de afdeling is art. 3 der Statuten van overeenkomstige toepassing.

art. 46 lid 9 wordt art. 46 lid 8

oud art. 47 wordt art. 48.

oud art. 48 tot en met 50 doornummeren tot en met 51.

WIJZIGINGS VOORSTELLEN HUISHOUDELIJK REGLEMENT

art. 17 lid 1

toevoegen: ",behoudens het bepaalde in art. 4 van dit reglement."

art. 17 lid 5 schrappen

art. 46 lid 8 schrappen en vervangen door nieuw artikel 47:

Art. 47

1. De middelen van de afdeling bestaan uit:

- a. bijdragen van de regio
- b. schenkingen
- c. overige baten.

2. Jaarlijks biedt het Afd. B. de A.A.V. een begroting voor het komende boekjaar ter goedkeuring aan. De indeling van de begroting sluit aan bij de indeling van de landelijke begroting.

3. Na goedkeuring door de A.A.V. zendt de afdelingspenningmeester de begroting ter kennisname aan de penningmeester van het R.B..

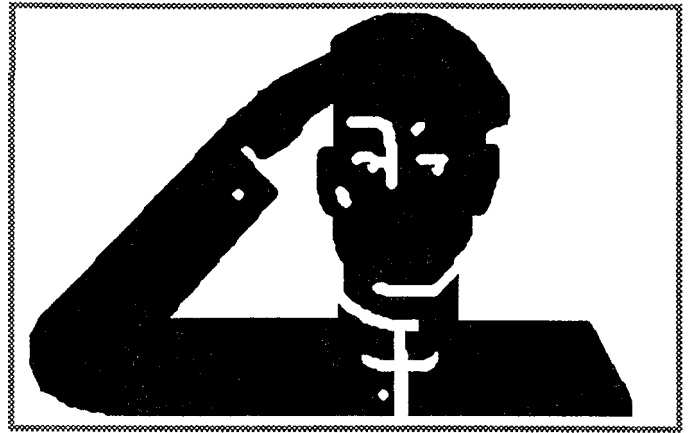
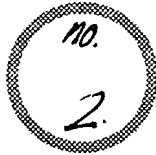
4. Jaarlijks overlegt de penningmeester het exploitatie overzicht over het afgelopen jaar aan de A.A.V..

5. De A.A.V. benoemt ter controle van het fi-

Brief uit 't Harde

van Sibrand Hofstra

Het speelde op mijn zenuwen. Gedeeltelijk verdoofd geweest. Nog nooit was ik dichterbij het hellevuur. Wie mocht denken dat ik in dienst een afschuwelijk oorlogszuchtig drama heb meegemaakt heeft het mis. Wel heb ik een uur zeer krampachtig in het felle schijnsel van de tandartslamp gelegen, alwaar een gebroken vulling werd verwijderd en de zo ontstane krater weer dichtgeplamuurd werd. Tot overmaat van ramp ontdekte de tandarts op een aan hem toegezonden foto van mijn gebit in de contreien waar hij toch bezig was nog een gaatje. U voelt het al aankomen: deze wer ook 'meegenomen'.

Ik heb bij al deze ellende ook nog last van een overmatige speekselontwikkeling. Dit maakt het lijdzaam lijden er niet draaglijker op. Je wil iedere minuut wel slikken of spoelen, maar dat kan natuurlijk niet. Ook stapelen zich restjes vulling achter in het gehemelte op, zodat, als je noodzakelijkerwijs toch moet slikken, je het risico hebt dat zo'n korreltje in de keel een hoestbui veroorzaakt.

U vraagt zich misschien af wat dit nou met dienst te maken heeft. Welnu, weinig, behalve dan dat het een militaire tandarts betrof en ik op staatskosten gerestaureerd ben. Ik wilde er ook duidelijk mee maken dat dit zo'n beetje de naaste ervaring in mijn diensttijd is geweest. Bij tijd en wijle heb ik het hier best naar mijn zin. Ik ben van half acht tot half vijf op de kazerne, om vijf uur ben ik al thuis op mijn kamer in Zwolle en zet ik de hele dienstsores van me af.

Het leukst aan dienst vind ik toch wel de plezierige contacten met leeftijdsgenoten. Je kent automatisch veel mensen: in de opleidingstijd heb je sowieso een sterk groepsgebeuren en tijdens de opleidingstijd hoor je bij een bepaalde compagnie die vaak net niet te groot is om iedereen te leren kennen. Er zit altijd wel een stel jongens bij waarmee je goed overweg kunt. Het is beslist niet zo dat alle dienstplichtigen zuipende goddeloze macho's zijn. Nee, je ontmoet vaak zachtaardige jongens met wie je eens een normaal gesprek kunt voeren. Ik klets en koffiedrink wat af op zo'n dag en verschil wat dat betreft niet veel van de doorsnee buurvrouw.

Rode strepen

Aardig om te vertellen is misschien dat ik soldaat eerste klas ben geworden. Dit stelt op zich weinig voor, daar het een stand is en geen rang en omdat ik de strepen eigenlijk in de schoot geworpen krijg doordat ik een bepaalde (dubbele) functie uitoefen en hierdoor na verloop van tijd automatisch bevorderd word. Maar goed, ik ontvang vijf gulden meer loon per maand en ik ga toch niet meer streeploos door het leven. Het extraatje van vijf gulden netto is voor de komende drie maanden weer verspeeld, doordat ik het heuglijke feit met het op beperkte schaal verstrekken van gebak kracht heb bij gezet.

Maar die rode strepen vallen je collega-soldaten de eerste dagen toch wel op, zodat je leuke opmerkingen krijgt als: "Je zult die strepen wel hebben gekregen omdat je bij de kapitein op het buro werkt" of: "Daar heb je die strepenjager weer". Dat aan deze "lolligheden" een flinke portie naïver ten grondslag ligt mag duidelijk zijn. Van mijn kant pareer ik dat door hen smalend als "laag voetvolk" te betitelen.

Vierdaagse

Ik heb eind juli vier weken vakantieverlof genomen: een mooie tijd met prachtig weer. De week voor het verlof ben ik in Nijmegen geweest als deelnemer aan de vierdaagse. En als uitvaller... Het was een grandioze ervaring, net als de militaire bedevaart in Lourdes. Allemaal militairen, uit de meest uiteenlopende landen, met de meest uiteenlopende uniformen en manieren van marcheren. Ook het meelopen op zich is een mooie ervaring. Overal op de route staan er kraampjes langs de kant van de weg, hele dorpen en stadjes zijn uitgelopen om de wandelaars aan te moedigen en toe te juichen. Maar, zoals ik al zei, ik ben gestopt, en wel op de tweede dag, na vijftig kilometer. Het feit dat ik nooit getraind had en te lichtzinnig dacht over honderd mijl stevig doorwandelen in vier dagen, wreekte zich nu. Want zo enthousiast als ik de sfeer tijdens zo'n vierdaagse hierboven ook beschreef, ik heb er weinig van genoten. Op de eerste dag waren de laatste kilometers voor mij al een hel en was ik vastbesloten de volgende dag niet te starten. 's Avonds ben ik door de Militair Geneeskundige Dienst een uur aan mijn blaren geholpen. Onder druk van de luitsinnige klinkende argumenten als: "Het staat beter als je kunt zeggen dat je tijdens de tweede dag bent uitgevallen" en "als het echt niet meer gaat kun je altijd nog stoppen" ben ik de volgende ochtend om een uur of vijf toch gestart. Maar na twee uur sjokte ik met voeten die bij elke stap op spijkers leken te staan al een flink eindje achter de groep aan en toen - eindelijk - de eerste rustplaats bereikt was, kon ik niet anders beslissen dan er te blijven en met de andere uitvaller in een viertonner teruggebracht naar het kamp te worden. Dat vond ik het rotst, dat ik de groep moest achterlaten en daarmee misschien hun moraal zou ondermijnen. Ook zouden ze me als een doetje kunnen zien, als een aansteller en ook dat trok ik mij nog aan, terwijl het een geweldige bevrijding was dat ik kon stoppen. Enfin, die dag vielen er nog twee uit van ons groepje van elf. De laatste dag mocht ik mee om de jongens en hun plunjebalen uop te halen uit Nijmegen. Dit nu was erg leuk: kon ik toch nog eens die speciale sfeer proeven. Het bleek dat de overgebleven acht man allemaal de eindstreep haalden, wel strompelend met van pijn vertrokken gezichten, maar dat zag je bij vrijwel iedereen. De vierdaagse van Nijmegen is prachtig om aan mee te doen, al was het alleen maar om de sfeer, maar er zijn ook momen-

ten waarop je je vertwijfeld afvraagt waar je mee bezig bent.

Twee weekeinden

Ik heb het in dit beperkt briefbestek nog niet gehad over de bivak van voor de vakantie. Een kleine week puppen, d.w.z. slapen in puptentjes in het bos. Het was mooi weer, we hebben wat (theorie)lessen gedraaid waarin over het algemeen zaken uit de opleiding herhaald werden. We hadden overdag soms best tijd voor een tukje. Alleen de eindoefening op de laatste dag viel tegen. Ik ga die ontberingen niet allemaal meer kleurrijk uit de doeken doen, want daar is geen ruimte meer voor en het zou de eerder geponeerde stelling ontkrachten als zou de tandarts mijn slimste (grunnings) dienstervaring zijn geweest. Alhoewel ik nog weinig ben weg geweest met oefening, is het overmorgen dan toch zover: voor twee weken inclusief twee hele weekeinden naar West-Duitsland. We zitten daar met een hersteleenheid als zgn. steunende eenheid, waarin dus overdag en 's avonds reparaties aan bij oefening beschadigd materieel van andere eenheden moeten worden gedaan. Twee hele weekeinden, zo lang ben ik geloof ik nog nooit van huis geweest. En je kijkt ook altijd zo naar die weekeinden uit. Aan de andere kant is het ook wel weer spannend om weg te gaan en ik hoop dat de tijd een beetje snel voorbij zal gaan. Want, es kijken, half september terug en vanaf dan is het als het een beetje meezit (goedgekeurd request) nog ruim drie maanden. Dat betekent nog, pak 'm beet, twee brieven. Het schiet al op...

Sibrand Hofstra

De JD en Youth for Development and Cooperation

door Elwin Lammers

Youth for Development and Cooperation, oftewel YDC, is een internationale koepelorganisatie. Zij heeft als doel jongeren in Europa en uit de hele wereld bijeen te brengen om Derde Wereld ontwikkeling, milieubescherming, internationale rechtvaardigheid en internationale samenwerking te stimuleren. Dat is een mondvol. Concreet betekent het dat zij probeert jongeren uit zowel het Noorden als uit het Zuiden over bepaalde onderwerpen te laten discussiëren tijdens seminars. Bovendien ziet zij het als een taak om jongeren in Europa informatie te geven over Noord-Zuid issues, onder andere via publicaties. YDC is een onafhankelijke organisatie, niet partij- of religie-gebonden en niet afhankelijk van bepaalde subsidiegevers. De contacten tussen YDC en de JD bestaan al zo'n twee jaar, via de Internationaal Secretaris en het Internationaal Secretariaat en via de Vice Voorzitter Politiek en de werkgroep Ontwikkelingssamenwerking. Steeds vaker kwam daarbij de vraag op of de JD er geen voordeel van zou hebben lid te worden van YDC. En steeds vaker werd deze vraag bevestigend beantwoord. Waarom?

JDers, en dan met name leden van de werkgroep Ontwikkelingssamenwerking, kunnen dan deelnemen aan YDC seminars over Noord-Zuid onderwerpen, Noord-Zuid-handel of de schulden crises, bijvoorbeeld. Verder kunnen YDC publicaties hun weg vinden naar geïnteresseerde JDers, en kunnen JD organen profiteren van diensten die het YDC secretariaat in Amsterdam (eventueel via de IS) hen kan bieden. En dat loopt uiteen van het leveren van simulatiespelen tot het verstrekken van adressen van potentiële sprekers. Kan toch interessant zijn voor b.v. een introweekend of een discussieavond. Het lidmaatschap van YDC zou de JD f150,- per jaar kosten, maar datzelfde lidmaatschap levert ons een groter financieel voordeel op, b.v. aan de reiskostenvergoedingen van JDers die deelnemen aan een YDC seminar. Tenslotte valt nog op te merken dat het lidmaatschap van YDC geen politiek lidmaatschap is zoals van IFLRY, de internationale koepelorganisatie van liberale en radicale jongerenorganisaties waar de JD lid van is. De JD verplicht of bekeert zich politiek nergens toe met een lidmaatschap. In die zin is het YDC meer een soort los samenwerkingsverband tussen jongerenorganisaties die zich graag bezighouden met de Noord-Zuid-problematiek, en waar de JD er dus één van is. Omdat de JD-ers die er het meeste bij betrokken waren (IS, INSEC, VVP, wg-OS) graag zo snel mogelijk wilden participeren in YDC heeft het Landelijk Bestuur in april van dit jaar besloten het lidmaatschap van YDC aan te vragen op het volgende YDC-congres dat plaats zou vinden in juli. Uiteraard onder de voorwaarde dat de ALV van de Jonge Democraten daarmee akkoord zou gaan. Als de juiste procedure (eerst de JD-ALV en dan de aanvraag) was gevolgd had de aanvraag pas een jaar later gedaan kunnen worden. Het LB heeft zich bij de beslissing laten leiden door de wens van alle direct betrokkenen (als ook die van YDC zelf) reeds nu te kunnen profiteren van de voordelen van het YDC-lidmaatschap, door het feit dat het lidmaatschap geen politiek lidmaatschap is en het onmiddellijk lid worden de JD financieel voordeel zou opbrengen. Het Landelijk Bestuur hoopt dan ook dat de JD-ALV akkoord gaat met de lidmaatschapsaanvraag en dat vervolgens zoveel als mogelijk geprofiteerd wordt van de voordelen van het YDC-lidmaatschap.

•

Introductie weekend

regio's Noord Holland, Groot Amsterdam en Utrecht/'t Gooi

Op zaterdag zeven en zondag 8 oktober is het zover: alle nieuwe en al wat minder nieuwe leden uit het noordwesten en midden van Nederland komen dan naar Bakkum om daar het introductieweekend mee te maken. De ideale gelegenheid om kennis te maken met met regiobestuursleden (kun je meteen vragen wat er bij jou in de buurt allemaal georganiseerd wordt), El-Beërs werkgroepen en die andere nieuwe leden. Bovendien kom je van alles aan de weet over de Noordzeevervuiling, want dat is het centrale thema. Het wordt bevestigd geen luisterweekend; naast interessante sprekers is er ook een formatie-simulatiespel, een duinwandeling en discussie, waar jij actief aan deel kunt nemen.

Voor twijfelaars: dit alles kost je maar f16,50 (inclusief overnachting en eten, zondig vegetarisch of zoutarm). Dus geef je snel op bij een van je regiobestuursleden of bel David Kuijper (020-254 006).

Regiobericht Utrecht/'t Gooi

Het winterseizoen is in de regio Utrecht/'t Gooi bepaald bruisend van start gegaan met activiteiten als de introductieborrel, het Grote Verkiezings Feest op de Hondsrug en de traditionele Prinsjesdag-Kroegentocht die dit jaar wel een heel bijzonder verloop had... Ook de komende tijd staat er weer van alles op het programma zoals het introductieweekend (ook voor leden die al langer lid zijn)

Op deze plaats willen we iedereen uit de regio uitnodigen om de Algemene Regiovergadering van donderdag 19 oktober bij te wonen. Het is erg belangrijk dat je komt waaaant er zal gestemd worden over moties en resoluties van het november congres en bovendien zullen de kandidaten voor openstaande bestuursfuncties zich presenteren! Laat je stem dus horen, 19 oktober, Hondsrug 190, Lunetten, Utrecht, 20.00 uur.

Overigens, de agenda staat natuurlijk in de Vrijbrief, het meest gelezen regioblade van Nederland.

Strijd om voorzitterschap JD

Door Rikco Pardoën

Daniël van Kesteren, de voorzitter van de regio Friesland, heeft de strijd met Erik Hordijk aangebonden terzake zijn ambities voor een hernieuwd voorzitterschap. Kondigde de huidige voorzitter in maart nog aan zich te zullen herkandideren bij het aflopen van zijn termijn in november, ondermeer omdat hij geen geschikte kandidaat-opvolger zag, nu heeft van Kesteren zich ook gekandideerd voor het voorzitterschap.

Twee jaar geleden was Erik's kandidatuur ook voortijdig bekendgemaakt, toen door de DEMODUS, het blad van de JD-Flevoland. Hordijk was daar destijds niet blij mee: "Als je voor de sluiting van de kandidaatstelling de namen van kandidaten bekendmaakt, schrikt dat potentiële andere kandidaten af. Die denken dan: 'Oh, er is al iemand' en zien ervan af." Blijkbaar is Erik's mening inzake openheid inmiddels veranderd, want nu was hij het zelf die niet alleen voor de sluiting, maar al ruimschoots voor de opening van de kandidaatstellingsprocedure zijn kandidatuur aankondigde.

De JD ontving zijn hernieuwde ambities overwegend, maar niet onverdeeld positief. Als eerste zei Jan de Heer, bekend van het JD-cabaret, zich tegenkandidaat te zullen stellen. Hij zette echter niet door. Ook Henk Gossink, voorzitter van de regio Twente, wilde een gooi doen naar het leiderschap van de JD, maar hij besloot genoeg te nemen met de PR-functie. Alleen de Fries Daniël van Kesteren liet zich niet ontmoedigen door het - toch wat onaantrekkelijke - vooruitzicht het te moeten opnemen tegen Erik Hordijk. "Ik ben medekandidaat", zegt hij, "want tegenkandidaat klinkt zo negatief. Ik ben niet tegen Erik Hordijk, maar ik denk dat ik het beter kan en dat de JD een nieuw en fris gezicht nodig heeft."

JD nieuws

Regio's, e.a.

Hordijk heeft het record zittingsduur LB van Hein Jaarsma (tweeënhalf jaar) eerder dit jaar gebroken. Zou hij herkozen worden, dan is het waarschijnlijk dat hij als eerste het statutaire maximum van 4 jaar LB-lidmaatschap gaat bereiken. Uit principiële oogpunt kleeft hier een bezwaar aan: waar de rest van de vereniging snel doorstroomt en de gemiddelde LB-er nu minder dan een jaar in functie is, stapelen kennis en ervaring en daardoor macht en invloed zich op bij die éne persoon die steeds blijft zitten: Erik Hordijk.

Van Kesteren heeft de handicap dat hij relatief onbekend en onervaren is. Weinig LB-ers hebben vertrouwen in zijn capaciteiten. Vertrekkende LB-ers nemen hem in de maling. De blijvende en aankomende bestuurders zij hierin terughoudender, maar als ook zij zo over hem denken is er reden tot bezorgdheid over het welslagen van een LB onder Van Kesteren. Anderzijds kan Daniël een inspirerende vernieuwer zijn, terwijl Erik's sterke kanten op het gebied van ervaring en continuïteit liggen. De keus is aan jullie op de ALV14.

Bob van Varik eruit

Door Rikco Pardoën

Algemeen Secretaris Bob van Varik is met ruzie opgestapt uit het Landelijk Bestuur. Op 4 september jl. schreef hij Erik Hordijk een korte brief waarin hij zijn vertrek bekendmaakte. De schuld hiervan legde Bob volledig bij Erik, die hem niet die mate van vertrouwen zou hebben gegeven die hij meende te mogen verwachten van de voorzitter. Bob van Varik heeft precies zes maanden zitting gehad in het LB. Maanden die zich vooral hebben gekenmerkt door een aantal klachten aan het adres van Bob en met name Erik. Het ging mis met de adressenboekjes, het adressenbestand in de computer, het

programma van die computer, de verzendlijst van de DEMO, het versturen van LB-stukken etc. Allemaal taken van Bob, die meestal een verklaring voorhanden had waarom ze niet uitgevoerd waren. Het lag nogal eens aan iemand anders. Tijdens een borrel in Leiden maakte hij één van zijn collega-LB-ers belachelijk en vaker bespote hij zijn voorganger Karin Overre. Gert Warmerdam (ontwerper van het ledenbestandsprogramma) en Karin Overre dachten hardop na over een motie van wantrouwen tegen Bob en stelden ook Erik daarvan op de hoogte. Bob stapte op nadat Erik hem gevraagd had om een gesprek over zijn functioneren.

Van Varik's opstappen maakt dat er nu voor zes van de negen LB-functies verkiezingen moeten plaatsvinden. Ook Roel van der Poort, Gaston Siegelaer,

Rick Rüdzik en Michael Sonder gaan weg of hebben ons reeds verlaten. Erik Hordijk bereikt het einde van zijn termijn en is herkiesbaar. Zowel Michael Sonder als Bob van Varik zijn met onvrede vertrokken. Kan dit nog leiden tot interessante lobbies rondom de verkiezing van de nieuwe voorzitter? Spannend...

DEMO

Er doen geruchten de ronde dat er een literair JD boekje op stapel staat. Er zullen verhalen in staan die op hun kwaliteit beoordeeld worden door een redactie. Het voorwoord zou worden verzorgd door Aad Nuys. "De bedoeling is wel dat het enig nivo heeft."

Wij houden u op de hoogte.

Nog een geplande uitgave:

HET JD JAARBOEK; oftewel **De avonturen van Jedée**. Na lang dubben besloten Paul Leenards en Saskia Daru te proberen een jaarboek te maken. Zij stonden voor de keuze of een geïllustreerd jaarverslag te maken of een boekje dat jammergenoeg niet zo heel erg geschikt zou zijn voor het pasgeworven lid, tenzij om enig idee te krijgen van de mensen en de sfeer binnen de JD.

Het werd het tweede soort, want de eerste keuze was geen keuze. Immers, als je er veel tijd in stopt moet het ook echt iets zijn wat je de moeite waard vindt!

Kortom, zij zoeken nog foto's, tekeningen, anekdotes van JDers. Bel of schrijf naar

Paul Leenards
Uilenstede 449-5
1183 AG Amsterdam
of
Saskia Daru
Egeldonk 118
1103 AK Amsterdam
020-957720

Loesje:
"Na de verkiezingen
wast uw was nog
witter."

PvdA kamerlid Hans
Kombrink (42) train-
de een dagje mee met
Feijenoord:
"Tijdens de training
werd beweerd dat ik
de enige was die fit
was!"

Lubbers:
"De VVD werkt, zoals
hout werkt."

Voorhoeve: "De verkiezingen zijn een soort
Ajax-Feijenoord"
journalist: "Met de VVD in de rol van Feije-
noord als hekkesluiter van de eredivisie?"
Voorhoeve: "Ja, want je zult zien dat Feijenoord
zich weer herstelt"

De vorige campagne
auto van de JD zoop
ontzettend veel en
heette Roel, de
nieuwe is veel zuini-
ger en heet Gaston.

Lubbers in de campagne:

".....bezien hoe we deze problemen een kans
van slagen kunnen geven....."

Agenda

september

23 sept spreekvaardigheidstraining (info Ellen)
30 sept kaderdag (info Roel)

oktober

2 okt deadline Orgi 6:6
7/8 en 14/15 introweekends
16-20 okt Italië excursie (info Elwin)

november

24-29 nov Seminar genetische ethiek en genetische technologie door JD en DJD in Frankfurt.
Bel Elwin Lammers voor info en opgave, kosten ongeveer f150,-.

Landelijk Bestuur

Voorzitter (Vz)
Erik Hordijk
Struisenburgdwarstraat 80
3063 BV Rotterdam
010-4143551

Vice-voorzitter Politiek (VVP)
Marc Roza
Matenweg 16-105
7522 LH Enschede
053-895067

Vice-voorzitter Organisatie (VVO)
Roel van der Poort
Stevinweg 6
9752 PC Haren
050-348127

Algemeen Secretaris (AS)
Bob van Varik
Copernicusstraat 76
2561 XB Den Haag
070-638049

Penningmeester (Pm)
Gaston Siegelaer
Goudplevier 80
5348 ZG Oss
04120-34447

Internationaal Secretaris (IS)
Elwin Lammers
Oude Rijnsburgerweg 40
2342 BC Oegstgeest
071-170666

Secretaris Scholing en Vorming (SSV)
Ellen Kleverlaan
Wilhelminastraat 9-II
1054 VT Amsterdam
020-161365

Secretaris Public Relations (SPR)
Rick Rudzik
(bel secretariaat)

Regioborrels

Amsterdam; eerste dinsdag van de maand, P'96
Prinsengracht 96, Amsterdam

Groningen; tweede donderdag van de maand,
café Het Lokaal, Kleine kromme Elleboog, Groningen; 20.30

Midden-Holland; tweede woensdag van de maand, Het Gerecht, Lokhorststraat 19, Leiden (bij de Pieterskerk); 17.00 - 19.00

Utrecht/'t Gooi; eerste maandag van de maand, café Vooghel, Burg, Reigerstraat 45, Utrecht; 21.00

Twente; bel het regiobestuur (sorry)

Friesland; elke laatste donderdag van de maand, café Kafka, Eewal 46, Leeuwarden

DEMO

vrijzinnig democratisch jongeren magazine
jaargang 6, no. 6

And Nuis: kamerlid
en cultuurcriticus
...

Levenskunstenaar
Simon Vinkenoog
...

De anti-macho als
culturele trendsetter
...

De architect als
sociale vernieuwer
...

...
Drie generaties over
de toekomst van D66
...

Congresverslag
...

**KUNST, CULTUUR
& POLITIEK**

COLOFON

DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie 'Jonge Democraten'. DEMO verschijnt zes keer per jaar. Leden ontvangen de DEMO gratis. Voor abonneementen, stort f20,- op giro 701385 t.n.v. penningmeester JD, Den Haag, onder vermelding van 'abbonement DEMO'. Losse nummers zijn te bestellen door een briefje te sturen aan het secretariaat van de JD (f1,75 per stuk exclusief verzending)

PLAATSINGSREGELS

DEMO heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het HR van de JD.

Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn getypt en voorzien van kop, auteursnaam, tussenkoppen en illustratie (indien mogelijk).

De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Bijdragen die na de deadline binnen komen worden hoogstens in de volgende DEMO geplaatst. Wil je zeker zijn van plaatsing bel dan de hoofdredacteur om jouw artikel alvast aan te kondigen, zodat er rekening mee gehouden kan worden bij het berekenen van de ruimte in het blad

Redactie

Rikco Pardoos (hoofdredacteur)
 Michel Verschoor (eindredacteur)
 Sibrand Hofstra (secretaris)
 Saskia Daru (lay-out)
 Adrie van der Luyt
 Magreet van Uffelen
 Martin van Amersfoorth
 Millicent Kruis
 Ivo Veenkamp

redactieadres:

Adrie van der Luyt
 Boerslaan 29
 2221 TL Katwijk aan Zee
 01718-27015

Adreswijzigingen

Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen door te geven aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten.

secretariaat:

Bezuidenhoutseweg 195
 2594 AJ Den Haag
 tel: 070-858109

Van de redactie,

Kunst, cultuur en politiek is het thema van de laatste DEMO van de jaren tachtig. Met de politiek over de cultuur: criticus en D66 kamerlid Aad Nuis is aan het woord. En met de cultuur over de politiek in een bonte verzameling popteksten. De cultuur toen en nu: het verschil tussen Presley en Prince wordt ontleed door Michel Verschoor. In deze DEMO vindt je ook het congresverslag. En een interview met drie D66ers: kamerlid Arthi Schimmel, ex-kamerlid en -minister Erwin Nypels, en oud-JD-voorzitter Erik Hordijk over de rol van D66 in de politiek.

Mede dankzij Michel Verschoor, die bij de DEMO zijn stage voor de school voor de journalistiek doorliep, is het een uitstekend nummer geworden en tevens de laatste onder mijn verantwoordelijkheid. Adrie van der Luyt is inmiddels tot hoofdredacteur verkozen en in de volgende DEMO tref je dan ook zijn naam aan onder het redactioneel. Ik blijf in de redactie en zal nog regelmatig artikelen schrijven.

Veel leesplezier,
 Rikco

DEMO 7:1

Thema: Fin de Siècle

Deadline: 20 december 1989

DEMO 7:2

Thema: Ethiek

Deadline: 1 februari 1990

<p>3 Wankelen op de grens van de jaren negentig</p> <p>5 Aad Nuis tussen politiek en cultuur</p> <p>6 Trendsetter: de androgyne mens?</p> <p>8 Politiek op de dansvloer, of de politieke songtekst</p> <p>10 Crisis in Utopia, de politieke ideeën in de architectuur</p> <p>12 Simon Vinkenoog; dichter, maar vooral levenskunstenaar</p> <p>14 Een nieuw initiatief: literaire JDers gevraagd en waar draait het om binnen een vereniging; de vereniging of de voorzitter...: du pain, du vin</p>	<p>15 Het congresverslag: Hoe was ALV 14 in Apeldoorn?</p> <p>18 Het heden, het verleden en de toekomst: D66 in de Nederlandse politiek</p> <p>21 Brief uit 't Harde: legerontberingen</p> <p>22 Duistere Italiaanse toestanden De buitenlandexcursie</p> <p>24 Italië: een impressie en JDers in de woestijn; het Polisario-project</p> <p>25 Drie pagina's lang regio nieuws, scholing en vormings activiteiten en ander verenigingsnieuws</p>	
---	--	--

Een inleiding op het thema kunst, cultuur en politiek

Wankelen op de drempel van de jaren negentig

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

door Michel Verschoor

De mens nadert het einde van de twintigste eeuw. Hectische perioden liggen achter ons. Een tijd waarin we geconfronteerd werden met radicale ontwikkelingen op wetenschappelijk, technologisch en levensbeschouwelijk terrein. Van de uitvinding van de televisie tot het uiteenrafelen van het menselijk DNA. Op de drempel van de jaren negentig ervaren vooral jongeren een grote mate van onzekerheid want niets lijkt nog van blijvende waarde; alles kan 'alles mag en niets is zeker. Over de opkomst van een nieuw cultuurpatroon.

Een van de vele definities van het begrip cultuur luidt: cultuur is een proces waarin mensen vormgeven aan de relatie tussen henzelf en de werkelijkheid.

Het zijn vooral kunstenaars: schrijvers, dichters, filosofen, schilders, musici en mode-ontwerpers, die in hun werk een neerslag geven van de veranderende relatie, die zij ontdekken tussen mens en werkelijkheid. Zij zijn sensoren van een cultuur. De culturele werkelijkheid is continu in verandering, waarbij wat voor 'waar' wordt gezien, opnieuw gedefinieerd wordt. In dit verband wordt gesproken van cultuurtijdperken die bestaan uit opkomst, bloei en verval.

Kruiend Ijs

De vele aanwijzingen (of symbolen) in onze huidige maatschappij doen vermoeden dat we ons aan het begin van de jaren negentig in een periode van verval bevinden. Een tijdperk van chaos of crisis en zijn we bezig aan de opbouw van een nieuw cultuurpatroon.

We worden met allerlei nieuwe ontwikkelingen en verschijnselen geconfronteerd. Op macro niveau is er een milieucrisis die ervoor zorgt dat de economische orde aan kritiek blootstaat. Het verval van het communisme doet zich in alle toonaarden voor. In Zuid-Afrika worden ANC-leiders vrijgelaten, vijandsbeelden verdwijnen en internationale grenzen vervagen.

Op micro niveau zijn de veranderingen ook legio. Er dienen zich nieuwe relatievormen aan. Geen gezinnen meer maar relatienetwerken. En de stromingen in mode, muziek en kunst lopen zeer verwarrend door elkaar. Door die veelheid aan vormen en onze vrijheid om zelf keuzen te maken pikken we overal wat van mee. Alles kan, alles mag en lijkt geoorloofd.

Het kruiende ijs van de schuivende normen en waarden kraakt nog steeds. Tradities en verantwoordelijkheden worden opnieuw geïnterpreteerd en zonedig van hun dwingende karakter ontdaan. Zo is het hebben van betaald werk allang niet

vanzelfsprekend meer, staat dienstplicht na glasnost en perestrojka opnieuw ter discussie en lijkt trouwen of samenwonen niet meer een voorwaarde voor 'een gelukkig leven'. Een massa jongeren tracht het tegenwoordig alleen te roeien. Enerzijds omdat maatschappelijke ambities dit vragen, anderzijds uit de teleurstellende ervaringen die verouderde levensstijlen hebben opgeleverd.

Het individualisme tiert welig en de vereenzaming loopt in gelijke tred een stukje mee.

De rustieke, veilige gezins- verenigings- of religieuze banden zijn ingeruild voor een grillig netwerk van vrienden, kennissen of interesse-relaties. Een veilige haven ontbreekt in die alsmaar door storm en slagregen voortgestuwde levensgolf. Vaste punten behoren tot het verleden. Binden willen we ons niet meer. We moeten immers rekening houden met de mobiliteit die deze snelle maatschappij van ons eist.

Ondertussen schipperen we in twijfel over de wankelende vorm waarin we ons leven of dit moment gegoten hebben. Twijfel omdat niemand je vertelt of je het goed doet. "Zoek het zelf maar uit," fluistert een stem in je binnenste. En dat is moeilijk want een referentiekader is niet aanwezig. Goed en kwaad hebben niet meer dezelfde kenmerken als dertig jaar geleden. Nog dagelijks wordt de conservatieve interpretatie van wat wel en niet goed is onder vuur genomen door mensen die zich niet wenselijk neer te leggen bij de vanzelfsprekendheid hiervan.

"We kiezen onze eigen weg wel," klinkt het spontaan en zelfverzekerd. "Niemand hoeft mij te vertellen hoe ik moet leven."

Maar onder dat masker, onder dat pantser van dikdoenerij heerst een hoop onzekerheid, rusteloosheid, zo nu en dan verstikkende leegte en vooral eenzaamheid. Want eigenlijk weet niemand het meer.

Op de drempel van de jaren negentig leeft ieder voor zich. Niemand hoort meer ergens bij en in relaties is men zo kritisch en gesteld op de eigen vrijheid dat we ons na grondig onderzoek alleen nog inlaten met de ideale partner die bij onze levensstijl past. Vrijheid in volstrekte eenzaamheid. Dat is het credo van de jaren negentig.

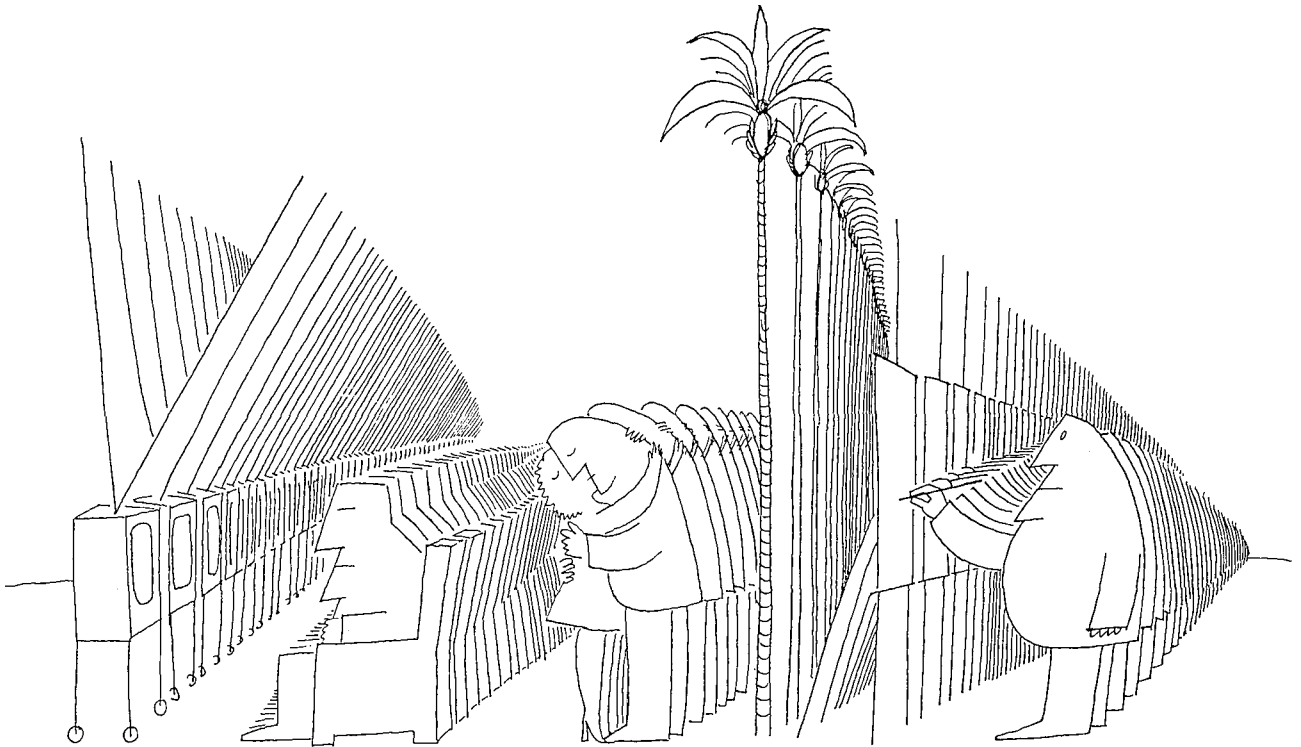
Niemand maakt ook ergens meer een probleem van. Zolang het Zelf voortvarend en ongedwongen de eigen lichamelijke, geestelijke danwel materiële behoeften kan bevredigen. "Acceptatie oké, maar dwing me niet jouw richting in."

...en gefeest wordt er...
(foto OOR)

Ruitjesdas

Oppervlakkig beschouwd lijkt iedereen het prima naar de zin

(illustratie: Saul Steinberg, The Inspector)

te hebben, maar verwarring heerst alom. De chaos, gesymboliseerd in mode- en muziektrends kun je om je heen opmerken. Allerhande stromingen worden door elkaar gegooid en wat ontstaat is een smeltkroes aan nieuwe vormen. In discotheek Korsakov in Amsterdam bijvoorbeeld. Publiek en swingdeuntjes bestaan uit een mengelmoes van de vele cultuuruitingen van de laatste decennia. New-wave, Ska, Reggae, disco, hiphop en Acid-house worden getransformeerd tot hipwave en Hiphouse. Acid en House lijken het postmoderne ideaal om stromingen te combineren. En tussen al die trends is er tegelijkertijd een romantische hang naar de jaren zestig.

Alles loopt door elkaar. Bij elk nummer moet je je ritme en je houding veranderen wil je enigszins in het feestgedruis mee kunnen blijven deinen.

En gefeest wordt er. Niets is te gek en we doen overal vrolijk aan mee. Alle grenzen zijn weggevaagd en die pijlers die nog overeind staan lijden aan erosie.

De macho bijvoorbeeld, altijd toch het toonbeeld van zekerheid en wereldwijsheid, staat voor het eerst onwennig aan de kant. Zijn imago heeft niet meer die zeggingskracht als vanouds. De spijkerbroek, de leren jas, de stoppelbaard, het witte overhemd met open boordje, de sigaret in de ene - het pilsje in de andere hand doen het niet meer zo bij vrouwen. Wat nu?

Kwa kleding is iedereen een beetje duizelig aan het worden. Vroeger was je trendy of niet. Je liep in het zwart rond en maakte deel uit van de generatie doemdenkers die vooral aan het begin van de jaren tachtig in zwang was. Of je was beschaafd en een toonbeeld van het vooruitgangsgeloof en je toog naar swingtenten in overhemd met ruitjesdas, bandplooi-broek, donkerbruine stappers en de haren in een lok. Voor de dames was er het bob-kapsel, de bordeaux-rodé sjaal en de zwarte collegeschoen. Maar kijk nu eens om je heen. De antimode is tot mode verheven. Een spijkerbroek met gaten, karakteristiek voor de anarchistische punker, wordt gecombineerd met colbert en de dames hebben de collegeschoen ingeruild voor de basketballgym. Er is geen pijl meer op te trekken.

Was je tien jaar geleden nog in een vooruitstrevend of conservatief hokje onder te brengen, heden ten dage valt ook daar nauwelijks onderscheid in te maken.

Je stemt D66 of Groen Links maar je wilt toch je auto niet aan de kant laten staan. Je bent tegen het apartheidssysteem maar

tantk toch bij Shell omdat je met je Shellpunten voor die CD-walkman aan het sparen bent. Je bent voor individualisme en individuele ontplooiing, maar je hebt je in jaren niet zo eenzaam gevoeld.

Alles kan, alles mag en niets is zeker.

De Nieuwe Mens

De integratie en acceptatie van nieuwe ideeën, etnische minderheden, nieuwe relatievormen, religieuze en spirituele uitingen en nieuwe politieke denkbeelden is in volle gang. De ongekende beweeglijkheid komt als een lavastroom op ons af. Verhit lijken we bedolven te raken onder die droomwens die 'keuzevrijheid' heet.

Niemand wordt meer op de vingers getikt, bij welke keuze dan ook. Nimmer leek de westerse mens zo (zelf)voldaan als aan de vooravond van het laatste twintigste eeuwse decennium.

Maar wie heeft er nog echt een eigen identiteit? Wie heeft er nog een eigen mening? Wie steekt er nog met kop en schouders boven de ander uit? Wie is er nog een persoonlijkheid? Zijn we met zijn allen elkaar? Leven we in een wereld van kameleons en narcisten, die slechts zichzelf als middelpunt beschouwen. Zij die het woord solidariteit, gelijk de Russen het communisme, in de uitverkoop hebben gedaan. Of zijn dit overpeinzingen uit de 'oude tijd'?

Groeien we, om positief af te sluiten, soms naar een menselijke synthese, naar een eenheid en verkeren we nu in de pre-natale fase van wat door positivisten De Nieuwe Mens wordt genoemd? Hij/zij die zowel het mannelijke als vrouwelijke in zich verenigd weet. Niet langer zijn of haar oordeel laat afhangen van uiterlijk vertoon maar juist geniet van de pluriformiteit en daardoor zonder vooroordelen de wereld aanschouwt. De man of vrouw die geen aanvals- of verdedigingsmechanisme meer nodig heeft omdat de offensieve en defensieve ontwapening ook het individu niet onverlet heeft gelaten. Mensen die na een periode van verwarring uiteindelijk zichzelf, de Mens in zichzelf en de ander vinden. Kortom worden we na de koele 'no nonsense' jaren tachtig weer vriendelijk lief en gevoelvol tegenover elkaar?

Laten we zingen, een loflied op de jaren negentig.

D66 politicus en literair criticus Aad Nuis:

"Het is gevaarlijk uitsluitend met politiek bezig te zijn"

door Margreet van Uffelen

"De bemoeienis met kunst en literatuur zou ik nooit helemaal kunnen missen nu ik politicus ben. Literatuur en politiek zijn in mijn leven erg belangrijk. In het algemeen heb ik het altijd gevaarlijk gevonden als een volksvertegenwoordiger zich uitsluitend met politiek bezig houdt." D66 kamerlid Aad Nuis (?) schreef lange tijd wekelijks boekrecensies. Hij publiceerde tevens een aantal boeken met onder meer het thema 'cultuur en politiek'

Nuis zat in 1981 en 1982 in de Tweede Kamer, daarna in de Eerste- en vanaf 1986 opnieuw in de Tweede Kamer. In die jaren beeherde hij de portefeuilles Cultuur, Onderwijs en De Antillen. Als student sociologie zat hij twee jaar op Jamaica waar hij onder meer zijn koloniale specialisatie aan te danken heeft.

"Het is geestelijk ongezond om alleen met politiek bezig te zijn", zo zegt Nuis. "Dat holt een mens uit. Je moet ook wat anders doen of gedaan hebben. Het is voor een politicus slecht wanneer hij alleen de politiek kent. Het komt wel voor bij jonge parlementariërs. Die doen het vaak goed maar toch lijkt het mij verstandig als ze eerst ergens anders hebben rondgekeken. Dan weet je pas goed waarover je praat. Politiek is namelijk een papieren wereld. De stukken komen met stapels op je af. De grote kunst is dat je daarachter de realiteit blijft zien. Dat kun je gemakkelijker als je niet regelrecht vanaf de universiteit de politiek ingaat."

Brinkman

"Cultuur en politiek zijn bij mij elkaars verlengde. Ik wist al wat van cultuur toen ik de politiek in ging. Dat kwam doordat ik literair criticus was. Nu bespreek ik nog incidenteel boeken. Wel probeer ik de Nederlandse literatuur bij te houden. Zonder dat je daarover schrijft is dat op zich al een heel karwei."

Nuis is wel verplicht de liteaire ontwikkelingen te volgen aangezien hij al jaren in de jury zit van "Schrijvers van nu". Zij geven raad welke boeken De Boekenclub jaarlijks moet uitgeven.

De d66-er is voordien jarenlang lid geweest van de Raad van de Kunst, lang voordat hij de Kamer betreedde. "Daardoor was ik al op de hoogte van het kunstbeleid", zo zegt hij.

"De afgelopen zeven jaar, tijdens de kabinetten Lubbers 1 en 2, heeft Brinkman de kunsten aardig op peil gehouden. Ondanks alle bezuinigingen moet dat toch wel gezegd worden. Zeven jaar geleden is de afspraak gemaakt dat de uitgaven voor het kunstbeleid stabiel moesten blijven. Dat was tamelijk bijzonder omdat er op alle andere posten constant bezuinigd moest worden".

In totaal is er zo'n tweehonderd miljoen per jaar beschikbaar.

Dat is niet niet veel. Alle orkesten, dansgroepen, opera's en andere kunstenaars in Nederland moeten van dit bedrag gebruik maken. Voor literatuur is altijd al weinig geld beschikbaar geweest. Dat is maar goed ook want het is ongeveer de enige kunstvorm die redelijk van de markt kan leven. De steun van de overheid is marginaal. Er is slechts een toelage voor die letteren die minder populair zijn en dus minder gekocht worden. Poëzie is hier een goed voorbeeld van. Die vorm heeft maar een klein lezerspubliek, maar moet wel blijven bestaan. De rest redt zichzelf wel".

"Kunstbeleid is eigenlijk datgene steunen wat niet al te populair is. Als je naar de uitgangspunten van democratische politiek kijkt zit daar wat het kunstbeleid betreft iets paradoxaals in. In een democratie probeer je tegemoet te komen aan de wensen van het grootste deel van de bevolking. Op het gebied van de kunsten kun je dit beter niet doen want anders zou er weinig overblijven. Het is een soort minderhedenbeleid. Je moet ruimte geven aan die kunstuitingen die er niet zouden zijn als ze alleen van de markt zouden moeten bestaan".

verkeerde nest

"Er zit een hoop uiterlijk vertoon aan cultuur. Zelf vind ik het ook prachtig als er chique avonden worden gehouden. In het concertgebouw bijvoorbeeld. De toegangsprijzen worden dan flink verhoogd en het geld stroomt binnen. Mensen laten zich graag zien op zo'n avond en ze willen daar ook wel voor betalen. Maar dat extra geld moet wel worden gebruikt om het gewone programma toegankelijker te maken voor mensen die niet zo vreselijk veel geld hebben."

"Met de cultuurspreiding over alle lagen van de bevolking is het niet zo verschrikkelijk somber gesteld. De bibliotheek is een grote winst

geweest. Zo'n viereenhalf miljoen mensen leenden boeken. Dat houdt in dat elk gezin wel lid was van een bibliotheek. Dit wordt nu enigszins teniet gedaan omdat ook aan jongeren onder de achttien contributie mag worden gevraagd."

Als je de situatie van nu vergelijkt met ongeveer dertig jaar geleden dan is er een enorme vooruitgang te zien. Dat is eenvoudigweg te danken aan de televisie. Iedereen heeft wel zo'n kastje thuis staan. Ondanks dat je in het verkeerde nest of in de verkeerde buurt bent geboren wordt je toch met cultuur geconfronteerd. Je komt het vanzelf op de tv tegen. Het is een venster op de Nederlandse cultuur"

Aad Nuis: "...uiterlijk vertoon..."
(foto: D66)

De androgyne mens als culturele trendsetter

Het verschil tussen Elvis Presley en Prince

door Michel Verschoor

Women in Chains

*It's under my skin but out of my hands
I'll tear it apart but I won't understand
I will not accept the Greatness of Man*

*It's a world gone crazy
Keeps women in Chains
So free her
So free her*

(tekst: Roland Orzabal)

De 'song' 'Women in Chains' van Tears for fears laatste lp 'The seeds of love' handelt over de onderdrukte vrouw en de oppermachtige man. Volgens de Britse musici is dit nog steeds een maatschappelijk feit. Dat het nu juist mannen zijn die de dominante machtspositie van hun eigen geslacht ter discussie stellen mag als een teken des tijds worden beschouwd. De man anno 1990 lijkt zich te gaan inzetten voor een ont-machoïsering van de samenleving.

Tien jaar geleden was het de schrijfster en hoogleraar criminologie Andreas Burnier die in een vraaggesprek met het maandblad Opzij deze ontwikkeling al aankondigde. "Gemasculiniseerde mannen (d.w.z. mannen die teveel de nadruk leggen op mannelijke eigenschappen) zullen in de komende cultuur belachelijk worden", zo meende zij. "Net zoals middeleeuwse feodale heren op een gegeven moment niet meer in de maatschappij pasten. Mensen van het huidige politieke en industriële kaliber zullen op den duur niet meer mee kunnen draaien"

Nu, tien jaar later, lijkt haar uitspraak een stukje van de dagelijkse werkelijkheid te worden. Steeds vaker staan mannelijke eigenschappen ter discussie. Volgens diverse publicaties die over dit onderwerp verschenen zijn staat het mannelijke voor: agressie, dominantie, eergevoel, dapperheid, competitiedrang, kracht, controle over emoties, en zekerheid. Het vrouwelijke staat voor: zorgzaam, koesteren, twijfel, liefhebben, ijdelheid, emotionaaliteit, passiviteit, gevoel, geduld, zwakte en afhankelijkheid.

Eeuwenlang was er een duidelijk onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke eigenschappen. Men vereenzelvigde zich met zijn of haar sekse-lidmaatschap en daarmee was de kous af. Het gold als vanzelfsprekend dat je als man de controle hield over je gevoelens en emoties. Mannen mochten zich niet zwak tonen, want zwakte was een kenmerk van de lagere sekse. Toonde je je gevoel wel dan werd je bestempeld tot softie of mietje.

seks-object

Er is echter een kentering in die vanzelfsprekendheid te

bespeuren. Sterker; de man die zijn twijfels bij de eenzijdigheid van mannelijke eigenschappen zet wordt met veel tamtam de jaren negentig binnengehaald. Hij is de nieuwe held. Weliswaar ten dele door de geldbuidels van mode-ontwerpers, cosmetica-bedrijven en media-planners te vullen maar dat er maatschappelijk gezien een positieve tendens vanuit zal gaan valt nauwelijks te ontkennen.

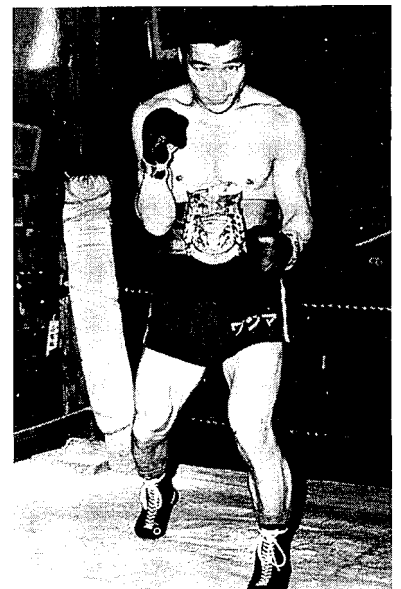
Het tijdschrift 'Man' heeft al een nieuwe term voor deze schare voorvechters bedacht. De Yup is nog maar net begraven en CLIFF (Conscious Living Independent Feeling Fellow) staat al op het punt van doorbraak. CLIFF heeft op het eerste gezicht een tegenstrijdige persoonlijkheid. Hij heeft zowel mannelijke als vrouwelijke eigenschappen in zich verenigd. Volgens 'Man' heeft hij de hebzucht van de Yup overwonnen, is het milieu hem dierbaar, evenals het goede leven. De Nieuwe Man lijkt beïnvloed door de hippies uit de jaren zestig maar heeft nog steeds iets weg van de Camel-man en zijn Marlborro collega. Hij is van succes-object getransformeerd tot seks-object en wordt in zijn blootje kwetsbaarder. Dat is nu juist iets wat de Nieuwe Vrouw graag ziet. "Zelfstandigheid is de leus", zo schrijft Man. "Voor korte of lange tijd hand in hand met een minstens zo zelfstandige (echt) vriendin. Het heft in eigen hand zonder baasje te spelen. Bovendien zal de man van de jaren negentig laten merken dat hij wel degelijk over een gevoelsleven beschikt.

Weltentdecker

Voor een antwoord op de vraag waarom de Nieuwe Man zich juist nu blootgeeft zal naar een stukje cultuurhistorie gekeken moeten worden.

Het Duitse opinieweekblad Der Spiegel laat in het artikel: 'Energien vom wilden Mann (nr. 40, oktober 1989) weten dat: "Der Mann als Weltentdecker ausgespielt ist. Für männliche Großtaten scheint kaum noch Raum." "Koenheid, gedemonstreerd door Marco Polo en Christopher Columbus, behoorde tot de ideale mannelijke eigenschappen", zo schrijft Der Spiegel. Verder noemt het opinieblad het belang van de industriële revolutie. Zuivere lichaamskracht, "sank zu einer gesellschaftlichen Belanglosigkeit herab".

De body-building rage zou in deze gezien kunnen worden als een van de

...splerbundels...

laatste naweeën om als man te voldoen aan het beeld van de 'grote sterke stoere kerel'. Peter Nijssen van fitnessclub 'Splash' in Amsterdam zegt: "dat de rage, begonnen aan het begin van de jaren tachtig, voorbij is. Er lopen bij ons minder spierbundels rond dan enige jaren geleden. Opgeblazen mannen zijn bij vrouwen ook minder populair aan het worden." Zijn collega van fitness-centrum 'The Garden' sluit hierbij aan. "Het gaat nu meer om de inhoud", zo laat hij weten. "Je lichaam mag wel goed gevormd zijn, maar de training is vooral gericht op 'je lekker voelen'."

Ook Jan Soldaat heeft moeten inboeten op zijn stoere uitstraling. "Armeeneen haben keine positive Ausstrahlung mehr", schrijft Der Spiegel. Westerse oorlogen lijken dan ook aan het wegzakken in het moeras der vergetelheid. Heldenmoed op het slagveld wordt sinds Vietnam niet meer als een postieve daad beschouwd.

Door al deze ontwikkelingen heeft de man danig aan macht moeten inleveren. Ook al door het effect van de eerste en tweede feministische golf. Der Spiegel schrijft dat de vrouwenbeweging: "Das eigene Geschlecht bestarkt hatte. Das Mannengeschlecht wurde niedergemacht. Wil de man zich van zijn traditionele rol bevrijden dan is een integratie van vrouwelijke eigenschappen vereist. Hierbij komt de vraag naar boven in hoeverre de man dus vrijwillig aan dit proces meedoet. Behoeft aan vrouwelijk gezelschap zal hij immers houden.

Yin en Yang

Doordat mannelijke eigenschappen aan populariteit inboeten en vrouwelijke, of wat voor vrouwelijk wordt gezien, belangrijker worden, zullen man en vrouw meer een eenheid worden. "Mannen en vrouwen zullen meer naar elkaar toe groeien", zegt seksuoloog Jos Frenken in het tijdschrift De Humanist (nr.5/6). "De rollen grijpen meer in elkaar. Op dit moment staan emoties op de voorgrond. Dat is een kwetsbaar, konfliktvol gebied. Vrouwen gaan meer op mannen lijken en andersom. We nemen taken van elkaar over. We zijn in een situatie van harmonieuze ongelijkheid in het stadium van onharmonieuze gelijkheid terechtgekomen."

"De gevolgen voor mannen", aldus Frenken, "zijn in hun beleving nogal drastisch. Ze moeten inschikken en zijn hun oude rol kwijt omdat die niet meer van hun verwacht wordt. Ze hoeven van vrouwen niet meer hypermasculien (=overdreven mannelijk), sterk, stoer en de baas te zijn. Veel mannen ontlonen hun zelfbeeld aan die kwalificaties. Een verandering doet pijn en maakt onzeker."

De mens wordt androgyner. "Androgyn staat", aldus Opzij, "voor een bewustzijns-toestand waarin mannelijke en vrouwelijke eigenschappen in een persoon ontwikkeld zijn. Een synthese dus van masculien en feminien bewustzijn." In de oosterse filosofie spreekt men van de harmonie tussen Yin en Yang. Een aantal aspecten welke gelijk staan aan Yang zijn: agressie, competitie, rationaliteit en analyse. Daartegenover staan de kenmerken van Yin: ontwikkeling, samenwerking, intuïtie en synthese. Een persoon die deze aspecten in zich opneemt wordt een totaler individu, "of", zoals de oosterse filosofie zegt, "een heel mens".

Het standaardvoorbeeld van de androgyn persoonlijkheid is volgens filosofe Stephanie de Voogd (Opzij december 1988) Mahatma Gandhi. De man die India van de koloniale overheersing bevrijd heeft. Gandhi verzette zich tegen de Britten op niet mannelijke wijze. Hij dacht en handelde in termen van liefde en liefdevol respect voor levende wezens. De Britten zonderde hij niet uit. De overheersers reageerden verbaasd op het geweldloze verzet van de Indiër. Ze dachten met een dwaas van doen te hebben. Volgens Gandhi waren liefde en liefdevol respect niet uitsluitend vrouwelijk.

Elvis Presley

In deze tijd zou je -bij gebrek aan androgyn politici- popidool Prince kunnen beschouwen als androgyn ideaal. Zijn teksten

Ook Jan Soldaat heeft moeten inboeten op zijn stoere uitstraling
(foto: RIOD)

zijn gaandeweg vrouwvriendelijker geworden. Met zijn stem, met zijn manier van bewegen en in zijn kleding zoekt hij het midden van het mannelijk en vrouwelijke. Een onderscheid valt nog nauwelijks te bespeuren. Zet je Prince naast de in de jaren vijftig en begin jaren zestig zeer populaire Elvis Presley (one for the money, two for the show, three to get ready now go cat go...) dan mag het verschil duidelijk zijn. Elvis was de koenheid zelf. Gecontroleerd en zeker van zijn uiterlijk veroverde hij duizenden meisjesharten en brak er ook menig na deze 'veroverd' te hebben.

Van de popmuziek even terug naar de politieke realiteit van vandaag de dag. Daar verkeerd de vertaling van de ontwikkeling naar de androgyn mens nog slechts in het stadium van wetsvoorstellen betreffende gelijke rechten voor man en vrouw. Zo tracht de huidige regering te komen tot een Wet Gelijke Behandeling. Ook is er sprake van Positieve Actie. Voorstanders hiervan willen het percentage vrouwen in topposities verhogen. Dat de situatie nog niet ideaal te noemen is blijkt uit de verdeling van de ministerzetels in de coalitie CDA/PvdA. Van Androgynie en integratie hiervan bij zowel mannen als vrouwen is nog geen sprake

De Engelse Green Party, die bij de laatste Europese verkiezingen van niets ineens in grootte de derde partij in Groot Britannië werd, spoort de ontwikkeling vanaf de basis aan. Zij verwoordt het in haar programma als volgt: "Both in its internal organisation and its policies the Green Party not only seeks to end discrimination, but also to bring that feminist perspective through women into all areas. We want to liberate both man and women from sexual stereotyping, and to demonstrate that our future lies in emphasising the feminine values that are present in all of us."

De mening van popartiesten

Politiek op de dansvloer

door Rikco Pardoen

De politiek zegt iets over de cultuur. Maar wat zegt de cultuur over de politiek? Op de valreep van de jaren tachtig wil ik een korte, onvolledige terugblik werpen op de maatschappij van de jaren tachtig en wat een onderdeel van de cultuur, namelijk de popmuziek, daarvan vond. Typerend voor de jaren tachtig was dat popmuzicist meestal niets vonden. De ik-cultuur kwam nog het sterkst tot uiting in de hip-hop, waarin de teksten uitsluitend over de zangers zelf gingen, die zich op een cd dan ook minstens twintig keer voorstelden. Niettemin waren er ook juwelen van teksten. Vaak uit Groot-Brittannië. Vaak cynisch van aard en met als gemeenschappelijk kenmerk, hoe verschillend van signatuur en invalshoek ook, een wrangheid die afsteekt tegen gelijksoortige teksten uit de jaren zestig.

Sign of the times (Prince)

*In France a skinny man died of a big disease with a little name.
By chance his girlfriend came across a needle and soon she did the same.
At home there are 17 year old boys and their idea of fun
is being a gang called The Disciples, high on crack and totin' a
machine gun.
Time, time.
Hurricane Annie ripped the ceiling off a church and killed
everyone inside.
U turn on the telly and every other story is telling u somebody
died.
Sister killed her baby cus she couldn't afford 2 feed it and
we're sending people 2 the moon.
In september my cousin tried Reefer 4 the very first time, now
he's doing horse, it's june.
Times, times
It's silly, no? When a rocket ship explodes and everybody still
wants to fly. Some say man ain't happy unless an man truly
dies.
Oh why, time, time
Baby make a speech, Star Wars fly, neighbours just shine it on.
But if the night falls and a bomb falls, will everybody see the
dawn.
Time, time.
Sign of the times mess with your mind, hurry before it's 2 late.
Let's fall in love, get married, have a baby, we'll call him Nate
(if it's a boy).
Time, time.*

Apathie

In de jaren zeventig had de politiek de indruk gewekt dat de samenleving 'maakbaar' was. Onder invloed van de politiek konden we ons land een mooiere plaats maken. Maar de crisis kwam en de politiek kon de verwachtingen niet waarmaken. Het vertrouwen daalde, velen voelden zich bedonderd. Er ontstond apathie. Doe Maar verwoordde dit op ondermeer de elpee '4us'.

Doe maar net alsof (Doe Maar)

*Je ziet in je krantje dat ut allemaal uit de hand loopt.
Je leest maar niet verder, want je voelt het begin van
wanhoop.
Dan rook je een stikkie en je vergeet wat je wilt vergeten.
Je kijkt televisie en je vermijdt zo ut ware leven.
Doe maar net alsof je neus bloedt.
Je ging nog wel stemmen, want je wilde je niet laten kisten.
Je zou toch niet willen dat ze iets zonder jou beslisten.
Maar blijf je ook wakker om dat gajes te kontroleren.
Ze naaien je beste maatje, voordat je je kont kunt keren.
Doe maar net alsof je neus bloedt.*

Racisme

Met de ontevredenheid nam ook het racisme toe. In 1982 behaalde de racist Janmaat een zetel in de Tweede Kamer. In 1986 verloor hij deze, maar in 1989 keerde hij terug in het parlement. In 1985 werd Kerwin Duinmeyer vermoord. "Omdat hij zwart is", verklaarde de dader. In Amsterdam kwam er een monument voor Kerwin. En de Frank Boeijen Groep componeerde 'Zwart-Wit'.
*Denk niet zwart,
denk niet wit,
denk niet zwart-wit,
maar alleen in de kleur van je hart.*
Wereldwijd was de strijd tegen de apartheid in Zuid-Afrika. Little Steven organiseerde de Artists Against Apartheid, die bekendheid verwierven met de song 'Ain't gonna play Sun City' (Sun City is het prestigieuze amusementspark van het apartheidregime). Special AKA zong 'Free Nelson Mandela' en Peter Gabriel zette 'Biko' op plaat. De anti-apartheidfilm Cry Freedom werd een enorm succes. En één van de meest verkochte platen van de jaren tachtig werd de door Paul Simon samen met de Zuid-Afrikaanse band Ladysmith Black Mombaza opgenomen 'Graceland'.

Homo's

Dat homoseksuele artiesten een substantiële bijdrage leveren aan de cultuur is bekend. In de popmuziek was hun invloed in de jaren tachtig groter dan ooit. Meestal bezongen ze iets oppervlakkigs ('Something's gotten hold of my heart', Marc Almond), maar soms ging het over henzelf. Een bekend voorbeeld is het geïllustreerde 'Relax, don't do it, when you want to suck it to it, relax don't do it, when you wanna come' van Frankie goes to Hollywood. Toen er in 1988 een anti-homowet werd aangenomen in Groot-Brittannië componeerde Boy George 'Stop Clause 28'. Maar het mooiste voorbeeld vind ik 'Smalltown Boy' van Bronski Beat. Het verhaal van een eenzame homojongen uit de kleine stad, die na gediscrimineerd en in elkaar geslagen te zijn besluit alles achter te laten.
'You would never cry to them, just to your soul.'

Smalltown Boy (Bronski Beat)

*You leave in the morning with everything you own in a little
black case.*

Alone on a platform, the wind and the rain on a sad and lonely face.

Mother will never understand why you had to leave.

For the love that you need will never be found at home.

And the answers you seek will never be found at home.

Pushed around and kicked around, always a lonely boy.

You were the one that they'd talk about around town as they put you down.

And as hard as they would try they'd hurt to make you cry.

But you'd never cry to them, just to your soul.

No, you'd never cry to them, just to your soul.

TV-dominees

God als waspoeder. Zo is de populariteit van de Amerikaanse televisiedominees het beste te verklaren. Predikanten die je precies komen vertellen hoe het leven in elkaar zit en je er voortdurend aan herinneren dat het amusementscircus van Jezus veel geld nodig heeft om voort te kunnen bestaan. Tim Bakker van PTL (Praise The Lord) viel door de mand. Vanwege een sexaffaire met zijn secretaresse, die er ook voor betaald kreeg. En dat terwijl Bakker zich opwierp als de koning van de huwelijks moraal. Later bleek hij ook met vele miljoenen dollars van zijn gelovigen te hebben gesjoemeld. Voor dit laatste werd hij onlangs tot 45 jaar gevangenis veroordeeld.

Satellite

(Hooters)

Hush little baby, don't cry like that, God's gonna buy you a cadillac.

He's chosen you to do his will, you can spread the word in your coupe de ville.

So jump in the river and learn to swim, God's gonna wash away all your sins.

And if you still can't see the Light, God's gonna buy you a satellite.

Look to the heavens and see it shine, heals the sick and leads the blind.

Tune it in and hear it say, it's counting down to judgement day.

Hey satellite man, your time has come, your word received by everyone.

And should you fall, well that's OK, you love the ones that you betray.

Dwaze moeders

In Chili zijn duizenden tegenstanders van Pinochet spoorloos verdwenen. In symbolische dansen treden hun Dwaze Moeders op met de foto's van hun zonen.

They dance alone

(Sting)

Why are these women here dancing on their own?

Why is there this sadness in their eyes?

Why are the soldiers here, their faces fixed like stone?

I can't see what it is that they despise

They're dancing with the missing, they're dancing with the dead.

They dance with the invisible ones, their anguish is unsaid.

They're dancing with their fathers, they're dancing with their sons,

they're dancing with their husbands.

They dance alone, they dance alone.

It's the only form of protest they're allowed.

I've seen their silent faces scream so loud.

If they were to speak these words, they'd go missing too.

Another woman on the torture table, what else can they do.

(They're dancing with the missing....)

One day we'll dance on their graves, one day we'll sing our freedom,

one day we'll laugh in joy and we'll dance.

Hey Mr. Pinochet, you've sown a bitter crop.

It's foreign money that supports you, one day the money's going to stop

No wages for your torturers, no budget for your guns.

Can you think of your own mother dancing with her invisible son?

(They're dancing with the missing....)

Wapenwedloop

Carrière maken, voordat de bom valt.

Werken aan je toekomst, voordat de bom valt.

Doe Maar heeft opvallend veel teksten gemaakt die typerend waren voor het gevoel van het begin van de jaren tachtig. De groep stak de draak met de opkomende yuppiecultuur en men uitte met een enorm pessimisme de wijdverbreide zorg over de wapenwedloop: 'Laat maar vallen dan, het komt er toch wel van, het geeft niet of je rent'.

Russians

(Sting)

In Europe and America there's a growing feeling of hysteria.

Conditioned to respond to all the treats of the rhetorical speeches of the Soviets.

Mr. Krushchev said we will bury you, I don't subscribe to this point of view.

It would be such an ignorant thing to do if the Russians love their children too.

How can I save my little boy from Oppenheimers deadly toy?

There is no monopoly of common sense on either side of the political fence.

We share the same biology, regardless of ideology.

Believe me when I say to you I hope the Russians love their children too.

There is no historical precedent to put the words in the mouth of the president.

There's no such thing as a winnable war, it's a lie we don't believe anymore.

Mr. Reagan said we will protect you, I don't subscribe to this point of view.

Believe me when I say to you I hope the Russians love their children too.

AIDS

in de jaren zeventig leek het alsof de medische wetenschap grip kreeg op dodelijke ziektes. Maar in 1979 stierf in San Francisco het eerste AIDS-slachtoffer een toen raadselachtige dood. Later werd bekend dat het om een virus gaat, dat de weerstand van besmette mensen afbreekt, waarna zij sterven aan normaal gesproken behandelbare kwalen als bijvoorbeeld longontsteking. Het HIV spreidde zich uit over de wereld en het aantal slachtoffers verveelvoudigde. De Communards zongen 'Noone to blame, there's only victims' om repressie van AIDS-patienten en risicogroepen te voorkomen. Want diverse kerken stonden al weer met het vingertje klaar om te wijzen naar bijvoorbeeld homoseksuelen en te zeggen: "Dat komt er nu van als je niet naar Gods normen luistert". Ook schreven de Communards 'For a friend': 'And all the dreams we had, I will carry on. As I watch the sun go down, watching the world fade away all the memories of you come rushing back to me.'

Crisis en verloedering

De economische crisis van de jaren tachtig leidde tot bezuinigingen op vele terreinen. De gevolgen daarvan werden zichtbaar in verloedering. Van mensen die geen baan hadden, van steden die vervuild raakten. In Groot-Britannië was het nog iets erger dan bij ons, bovendien zijn de eilandbewoners nog sterk doordrongen van het glorieuze verleden van hun

Lees verder op blz. 17

De architect als sociale vernieuwer

Crisis in Utopia

door Martin van Amersfoorth

Architectuur is de sociale kunst bij uitstek. Zij beweegt zich op het riskante grensgebied van kunst, cultuur en politiek; een terrein waar je ook griezels als Brinkman en d'Ancona tegenkomt. Maar daarvan afgezien kleeft er meer aan dit onderwerp. Vijftig jaar na het bombardement zal de wederopbouw van Rotterdam eindelijk voltooid zijn. En terwijl de wolkenkrabbers aan het Weena verrijzen, spreekt men recentelijk over sociale vernieuwing: de PvdA zal de sociaal zwakkeren wel meenemen in de vaart der volkeren. Dit artikel echter behandelt de geïsoleerde rol van de architect als sociale vernieuwer.

De beroepsstand der architecten dook voor het eerst op in de veertiende eeuw. In de noorditaliaanse steden kwam een adellijk en burgerlijk patriciaat (gegoede burgers) tot ontwikkeling. Het was de opgave van de architect om hun macht en aanzien uit te beelden, en dit werd zichtbaar in de voorgevels van de kerken en raadhuisen, later ook in de privé-palazzi en in de vormgeving van de hele stad. Zijn werk diende ter representatie; zoals schilder en beeldhouwer behoorde de architect tot het kunstenaarsbestand. Als zodanig was hij afhankelijk van het maecenaat (de rijken) en dat zou lange tijd zo blijven. Nog tot ver in de negentiende eeuw was elk sociaal engagement hem vreemd. Architectuur was dan ook een symbool van ongelijkheid. Naast de krotten van de sociaal zwakkeren verzezen rijk geornamenteerde gebouwen, overvloedig bewerkt met brons en marmer. Zodoende slaagde de architect zeer wel in zijn feitelijke opdracht; het verschil tussen rijk en arm, beschaafd en onderontwikkeld, machtig en machteloos aangeven.

Excrement

Op deze manier bekeken is de geschiedenis van de architectuur een historisch-materialistisch verhaaltje. De klassenverschillen in de onderbouw krijgen hun canonieke gedaanten in de bovenbouw: de gebouwen van de gevestigde orde, voorzien van burgerlijk-decadente façades (voorgevels).

Aan het begin van deze eeuw drong dat besef ook door tot de architecten zelf. Zij -dienaren van de kapitalistische opdrachtgevers- hoopten wellicht stelletjes op de door Marx voorspelde revolutie, maar die bleef uit. De boosdoener: vals bewustzijn. Het proletariaat was ingekakt.

Dit bleek ook een obsessie te zijn voor de Weens architect Adolf Loos. Net als Sigmund Freud geloofde hij dat kunst libidinaal (betreffende de wellust) was. Het ornament in de architectuur was excrement, stront, kak. Loos concludeerde dat het verbannen van ornament gelijk stond aan een noodzakelijke discipline als zindelijkheid: "De evolutie van een cultuur is synoniem aan de verwijdering van ornament uit gebruiksobjecten."

Nieuw soort mens

Loos werd sterk beïnvloed door de Amerikaanse architect Louis Sullivan, de grondlegger van het moderne functionalisme. Sullivan bouwde de eerste wolkenkrabbers in Chicago, bestaande uit een stalen skeletconstructie, vorgefabriceerde componenten en veel glas, die als geheel een functionele helderheid uitstraalden: vorm-volgt-functie-zonder-opsmuk. De avantgarde-architecten van de jaren '20 namen deze

...labyrinthische helderheid...
(foto: Centraal Beheer Apeldoorn)

bouwtechnieken over. Zij waren er van overtuigd dat de zindelijke architectuur een Nieuw Soort Mens in het leven zou roepen, die op zijn beurt de maatschappij zou veranderen. Deze Utopische gedachte vormde samen met het rationalisme (het geloof dat alle problemen opgelost kunnen worden door de rede) het fundament voor de Internationale Stijl. De term verwijst naar de architectuur van met name Bauhaus (Gropius, Mies van der Rohe), de Stijl (Rietveld, Oud) en Le Corbusier. Zij schraptten alle referenties naar de vroegere architectuur en in plaats daarvan lieten zij zich sterk beïnvloeden door de esthetische opvattingen van het kubisme en het neoplasticisme (een voorbeeld: Mondriaan). Kenmerkend voor deze stijl van het Nieuwe Bouwen is de bijzondere strengheid van vorm. Daarbij kwam dat staal, gewapend beton en glas de ideale grondstoffen waren om vorm te geven aan Utopia.

Eén van de belangrijkste gebouwen uit deze periode staat in Rotterdam, de Van Nelle-fabriek (1925-1931), ontworpen door Brinkman en Van der Vlugt. Dit 'socialistische paleis', gekenmerkt door een strak functionalistische architectuur, is een exemplarisch geval van de Internationale Stijl. Rotterdam, arbeidersstad bij uitstek, leek als proefterrein te fungeren voor het Nieuwe Bouwen van Utopia. 'Verantwoorde' arbeiderswoningen in Spangen, de Kiefhoek en de Bergpolder, alsmede het Feyenoord-Stadion, doen in ieder geval vermoeden dat de Nieuwe Mens een liefhebber moet zijn van strakheid, hygiëne, socialisme en voetbal. Het doet allemaal wat duister aan, maar het streven naar Utopia als reactie op de voorgaande periode is

wel begrijpelijk. Toch is enige twijfel omtrent de rol van de architect als sociale vernieuwer gerechtvaardigd. Je kunt je namelijk afvragen of de meesterbouwer zijn doel niet voorbijschiet.

Brave New World

Om wat dieper in te gaan op deze problematiek, moeten we teruggaan naar de wortels van het 'Project van het Moderne', de Verlichting. Indien je behoort tot het handjevol Jonge Democraten dat het Lustrumboekje van jongeheer Siegelaer heeft gelezen, dan weet je dat de Verlichting voorzag in de vooruitgang van de mensheid. De wetenschap, zo ging het verhaal, zou de mens vrij en mondig maken. Zo luidde ook de legitimatie voor de artistieke avantgarde (voorhoede) van het Modernisme. Het meest grimmige voorbeeld van het scheppen van een Nieuwe Werkelijkheid - als voorwaarde voor emancipatie - door rationalistische manipulaties in de gebouwde omgeving (en daardoor ook in het sociale leven) werd geleverd door Le Corbusier. In zijn 'Villa Radieuse', papieren architectuur uit 1924, spreekt de architect een positieve waardering uit voor een wereld die overeenkomt met een angstaanjagend toekomstbeeld, zoals verwoord door Aldous Huxley, in 'Brave New World'. Een meer profane (wereldse) versie van de ideeën van Le Corbusier werd vertolkt op de C.I.A.M. congressen (architectencongressen) vanaf 1927. De aanbevolen richtlijnen voor stedenbouw en architectuur werden uiteindelijk na de Tweede Wereldoorlog geconcretiseerd. Duidelijke voorbeelden vinden wij in de plannen voor de wederopbouw van Rotterdam en in de Bijlmermeer.

De stedenbouwkundige projecten werden eigenlijk zomaar opgelegd aan de gebruikers. De legitimatie hiervoor is niet problematisch wanneer mensen in deze beheersbare werkelijkheid willen leven. Er zijn dan geen grote verhalen meer nodig. De neo-rationalistische architect Rem Koolhaas, die overigens wel gefascineerd is van de Bijlmer, raakt bijvoorbeeld zeer gefascineerd door het idee dat de gebouwde omgeving zo aantrekkelijk is, dat mensen daar vrijwillig in gevangen willen zitten. Zo werkt het echter niet. De mens wordt juist geconfronteerd met machtige structuren, waaraan zijn belangen ondergeschikt worden gemaakt. Hij heeft geen vrijheid, geen keuze. Het 'Nieuwe Bouwen' heeft dit in de hand gewerkt.

Tegen het idee dat de mens als insect moet leven is natuurlijk wel verzet aangetekend. Maar een vurig pleidooi voor democratisering in de bouw liep al snel dood en dit werd snel gevolgd door de Kraakbeweging. De meest invloedrijke kritiek kwam echter niet uit de bevolking, maar van de architecten zelf, op de ene 'half-aap' uit Buckingham Palace na dan.

Labyrinthische Helderheid

Eind jaren '50 kwam er een eind aan de C.I.A.M., door toedoen van de laatste congresvoorbereiders, de 'angry young men' van Team-X onder leiding van Aldo van Eyck. Deze uitte kritiek op de technocratische en bureaucratische praktijken van de stedenbouw, waarbij voor de architect alleen de taak overbleef om de technieken toe te passen om een kavel van vier wanden en een dak te voorzien. Van Eyck kwam daarentegen met het idee van de 'labyrinthische helderheid': Binnen een niet-hiërarchisch, maar niettemin stimulerend architectonisch raamwerk, moest elke gebruiker in staat worden gesteld om een individuele keuze te maken. Van Eyck kreeg navolging van Piet 'paalwoning' Blom, en Herman Hertzberger. Blom bouwde onder andere in Hengelo, Helmond en Rotterdam, waar hij het 'Kasba'-concept toepaste: (kubus) woningen werden dicht op elkaar gepakt, waarbij de begane grond vrij en open moest zijn, zodat daar het sociale leven zich kon afspelen. Op die manier konden specifiek menselijke communicatiestructuren en traditionele vormen van menselijke solidariteit zich opnieuw ontwikkelen. Ook Hertzberger ging voor Centraal Beheer in Apeldoorn uit van een dergelijk concept. Hij begon met de kleinste werk-units, en kwam op algoritmische wijze uit op een groot labyrint, waarbij het gebouw zo veel mogelijk onaf werd gelaten. Zodoende werd een antropologische invulling van het kantoorlandschap mogelijk gemaakt. De gecreëerde complexiteit van Hertzberger week

duidelijk af van de rechtlijnigheid van geometrische vormen bij het Nieuwe Bouwen, maar tevens verschilde hij op een ander punt. De Internationale Stijl richtte zich op het proletariaat. In dit tijdperk werken echter de meeste mensen in de informatie-sektor: computerdienstverlening, telecommunicatie, banken, verzekeringen, etc. Met de mogelijkheid tot antropologische invulling van de werkruimte heeft Hertzberger een bevredigende oplossing gevonden voor de veranderende omstandigheden. Een dergelijke gedachtengang zien we ook terug in het N.M.B. hoofdkantoor in Amsterdam Zuid, ontworpen door Alberts.

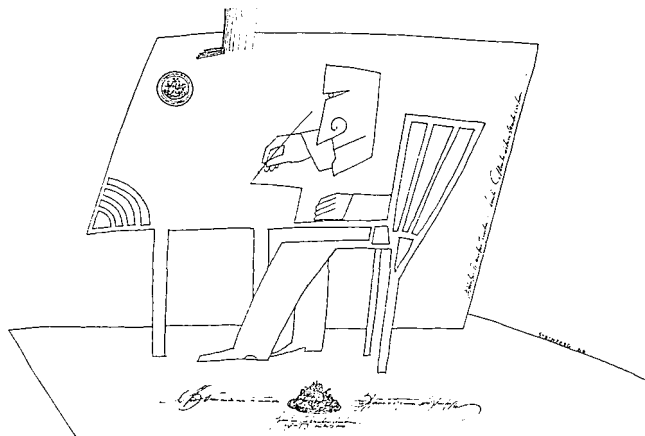
Conclusie

De status van de architect als sociale vernieuwer kreeg zijn hoogtepunt in de jaren '20. Na de Tweede Wereldoorlog werd deze praktijk geïnstitutionaliseerd, om vervolgens geheel z'n kracht te verliezen. De wolkenkrabbers aan het Weena zijn hoog, gereduceerd tot de 'stiltte' van hun hermetisch glazen omhulsel. Architectuur wordt op die manier beperkt tot een conditie waarin de bouwer/projectontwikkelaar het karkas en de substantie bepaalt, waarbij de architect dit geheel van een verleidelijke façade voorziet. Het Nieuwe Bouwen functioneert op dit moment nog slechts als een herinnering aan de tijd toen het 'Nieuwe Bouwen' nog bestond.

Van Eyck, Blom en Hertzberger leverden met hun ontwerpen de voorwaarden voor het creëren van een spontane complexiteit bij inter-menselijke verhoudingen. Daarbij lieten zij zich niet al te veel leiden door Euclidische structuren, omdat anders de antropologische component verloren gaat. De Oude Grieken moesten destijds wel met strenge vormen van de tempels hun woekerende fantasie intomen, om tot zelfstansig denken te komen. Maar op een gegeven moment staakten zij het grootste gedeelte van hun filosofische activiteiten: ze dachten dat ze alles al wisten. De dynamiek was er spoedig uit, de beschaving ging ten onder.

Literatuur:

Hughes- The shock of the new
Barbieri/Boekraad- Ontwerp en kritiek
Lampugnani- Encyclopedia of 20th century architecture
Frampton- Modern architecture

Outsider Simon Vinkenoog:

"Ik wil iedereen bevorderen tot levenskunstenaar"

door Michel Verschoor

Tijdens een vraaggesprek met dichter, schrijver, performer, love- en drugsprofeet Simon Vinkenoog stuit je onherroepelijk op vijf kernbegrippen: angst, verandering (of beweging), creativiteit, vrijheid en liefde. Begrippen waar menig kunstenaar en in mindere mate ieder mens in zijn leven mee te maken krijgt. Een artikel over de escapades van een levenskunstenaar in diverse dimensies. Love, peace and harmony achterhaalde begrippen uit de jaren zestig? "Ik heb er nooit een kater aan overgehouden."

Een vervlogen wierookdamp en veel Oosterse prullaria. De huiskamer van de zestigjarige dichter ademt een mystieke, licht verheven sfeer uit. Aan de wand hangt een grillige aquarel van een naakte schone wier afbeelding doet denken aan Vinkenoogs zesentwintig jaar jongere vrouw. Vloer en tafels liggen bezaaid met kranten en tijdschriften. En overal boeken, rijen dik en hoog.

Waaronder natuurlijk veel eigen werk. Vinkenoog publiceerde verhalenbundels, poëzie en een dik boek in 1966 getiteld 'Liefde'. Nog steeds is hij actief als literair schepper. Hij vult eens in de twee maanden enige kolommen in het tijdschrift 'Bres'. Daarnaast neemt hij deel aan voorleesavonden.

Het was de kleine Simon die al op jeugdige leeftijd de eerste pennevruchten aan het papier toevertrouwde. "Ik voelde al heel snel een melodietje in me rondwoelen", zo zegt de oudere 'meneer' Vinkenoog nu. "In de oorlog, die ik bewust van m'n elfde tot zestiende jaar meemaakte, creëerde ik mijn eigen wereld om me af te zetten tegen de boze realiteit".

Vlak na de oorlog ontvluchtte hij als jong volwassene Nederland om zich enige tijd in Parijs te vestigen. "In de jaren vijftig was hier weinig te beleven. In de Franse hoofdstad heerste een uitstekend klimaat voor beginnende kunstenaars. De cultuur en het intellectuele leven werden daar veel serieuzer genomen." Samen met dichters als Hans Andreus en Remco Campert stond hij aan de wieg van wat later, "door die vervelende hokjesdenkers", de stroming der 'Vijftigers' werd genoemd.

Angst

Vinkenoogs verhalen en poëzie hebben alles met zijn levensovertuiging te maken. In de jaren vijftig verwoordde hij in het gedicht 'Alles is angst' (bundel: Onder eigen dak) een aspect van zijn ideeën.

*het eerste hulpeloos gebaar
en de laatste oogopslag.*

*De mens ontstaat in angst
hij glimlacht om zijn bange dromen
hij vreest de schrik niet voor gevaar
hij denkt niet aan zijn einde
toch kringelt hij als een worm van angst.*

*Wie scheidde de mens in een schoon
en in een sterk geslacht?*

*Stenen verweren, geen handdruk blijft achter,
de zon verouderd, de schaduw wordt zwarter,
papier vergeelt, verbrandt, vergaat.*

Waartegen verzet men zich?

*Tegen hoop op leven, verbroedering
met moordenaars en beulsknechten.*

*Men smeult in liefde, vecht met zijn dood
op leven, in de laatste omhelzing van de angst.*

"Angst is de kern van alle grote problemen", aldus de dichter. "Je bent bang voor de toekomst, voor junkies, voor de bureu. Door angst blijven taboes bestaan. Mensen zouden zichzelf wat meer moeten confronteren met hun angsten. Ook ik ben angstig geweest: bang voor de dood, bang dat ik mijn huur niet kon betalen en angstig voor de gevolgen van een scheiding" (Vinkenoog is zes keer getrouwd).

Vinkenoog: "Het is de taak van de kunstenaar om politiek met sensitiviteit te prikkelen" (foto: Michel Verschoor)

"Als kunstenaar moet je daar over heen stappen. Je moet je bevrijden van angst. Vrijheid is een absolute vereiste. Je moet geheel los zijn van de door de maatschappij aan jou opgelegde normen en waarden. En die vrijheid is niet weggelegd voor een kleine geestelijke elite. 'Die gedanken sind frei'; ieder mens kan vrijdenken. Je moet zelfs vrijdenken wil je het leven kunnen leven. Daarom wil ik iedereen bevorderen tot levenskunstenaar. Dat is iemand die blij is dat hij alles kan : horen, zien, voelen, ruiken en proeven. Kortom blij is dat hij kan genieten. In elk mens schuilt een kunstenaar maar die wordt vaak door schoolse discipline onderdrukt."

"Vrij zijn is voor mij het allerbelangrijkste. Ik heb nog steeds geen vast inkomen. Ik kom aan geld door een beroep te doen op mijn creativiteit. Telkens onderneem ik iets nieuws. Ik sta altijd open voor verandering. Ik ben nog steeds onbevangen. Ik wil niets vastleggen. Ik heb leren leven met onzekerheden. Het gaat mij om het experimentele leven."

Vinkenoogs kijk op de wereld gaat verder dan die welke de dagelijkse werkelijkheid hem voorschotelt. "Voorbij de woorden waarmee mensen over werkelijkheid praten is een ander bestaan dat zo verstrekkend is dat het nauwelijks te bevatten is. Er zijn zulke enorme begrippen waarbinnen wij slechts een beetje met woorden jongleren. Eén derde van een mensenleven wordt dromend doorgebracht. Die dromen zijn heel belangrijk. Als wij onze dromen beter zouden begrijpen dan zouden we onszelf beter begrijpen. Het gaat erom dat we ons bewust worden van hetgeen er in ons onderbewustzijn leeft"

marihuana

De kunstenaar noemt het belang van bewustzijnsverruiming. Zelf heeft hij in de jaren zestig gebruik gemaakt van psychedelische middelen als LSD om tot een hoger inzicht te komen. Nu rookt hij nog wel eens een pijpje marihuana. Ter illustratie opent Vinkenoog een klein Oosters potje met daarin het gedroogde goedje. "Door bewustzijnsverruiming verwerf je het inzicht dat noodzakelijk is voor verdere stappen in je leven", zo zegt hij. "Toch is het gebruik van drugs niet het enige middel om op een hoger plan te komen. Het betekent ook dat je een keer een boek pakt met een onderwerp waar je nog nooit eerder iets over gelezen hebt. Ook zou je eens een groep mensen kunnen opzoeken die er heel andere ideeën op na houdt dan jij."

De snelprater gunt zich een moment van rust en frommelt wat in zijn wietpotje. Hij tovert een pijpje tevoorschijn en stopt dit zoals een ander nonchalant een sigaret draait. Terwijl hij diep inhaleert gloeien zijn ogen en wangen op. De gelaatstreken in het getekende gezicht krijgen de charme van kinderlijke eenvoud. Zoete dampen kringelen omhoog en wolkjes rook verlaten neus en mond als hij verder praat.

"De huidige cultuur ervaar ik als een chaos. Dit hoeft niet

negatief uit te pakken want uit een creatieve chaos komt een nieuwe schepping. Die chaos is te danken aan de golfslagen die door de wereld gaan. Net als in Oost-Europa zijn er ook in het Westen veranderingen gaande. Het hoeft echter niet altijd straattheater te zijn. Ik denk dat je kunt spreken van een verinnerlijking. Veel mensen werken nu aan zichzelf zonder direct naar buiten te treden."

liefde

De dichter meent dat mensen nog steeds op zoek zijn naar liefde. Maar werd dat twintig jaar geleden ook al niet geroepen? Zijn de begrippen Love, Peace and Harmony niet achterhaald? De zestigjarige kijkt zeer ontdaan als hij deze bewering hoort. Zijn antwoord klinkt zelfverzekerd: "Ik heb er nooit een kater aan overgehouden", zegt hij opgewekt. "In de hele wereld is liefde nog steeds de kern waar het om draait. Daarom er lacherig wordt gereageerd wanneer je over gevoelens van liefde spreekt? Dat is te danken aan de Verlichting. Het verstand werd in de 19 e eeuw op een voetstuk geplaatst. Ons leven wordt geregeerd door het verstand. Daardoor is ons gevoel verknipt. We kunnen en mogen onszelf niet volledig uiten. We zijn onverschillig tegenover elkaar. We verdiepen ons niet meer in het lot van de ander. We laten ons liever onrustig voortdrijven. Maar innerlijke harmonie, vrede vind je pas als je liefde in jezelf en in de ander gevonden hebt."

"Het is de taak van de kunstenaar om politiek en maatschappij met sensitiviteit te prikkelen." In zoverre is er volgens Vinkenoog een relatie tussen kunst en politiek. De kunstenaar probeert met zijn werk de samenleving te veranderen. Hij is er om nieuwe dingen te ontdekken. Hij bakent een nieuw territorium af, hij maakt de wereld groter, completer, hij is iemand die grenzen verlegt. Hij gaat in tegen de gehate macht der gewoonte.

De kritieken op zijn werk en zijn persoon hebben de dichter niet kleingekregen. Blakend van zelfvertrouwen zegt Vinkenoog: "Kunstenaars worden wel eens voor gekken versleten omdat ze anders leven en er andere normen en waarden op na houden. Maar wat nu gek schijnt kan straks heel gewoon zijn."

Zelf ben ik weer aan het experimenteren. Aan de Rijksuniversiteit in Maastricht neem ik deel aan een jazz- en poëzie-optreden. Musici verzorgen jazzklanken en ik lees een paar gedichten voor. Zo maken we samen iets dat er nog niet eerder was."

DEMO NIEUWS DEMO NIEUWS DEMO NIEUWS DEMO NIEUWS DEMO NIEUWS
VERPLICHT LEESVOER!!!

De DEMO-redactie heeft besloten om niet langer kopij te tolereren dat ongetypt wordt ingeleverd. Het kost soms zoveel moeite artikelen of nieuws te ontcijferen dat wij vanaf heden van dit karwei afzien. Lever je stuk dan ook netjes getikt en VOOR DE DEADLINE (20 DECEMBER!!!) in. Voorzie het artikel tevens van kop, tussenkopjes en zonodig van foto. Houdt regio- en afdelingennieuws bovendien zo zakelijk mogelijk. DEMO wil een volwassen magazine zijn dat als visitekaartje dient voor zowel de binnen- als de buitenwacht. Buitenstaanders (potentiële JD leden) maar ook JD-ers begrijpen de grappen en grollen ofwel 'inside-news' vaak toch niet. Daar is het regioblad veel geschikter voor. De redactie hoopt op begrip.

Alvast BEDANKT!

Jonge Literaire Democraten gevraagd

Jongens waren we, maar aardige jongens. (Nescio) Het is heel mooi als je de meest aansprekende opening van de twintigste eeuw schrijft.

Een aantal Jonge Democraten vindt het al mooi dat er zoveel geschreven wordt. Deze jongens (waar blijven de eerste vrouwelijke aanmeldingen ?) willen op eigen gelegenheid de achterkamertalenten van de JD bundelen in een 'literair' boekje. Poëet en kamerlid Aad Nuis heeft toegezegd een voorwoord te willen schrijven.

Het ligt in onze bedoeling dat er meer in komt te staan dan het voorwoord. Je bijdragen zijn dus meer dan welkom op onderstaand adres. Als je ons heel erg aangenaam wilt verrassen is een aanmelding als redactielid een uitermate geschikt en welkom initiatief.

Bel en schrijf:
Henk Gossink
Mercuriusstraat 20
7521 WS Enschede
053-339027

De redactie (Michiel Klont, Paul Leenards,
Henk Gossink)

Michiel Klont stuurde ons o.a. dit gedicht:

Terschelling en de Tijd

*Zodra wij in de luwte van de bunker nederliggen
geeft de eeuwigheid ons reisgenoten een horloge
herinneringen halen we op, toekomstbeelden
brengen we weg voorzichtig onder zaklamplicht
richting vuurtoren, schuifelend naar bescherming.*

*Elk griezelverhaal was echt, zelfs bedacht, ook
vaders marsmannetjes die de hemel open trokken
zodat ik vroeger verborgen onder angstzweiterige
lakens op eerste zonnestraten de slaap ingleed.
Al leek het kampvuur in de vere op de zon toch
liep ik weg later beschermengel-bakerend door
de twee kilometerhoge Brandaris teruggevonden.*

*Het kampvuur brandt goed; er wordt gelachen,
gezongen en gedronken we voelen elkaar veilig.
Angst bestaat alleen in grappen over burgermannen
later is de stropdas die je sleurt door de wereld
vroeger is de rebel glimlachend nog een joint.*

*Als een weerzien rond het kampvuur, de luwte
is verdwenen, zullen we horloges gelijkzetten
of elkander afvragen?
Waarom Tijd maak je zoveel kapot?
Vroeger liep ik toch met deze vraag weg nu terug-
gevonden voor de twee meterhog beschermende
Brandaris waar mijn kinderen al stonden te wachten.*

*In het donker dreigt alles geheimzinnig zelfs
de bunker waarop het kampvuur kreunt zachtjes
alles dooft met de bunkerende branding, alleen
de regelmaat van zes seconden vuurtorenlicht is
de smeltende wijzerplaat als brandmerk rond je pols.*

Du pain, du vin

Door Rikco Pardoën

De fles zoete wijn en de doos zoete broodjes staan op tafel. De disgangen zijn tevreden. Er wordt gelachen en gedronken. Maar dan komt de boodschapper en zegt: "De zoetebroodjesbakker wil niet meer dat er zoete wijn van de wijnkoper wordt betrokken. Nu het contract afloopt wil de zoetebroodjesbakker een contract voor de levering van wijn. De wijnkoper wil echter zijn overeenkomst vernieuwen. En verder wil hij het assortiment veranderen. En met de zoetebroodjesbakker moet maar niet meer worden gehandeld, vindt de wijnkoper.

De disgangen kijken elkaar verbaasd aan. Het ging toch goed, dus waarom wil de zoetebroodjesbakker de wijn gaan leveren?", zegt er één. "Er viel nogal eens een flesje uit het assortiment", zegt een volgende. Een derde: "Maar heeft de zoetebroodjesbakker wel verstand van wijn?"

Ze weten het niet. Eén van de disgangen legt het mes op tafel. Een volgende kijkt boos naar de boodschapper. Dan zegt er één: "Het blijft onze zoete wijn, dus wie het etiket maakt vind ik minder belangrijk." Daar is men het over eens: het gaat om de wijn. "Die maken wij", wordt er gezegd. "Open", grapt de boodschapper terwijl hij de volgende fles ontkurkt.

Roel van der Poort werd nieuwe voorzitter

Congresverslag

door Rikco Pardoën

Roel van der Poort is de nieuwe voorzitter van de Jonge Democraten. Op de veertiende Algemene Ledenvergadering van de JD, die onder recordbelangstelling werd gehouden in Apeldoorn, koos de meerderheid der aanwezigen Roel. Naast verkiezingen voor maar liefst zes posten in het Landelijk Bestuur en het hoofdredacteurschap van de DEMO stonden ondermeer de resoluties Emancipatie en Europees Huis en het Beleidsplan 1990 op de agenda. Voorts luisterden de Kamerleden Ina Brouwer en Machteld Versnel het congres op met hun bijdragen.

Eén van de meest spannende onderwerpen was de verkiezing van het Landelijk Bestuur. In de aanloop van het congres waren er bij een aantal mensen problemen gerezen rondom de hernieuwde kandidatuur van voorzitter Erik Hordijk. Daniël van Kesteren was aanvankelijk de enige andere kandidaat, maar na interne strubbelingen in het LB kreeg hij gezelschap van Roel van der Poort, die tot op dat moment vice-voorzitter organisatie was. Daarop zag Daniël er verder van af en verlegde hij zijn ambities naar het fiscaat. En Jan de Heer kwam terug op zijn besluit zich terug te trekken. Op de Algemene Regiovergadering van Amsterdam legde Roel hard en duidelijk aan Erik uit waarom hij vond dat twee jaar voor hem wel genoeg geweest was. De vrees groeide dat de sfeerverslechtering zou escaleren naar die van 1986, toen de vereniging een nu alom betreunde motie van afkeuring aannam

tegen het LB van Hein Jaarsma. Maar de JD is ouder en wijzer geworden. Jan de Heer ging gesprekken aan met Roel en Erik teneinde meer begrip tussen hen beiden te creëren. En Radboud van Delft leidde een speciale LB-vergadering over het onderwerp. De meningsverschillen bleven, maar de twee kampen in het LB kwamen uit hun loopgraven.

De kritiek op Erik bestond uit drie hoofdpunten: het mislukken van de Eurocampagne, het slechte functioneren van het secretariaat en zijn gebrekkige sociale vaardigheden als teamleider. Erik vond dat niet eerlijk: de eerste twee kritiekpunten kun je niet alleen op het bordje van de voorzitter schuiven en inzake zijn sociale vaardigheden heeft hij altijd erkend dat deze beperkt zijn en werkt hij er hard aan dit te verbeteren.

Het congres moest de keuze maken tussen Erik, Roel en outsider Jan. Erik begon zijn speech met een uitleg waarom hij zich had gekandideerd en zich niet had teruggetrokken toen Roel zich naar voren schoof. De afgeladen zaal maakte zich net op voor een felle strijd toen Erik tegen het eind van zijn rede plots zei: "Ik heb met de nieuwe LB-ers gesproken en constateerde stroefheid. Het inwerken van maar liefst vijf mensen zou bovendien een enorme energie van me vergen, waarvan ik niet weet of ik die kan opbrengen. Daarom heb ik besloten me terug te trekken."

Roel en Jan deden hun speeches als verwacht; Jan sprak over het LB als ware het een voetbalteam en Roel sprak, als een

De drie kandidaat-voorzitters na de strijd. V.l.n.r.

(foto: Frank Jassies)

personeelswerker, over het creëren van een teamspirit. Hoogst irritant was de onduidelijkheid over de stemprocedure. Niemand bleek de hierover in het Huishoudelijk Reglement gedane bepalingen eensluidend te kunnen verklaren. De congresvoorzitters hakten de knoop door en stelden een procedure vast, maar die werd via een motie van orde overruled door het congres. Een HR-wijziging is noodzakelijk geworden nu er blijkbaar niemand in de vereniging is die van de huidige bepalingen iets snapt.

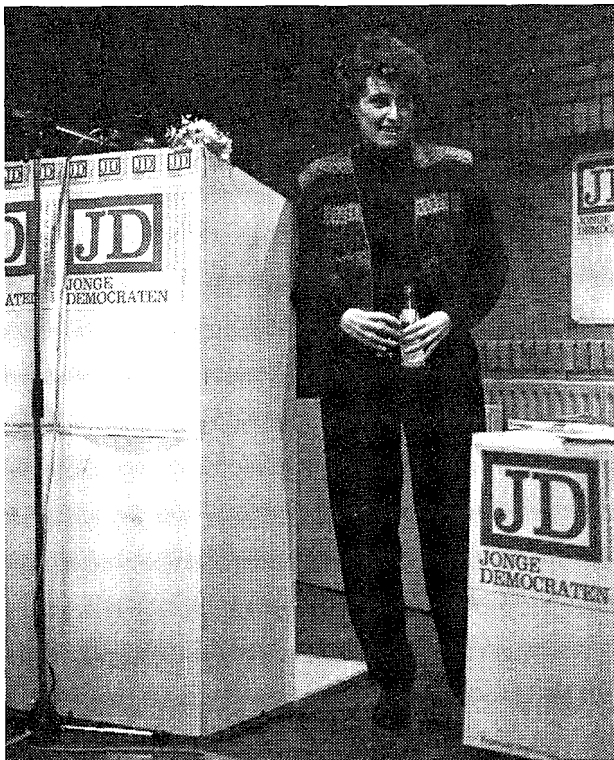
De stemuitslagen waren als volgt: Jan de Heer 16 stemmen, blanco 43 en Roel van der Poort 87. Daarmee is Roel gekozen tot voorzitter. Voor de post Vice-Voorzitter Organisatie (VVO) werden er 120 stemmen uitgebracht op Petra Nypels en 28 op Frank van Oirschot; Petra is de nieuwe VVO. In de strijd om het penningmeesterschap verloor Daniël van Kesteren van Arjan Bos: 37 tegen 105 stemmen. Henk Gossink werd Secretaris Public Relations (SPR), Paul Leenards Secretaris Ledenwerving en Materialen (SLWM), Edy Mulié Algemeen Secretaris (AS) en Adrie van der Luyt werd de nieuwe hoofdredakteur van de DEMO.

De situatie rond de Eurocampagne kreeg de volgende dag nog even een staartje toen Roald Schoenmakers uit Midden-Holland een motie van afkeuring indiende over het LB-beleid in deze. Mimy Sluiter uit Amsterdam ging hier echter overheen met een motie van orde om deze motie van afkeuring niet in behandeling te nemen. De overgrote meerderheid van de JD steunde dit ordevoorstel.

Emancipatie

Het grootste deel van de eerste dag was voor het onderwerp emancipatie. Ina Brouwer (Tweede Kamerlid CPN/Groen Links) sprak erover, er waren workshops en de stellingen uit de workshops werden nadien besproken in een forum met Ina Brouwer, Machteld Versnel (Tweede-Kamerlid D66) en Josinta Sarkol (oud-VVO JD). (Ook CDA en GPV waren uitgenodigd, maar zij zeiden af.) Ter afsluiting werd de resolutie Emancipatie behandeld.

Brouwer pleitte in haar speech ondermeer voor de staatsopvoeding. De vraag of de ouder(s) dan wel de overheid verantwoordelijk is voor de opvoeding van kinderen noemde zij achterhaald. Het logische vervolg in haar betoog was een pleidooi voor verbetering van ondermeer de kinderopvang. Daarna deelden de congresgangers zich op in zestien

Ina Brouwer (foto: Frank Jassies)

workshops, waarin werd gediscussieerd over de emancipatie van vrouwen, homo's of alloctonen. Eén van de meest provocerende workshopstellingen die in het forum naderhand werd behandeld, was: "Jos Brink is voor de emancipatie van homo's beter dan Taxi zum Klo." De achtergrond van die stelling is de anti-reactie die de film Taxi zum Klo, waarin het leven van de homoleerscene compleet met trio's, s&m en sex in parken en pisbakken werd getoond, oproept. In de felle discussie met de zaal die volgde vonden Machteld Versnel en Josinta Sarkol dat dat de vertoning van de film wel nuttig was en Ina Brouwer meende dat in Taxi zum Klo een verband werd gelegd tussen sex en geweld, "met al dat leer en die kettingen," en vond dat de film om die reden niet getoond had moeten worden. Rikco Pardoens reageerde vanuit de zaal dat Taxi zum Klo een deel van de homosubcultuur vertegenwoordigt, zoals Jos Brink dat voor een ander deel doet. Dat de film weerstanden oproept komt volgens hem omdat mensen er zo kleinburgelijk op reageren. Dat kan echter nooit een reden zijn om jezelf voor de lieve vrede te verbergen. Henk Gossink viel hem bij: "Jos Brink wordt geaccepteerd omdat hij zich aan hetero's aanpast. Die denken dan dat homoseksualiteit ongeveer hetzelfde is als heteroseksualiteit. Maar mensen moeten homo's niet accepteren omdat ze hetzelfde zijn, maar juist omdat ze anders zijn." En: "Ik vind Jos Brink net zo truttig als Wim Bosboom". Op Brouwer's argument inzake de relatie tussen sex en geweld ging niemand in. Pas na het forum werd er in een groepje enigszins schamperend over gesproken: "Ze was in de war met James Bond" en "Als het niet over feminisme gaat is ook Brouwer zo truttig als Wim Bosboom". De resolutie Emancipatie doorstond de 56 amendementen vrij goed. Wel werd de tekst enigszins verzwakt. Positieve actie "reeds bij voldoende geschiktheid" werd veranderd in "bij gelijke geschiktheid" en zo is er nog een aantal voorbeelden te noemen. Maar de grote lijnen van de in de vorige DEMO gepubliceerde resolutie bleven overeind.

Feest

Dat JD-congressen over politiek gaan mag duidelijk zijn, maar daarnaast kun je er ook geweldig feesten. Ook op deze ALV was er op de zaterdagavond een knallende party. Met een bargeedeelte en daarnaast de discoruimte met muziek van Arnd van Zanten. Dezelfde Arnd fabriceerde met ingrediënten uit diverse werelddelen, aangedragen door diverse JD-ers, een typisch Hollands produkt: De Tulp, die de sfeer verder verhoogde. Op de dansvloer voerden Mimy Sluiter en Ellen Kleverlaan een werkelijk prachtige expressie-act op. 's-Nachts om zes uur waren de bar dicht, het feest afgelopen en de lichten uit. Op een trapje gaven nog zo'n tien late feestgangers de flessen whisky en wijn en de zak pinda's aan elkaar door. Gaston Siegelaer hield tegenover Ellen Kleverlaan en Daniël van Kesteren een inleiding over het wetenschappelijk oplossen van problemen. En Saskia Daru hoorde Rikco Pardoens van alles vertellen, maar hij is het daar zelf niet mee eens. Twee sterke mannen, Elwin Lammers en Edy Mulié, tilden de laatste, in slaap gevallen, feestganger naar bed. Het einde van een feest dat, zoals in de JD gebruikelijk, prettig gestoord en ontzettend gezellig was.

Beleidsplan

Kennelijk was de Werkgroep Emancipatie gewiekster in het verdedigen van haar resolutie dan het Landelijk Bestuur in het overeind houden van zijn beleidsplan, want waar de JD zich in de resolutie uitspreekt voor positieve actie, schrapte het congres het hoofdstuk over participatie van vrouwen in het beleidsplan 1990. Dat betekent dat de JD geen specifieke aandacht aan vrouwen schenkt in bijvoorbeeld de ledenwerving. Dankzij een monsterverbond tussen de twee grootste regio's Amsterdam en Midden-Holland kwam er een hoofdstuk over profilering bij, waarin de JD zich voornemt de pers intensiever te benaderen en de ledenwerving te versterken.

Organimo's

De drie organisatorische moties van Elwin Lammers over de

uitbreiding van de internationale contacten van de JD werden aangenomen. De JD wordt nu lid van de ontwikkelings-samenwerkingsorganisatie Youth for Development and Cooperation (YDC) en de Liberal and Radical Youth Movement of the European Communities (LYMEC), de jongerenorganisatie van het liberaal-democratische blok in het Europees Parlement. Voorts worden de contacten met de Vlaamse Volksuniejongeren hervat.

De JD-huisstijl wordt als lelijk ervaren en daarom maken een aantal regio's en de DEMO gebruik van een eigen stijl. Een Groningse motie om tot een nieuwe huisstijl te komen die dan ook door iedereen wordt gehanteerd werd aangenomen. Een motie van Zuidelijk Holland werd aangenomen waarin werd gevraagd om een onderzoek naar de mogelijkheid van het aannemen van een vaste medewerker.

Europees Huis/APM's

De resolutie Europees Huis werd niet in behandeling genomen. De werkgroep Europa steunde zelf de opdracht in een motie om op het volgende congres met een beter produkt te komen.

Drie aktueel-politieke moties werden aangenomen: voor snelle behandeling van asielaanvragen van Chinese studenten, voor een harde opstelling van het Westen tegen de Rode Khmeren voor de erkenning van het Front Polisario.

Dankzeggingen

Voor het eind van de dag werden de zeven vertrokken landelijke functionarissen bedankt voor hun inzet. De meeste aandacht was uiteraard voor Erik Hordijk, die al dan niet terecht veel kritiek had gekregen. Hij werd geprezen om de enorme inzet tijdens zijn driejarig LB-lidmaatschap (een record). Erik kon je altijd bellen met een organisatorische vraag en hij hielp je. In een interview in DEMO 6:1 zei hij het LB te zien als een service-orgaan voor de vereniging. Roel van der Poort eerde hem om zijn daden en om zijn wijze besluit zich nu terug te trekken. Rikco Pardoën stelde dat hij weliswaar vaak meningsverschillen had met Erik, maar dat deze nooit tot conflicten leidden: de samenwerking was prettig. Erg leuk was

de bedankspeech van de nieuwe hoofdredakteur Adrie van der Luyt aan zijn voorganger Rikco Pardoën. Hij vergeleek de JD met een soep en Rikco's rol was die van het kruidenbultje, aldus Adrie.

Voorzitterstoepspraak

Roel van der Poort stelde in zijn rede dat de grootste uitdaging voor hem nu is het LB tot een team te smeden. Ook ging hij in op de situatie in Oost-Europa. Hij hekelde de zelfgenoegzaamheid waarmee het Westen pleegt te reageren op veranderingen in het Oostblok. Hij nodigde politieke jongerenorganisaties uit de (voorheen) communistische landen uit een democratiestage te nemen in het Westen. Roel's toespraak was de afsluiter van een zeer geslaagd congres.

vervolg van blz. 9

instortende imperium.
Old England is dying
(Waterboys)

Man looks up in a yellow sky and the rain turns to rust in his eye.

Rumours of his health are lies, old England is dying.

His clothes are a dirty shade of blue and his ancient shoes worn through.

He steals from me and he lies to you, old England is dying.

Still he sings an empire song, still he keeps his navy strong.

and he sticks his flag where it belongs, old England is dying.

You're asking what makes me sigh now, what it is makes me shudder so well.

I just freeze in the wind and I'm numb from the pummelin' of the snow, that falls high in yellow skies down to where the well loved flag of England flies.

Where homes are warm and mothers sigh, where comedians laugh and babies cry, where criminals are televised, politicians fraternize and journalists are dignified and everyone is civilized and children stare with heroin eyes.

Old England.

Evening has fallen, the swans are singing.

The last of Sunday's bells are ringing.

The wind in the tree is sighing

and old England is dying.

Drugs

Het gebruik van en de handel in drugs namen in de jaren tachtig toe. De Amsterdamse Zeedijk werd een begrip. Het gebruik van softdrugs bleek geen kwaad te kunnen en werd gelegaliseerd. Dit loste echter niet het harddrugsprobleem op. Het "schoonvegen" van de Zeedijk deed dat evenmin.

Heroïne godverdomme (Doe Maar)

Mijn god wat ben je veranderd, je bent dezelfde niet.

Je had zo'n mooie mond vol tanden, daar is niks meer van over.

En dan die blikin je ogen, je kijkt wel maar je ziet niet.

Ik heb je altijd wel gemogen, ze vinden je een klootzak.

Heroïne godverdomme, heroïne is een vloek.

Heroïne godverdomme, wie verdient dat.

Als jij alleen was op de wereld, nou dan kon ik er nog bij.

Maar heb het lef eens te beweren dat er niemand naar je omkijkt.

Je belazert al je vrienden, verneukt je eigen lief.

Bestelt je moeder voor een tienstje als je maar je sjot krijgt.

Je zegt je zit in de zorgen, je bent een zielepiet,

en elke dag zeg jij weer: morgen stop ik met die rotzooi.

Nou, het is je eigen leven, je moet het zelf maar zien.

Maar ik zou er wat voor geven als ik je weer eens lachen zag.

Heroïne godverdomme, heroïne is een vloek, heroïne godverdommewieheregodverdientdat.

"Het CDA heeft ons

door Rikco Pardoën en Michel Verschoor

D66 wint de verkiezingen. "Langs berg en dal klinkt hoorngeschal", schrijft het D66 partijblad de *Democraat*. Maar dan zijn er de paapse kerkklokken. Hun donderend gelui overstemt de euforische muzikanten in het vrije veld. Gevolg: D66 verliest de formatie.

CDA en PvdA formeerden een centrum-links kabinet. Maar hoe moet het nu verder met de centrum-linkse partij? Zit, zoals de *Volkskrant* suggereerde, het regeerakkoord in de oppositiebanken? Drie D66-ers uit heden, verleden en toekomst geven hun mening over het profiel van hun partij in het algemeen en specifiek in de komende vier jaar.

Erwin Nypels (56) presenteerde in 1966 samen met ondermeer Van Mierlo Het Appèl, dat de komst van de Democraten inluide. Van 1967 tot 1989 was hij lid van de Tweede Kamer. Arthi Schimmel (36) is voormalig lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland en werd bij de jongste verkiezingen volksvertegenwoordiger. In haar portefeuille bevinden zich Sociale Zaken en Milieu.

Erik Hordijk (21) was van 1987 tot 1989 voorzitter van de Jonge Democraten. Daarvoor vervulde hij dezelfde functie bij het Landelijk Actiecomité Scholieren. Hij studeert economie aan de Erasmusuniversiteit te Rotterdam.

DEMO: Waaraan dankt D66 het succes in de verkiezingen?

Nypels: "Dat ligt aan een drietal factoren. Allereerst legt D66 al sinds jaar en dag de nadruk op het milieubeleid. Andere partijen hebben dat verwaarloosd en omdat het probleem niet werd aangepakt, werd het steeds acuter. De kiezer heeft het gelijk van D66 ingezien.

Een tweede punt is dat het standpunt van de partij ten aanzien van de vrijheid van leefwijze. De emancipatiegedachte zit daar achter, alsmede de individualisering en de zelfbeschikking van het menselijk lichaam, denk daarbij aan het euthanasievraagstuk.

De derde factor is de weerzin die de methode van politiek bedrijven de laatste jaren oproept. De democratisering van de samenleving is de laatste jaren op de achtergrond geraakt. Mondige burgers komen op voor hun rechten, maar stoten het hoofd. Gelijke rechten, medezeggenschapsrechten voor groepen van burgers zijn niet gerealiseerd. Falende ministers bleven zitten. Dit zijn zaken waar D66 haar bestaansnoodzaak aan ontleent. Uitgangspunten die heel in het bijzonder werden gepersonificeerd door Van Mierlo."

Schimmel: "De wijze waarop de partij machtsvraagstukken benadert slaat aan bij een groot deel van de kiezer. Het idee dat de macht niet vanzelfsprekend is zoals hij is, maar dat je als burger kunt deelnemen aan die macht. We stellen de macht ter discussie. De noodzakelijkheid daarvan is gebleken uit de affaires rond bijvoorbeeld het paspoort, de studiefinanciering en Koeweit." Voorts sluit Schimmel aan bij Nypels inzake het milieubeleid en de persoonlijke levenssfeer. Ze noemt de inzet van D66 voor een Wet Gelijke Behandeling.

Hordijk: "Ik denk dat al die punten stuk voor stuk een rol spelen. Ik wil eraan toevoegen dat D66 er enerzijds op heeft gewezen dat er dingen bereikt zijn op het gebied van economisch herstel en het omlaag brengen van het financieringstekort en anderzijds de vinger op de wonde heeft gelegd war het gaat om zaken die door het kabinet zijn

v.l.n.r. Erwin Nypels, Arthi Schimmel en Erik Hordijk
(foto: Michel Verschoor)

uitgesteld. Zoals maatregelen voor de verbetering van het onderwijs en de gezondheidszorg. Vervolgens is er het verhaal van: 'Kiezers, jullie hebben altijd wel zoveel liefde voor ons, maar jullie moeten nu ook maar eens op ons stemmen.' Ook Hordijk noemt het belang van Van Mierlo in het overtuigen van de kiezer.

DEMO: Uit het rapport "Jeugd '89" blijkt dat jongeren traditioneler worden. Tegelijkertijd oefent D66 grote aantrekkingskracht op hen uit. Bestaat er een verband hiertussen?

Hordijk: "Ik vind het moeilijk een antwoord te geven op deze vraag. Want wat wordt er verstaan onder traditioneel? Vaak wordt dit gemeten aan het aantal huwelijkssluitingen, maar ondanks een stijging daarvan stellen mensen zich steeds individueller op, ook jongeren. Die gedachte is bij D66 sterk vertegenwoordigd. Bovendien is individualisering niet traditioneel, dus vraag ik me af of je dat etiket op jongeren kunt plakken. (stilte) Nee, ik kan met die vraag een beetje moeilijk uit de voeten."

Schimmel: "Dat meer jongeren op het CDA gaan stemmen kan met traditionele normen en waarden te maken hebben. Jongeren die op D66 stemmen, kiezen niet voor tradities. Je moet onderscheid maken tussen jongeren die traditioneel

de Nederlandse politiek

als aartsvijand ontdekt

uitzien, maar bij wie je niet de gedachten kunt raden enerzijds, en jongeren die wel degelijk traditioneel denken anderzijds. Sommige D66-ers zien er wel traditioneel uit, maar wat er in hun hoofden zit is baanbrekend denken."

Nypels: "Arthi slaat de spijker op zijn kop. D66 is op geen enkele wijze een traditionele groepering, juist het omgekeerde: D66 vertegenwoordigt vrijzinnig denken. Als dat onderzoek klopt, heeft D66 juist die jongeren aangetrokken die zich aan die trend onttrekken. D66 is geen PPR of PSP, maar er zijn overeenkomsten als je kijkt naar de emotionaliteit, de mentaliteit en het idealisme. Onverbreekelijk verbonden met D66 is echter ook een stuk rationaliteit. Je streeft het evenwicht tussen verstand en gevoel na. En daarin ligt het onderscheid: we zijn baanbrekend, maar op een uitvoerbare wijze. En dat zal veel jongeren aanspreken."

Schimmel: "De buitenwereld probeert ons altijd in een hokje te plaatsen. Laatst kwam iemand naar me toe die zei: 'Oh, jij bent lid van de partij van de fluwelen bourgeoisie'. Dat zijn mensen die weigeren na te denken over de specifieke rol die D66 speelt. Mensen zijn altijd geneigd partijen in communistisch, pacifistisch, socialistisch, enzovoort, in te delen. Bij de Democraten ligt dat gecompliceerder. De groeiende waardering voor D66 zou verklaard kunnen worden uit het feit dat mensen minder in hokjes gaan denken. Daar komt bij dat grote partijen

vastzitten aan gevestigde belangen, waaronder vakorganisaties en werkgevers. Wij zijn vrijer."

Nypels: "Nog een punt waaruit het succes van D66 onder jongeren te verklaren is, is jullie eigen organisatie. De Jonge Democraten hebben een enorme campagne op de universiteiten en HBO's gevoerd. Van Mierlo sprak en de nieuwsgierig geworden jongeren werden opgevangen bij de JD-stand. Dat heeft denk ik een bijdrage geleverd aan het verkiezingsresultaat."

Hordijk: "We hebben ontzettend veel D66-verkiezingsprogramma's verkocht."

DEMO: De hoogleraar politicologie Jan van Putten beweert dat het socialisme op weg is de vrijzinnig-democratische geest binnen te loodsen. Wordt D66 ondanks het succes op langere termijn opnieuw bedreigd? En stel dat het gewenste PvdA-VVD-D66-kabinet er komt, is er dan nog genoeg electorale ruimte?

Schimmel: "In de eerste plaats geeft het aan dat we twintig jaar geleden hebben aanvoeld wat er ging gebeuren met de samenleving. Naarmate de individualisering centraler komt te staan in de maatschappij, krijg je daarvan ook een afspiegeling in andere partijen. Ik beschouw het niet als een bedreiging. Er doen zich processen voor, maar deze gaan heel langzaam. Aan het mediavraagstuk kun je zien hoeveel moeite CDA en PvdA hebben om afstand te doen van het traditionele bestel."

Nypels: "Iedere partij heeft een positie ten opzichte van de andere partijen. Als anderen jouw ideeën overnemen, is dat een gevaarlijke ontwikkeling, want het betekent dat je minder uniek wordt. Je kunt bijna spreken van historisch toeval dat partijen naar elkaar toegroeien en zich van elkaar verwijderen, maar wat van belang is is de constante bron. Wie vervult de voortrekkersrol? Dat is D66. Het is goed dat andere partijen jouw standpunten overnemen, maar het kan electorale problemen opleveren."

Ik verklaar de positie van D66 altijd door het assenkruis (zie illustratie). Op immateriële punten als euthanasie en gelijke behandeling is D66 links, het CDA rechts en staan PvdA en VVD in het midden. Op economische punten is de PvdA links, de VVD rechts en staan CDA en D66 in het midden. Voorts is D66 zowel vierde stroming als een partij die zich verzet tegen het totale politieke bestel. Als vierde stroming zijn we kwetsbaar voor verschuivingen in het beleid van PvdA en VVD, maar op het andere punt hebben die partijen niets met ons te maken en hebben wijzigingen in hun stellingnames dus geen invloed."

Hordijk: "Als D66 kun je het niet waarmaken om tegenover de andere politieke partijen te staan. De partij kan gewoon meedoen met de andere partijen, alleen doet D66 dat vanuit hele duidelijke ideeën met democratisering als enige dogma."

DEMO: Individualisering en het ontplooiisme staan nog altijd bovenaan de politieke prioriteitenlijst van D66. Worden ook de negatieve kanten van zo'n proces onderkend; vereenzaming en ontworteling van

normen? En zo ja, in hoeverre leeft de discussie hierover binnen D66?

Hordijk: "Vanuit het CDA-oogpunt bekeken lijkt het alsof wij geen belang hechten aan de sociale gevolgen van de individualisering. D66 beschouwt mensen op basis van individuen en niet op basis van groepen. Dat hoeft niet te betekenen dat er geen solidariteit in de geïndividualiseerde samenleving meer is. Individualisering en solidariteit liggen in elkaars verlengde. Er is wel een gevaar aanwezig. Wat je nu wel ziet is een vereenzaming van een aantal individuen. Daar moet je als partij beter naar kijken, ik weet niet of D66 dit voldoende hoog op haar agenda heeft staan."

Schimmel: "In ons verkiezingsprogramma constateren we een verandering in de maatschappij waarbij mensen minder in traditionele verbanden leven en meer als individu door het leven gaan. Dat is geen ontwikkeling die D66 in gang heeft gezet, maar we zijn er een politieke vertaling van. Wij geven antwoord op een verandering in de samenleving. Natuurlijk gaat het gepaard met nadelen, waaronder eenzaamheid. Door financiële injecties kun je ervoor zorgen dat die individuen in de samenleving overeind blijven. Goed onderwijs is nodig voor het sociale verstand van mensen. Op basis van vrijheid en geldelijke ruggesteun kunnen individuen zelf kiezen in welke verbanden ze willen leven."

DEMO: Er is nu een CDA-PvdA-kabinet. Hoe gaat D66 zich profileren, zit, zoals de Volkskrant suggereerde, het regeerakkoord in de oppositiebanken?

Nypels: "Het is een jammerlijk misverstand dat D66 als centrum-linkse partij niets meer te doen heeft nu er een centrum-links kabinet komt. Bert de Vries heeft in een interview gezegd dat D66-deelname aan de coalitie als belastend wordt beschouwd. Allicht! (fel) Wij zouden over de euthanasie als stoorzender zijn opgetreden en niet hebben gezegd: 'We gaan het nog eens onderzoeken.' Er valt niets meer

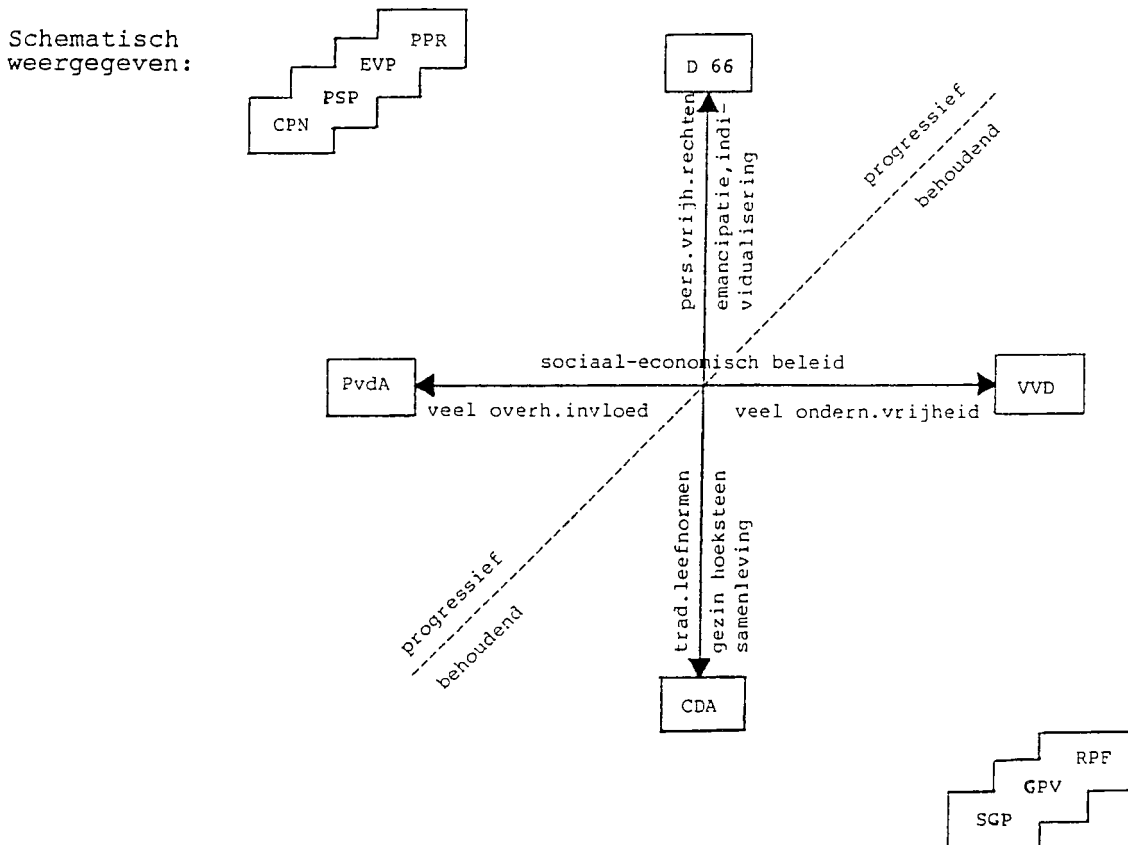
te onderzoeken; alles is bekend en wat illegaal is is illegaal en haal je ook met een onderzoek niet naar boven. Het meest in het oog lopende, de euthanasie, heeft de PvdA in de prullebak gegooid. De eigen initiatiefwet Gelijke Behandeling heeft die partij ingetrokken en er komt nu een regeringsvoorstel, maar het kan gewoon niet dat er iets behoorlijks uitkomt. D66 zal die wet tot in de finesses uitrafelen en het regeringsbeleid op deze punten met de grootst mogelijke argwaan benaderen. Daarin ligt de rol van D66 in de komende vier jaar: D66 is de waakhond in de Nederlandse politiek waar het gaat om immateriële zaken."

Schimmel: "Het CDA heeft ons herkend als aartsvijand. Dat begint bij de vraag waar je de legitimiteit van de macht vandaan haalt. Bij D66 ligt die bij individuen. Bij het CDA ligt deze legitimiteit niet bij het individu, die partij heeft eerder iets tegen het individu. We waren al langer de aartsvijand van het CDA, maar die partij begint het nu ook zelf door te krijgen. Tegelijkertijd zijn de Christen-Democraten in ons land al meer dan 70 jaar onafgebroken aan de macht. Vroeger vergeleken we dat met Oost-Europa, maar dat gaat niet meer op omdat je daar overal democratiseringsbewegingen hebt." Grimmig: "Het wordt tijd voor een kleine perestrojka in de Nederlandse politiek."

DEMO: Er is eerder in dit interview geconstateerd dat de aantrekkingskracht van Van Mierlo een grote rol speelt voor D66. Maar hoe lang gaat hij nog mee? Staat er een opvolger klaar?

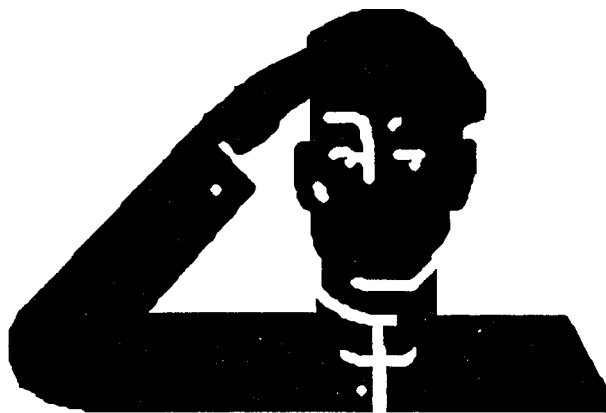
Nypels: "Van Mierlo verlaat de club alleen als hij weet dat het kan. En over zijn opvolging maak ik me geen zorgen. Die wordt geregeld."

Hordijk: "Is geregeld. Met de tijd zal Gerrit-Jan Wolffensperger het overnemen."

Het kruis van Nypels: plaatsbepaling van D66 ten opzichte van andere politieke stromingen

Brief uit het Harde

De laatste maanden beheer ik de postkamer bij de 115e Herstelcompagnie. Dit werk houdt ondermeer in: inkomende post inschrijven, archiveren en kopiëren. Dit vreedzame, rustige werkritme wordt helaas meer dan eens verstoord doordat ik moet deelnemen aan militaire verplichtingen. Een overzicht van de laatste tijd:

- Ouderdag

Gelukkig vond dit plaats op een zonovergoten herfstdag want de soep die geschonken werd was beter gevuld dan het programma. Hoogtepunt: papa's die in dienst waren geweest mochten mee-exerceren. En eerlijk is eerlijk ze deden het niet slecht.

- Sport

Een regelmatig wederkerend ongemak, dat met alle middelen omzeild dient te worden. Dat dit vaak lukt, bewijst het grote aantal groeiende buikjes

- Wacht

Afschuwelijk! Elke keer weer een veel grotere ellende dan gedacht. Dit komt niet alleen doordat vierentwintig uur erg lang is maar ook vanwege het kader dat zich, opgezadeld met verantwoordelijkheid, erg nerveus gedraagt. Redelijke verzoeken van soldaten die wacht lopen-zoals de aanwezigheid van een radio- worden niet gehonoreerd. Ook het tenue blijkt ineens niet in orde te zijn. Bovendien ligt alles wat verkeerd gaat zeker niet aan het kader maar aan de soldaat. En als je dan bedenkt dat je voor een weekendwacht vier vrije uren en negen dubbeltjes per uur krijgt, kan gerust over vooroorlogse wantoestanden gesproken worden.

- Oefening Duitsland

Tijdens mijn laatste oefening in september was ik ingedeeld bij de huishoudelijke dienst. Ik moest ondermeer vegen en eten opscheppen. We sliepen toen nog in vrij luxe, stenen gebouwen. Bij de eerstvolgende oefening moeten we echter in barakken of tenten slapen.

Dieptepunt, maar ook wel een beetje een hoogtepunt was het feit dat ik een douw à f25,- boete kreeg voor het nuttigen van een Duits biertje buiten bartijd.

- chauffeurscursus

Mijn grootste recente blunders sloeg ik tijdens de chauffeurscursus, die een opfrissing van de tijdens de rij-opleiding verworven kennis beoogt. De eerste twee dagen bestonden louter uit onschuldige theorielesjes waarin ik nog de nodige lol heb geschopt. Op de derde dag gingen we daadwerkelijk achter het stuur om ons, in collonneverband, naar een nabij gelegen

heideterrein te verplaatsen. Aldaar aangekomen kregen we in groepjes wat opdrachten zoals een in het zand vastgelopen viertonner uitgraven en een aanhangwagen aankoppelen. De avondmaaltijd bestond uit nasi met satésaus en banaan toe. De enige maaltijd in je diensttijd waarvan je van tevoren weet dat hij eetbaar is.

's Avonds begon de 'black-out-rit' waarbij met zeer sobere oorlogsverlichting op zanderige bospaden in colonne gereden werd. Ik ben geen ervaren chauffeur en dat wreekte zich die avond. Tot tweemaal toe raakte ik de voorkant van m'n vertwijfelde achterbuurman. De eerste keer miste ik een nauwe afslag naar rechts, ik werd een stukje achteruit geloodst, hoorde nog wel 'ho' maar voelde tegelijkertijd een schokje. Dit betekende de eerste deuk in buurmans takkenrek.

De tweede keer sloeg de motor op een heuveltje af, ik zag verschillende felle lichtjes opflitsen, merkte als in een droom dat ik achteruit reed, meende nog wat getoeter te horen maar het onvermijdelijke was reeds geschied. Weer zat ik op de cabine van m'n achterbuurman. Dit keer wat frontaler zodat er op dezelfde hoogte opnieuw beschaafde deukjes in het takkenrek zaten.

Dat mijn wagen zo slecht trok, ik nog al eens naar de eerste versnelling moest terugschakelen en dat de motor soms afsloeg bleek te liggen aan het feit dat ik niet in de lage giering reed, of niet in de hoge, daar wil ik vanaf zijn. Toen ik hem eenmaal in de juiste giering had bleek de dodemansrit net ten einde en konden we over vertrouwde, verharde wegen weer naar de kazerne snellen.

Op de grote weg bleek de wagen, na het optrekken in de vijfde versnelling, niet harder dan 50 km te gaan. Gespannen en mentaal gebroken als ik was- ik was tijdens die rit al een behoorlijk gedeelte van mijn aanzien kwijtgeraakt- probeerde ik de pook nog meer naar rechts te drukken, waarop de motor onder hevige geloei een krachtig protest liet horen. Hortend, stotend en blazend kreeg ik hem in z'n twee weer onder bedwang. En ik kwam tot een verschrikkelijke ontdekking. Hij stond nog in de verkeerde giering. Tien kilometer voor 't Harde kon ik mij niet meer verwonderen over het uitvallen van de lichtinstallatie. IK had al genoeg gezichtsverlies geleden.

Sibrand Hofstra

Corruptie heeft ten dele met de mafia te maken

Duistere Italiaanse toestanden

door Elwin Lammers

Ook dit jaar was de herfstvakantie de tijd, dat een groep JDers hun blik grensverruimend verlegde. Omdat het weer in deze tijd ten noorden van Nederland nogal eens te wensen overlaat, is deze keer wederom het zonnige zuiden opgezocht. Milaan, Rome, Siena, en Siena en Florence, of wel Italië. Tweeënvertig JDers op pad. Een verslag over de buitenlandexcursie van 1989.

Bij het organiseren van de reis was er al uitgegaan van niet nagekomen beloftes, anders-dan-beloofd-georganiseerde activiteiten en dergelijke. En die verwachtingen bleken uit te komen. Aan de andere kant waren de toestanden niet alleen Italiaans, maar ook erg "JD-s". Bijvoorbeeld blijkt uit de cadeaus die de Italië-commissie had meegenomen voor de strekers; kleine flesjes Hollandse jenever en pakken muisjes.

Maar voordat we zelfs maar aan de eerste spreker toekwamen was er al het een en ander gebeurd. Het echte werk begon al op zaterdag veertien oktober in Utrecht. Een groep van zo'n vijftien pioniers kwam twee uur voor vertrek samen om vooraf nog even goed de inwendige mens te versterken. Om begrijpelijke redenen geen pizzeria. En dus begon de week met een haastige Chinese hap.

Om 19.00 uur was de groep compleet en even later zette de bus koers naar het zonnige zuiden. Al zouden we daar de eerste twaalf uur niets van zien. Maar ondanks de duisternis zat de JD-sfeer er goed in in de bus. Tot aan Italië ging alles goed. Op zoek naar het hotel, wat volgens het reisbureau een half uurtje van Milaan had moeten liggen, ging het wat minder. Viaductjes onderdoor waar de bus eigenlijk te hoog voor was, op een (overigens prachtige) smalle bergweg vast gezeten met de bus, een uur omgereden...

En toen we eenmaal twee uur later dan gepland aankwamen bij het hotel bleek pas ten volle waar we zaten; midden in de bergen, op twee uur rijden van Milaan, waarvan een uur over een voor een bus van ons formaat haast onbegaanbare bergweg. Begrijpelijkerwijs wilde Henk, onze chauffeur, toen niet meer heen en weer naar Milaan en viel het programma van die avond met onze zusterorganisatie Critica Liberale in het water. We misten hierdoor een 'politiek diner', waar naast enkele sprekers kort iets zouden vertellen over Critica zelf en de actuele situatie in de Italiaanse politiek, zo'n zeventig leden van Critica op een ontmoeting met ons zaten te wachten.

Maar die ontmoeting zat er dus niet in. Bijkomen van de nachtrit, een korte bergwandeling, een diner in het hotel en een optreden van Anne en Coert van theatergroep AnCo, doofstomme schildpadjes en de gerapte versie van Edelweiss vielen ons ten deel. Waarna nog even het plaatselijke café bezocht werd om de Italiaanse cultuur beter te leren kennen.

Corruptie

Het echte programma kon zo doende pas de volgende dag beginnen. Professor Chiesa en gemeenteraadslid Rizzo uit Milaan spraken over het Noord-Zuid verschil in Italië, de mafia, politieke corruptie en wat daar allemaal tegen gedaan kan worden. Conclusies: doordat de banden tussen de drie machten (wetgevende, uitvoerende en rechterlijke) in Italië zeer sterk en doordat de persoonlijke banden van politici erg

belangrijk zijn is het erg moeilijk de mafia aan te pakken. De mafia heeft dan ook met succes de parlementaire enquêtecommissies van de zeventiger jaren weerstaand, en heeft sindsdien haar macht alleen maar uitgebreid. Naar Noord-Italië toe, want daar inversteerden zijn hun winsten uit de drugshandel waar zij zich ook in die tijd mee bezig begon te houden. De mafia is dus zeker niet allen een Zuid-Italiaans probleem.

Politieke corruptie heeft ten dele met de mafia te maken (de mafia heeft steun tot in de ministerraad toe), maar is ook een apart verschijnsel, een zeer wijd verbreid verschijnsel in Italië. In Milaan is een lijst opgesteld van gemeente raadsleden die boven iedere verdenking van corruptie stonden. Van de tachtig waren het er slechts vijf. Of Nederland ook iets kon doen aan dit soort praktijken? Ja, er publiciteit aan geven, met name in Europees verband. En er iets aan doen dat Nederland nu een paradijs is voor financiële holdings, waar de mafia dankbaar van profiteert.

Nadat de muisjes en de jenever aangeboden waren, kregen we nog een rondrit door de stad waarbij zowel het één en ander werd verteld over Critica en haar geschiedenis, als over de toeristische attracties van Milaan. Die we daarna zelf mochten gaan bekijken onder de deskundige leiding van enige Critica-leden. Maar niet iedereen maakte dat gebruik van, wat tot gevolg had dat het belangrijkste homo-café van Milaan ineens een kwart van de hele Nederlandse kroeg herbergde. Toch goed bekeken, want het was er erg gezellig. En goed toeven was het ook tijdens het diner, dat een groot deel van de groep gezamenlijk nuttigde alvorens terug te keren naar het verre hotel.

Wijn

De volgende dag stond in het teken van twee bezoeken. De eerste was aan een wijnboerderij iets ten zuiden van Milaan. Het was slechts een kleine wijnboerderij die haar wijn hoofdzakelijk afzette in de omgeving van Milaan. Eerst een rondleiding door het hele bedrijfje. Van de plaats waar de druiven kapot gemaakt worden tot de machine die de etiketten op de fles doet. Waarna er gelegenheid was tot het stellen van vragen. Met name de Europese dimensie van de wijnproductie kwam toen ter sprake. Het bleek dat zij, vanwege hun geringe omvang en het feit dat ze niet exporteerden, daar alleen last van hadden als de totale Italiaanse productie dat jaar echt buitensporig hoog was. In het algemeen was de eigenaar juist zeer tevreden over de EG, omdat die steunprogramma's heeft voor kleine bedrijfjes. Na een kleine proefronde ging het bedrijf echter, gezien het aantal dozen dat de bus werd ingeladen, toch de export-markt op, de Nederlandse (JD) markt.

Het tweede bezoek die dag was aan de autosnelweg tussen Milaan en Rome. Weinig enerverend op zich, maar wel noodzakelijk als je per bus van Milaan naar Rome wilt. 's Avonds laat kwamen we daar dan ook aan om vervolgens naar een hotel gebracht te worden dat in eerste instantie meer leek op een afgekeurd derderangs pension waar teveel doorgezakte bedden ingestouwd waren. Maar de bedden waren schoon en dat was ook belangrijk. Vervelend was het dat de hoteldeur om 1.00 uur dicht ging en je dus voor die tijd binnen moest zijn.

Maar ook in een hotel met een chagrijnige eigenaar kon het gezellig zijn, zoals maar weer eens bleek na sluitingstijd op de kamers.

De volgende dag begon het seminar met de Gioventu Liberale Italiana (GLI) over massa-media. Omdat op het laatste moment een spreker had afgezegd en het zaaltje niet kon worden gerealiseerd (wegens duistere Italiaanse redenen) leek het allemaal niet al te best te gaan. Met de nodige improvisatie is één en ander toch nog redelijk goed gekomen. In plaats van het geplande programma discussieerden we met een GLI spreker over massa-media, maar ook over drugs in Italië en over de GLI zelf.

In het kader van het oorspronkelijke thema, is vervolgens een bezoek gebracht aan de RAI-studio's, zeg maar de Italiaanse NOS. Al zijn er wel wat verschillen tussen, al was het maar dat de drie directeurs van de verschillende zenders benoemd worden op grond van hun politieke voorkeur en dat de politiek een grote invloed heeft op de RAI als geheel. Desalniettemin was de rondleiding interessant en, volgens kenners in de groep, was de apparatuur moderner dan in Hilversum. Het op de excursie aansluitende diner was nog interessanter, want daar bleek in hoeverre JDers het Wilhelmus en andere nationale strijdlieiders meester waren. Na een overwinning van 'ons' A.C. Milan op Real Madrid viel dat niet tegen, daar kan de restauranteigenaar van meepraten.

Parlement

Donderdagochtend stond in het teken van het Italiaanse parlement. Rondleiding en drankje. Belangrijk hier bleek dat enige tijd geleden de geheime stemming voor de meeste zaken afgeschafte was. Dit heeft tot gevolg gehad dat fractieleiden bij de behandeling niet meer konden doen alsof ze voor waren om daarna (wegens duistere Italiaanse redenen) tegen te stemmen. Een grote verbetering, zo werd ons uitgelegd. Aansluitend was er nog een korte lezing van Orsini, hoofd van de politieke sectie van de Partito Liberale Italiana en adviseur van (jawel) de Minister voor Relaties tussen Regering en Parlement. Onderwerp was de moeilijke positie van de PLI in Italië. Met hun (slechts) 2% van de stemmen zijn ze de kleinste liberale partij in Europa, hoewel ze wel in de regering zitten. In feite kampt de PLI met dezelfde problemen als D66. Veel mensen zijn het met hun ideeën eens, maar dat wil nog niet zeggen dat ze erop stemmen.

Na het politieke programma was de rest van de dag naar keuze te besteden in Rome. Het Vaticaan is het meest bezocht (o.a. om lollies met de beeltenis van Johannes Paulus te kopen onder het motto "lik de paus"). En het diner was ook vrij en dan komen sommigen dus inderdaad terecht in een duur restaurant waar een deel van de groep het hoofdgerecht al op heeft terwijl anderen nog op het voorgerecht wachte, waar je met het vlees

een tafel kapot kan slaan, de patat drie keer opgebakken is en het water aangelengd is met wat wijn. Of een terrasje met een kopje koffie voor slechts tien gulden.

De laatste ochtend in Rome was bestemd voor de Nederlandse ambassade, de laatste vooruitgeschoven post van de beschaving in de Italiaanse barbarij. Achtenwintig mensen, van portier tot ambassadeur. De werkzaamheden van de ambassade, de Nederlands-Italiaanse betrekkingen ('Nederland profiteert er enorm van, dat Italië haar eigen bevolking niet kan voeden') en de Italiaanse buitenlandse politiek ('Alles mag van Italië, wat betreft de NAVO, als het maar geen geld kost.'). Weer een korte receptie met vertegenwoordigers van de ambassade, die door veel JD-ers min of meer is gebruikt als lunch. En dat kwam goed uit want het diner die avond liet nogal op zich wachten. Van de ambassade vertrokken we namelijk rechtstreeks naar Siena, een "middelgroot, naar groei strevend, lieflijk universiteitsstadje, bijvoeglijke naamwoorden die eigenlijk ook op de JD van toepassing zijn" (zoals het in het programmaboekje stond aangekondigd). Kort welkomwoord op de school voor buitenlandse studenten, een korte rondleiding door enkele universiteitsgebouwen en dan eindelijk, begeleid door enkele tientallen (Erasmus-project) studenten naar de mensa. En het eten daar bleek beter dan verwacht, maar in de staat van uithongering waarin de groep verkeerde zou alles gegeten zijn.

De laatste dag was oorspronkelijk een cultureel programma in Siena gepland, maar omdat het reisbureau ons wederom een kleine twee uur van Siena in het hotel had gezet, hebben we dat maar ingeruild voor een culturele rondleiding in het dichterbij gelegen Florence. De rondleiding was een zéér groot succes dankzij onze zeer vriendelijke (en overigens ook nog zeer dure) gids, die al na twee zinnen kwam met de snauwende opmerking dat als wij wilden lachen zij haar mond wel zou houden. Gelukkig duurde het niet al te lang en konden we de rest van de dag van bijkomen. Lekker op een terrasje zitten, want veel energie was er überhaupt niet meer over. Al heeft een deel van de groep zich met alle monumenten, gebouwen en musea van Florence prima vermaakt. Tot slot trok de hele groep nog een sprint naar de lokale slijterij toen er voor de laatste keer verzameld moest worden. En omdat een grote groep nogal veel opkan kregen we op een gegeven moment zelfs relatiegeschenken van de slijter, hetgeen wij als echte Nederlanders natuurlijk wel konden waarderen.

Het slotdiner was tenslotte onderweg. In Pisa, vlakbij de beruchte toren, die inderdaad knap scheef stond. Daarna was het echt over. Om iets voor elven vertrok de bus, waarna de inhoud naast, op en over elkaar in slaap viel.

De Italiëreis; een impressie

door Ivo Veenkamp

Vijf Jders uit verschillende regio's gaven persoonlijke indrukken van de reis.

De groep werd positief ervaren. De sfeer was prettig en volgens Wendelmoet Stocks was er zelfs sprake van een zekere saamhorigheid. Degenen voor wie de groep grotendeels nieuw was, prezen de openheid en de bereidheid van anderen om nieuwe contacten te leggen. Een JDer uit het oosten des lands was blij dat er niet alleen over politiek werd gesproken.

Het bezoek aan het Italiaanse Parlement vormde voor bijna iedereen het hoogtepunt. Digna van Herwaarden vondt ook het etentje na de wedstrijd AC Milan- Real Madrid erg gezellig en Ellen Kleverlaan noemde als een van de hoogtepunten het bezoek aan de wijnboerderij.

De reis kende natuurlijk ook wat tegenvallers. Een meerderheid had verwacht meer met jongeren uit zusterorganisaties te kunnen praten. Het hotel in Rome was niet al te goed en ook werd de bus te veel van binnen gezien.

Over het reisbureau dat alles had moeten regelen, was niemand te spreken. Wel vond men, dat de reisleiding de hierdoor ontstane problemen over het algemeen goed heeft opgevangen.

Wendelmoet vond alleen, dat het programma soms iets te krap

was en dat de organisatoren bepaalde afspraken beter hadden moeten checken. Ellen had graag gezien, dat de organisatoren van te voren het programma, het doel en het karakter van de reis beter hadden omschreven. Maar afgezien van deze kritische kanttekeningen was iedereen positief over de reisleiding. De reis heeft voor het grootste gedeelte aan de verwachtingen voldaan.

Enkele suggesties kwamen er ook binnen.

Freerk stelt voor bij de regio's langs te gaan om daar ideeën voor toekomstige bestemmingen op te doen. Net als Ellen zou Digna de volgende keer graag wat uitgebreidere informatie krijgen over het programma. En Wendelmoet hoopte, dat de organisatie in de toekomst met nadruk zou vragen om Engelse toespraken. Door de bijna voortdurende aanwezigheid van een tolk hadden de gesprekken en vragen volgens haar toch wat aan diepgang ingeboet. Hierdoor was voor Wendelmoet de algemene indruk niet alleen positief. Bij de anderen had de reis een goede indruk achter gelaten.

De laatste vraag: "Is zo'n reis voor herhaling vatbaar?"

"Voor herhaling vatbaar? Ja, natuurlijk!"

Delegatiereis naar de vluchtelingenkampen van Polisario

Jonge Democraten in de woestijn

door Elwin Lammers en Mark van Barschot

Terwijl een niet met name te noemen lid van het landelijk bestuur van de Jonge Democraten enthousiast D66 buttons uitdeelde onder de Saharaanse schooljeugd probeerde de rest van de delegatie voldoende informatie te verzamelen over het leven in de vluchtelingenkampen en het conflict om de Westelijke Sahara om in Nederland zinvol invulling te kunnen geven aan de follow-up activiteiten. Een verslag van de reis en de follow-up.

Eind mei maakte een zes-persoonsdelegatie van Jonge Democraten, Jongeren Organisatie voor Vrijheid en Democratie en de Jonge Socialisten een reis naar de vluchtelingenkampen van Polisario, de bevrijdingsbeweging van de Saharanen, nabij Tindouf in Zuid-West Algerije. Het doel van de reis was tweeledig. In de eerste plaats was het de bedoeling de publieke bekendheid van het conflict tussen Marokko en Polisario te vergroten. Dat daar een oorlog gevoerd wordt met tanks en vliegtuigen, waarin niet al te lang geleden ook napalm is gebruikt, is bij weinigen bekend. In de tweede plaats was het de bedoeling in Nederland politieke actie te ondernemen om de Nederlandse politiek ertoe te bewegen een constructievere rol in het vredesproces te vervullen.

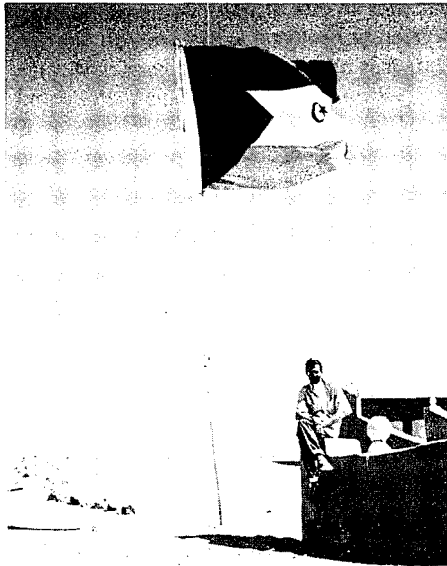
Waar gaat het allemaal om? In 1975 trok Spanje zich terug uit haar kolonie, de Spaanse Sahara, ofwel de Westelijke Sahara. Tegelijkertijd trok echter Marokko het land binnen. Polisario, de bevrijdingsbeweging van de Saharanen, die eerst vocht tegen de Spaanse bezetter, keerde zich toen tegen de Marokkaanse bezetter. Haar doel was en is, de onafhankelijkheid te bereiken van de Westelijke Sahara.

Ondertussen heeft Marokko het gebied grotendeels bezet. Om zich te verdedigen tegen de guerrilla-aanvallen van Polisario heeft ze om het stuk dat door hen gecontroleerd werd, een zandmuur van drie meter hoog en met een totale lengte van 2.500 kilometer opgeworpen, met om de kilometer een militaire post met overal radar. Zo'n 120.000 Saharanen zijn sinds 1975 voor het oorlogsgeweld en de Marokkaanse repressie gevlucht naar de door ons bezochte vluchtelingenkampen in Algerije.

Verantwoordelijkheid

In feite is dit conflict dus een gevolg van de dekolonisatie van Afrika. Dat betekent dat voor het Westen hier een verantwoordelijkheid ligt. Daarnaast is het conflict grotendeels een jongerenzaak. Het zijn met name de jongeren die de oorlog uitvechten en de kampbewoners zijn, naast vrouwen en ouden van dagen, kinderen. Daarom namen de politieke jongeren organisaties de uitnodiging een bezoek te brengen aan deze kampen aan. De NOVIB (?), die enkele hulpprojecten in de kampen heeft lopen en de doelstellingen van de drie organisaties (bekendheid vergroten, politieke druk) onderschreef, heeft vervolgens de reis financieel mogelijk gemaakt (uit haar post politieke pressie). Een politieke oplossing van het conflict helpt het Saharaanse volk namelijk meer dan honderd hulpprojecten in vluchtelingenkampen.

In de kampen brachten we bezoeken aan scholen, ziekenhuizen, culturele centra, productie-ateliers en heuse landbouwprojecten in het dorre zand. We spraken met kampbewoners en

**Rob Nout van de Jonge
Socialisten bij de vluchtelingen-
kampen van Polisario**
(foto: Polisario krant)

afhankelijk zijn van buitenlandse hulp (voedsel, medicijnen, grondstoffen, gas (om op te koken), waterputten en politieke bescherming van Algerije) proberen ze toch zoveel mogelijk zelfvoorzienend te zijn. Het Saharaanse volk zit niet apathisch op hulp te wachten, maar doet wat ze zelf kan. Geen ontwikkelingswerkers in die kampen dus. Ook opvallend was het sterke gevoel van eenheid en solidariteit onder de bevolking. Er is één gemeenschappelijk doel: de bevrijding van het vaderland. Dat merk je overal, ook in de scholen. Er wordt daar veel aandacht geschonken aan de onderlinge verbondenheid en de geschiedenis van het vaderland. Hierbij moet

bestuurders, onderwijzers, 'boeren', projectleiders, de voorzitter van de Rode Halve Maan (het Saharaanse rode kruis), politici en zelfs met Marokkaanse krijgsgevangenen.

In zo'n week doe je een aantal onuitwisbare indrukken op. Het meest opvallende aspect aan het leven daar is de enorme bedrijvigheid van de bevolking. Hoewel de Saharanen zich er terdege van bewust zijn dat ze voor 99%

opgemerkt worden dat dit niet werd gedaan door een negatief beeld te schetsen van de Marokkanen, integendeel. Men is niet tegen de Marokkanen maar tegen de Marokkaanse bezetter van het vaderland, en dan met name de leider daarvan, koning Hassan II. Overigens is het verbazingwekkend hoe goed het onderwijsstelsel in de Democratische Arabische Republiek Sahara, gezien de omstandigheden georganiseerd is. Polisario voert dan ook duidelijk twee 'strijden'; één voor de bevrijding van het vaderland, en één voor de ontwikkeling van het volk.

Terug

Na terugkomst in Nederland hebben wij onze ervaringen en indrukken verwerkt in een uitgebreid verslag, vergezeld van een lijst met politieke conclusies. Ook hebben we een diaserie samengesteld aan de hand waarvan discussie-avonden georganiseerd kunnen worden in de regio's en afdelingen. Ondertussen gaan de vier politieke jongerenorganisaties (het CDJA heeft zich achter de politieke conclusies geschaard) door met actie in Nederland. De Nederlandse regering zou haar passieve houding in dit conflict moeten laten vallen en, op basis van resoluties van de Verenigde Naties en het Europees Parlement, een actievere rol moeten gaan spelen. Door invulling te geven aan haar erkenning van het zelfbeschikkingsrecht van het Saharaanse volk. Door Polisario te erkennen als een geloofwaardige vertegenwoordiger van het Saharaanse volk. Door humanitaire steun te verlenen aan de bewoners van de vluchtelingenkampen. Door Marokkaanse schendingen van de mensenrechten aan de orde te stellen. Door Saharaanse studenten de mogelijkheid te bieden te participeren in Nederlandse programma's voor buitenlandse studenten. Het zijn die zaken waartoe wij in onze politieke conclusies oproepen.

Want het is zonder meer schandelijk dat Nederland in deze vergeten oorlog nog steeds een rol speelt die neutraal lijkt, maar daardoor alleen in het voordeel van Marokko werkt.

Uiteraard kan een DEMO artikel niet op alles ingaan. Wil je meer weten over de reis, de follow-up of ben je gewoon geïnteresseerd bel dan Mark (020-117138) of Elwin (071-170666)

JD NIEUWS JD NIEUWS JD NIEUWS JD NIEUWS JD NIEUWS JD NIEUWS

BRABANT

De regio Brabant draait op volle toeren. In het najaar zijn er huiskamerbijeenkomsten geweest en is er samen met Limburg een geslaagd introductieweekend gehouden. Op de Algemene Regio Vergadering diende zich een aantal nieuwe bestuurskandidaten aan. Er zit nu weer een volwaardig gezelschap. Het bestuur wil naast de huiskamerbijeenkomsten activiteiten met een andere opzet gaan organiseren. Bij voorbeeld in het kader van het jaarthema 'Grenzen aan de groei'. De activiteiten zullen vooral een lokaal karakter dragen omdat de afstanden in Brabant groot blijven. Vooral nieuwe leden zullen worden betrokken bij deze gebeurtenissen.

GRONINGEN door Eelco de Jong

De regio Groningen is na de vakantie weer druk aan het werk gegaan. Het ledental stijgt. De functie ledenwerving en ledenopvang is een nieuwe post binnen ons nu zeven leden tellende regiobestuur. Het regiobestuur is tijdens de laatste Algemene Regio Vergadering op nog enige plaatsen gewijzigd. De functie van vice-voorzitter politiek, die de afgelopen tijd bekleed werd door Jan-Bertus Molenkamp is overgenomen door Bert de Vries (er zijn er meer die zo heten...). De post van vice-voorzitter Scholing en Vorming is door Jack de Kraaij overgenomen van Erik Hulshof en Eelco de Jong heeft Sander van der Zwaags taak overgenomen als secretaris

P.R.

Het bestuur gaat met nieuw élan, en grote expansiedrift (afdeling Schiermonnikoog..) het werk van het vorige bestuur voortzetten. Verheugend is verder dat nieuwe leden zich ook actief opstellen, wat heeft geresulteerd in goedbezochte borrels, discussie-avonden en een geslaagd introductieweekend in Meppel. En niet te vergeten een ARV waar wij ook Erik Hordijk, voormalig Landelijk Voorzitter konden begroeten. Maar Groningen kan nog altijd meer actieve leden gebruiken, dus kijk in de profiel wanneer er weer een activiteit is en kom langs.

IJSSELMOND door Bastiaan Winkel

De regio IJsselmond, de regio met het hoogste percentage betalende leden, hoopt volgend jaar maart twee jaar actief te zijn, en dat gaan we vieren! We beginnen met een ledenwerfcampagne voor de gemeenteraadsverkiezingen en daarnaast organiseren we thema-avonden over bijvoorbeeld milieu, emancipatie, Europa en media. Verder proberen we tijdens de maandelijkse borrel, die elke laatste donderdag van de maand gehouden wordt, samen met D66, eens een kamerlid uit te nodigen voor een eventueel politiek café. De interregionale activiteiten zijn de laatste die ik wilde noemen. Een goede samenwerking met de andere oostelijke JD-regio's leiden vaak tot leuke themadagen.

Introductieweekend regio's Oost/Noord

Op 7 en 8 oktober werd het introductieweekend gehouden in een kampeerboerderij in Uffelte, vlakbij Meppel. Henk Gossink verwelkomde de gasten, waarna Petra Nypels ons over de JD vertelde.

Olga Scheltema, nieuw Tweede Kamerlid voor D66, vertelde na de lunch over D66.

Na het eten werd de resolutie 'Emancipatie' behandeld door Coert Bruel. De discussie hierover was soms erg heftig (met name over positieve discriminatie). 's Avonds hoorde ik een nieuw lid zich afvragen waar dat feest nu bleef, want er werd helemaal niet gedanst, alleen gepraat. Net of dat niet gezellig kan zijn! Sommigen gingen zelfs een nachtwandeling maken. De volgende ochtend was er ruimte voor sport (tafelvoetbal).

Tijdens het regionale blok: stelden de regio's zich voor aan de nieuwe leden. Na de lunch werd het Democratia spel gespeeld (bedacht door Paul Leenards). Lobbien en onderhandelen werd niet geschuwd.

Tijdens het spel vlogen de 'moties van orde' de aanwezigen om de oren. Na vele moties en amendementen werd de proclamatie toch nog afgestemd. Als slot volgde er nog een voorstel van Erik Hulshof e.a. Hierin werd voorgesteld dat de regio Groningen de overige aanwezige regio's zou annexeren. Er moest een knuffelcommissie opgericht worden, die die mogelijkheid zou onderzoeken en op het volgende introductieweekend verslag uit brengen. Dank zij de vele Groningers werd de motie aangenomen.

Ik geloof dat ik niet alleen voor mezelf spreek als ik zeg: "Het was een geslaagd en vooral gezellig weekend."

LEIDEN door Heleen Poppens

Allereerst de volledige namen van de bestuursleden. Die namen zijn Arjenne Heins, secretaris; Frans Nederstigt, voorzitter; Michiel Ruis, vice-voorzitter organisatie; Tom Mikkers, penningmeester; Heleen Poppens, secretaris publiciteit.

Vrijdag 12 januari, viert Leiden haar dies. Er zal die dag een manifestatie zijn, genaamd, Leiden Milieu-academie.

Het plan is de kennis van de deelnemers te toetsen m.b.t. milieuvriendelijk huishouden. Daarna zullen dan twee deskundigen (stichting Natuur en Milieu en iemand van het ministerie VROM) aan het woord gelaten worden. Wil je blijven eten of slapen geef dat even door aan Michiel (071-131101), Tom (071-318284) of Heleen (071-130479). Aanvang half vijf, in het Gulden Vlies, Breestraat 125 in Leiden.

Activiteiten die al in Leiden hebben plaatsgehad..:

25 september; thema-avond milieu met de vier Pojo's (politieke jongeren organisaties). Geslaagd!

7/8 oktober; grandioos introweekend van Zuidelijk- en Midden-Holland. Nieuwe leden weten nu alles van het reilen en zeilen binnen de JD.

24 oktober; drukbezochte afdelingsvergadering.

7 november; politiek cultureel café over emancipatie. Zelfs vrouwen van de vrouwenpartij konden zich vinden in de resolutie.

Tenslotte: de afdeling Leiden van de JD heeft samen met Jonge Socialisten, Jongeren Organisatie voor Vrijheid en Democratie een persbericht opgesteld met als strekking dat het CDA niet in de regering had gemoeten. Dit bericht is in het Leidsch Dagblad en op teletekst verschenen. In het vervolg zullen wij eerst contact opnemen met het LB voordat wij een persbericht versturen dat handelt over een landelijke aangelegenheid.

MIDDEN-HOLLAND

In de week na ons geslaagde introductieweekend dat in samenwerking met Zuidelijk Holland was georganiseerd, vonden op de A.R.V. enkele bestuurswisselingen plaats. We namen afscheid van Han, Hans, Nico en Denise. Bedankt voor jullie inzet en het nieuwe bestuur, dat als volgt is samengesteld, zal jullie 'voetsporen' met de nodige pluriformiteit volgen.

Digna van Herwaarden Voorzitter

Ronald v.d. Stouwe vVO

Bob van Varik AS

Marco Labrijn Pm

Roald Schoenmakers SSV

Manon Lodder SP

Informeel voorzittersoverleg met Brabant en Noord-Holland heeft inmiddels in Italië plaatsgevonden.

Op 24 en 25 nov. bezochten wij de NAVO en de bruisende stad Brussel in

het kader van de Midden Holland buitenland-excursie. Op woensdag 13 december vieren wij vanaf 17.00 uur ons driejarig bestaan in het GERECHT (bij de Pieterskerk). Iedereen is van harte welkom.

Digna 071-220421

ZUIDELIJK HOLLAND

Leden van de regio Zuidelijk Holland hebben op vrijdag 22 september een bezoek gebracht aan de Afvalverwerking Rijnmond (AVR) "Helaas konden slechts vijftien JD-ers deelnemen aan deze zeer interessante excursie", zo zegt Vivienne Boels, oud secretaris publiciteit. De actuele politieke werkgroep heeft drie moties opgesteld met betrekking tot het stadsontwikkelingsproject Integraal Plan Noordrand van de stad Rotterdam. Dit plan omvat onder meer de verplaatsing van het vliegveld Zestienhoven en de aanbouw van een luxe woonwijk, een recreatiegebied en een terrein voor high-tech bedrijven. Twee van de drie moties werden op de laatste Algemene Regio Vergadering aangenomen.

De regioborrel van Zuidelijk Holland heeft plaats op elke eerste maandag van de maand, in eetcafe Streetlife op de hoek Goudsesingel-Jonker Fransstraat te Rotterdam.

WERKGROEPEN NIEUWS

In december verschijnen de volgende discussiestukken:

-Ontwikkelingssamenwerking en

-Ecologie

Ze zijn te bestellen bij het Landelijk Secretariaat!

Werkgroep Ethiek schuwt de discussie niet

Sinds half december zijn op het secretariaat twee discussiestukken van de werkgroep ethiek te verkrijgen: Gentherapie en Genetische Manipulatie. De werkgroep wil hiermee de discussie op gang brengen over genetische manipulatie en vooral de maatschappelijke gevolgen hiervan.

Jan Roks van de werkgroep: "Men krijgt steeds meer inzicht in het erfelijk materiaal van de mens. Deze kennis wordt gebruikt voor diverse toepassingen. Justitie, verzekeringsmaatschappijen en werkgevers hebben belang bij informatie over de genetische eigenschappen van individuen. Het discussiestuk 'Genetische informatie' stelt ethische vragen met betrekking tot deze toepassingen aan de orde."

"Het verkregen inzicht maakt het ook mogelijk in het erfelijk materiaal in te grijpen. Het repareren van defecte genen ter genezing van erfelijke ziekten

is technisch al mogelijk." Jan Roks vraagt zich af hoever we nog verwijderd zijn van het genetisch perfectioneren van de mens. Deze vraag wordt onder meer behandeld in het stuk.

Het door de werkgroep ethiek geschreven drukwerk heeft niet tot doel om de problematiek in detail te behandelen. Wel wil het ethische vragen aan de orde stellen.

De werkgroep wil de diverse regio's en afdelingen opzoeken om daar discussie te voeren. Vervolgens zal een resolutie over genterapie en genetische informatie aan de Algemene Leden Vergadering worden voorgelegd op het congres van mei 1990.

"Het is van groot belang", aldus Roks, "dat de samenleving, de politiek, en ook Jonge Democraten nadenken over deze vragen." Roks hoopt erop dat velen de discussiestukken aanvragen. Hij ziet uit naar reacties.

Nieuwe leden INSEC

Onlangs heeft een aantal leden van het Internationaal Secretariaat (INSEC), de ondersteuningscommissie van de Internationaal Secretaris, verlaten. Daarom is er dringend behoefte aan drie nieuwe leden.

Perfekte kennis van vijf talen en jarenlange internationale ervaring is beslist niet nodig. Wel nodig is de bereidheid om één keer per maand te vergaderen, die vergadering goed voor te bereiden, namens de JD te participeren in nationale of internationale congressen en vergaderingen. Hierbij moet opgemerkt worden dat daaraan soms kosten verbonden zijn die voor eigen rekening komen.

Uiteraard wordt er ook bij het Internationaal Secretariaat gestreefd naar een zo evenwichtig mogelijke geografische spreiding van haar leden, en zal de reeds bestaande evenwichtige man-vrouw verdeling gehandhaafd blijven.

Heb je interesse, of heb je nog vragen, bel dan de Internationaal Secretaris Elwin Lammers, 071f-170666

Overigens houdt het Internationaal Secretariaat zich organisatorisch bezig, en vindt inhoudelijke discussie plaats, over internationale onderwerpen, in werkgroepen die onder de Vice-Voorzitter Politiek vallen.

De werkgroepen Europa 1992, Ontwikkelingssamenwerking en Midden-Oosten zoeken nog nieuwe leden. Voor informatie bel Marc Roza, tel. 05130-23130.

Scholing en Vormings activiteiten

De eerste Scholing en Vormingsactiviteiten in 1990

In 1990 willen we voor het eerst een centraal jaarthema invoeren. Na goedkeuring door de A.L.V. (moment van schrijven is voor het congres) zal in

de eerste DEMO van 1990 een andere invulling van dit thema worden uiteengezet.

Naast activiteiten die in het teken van dit jaarthema staan, biedt 1990 ook andere uiterst boeiende themadagen. Op 12 februari vindt een dag Toekomstgericht denken plaats.

Politiek bezig zijn betekent leren van het verleden en werken aan de toekomst. Om die toekomst beter te kunnen begrijpen is het goed om analyses te maken van het verleden en het heden. In het heden liggen de wortels van de toekomst. De futurologie is niet meer dan een wetenschappelijke methode om met de toekomst om te gaan.

Elke politicus en iedereen die politiek geïnteresseerd is, zou zich bezig moeten houden met die ontwikkelingen in het heden die van (grote) invloed zouden kunnen zijn op onze toekomst. Onze toekomst is dan niet morgen, of volgend jaar. Nee, onze toekomst ligt vele generaties vooruit. Met de Indiaanse wijsheid zouden ook wij rekening moeten houden; beslissingen baseren op de verantwoordelijkheid van zeven generaties vooruit.

Wat leert ons dat voor bijvoorbeeld het milieu, wat kunnen wij anno 1990 leren uit het verleden en wat betekent dat voor de toekomst.

Steven Pieters, oud-voorzitter van de JD zal ons op deze dag antwoord proberen te geven.

Als je je voor deze dag opgeeft, krijg je ter voorbereiding enige teksten van o.a. de futurologen Naisbitt en Toffler thuisgestuurd.

De kosten van deze dag bedragen f7,50, waarvan f5,- voor de reiskostenvergoedingen pot is.

De plaats van handeling is Utrecht, geef je dus op voor deze bijzonder leerzame, boeiende dag d.m.v. onderstaande bon!

Ook zal 1990 op het gebied van het aanleren van vaardigheden volop mogelijkheden bieden. Naast de spreekvaardigheidstrainingen is er in 1989 een forumdebattraining georganiseerd. Deze zal ook in 1990 (december) plaatsvinden. Tevens wordt er een discussieargumentatietechniektraining georganiseerd (maart). Over deze twee trainingen komt in de volgende DEMO meer informatie.

De eerste spreekvaardigheidstraining vindt plaats in Noord-Holland op 13 januari. Deze training heeft ten doel je meer zekerheid te geven over je optreden voor een (grote) groep mensen. Ool zie je door middel van een videoopname hoe je overkomt op deze groep, en kun je zo leren hoe dit te verbeteren.

Opgeven voor deze training is snel geboden, daar er maar een beperkt aantal mensen mee kan doen.

De kosten van deze training bedragen f7,50, waarvan f5,- voor de reiskostenvergoedingspot.

Vrijzinnige Mannen en Vrouwendag (VMV-dag)

Gezien de discussie op het congres over Positieve Actie lijkt het de Scholings en Vormings commissie zinvol om een themadag te wijden aan dit veelomvattend begrip.

Een keur aan bekende en minder bekende politici en beleidsmakers op ander vlak zullen hun visie verwoorden op de VMV-dag.

Dit gebeuren zal in Nijmegen worden gehouden op 16 december. Lijkt het je leuk om deel te nemen aan deze dag, ("En leuk wordt het!", aldus Ellen Kleverlaan, mede-organisator van de VMV-dag) dan moet je op geven door onderstaande activiteitenbon in te vullen. Er zijn geen kosten aan verbonden en JD-leden kunnen een gedeelte van hun reiskosten vergoed krijgen.

PROGRAMMA

- 10.45 uur: binnenkomst en koffie
- 11.15 " : Inleiding
- 11.30 " : Arthi Schimme! en anderen
- 12.15 " : Eerste workshop ronde
- 13.00 " : Lunch
- 13.15 " : Tweede workshop ronde
- 14.30 " : Plenaire evaluatie
- 14.45 " : JD beginselen en Positieve Actie
- 15.45 " : Thee
- 16.00 " : Forum met als thema macho gedrag in de politiek m.m.v

Sprekers o.m.:

- M.L. Tiesinga - D66
- G.J. Wolffensperger D66
- A. Jorritsma - VVD
- J.J. Veenstra - PVDA
- J. Beyle - PVDA
- kamerleden.

Ik kom naar de VMVdag,
16 december te Nijmegen

NAAM:

ADRES:

TEL:

sturen aan
Ellen Kleverlaan
Wilhelminastraat 9-II
1054VT Amsterdam
020-161365

AGENDA

December:

12 Binnenhofexcursie (informatie/
opgave bij Ellen Kleverlaan)
(telefoon: 020-161365)

13 Verschijnen DEMO 6.6

16 Vrijzinnige-Mannen en Vrouwen dag
(informatie/opgave bij Ellen
Kleverlaan)

17 LB vergadering

20 DEADLINE DEMO 7.1!!!!!!!!!!!!

Januari:

13 Spreekvaardigheidstraining
(informatie/opgave Ellen Kleverlaan)

28 LB vergadering

Februari:

10 Cursus toekomstgericht denken
(informatie/opgave bij Ellen)

17 LB vergadering

24 Kaderdag

'Verse' Jonge Democraten voorzitter stelt zich voor

"Samen de bloemetjes buiten zetten"

Op het congres van 11 en 12 november in Apeldoorn is Roel van der Poort gekozen als voorzitter van de Jonge Democraten (JD). DEMO vroeg hem of hij het een en ander uit de doeken wil doen over zichzelf en over zijn plannen binnen de organisatie. Hieronder een kort overzicht.

"Momenteel ben ik vierentwintig lentes jong. In het dagelijks leven ben ik op part-time basis (50%) werkzaam bij het Academisch Ziekenhuis Groningen als personeelsconsulent. In juli van dit jaar ben ik afgestudeerd als HBO personeelswerker en opleidingsfunctionaris.

Naast JD-ën lees ik graag boeken van Slauerhoff en Reve. Daarnaast luister ik onder meer naar John Cale en Lou Reed. Als JD'er heb ik toch al een kleine geschiedenis. Ruim vierenhalf jaar lid, drie jaar landelijk actief, een jaar in de DEMO-redactie en twee jaar in het Landelijk Bestuur (LB)(eerst als secretaris Scholing en Vorming en later als Vice-Voorzitter Organisatie ad interim)

Het vernieuwde LB wacht een mooie taak. Het gaat goed met de Jonge Democraten. Dat moeten we zo zien te houden. Ik zal vooral proberen het LB onder een noemer te krijgen. Zorgen dus dat het een goed team wordt. Niet een team dat zichzelf voorbij draaft of verzandt in details. Neen! Het zal een gezelschap worden dat een realistische kijk op zaken heeft, mooie activiteiten biedt en de leden politiek-inhoudelijk nieuwe visioenen biedt.

Dit is waar ik me samen met m'n collega's voor wil gaan inzetten. Ik hoop dat we elkaar snel tegenkomen.

Graag tot ziens,
Roel"

regioborrels

Amsterdam; eerste dinsdag van de maand. P'96 Prinsengracht 96, Amsterdam

Groningen; tweedonderdag van de maand, cafe Het Lokaal, Kleine kromme elleboog, Groningen; 20.30.

Midden Holland; tweede woensdag van de maand, Het Gerecht, Lokhorststraat 19, Leiden; 17.00-19.00

Zuidelijk Holland; eerste maandag van de maand, eetcafe Streetlife, hoek Goudsesingel-Jonker Fransstraat, Rotterdam

Utrecht/t Gooi; eerste maandag van de maand, cafe Vooghel, Burg Reigerstraa 45, Utrecht, 21.00.

Friesland; laatste donderdag van de maand, cafe Kafka, Eewal46, Leeuwarden.

Twente; bel Henk Gossink- 053-339027

Drenthe; bel Jorien Grifioen, 02520-61605

IJsselmond; bel Frank Jassies, 038-548713

Noord-Holland; bel Olivia Zeitsen 02208-95508

Groot Den Haag; bel T Remmers, 070-839184

Gelderland; bel Roel Eefing, 080-224832

Nijmegen; bel Annelies Uijen, 080-222569

Limburg;
bel Stefan Willms, 04406-40462

Noord Brabant; bel Marc v/d Broek, 01653-4642

Liberal Forum

Liberal Forum organiseert van 28 december 1989 tot 6 januari 1990 het jaarwisselingsseminar Europe 2000 in Gouda. Onderwerpen zijn economie, milieu, politieke integratie en ontspanning in het Europa na 1992, in Europa 2000.

Liberal Forum, het Europees Liberaal en Radicaal Democratisch Forum in de Benelux, is een begin dit jaar opgerichte organisatie die zich ten doel stelt de politieke discussie tussen Europese burgers, individuen, te bevorderen. Liberal Forum richt zich hierbij expliciet op Liberale en Radicale democraten en wil hen de gelegenheid bieden elkaar te ontmoeten.

Meer informatie: Jos Koeleman, Heuvellaan 124, 2803 DR Gouda, 01820-39252

Landelijk Bestuur

Roel van der Poort
voorzitter
Stevinweg 6
9752 PC Haren
050-348217

Marc Roza
vice-voorzitter politiek
Morra 50
8446 LP Heerenveen
05130-2330

Petra Nypels
vice-voorzitter organisatie
Paulus Potterstraat 24
9718 TJ Groningen
050-129111

Edy Mulié
algemeen Secretaris
Prinsengracht 746
1017 LC Amsterdam
020-221265

Arjen Bos
penningmeester
Daniel Stalpertstraat 60 III
1072 XJ Amsterdam
020-752585

Elwin Lammers
internationaal secretaris
Oude Rijnsburgerweg 40
2342 BC Oegstgeest
071-170666

Ellen Kleverlaan
secretaris scholing en vorming
Wilhelminastraat 9II
1054 VT Amsterdam
020-161365

Henk Gossink
secretaris public relations
Mercuriusstraat 20
7521 WS Enschede
053- 339027

Paul Leenards
secretaris ledenwerving en
materialen
Uilenstede 449-5
1183 AG Amstelveen
020- 437058

Er zijn nu posters te koop
voor 50 (vijftig!) cent.
Bierviltjes zijn nu definitief
uit de verkoop.
Bel Paul Leenards voor
(lagere) prijzen.